

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje 2024–2028

Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje

Ostrava, červen 2024

Obsah

Úvod

1	Rozvoj společnosti a vzdělávání	4
1.1	Základní charakteristika Moravskoslezského kraje a jeho demografické trendy.....	4
1.2	Vzdělanostní struktura obyvatelstva, struktura hospodářství a trh práce	10
2	Priority Moravskoslezského kraje.....	15
3	Strategie rozvoje regionálního školství – průřezová opatření	16
3.1	Vzdělávání pro udržitelnost.....	16
3.2	Digitální vzdělávání	17
3.3	Well-being, duševní zdraví a podpora pohybových aktivit	18
3.4	Vzdělávání dětí a žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka	19
3.5	Rovnost příležitostí ve vzdělávání	20
4	Strategie rozvoje regionálního školství – karty opatření	21
A.	Dostupné a kvalitní předškolní vzdělávání.....	21
B.	Moderní základní vzdělávání	26
C.	Kvalitní střední vzdělávání jako klíč k úspěšné budoucnosti.....	33
D.	Vyšší odborné vzdělávání	42
E.	Podpora a rozvoj pedagogů a leaderů škol a školských zařízení	47
F.	Rovný přístup a efektivní podpora pro všechny žáky bez rozdílu	53
G.	Prevence rizikového chování a náhradní výchovná péče	57
H.	Systémová podpora a řízení škol	62
I.	Vzdělávání v celoživotní perspektivě.....	69
5	Přehled opatření a klíčových aktivit	78
6	Kritéria rozvoje sítě škol a školských zařízení	88
7	Analýzy	96
7.1	Analýza vzdělávací soustavy v kraji	96
7.2	Analýza potřeb škol a školských zařízení v kraji.....	128
8	Vyhodnocení plnění Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje 2020	130
9	Přílohy.....	150
9.1	Seznam použitých zkratk	150
9.2	Seznam tabulek	154
9.3	Seznam grafů a map.....	155

Úvod

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje 2024–2028 (DZ MSK 2024–2028) je důležitým **střednědobým strategickým dokumentem** kraje v oblasti vzdělávání pro následující období, který stanovuje **základní rámec rozvoje školství v Moravskoslezském kraji**. V celém dokumentu, a to zejména v části týkající se strategie rozvoje dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení, jsou uplatněny principy rovného přístupu ke školám a školským zařízením bez rozdílu zřizovatele.

Zpracování DZ MSK 2024–2028 odpovídá požadavkům § 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů. Pro konzistentnost a přehlednost národních a regionálních politik kopíruje struktura tohoto dokumentu s malými odchylkami strukturu Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023–2027.

Východiska pro zpracování

DZ MSK 2024–2028 je zpracován v souladu se zásadními národními strategickými dokumenty v oblasti školství, kterými jsou Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ a Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023–2027.

Ve svých opatřeních integruje také následující krajské strategické dokumenty:

- VIZE 2030 – Nová energie pro Moravskoslezský kraj
- Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019–2027
- Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje 2021–2027
- Informační koncepce Moravskoslezského kraje
- Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Moravskoslezského kraje
- Akční plán EVVO na léta 2024–2026
- Plán rozvoje sportu v Moravskoslezském kraji 2019–2025
- Strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Moravskoslezském kraji na období 2019–2027

Příprava DZ MSK 2024–2028 probíhala ve spolupráci s relevantními **sociálními partnery** z Moravskoslezského kraje, dokument byl předložen k veřejnému připomínkování a v souladu s příslušnými právními předpisy byl DZ MSK 2024–2028 předložen Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy k vyjádření. S ohledem na připomínky sociálních partnerů a MŠMT byl dokument dopracován a připomínky byly řádně vypořádány.

Dokument je zpracován s využitím dat a údajů poskytnutých zejména Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (Analytický podklad pro tvorbu dlouhodobého záměru v MSK, datové sety); Českého statistického úřadu; výkonových statistických výkazů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy; v kraji působících Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání; České školní inspekce; Technologické agentury České republiky; PAQ Research; Národního pedagogického institutu a Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ostravě, případně dalších dat.

1 Rozvoj společnosti a vzdělávání

1.1 Základní charakteristika Moravskoslezského kraje a jeho demografické trendy

Moravskoslezský kraj se nachází v severovýchodě České republiky a tvoří jednu z jeho nejvíce okrajových částí. Z geohospodářského a geopolitického hlediska je kraj strategicky situován na hranici tří států téměř ve středu evropského prostoru, což představuje jeden z významných zdrojů jeho rozvojového potenciálu. Na severu a východě hraničí s polskými vojvodstvími – Slezským a Opolským, na jihovýchodě s Žilinským krajem na Slovensku. V rámci krajského uspořádání České republiky je lemován Olomouckým krajem a na jihu se letmo dotýká kraje Zlínského. Moravskoslezský kraj je vymezen šesti **okresy Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a Ostrava-město** a je rozdělen na 22 správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

Mapa č. 1 Administrativní členění MSK

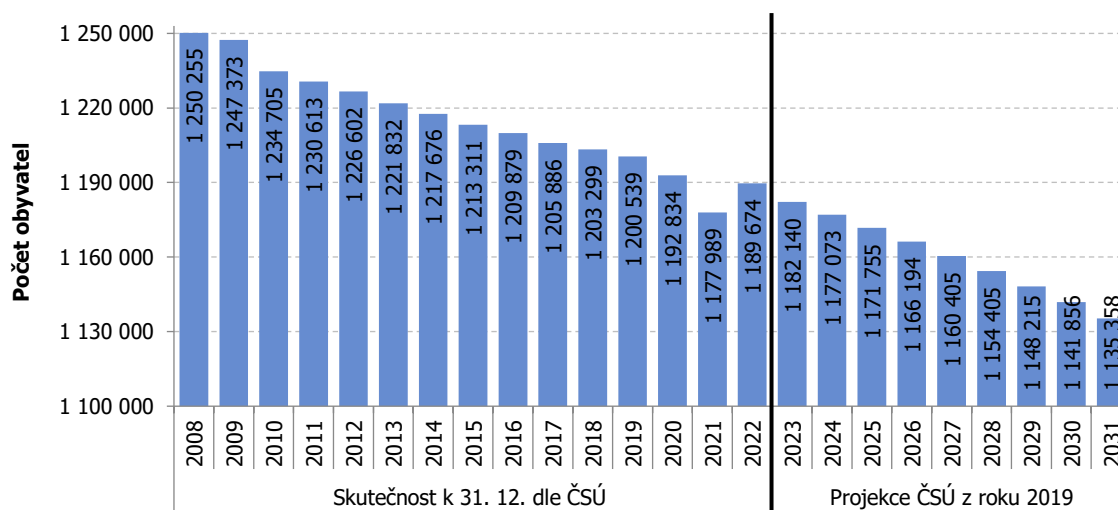

Moravskoslezský kraj je rozlohou 5 431 km² **šestým největším krajem** republiky. S počtem **1 189 674 obyvatel** (údaj k 31.12.2022) je po Středočeském kraji, hlavním městě Praze a Jihomoravském kraji čtvrtým nejlidnatějším krajem v ČR. Současně patří k regionům s nejmenším počtem sídel - tvoří jej **300 obcí**, z toho 42 se statutem města (podíl obcí kraje na celkovém počtu obcí v ČR činí 4,8 %). Sídlní struktura kraje se vyznačuje **mimořádně vysokou hustotou obyvatelstva** (219 osob/km²), která je zejména koncentrována na území ostravsko-karvinské aglomerace. Většina obyvatel kraje (téměř 61 %) žije ve městech s více než 20 tis. obyvateli. V krajské metropoli Ostravě žije 283,5 tis. obyvatel, tj. přibližně čtvrtina obyvatel kraje.

DEMOGRAFICKÉ TRENDY MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

V Moravskoslezském kraji (MSK) se dlouhodobě potýkáme s úbytkem obyvatel. Mezi lety 2010 a 2019 byl průměrný meziroční pokles přibližně 0,3 %. Výrazný pokles nastal v roce 2021, kdy počet obyvatel meziročně klesl o 1,2 %, což může souviset s následky pandemie Covid-19. V roce 2022 došlo k přírůstku 11 685 obyvatel (o 1,0 %), a to především díky stěhování osob do kraje, zejména cizinců. Dle projekce Českého statistického úřadu (ČSÚ) z roku 2019 se očekává v následujících letech pokles obyvatel kraje v průměru meziročně o cca 0,5 %.

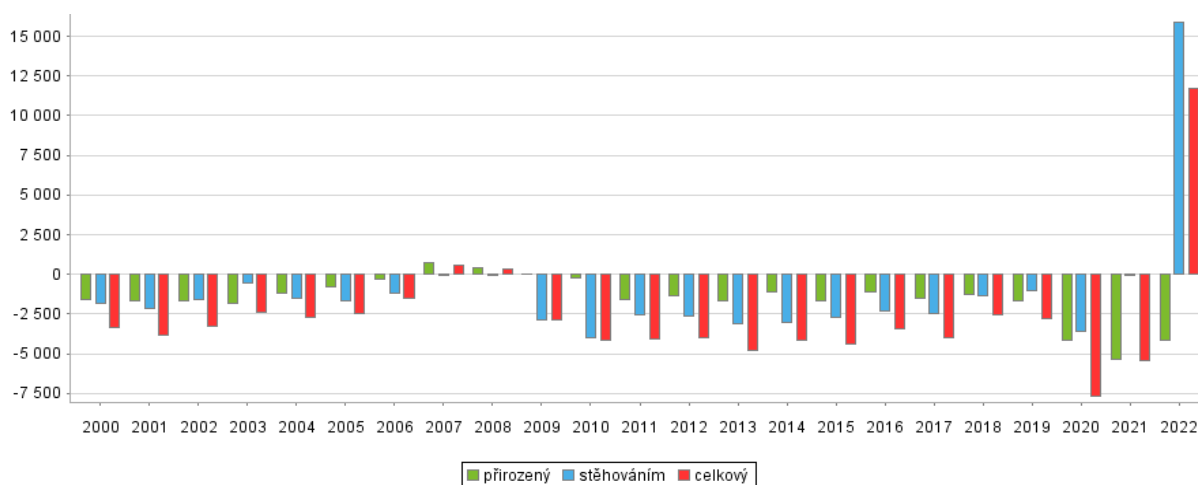
Graf č. 1 Vývoj celkového počtu obyvatel a jeho projekce v MSK

Zdroj: ČSÚ

Pokles počtu obyvatel v MSK lze vysvětlit dvěma hlavními faktory. Převažuje mortalita (úmrtnost) nad natalitou (porodností), což znamená, že více lidí umírá, než se rodí. V předešlých letech docházelo také k negativnímu migračnímu saldu, kdy mnoho lidí opustilo kraj a stěhovalo se jinde.

Graf č. 2 Celkový přírůstek (úbytek) počtu obyvatel v MSK

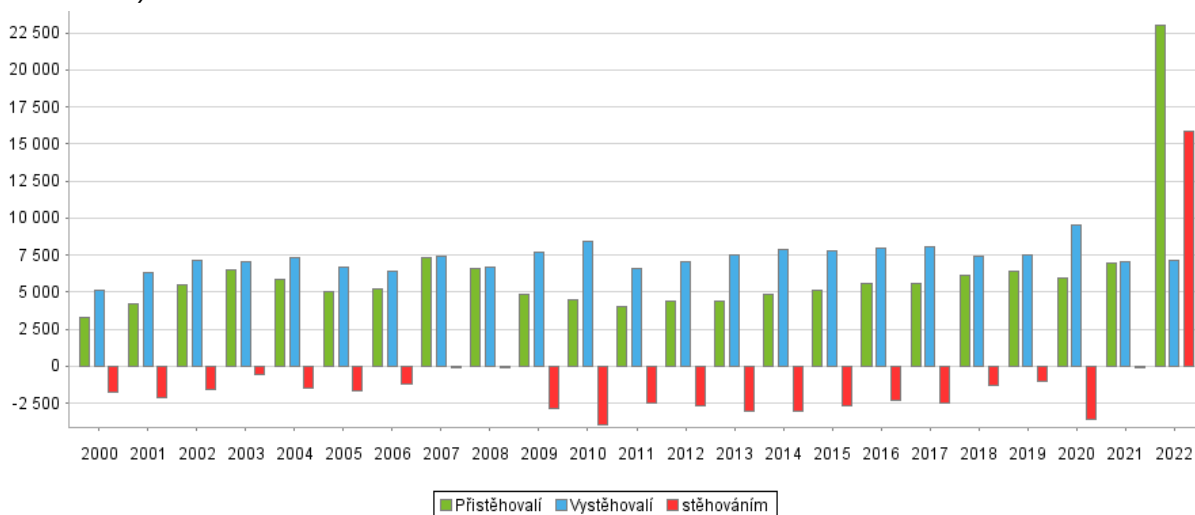
Zdroj: ČSÚ

K 31. 12. 2022 se přistěhovalo do MSK téměř 23 tis. obyvatel, což je téměř 3,5krát více než v předešlých letech. Vystěhovalo se 7 164 osob, což ve výsledku znamenalo navýšení počtu obyvatel stěhováním o 15 834 osob. Je to za posledních 21 let první pozitivní migrační saldo.

Přírůstek vzniklý stěhováním byl zejména zapříčiněn přistěhováním cizinců do kraje. Podle údajů Ředitelství služby cizinecké policie se podíl cizinců na počtu obyvatel v MSK dlouhodobě pohyboval na úrovni 2–2,5 %; k 31. 12. 2022 žilo v Moravskoslezském kraji 56 258 cizinců (bez osob s platným azylem) a meziročně se počet téměř zdvojnásobil (nárůst o 27 111 osob). Většina cizinců v kraji byla občany zemí mimo Evropskou unii (72,8 %), jenom samotní Ukrajinci tvořili více než polovinu všech cizinců.

Z hlediska okresů žilo nejvíce cizinců v Ostravě-městě (21 681 osob, tj. podíl 38,5 % z cizinců v kraji), více než 10 tisíc cizinců pobývalo v okresech Karviná a Frýdek-Místek. Nejnižší počet cizinců byl na konci roku 2022 evidován v okrese Bruntál, a to 2 658 osob (podíl 4,7 % z cizinců v kraji). Nejnižší podíl cizinců na populaci okresu (2,7 %) však vykázal okres Opava, naopak v Ostravě tvořili cizinci 6,9 % z počtu obyvatel okresu.

Graf č. 3 Pohyb stěhování v MSK

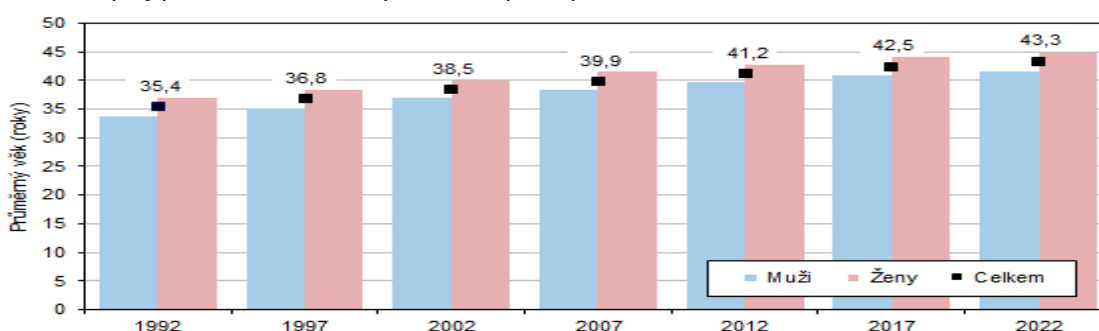
Zdroj: ČSÚ

Z hlediska přirozeného pohybu obyvatelstva, tedy počtu zemřelých a počtu živě narozených, byl v posledních třech letech zaznamenán poměrně vysoký úbytek obyvatelstva v průměru o více než 4,5 tisíce. Tento zvýšený pokles souvisí s pandemií Covid-19 v letech 2020–2022, kdy byla zaznamenána zvýšená úmrtnost v důsledku tohoto onemocnění. V předchozích letech úmrtnost převyšovala porodnost v průměru o 1 400 obyvatel. Jen v letech 2007 a 2008 počet živě narozených mírně převyšoval počet zemřelých v průměru asi o 500 obyvatel.

Dle nejnovějších statistik se stavem k 31. 12. 2022 se nejvíce obyvatel narodilo v přepočtu na 1 000 obyvatel v ORP Odry, Bílovec, Vítkov, Kravaře, Jablunkov a Nový Jičín. Nejvíce zemřelých obyvatel bylo zaznamenáno v ORP Karviná, Vítkov, Bohumín, Orlová, Třinec, Havířov a Bruntál.

Jednou z potenciálních hrozeb MSK je stárnutí populace. Průměrný věk obyvatel, což je aritmetický průměr věků všech jedinců (určitého pohlaví či celkem) žijících v daném časovém okamžiku, se každoročně zvyšuje. Zatímco v roce 1992 bylo průměrnému obyvateli MSK 35,4 roku, se stavem k 31. 12. 2022 má průměrný obyvatel již 43,3 let. Za posledních dvacet let se průměrný věk obyvatel zvýšil téměř o pět roků. Ve srovnání s celou ČR má MSK o 0,7 roku vyšší průměrný věk (průměr za ČR byl 42,6 let).

Graf č. 4 Vývoj průměrného věku obyvatel MSK podle pohlaví

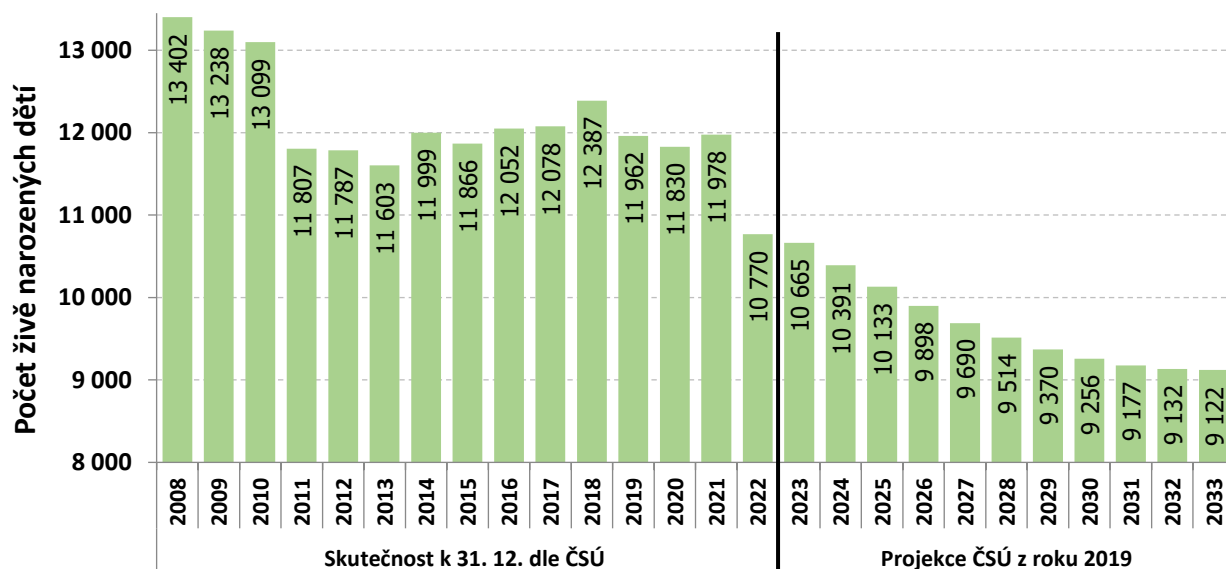
Zdroj: ČSÚ

DEMOGRAFICKÁ PROJEKCE JAKO KLÍČOVÝ FAKTOR PRO PLÁNOVÁNÍ ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zdrojem výhledových údajů je populační prognóza demografického vývoje vydaná Českým statistickým úřadem v listopadu 2019 s názvem „*Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2070*“ (na úrovni krajů do roku 2050), dále jen Projekce ČSÚ z roku 2019, a skutečné počty obyvatel vždy k 31. 12. příslušného roku. Aktuálnější projekce dosud nebyla vydána. Kromě počtu obyvatel kraje, jsou uvedeny také další hodnoty potřebné pro nastavení rozvoje vzdělávací soustavy – vývoj a prognóza počtu narozených dětí, vývoj a prognóza počtu dětí a mládeže ve věkových skupinách 3–5, 6–10, 11–14, 15–18, 19–21 let a vývoj a prognóza celkových objemů školních kontingentů – předškolní, základní, střední, vyšší odborné vzdělávání/vysokoškolské bakalářské studium. Při zpracování projekce ČSÚ byla zahrnuta jak přirozená složka reprodukce (porodnost, úmrtnost), tak složka mechanická (migrace vnitřní i zahraniční).

Vývoj počtu živě narozených dětí v kraji měl do roku 2008 vzestupnou tendenci, meziroční pokles je zřejmý od roku 2009 do roku 2013, kdy následuje kolísavé období. V roce 2022 se v MSK živě narodilo 10 770 dětí, kdy byl zaznamenán meziroční pokles o 1 208 dětí, tj. o více než 10 %. Pokles byl evidován u všech okresů Moravskoslezského kraje.

Graf č. 5 Vývoj počtu živě narozených dětí a jeho projekce v MSK

Zdroj: ČSÚ

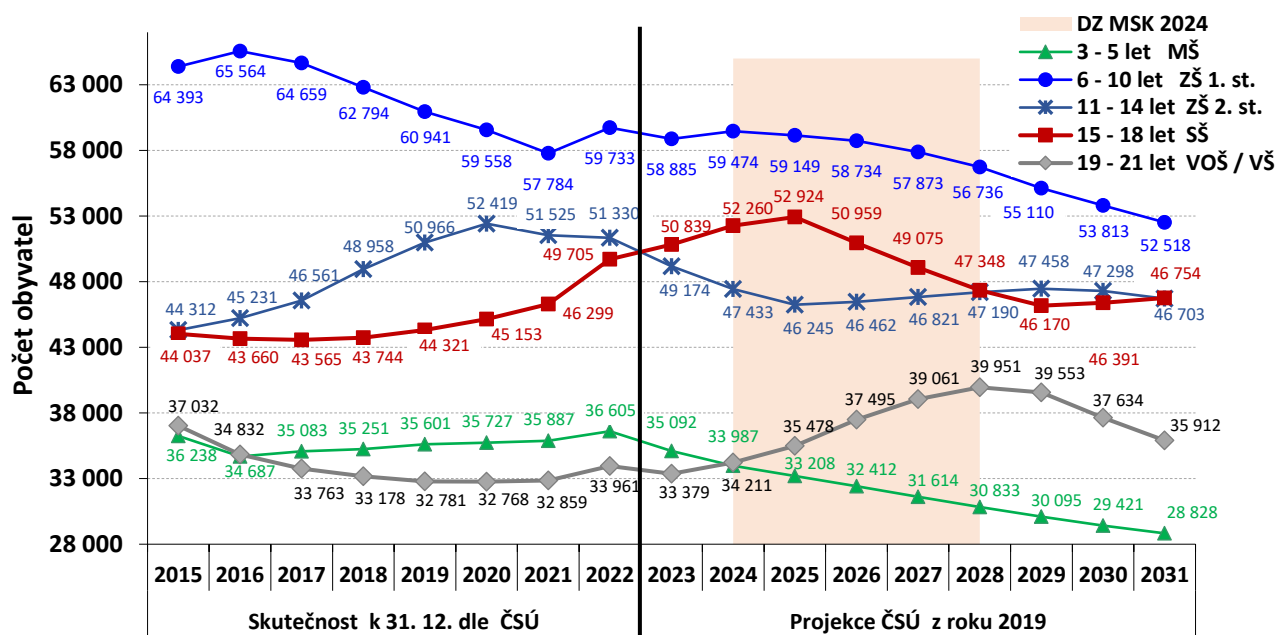
Meziročně největší absolutní pokles živě narozených byl na konci roku 2022 v okrese Frýdek-Místek (259 osob; 11,7 %), Ostrava-město (257 osob; 8 %) a Opava (237 osob; 12,7 %). Relativně nejvyšší pokles živě narozených byl v okrese Bruntál 14,6 %, tj. o 126 narozených dětí. Na následující období je opět predikován ČSÚ setrvalý pokles.

Tab. č. 1 Vývoj počtu živě narozených dětí v jednotlivých okresech MSK

Okres	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bruntál	868	828	944	839	894	896	835	826	816	862	736
Frýdek-Místek	2 148	2 034	2 159	2 077	2 157	2 189	2 249	2 132	2 189	2 206	1 947
Karviná	2 406	2 262	2 347	2 296	2 315	2 359	2 300	2 257	2 245	2 290	2 087
Nový Jičín	1 485	1 507	1 551	1 584	1 569	1 621	1 689	1 643	1 593	1 557	1 431
Opava	1 685	1 750	1 753	1 795	1 822	1 740	1 869	1 782	1 762	1 866	1 629
Ostrava-město	3 195	3 222	3 245	3 275	3 295	3 273	3 445	3 322	3 225	3 197	2 940
Celkem MSK	11 787	11 603	11 999	11 866	12 052	12 078	12 387	11 962	11 830	11 978	10 770

Zdroj: ČSÚ – věkové složení obyvatelstva

Graf č. 6 Demografický vývoj a jeho projekce v MSK dle věkových skupin

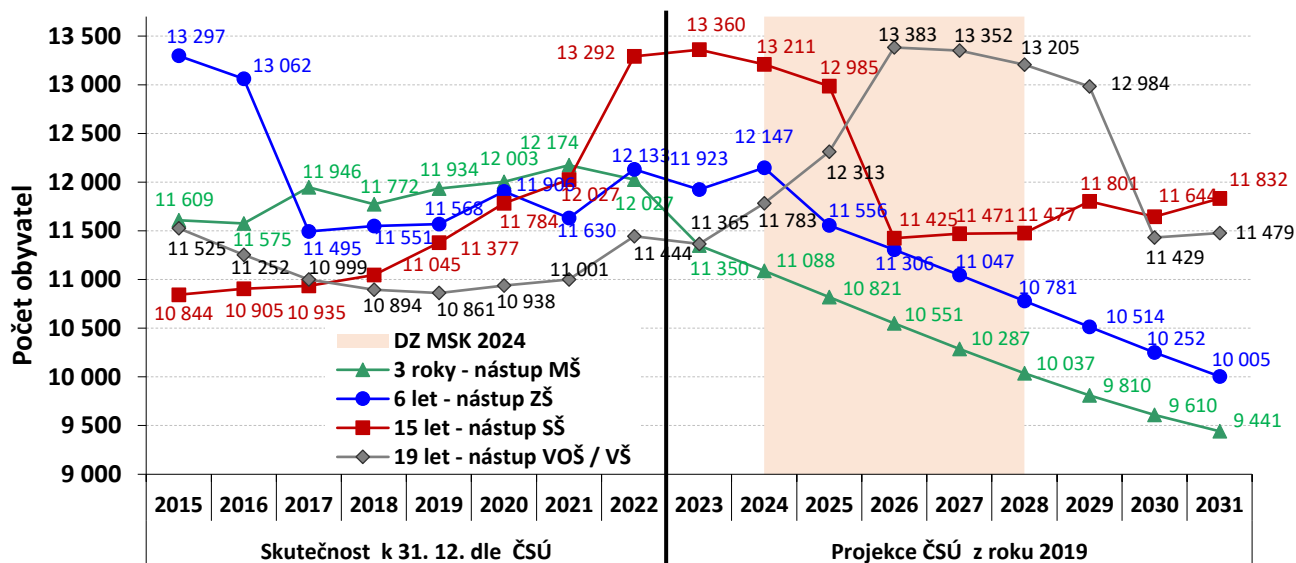
Zdroj: ČSÚ – věkové složení obyvatelstva, Projekce ČSÚ z roku 2019

Hlavní poznatky vyplývající z demografického vývoje dle věkových skupin:

- **Oblast předškolního vzdělávání (věková kohorta 3–5 let)** – po čtyřech letech evidovaného poklesu obyvatel se nejnižší počet v této skupině zastavil v roce 2016 a nastala kontinuita šesti let s nárůstem počtu osob i navzdory Projekci ČSÚ z roku 2019, kdy nárůst měl kulminovat už v roce 2021. Ovšem v roce 2022 ještě meziročně došlo k nárůstu o 718 dětí, tj. o 2 %, projekce však předpokládala naopak pokles cca 0,5 %. Projekce dále modeluje nepřetržité snižování počtu osob s průměrným meziročním poklesem cca o 2,5 %.
- **Oblast základního vzdělávání - 1. stupeň (věková kohorta 6–10 let)** – počet osob této skupiny dosáhl v roce 2016 svého dlouhodobého maxima a následně nastalo období pěti let poklesu v průměru o 2,5 %, a to až do roku 2021. V následujícím roce byl pokles přerušen a počet obyvatel meziročně vzrostl o 1 949, tj. o 3,4 %. Projekce ČSÚ předpokládá kontinuální pokles přerušovaný jen v roce 2024 mírným navýšením obyvatel této skupiny o 1 %, dále pak následuje nepřetržitý klesající trend v průměru meziročně o cca 2 %.
- **Oblast základního vzdělávání - 2. stupeň (věková kohorta 11–14 let)** – v roce 2020 se zastavil nárůst počtu osob s průměrným meziročním navýšováním o cca 3,5 %, kdy křivka dosáhla svého dlouhodobého maxima a nastalo období poklesu v průměru o 2,5 %. Projekce předpokládá, že se pokles zastaví v roce 2025 a nastane čtyřleté mírné meziroční navýšování v průměru o 0,6 % a od roku 2029 nastane období nepřetržitého klesání počtu obyvatel této věkové kohorty.
- **Oblast středního vzdělávání (věková kohorta 15–18 let)** – historicky nejnižší bod této křivky byl zaznamenán v roce 2017, kdy se zastavilo více než 15leté kontinuální snižování těchto obyvatel. Nastalo období růstu, kdy podle posledních známých statistik se stavem k 31. 12. 2022 došlo meziročně k navýšení o 7,4 %, tj. o víc jak 3 400 obyvatel. Také projekce předpokládá ještě další 3 roky vzrůstající tendenci meziročně v průměru cca o 2 %. Kulminace nastane v roce 2025, kdy je následně předpokládán prudší meziroční pokles téměř o 4 %, který vystřídá po 4 letech mírný nárůst o 0,5 %.
- **Oblast vyššího odborného vzdělávání/vysokoškolského bakalářského studia (věková kohorta 19–21 let)** – tato věková kohorta zaznamenala nejnižší bod v roce 2020 po více než 10letém období neustálého klesání počtu obyvatel. Nastává období růstu, které by mělo být dle Projekce zřejmě přerušeno v roce 2023 poklesem o 1,7 % a následná vzestupná tendence by měla

kulminovat v roce 2028, kdy nejvyšší meziroční navýšení skoro 6 % se předpokládá mezi lety 2025 a 2026. Další klesající trend se dle Projekce zastaví v roce 2032.

Graf č. 7 Demografický vývoj a jeho projekce v MSK dle věku nástupu do jednotlivých druhů škol

Zdroj: ČSÚ – věkové složení obyvatelstva, Projekce ČSÚ z roku 2019

V MSK z pohledu demografického vývoje a jeho projekce dle věku nástupu do jednotlivých druhů škol lze vyvodit tyto závěry:

- **Nástup do MŠ (věk 3 roky)** – po tříleté stagnaci v letech 2014–2016 se v roce 2017 počet dětí v této věkové kategorii navýšil o více než 3 %, ale v roce 2018 byl opět zaznamenán pokles o 1,5 %. Následně byl registrován po tři roky nárůst meziročně v průměru cca 1 % do roku 2021, kdy byl zaznamenán vrchol počtu 3letých osob, který dle Projekce ČSÚ z roku 2019 s velkou pravděpodobností již nebude překonán. Po roce 2021 se předpokládá kontinuální pokles 15 let v průměru meziročně cca o více než 2 %.

- **Nástup do ZŠ (věk 6 let)** – po velkém 12 % propadu v roce 2017, což představovalo více než 1,5 tisíce obyvatel, byla zaznamenána dvouletá stagnace s mírným nárůstem a v roce 2020 došlo k nárůstu o necelé 3 %, který byl vystřídán kolísavým vývojem v roce 2021 (pokles 2,3 %) a v roce 2022 (nárůst 4,3 %). Podobné kolísání předpokládá i Projekce ČSÚ z roku 2019, kdy v roce 2024 by měl být zaznamenán vrchol a následně se předpokládá podobně, jako ve výše uvedené kategorii, nepřetržitý pokles cca 15 let.

- **Nástup do SŠ (věk 15 let)** – od roku 2015, kdy byl zaznamenán nejnižší počet 15letých obyvatel, nastalo období mírného navýšování počtu osob tohoto věku – meziročně mezi 0,3 % až 3,5 % do posledního známého stavu k 31. 12. 2022, kdy poslední meziroční nárůst byl více než 10 %. Dle Projekce ČSÚ z roku 2019 je nárůst očekáván i v roce 2023, který by měl být už jen nepatrný cca o 0,5 %, a poté nastanou dva roky mírného snižování počtu. V roce 2026 je pak předpokládán velký propad o více než 1,5 tisíce obyvatel, což odpovídá hlubokému poklesu o 12 %, podobně jako u 6letých obyvatel v roce 2017. Následně cca tříletá stagnace bude vystřídána kolísavým vývojem.

- **Nástup do VOŠ a VŠ (věk 19 let)** – dlouhodobý kontinuální pokles od roku 2008 se zastavil v roce 2019, kdy byla zaznamenána nejnižší hodnota - 10 861 počtu 19letých obyvatel. Nastalo krátké tříleté období mírného nárůstu, které by mělo být přerušeno v roce 2023 nepatrným poklesem o 0,7 %. Dle projekce ČSÚ by demografie 19letých měla pokračovat dva roky opět znatelným cca 4% nárůstem, který by měl vrcholit v roce 2026 skoro 9% zvýšením počtu osob a bude dle předpokladů vystřídán mírným tříletým poklesem, který bude v roce 2030 završen opět 12% propadem o více než 1,5 tisíce obyvatel, podobně, jak bylo popsáno v předešlých dvou kategoriích.

1.2 Vzdelanostní struktura obyvatelstva, struktura hospodářství a trh práce

VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA OBYVATELSTVA

V Moravskoslezském kraji je ve srovnání s celorepublikovým průměrem více obyvatel bez vzdělání, se základním vzděláním, nebo se středním vzděláním bez maturitní zkoušky. Naopak podíl obyvatel se středním vzděláním s maturitní zkouškou, vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním je nižší, než představuje republikový průměr. Nejvýraznější rozdíly jsou v kategorii středního vzdělání bez maturitní zkoušky, ve které převyšuje podíl obyvatel s tímto vzděláním celorepublikový průměr o více než 2,5 p. b., a v kategorii vysokoškolského vzdělání, kde je naopak podíl obyvatel o 2,2 p. b. níže, než je republikový průměr.

Tab. č. 2 Vzdelanostní struktura obyvatelstva ve věku 15 a více let v Moravskoslezském kraji a v ČR

Nejvyšší dosažené vzdělání obyvatelstva	Moravskoslezský kraj v %			Česká republika v %		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Bez vzdělání	0,8 %	0,7 %	0,8 %	0,6 %	0,7 %	0,6 %
Základní vzdělání vč. neukončeného	13,8 %	10,8 %	16,6 %	12,5 %	10,3 %	14,7 %
Střední vzdělání bez MZ	33,5 %	38,6 %	28,6 %	31,0 %	36,0 %	26,2 %
Střední vzdělání s MZ	29,5 %	27,4 %	31,5 %	30,9 %	28,2 %	33,5 %
Vyšší odborné vzdělání a konzervatoře	1,1 %	0,7 %	1,5 %	1,6 %	1,1 %	2,0 %
Vysokoškolské vzdělání	15,4 %	14,6 %	16,2 %	17,6 %	16,9 %	18,2 %
Nezjištěno	6,0 %	7,2 %	4,8 %	5,8 %	6,9 %	4,7 %

Zdroj: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2021 (Výsledky – vzdělání), průměr za rok 2021

Pro kraj jsou charakteristické velké územní rozdíly v dosažené úrovni vzdělání. Nižší vzdělanost obyvatelstva je v kraji dána historickým a ekonomickým kontextem zejména spojeným s těžbou uhlí a obecným zaměřením na těžký průmysl. Nejnížší vzdělanost je na Bruntálsku, Vítkovsku, Krnovsku a Karvinsku. Podíl osob s úplným středoškolským a vysokoškolským vzděláním v populaci se však v průběhu let zvyšuje. Varovným signálem ovšem může být pokles zájmu o studium na univerzitách v kraji. Síť škol je v regionu dostatečně rozvinutá a na zvýšení kvality poskytovaného vzdělávání má významný podíl modernizace školských zařízení, zejména z evropských fondů.

ODVĚTOVÁ STRUKTURA HOSPODÁŘSTVÍ A TRH PRÁCE

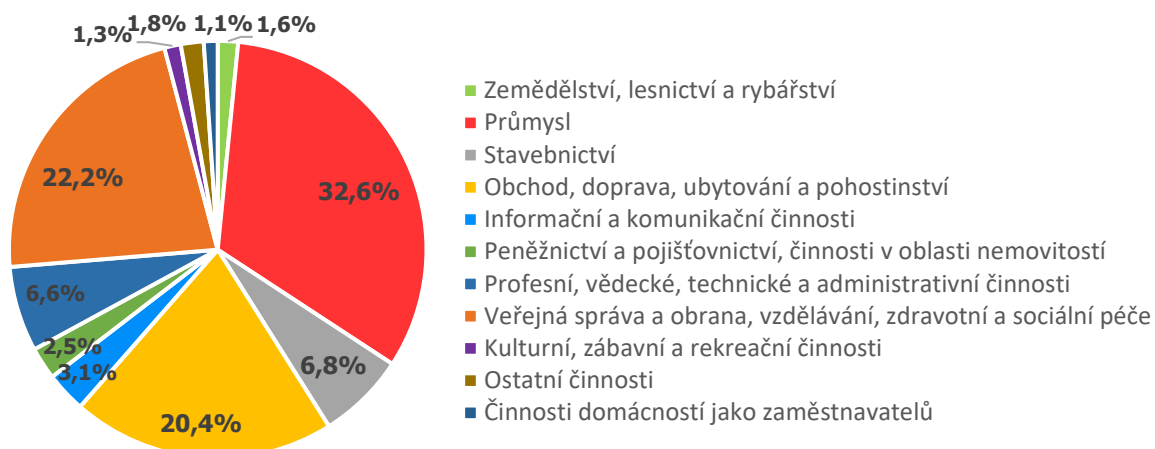
Odvětová struktura hospodářství

Větší část Moravskoslezského kraje se již za dob Rakouska-Uherska stala jednou z nejdůležitějších průmyslových oblastí našeho státu. Jádrem je ostravsko-karvinská průmyslová a těžební pánev, jejíž industrializace byla úzce spojena s využíváním místního nerostného bohatství, zejména kvalitního koksovatelného černého uhlí a s navazujícím rozvojem těžkého průmyslu a hutnictví. Vedle těchto tradičních odvětví se v kraji dále prosazuje výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody, výroba dopravních prostředků a chemický a farmaceutický průmysl.

I přes současný útlum těžkého průmyslu a dobývání nerostných surovin pracuje podle Výběrového šetření pracovních sil v průmyslových odvětvích třetina z celkového počtu 560,2 tis. osob zaměstnaných v národním hospodářství, dalších 11 % v obchodu a opravách zboží. Průměrná hrubá měsíční mzda v Moravskoslezském kraji byla v roce 2022 o cca 3 700 Kč nižší než republikový průměr a činila na zaměstnance (přepočtené počty) částku 36 607 Kč. Ve srovnání s ostatními kraji se jednalo o šestou nejnížší průměrnou mzdu. Rozložení mezd mezi odvětvími je obdobné jako v ostatních krajích České republiky. Nejvyšší mzdy jsou v sektorech informační a komunikační činnosti, výroba a rozvod elektřiny,

plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu, těžba a dobývání a peněžnictví a pojišťovnictví, zatímco nejnižší mzdy jsou v odvětví ubytování, stravování a pohostinství.

Graf č. 8 Struktura zaměstnaných bydlících v kraji podle odvětví hlavní činnosti

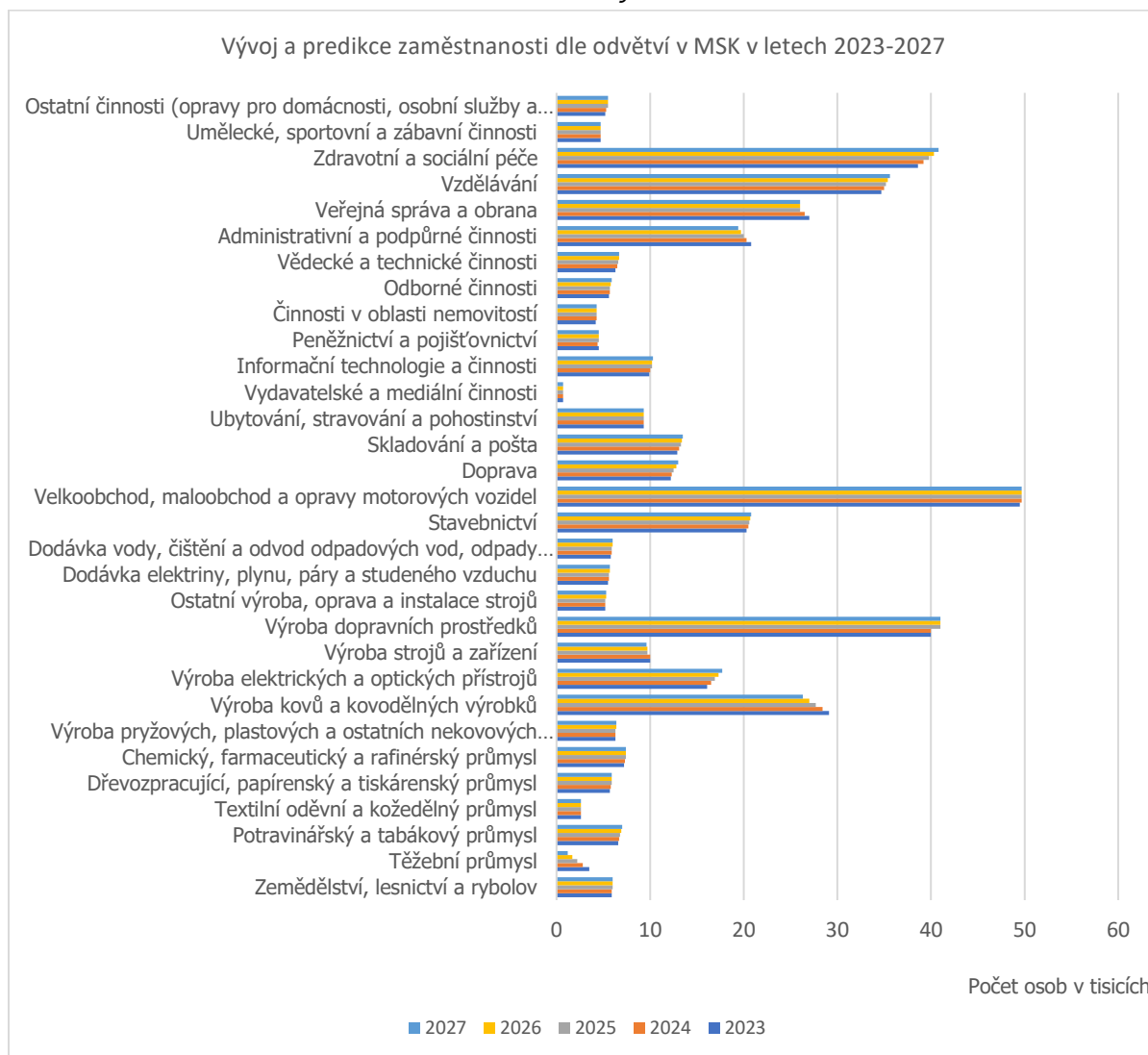

Zdroj: ČSÚ, Statistický bulletin za 3. čtvrtletí 2023

V Moravskoslezském kraji došlo v porovnání s rokem 2019 ke snížení zaměstnanosti v průmyslu o 2,6 % a v odvětví Obchodu, dopravy, ubytování a pohostinství o 0,9 %. Zároveň se zvýšila zaměstnanost v odvětví Veřejné správy a obrany, vzdělávání, zdravotnictví a sociální péče o 1,7 % a Profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti o 0,8 %. K nepatrným nárůstům došlo také v odvětvích Informační a komunikační činnosti a Peněžnictví a pojišťovnictví, činnosti v oblasti nemovitostí. Stejnou úroveň zaměstnanosti si drží odvětví Stavebnictví.

Detailní pohled na předpokládaný vývoj zaměstnanosti v jednotlivých odvětvích ekonomiky Moravskoslezského kraje poskytuje graf níže. Největší rozvoj zaměstnanosti je predikován v odvětvích: Výroba dopravních prostředků, Výroba elektrických a optických přístrojů a Zdravotní péče. Naopak pokles je predikován u odvětví: Výroba kovů a kovodělných výrobků, Těžební průmysl a Administrativní a podpůrné činnosti.

Graf č. 9 Zaměstnanost v odvětvích v Moravskoslezském kraji v letech 2023–2027

Pozn.: Hodnoty představují predikovaný počet zaměstnaných v daném odvětví v tisících.

Zdroj: Porovnání odvětví – Kompas (predikcetrhuprace.cz)

Trh práce

Moravskoslezský kraj je různorodým regionem, jehož průmyslové jádro tvoří ostravsko-karvinská aglomerace. Zde se dlouhodobě soustřeďoval především těžký průmysl, jako je hutnictví, těžké strojírenství a hornictví, které však postupně ustupuje kvůli ekologickým a ekonomickým důvodům. V kraji se však rozvíjí další průmyslová odvětví, jako jsou lehké strojírenství, elektrotechnika, potravinářství a automobilový průmysl (dlouholetou tradici má v regionu automobilka TATRA sídlící v Kopřivnici a od roku 2008 působí v Nošovicích na Frýdecko-Místecku automobilka HYUNDAI). Kromě toho se zde nachází několik průmyslových zón a logistických center. Zemědělství je v kraji málo významné, což je dáno jednak jeho průmyslovou historií, jednak jeho vysokou mírou urbanizace.

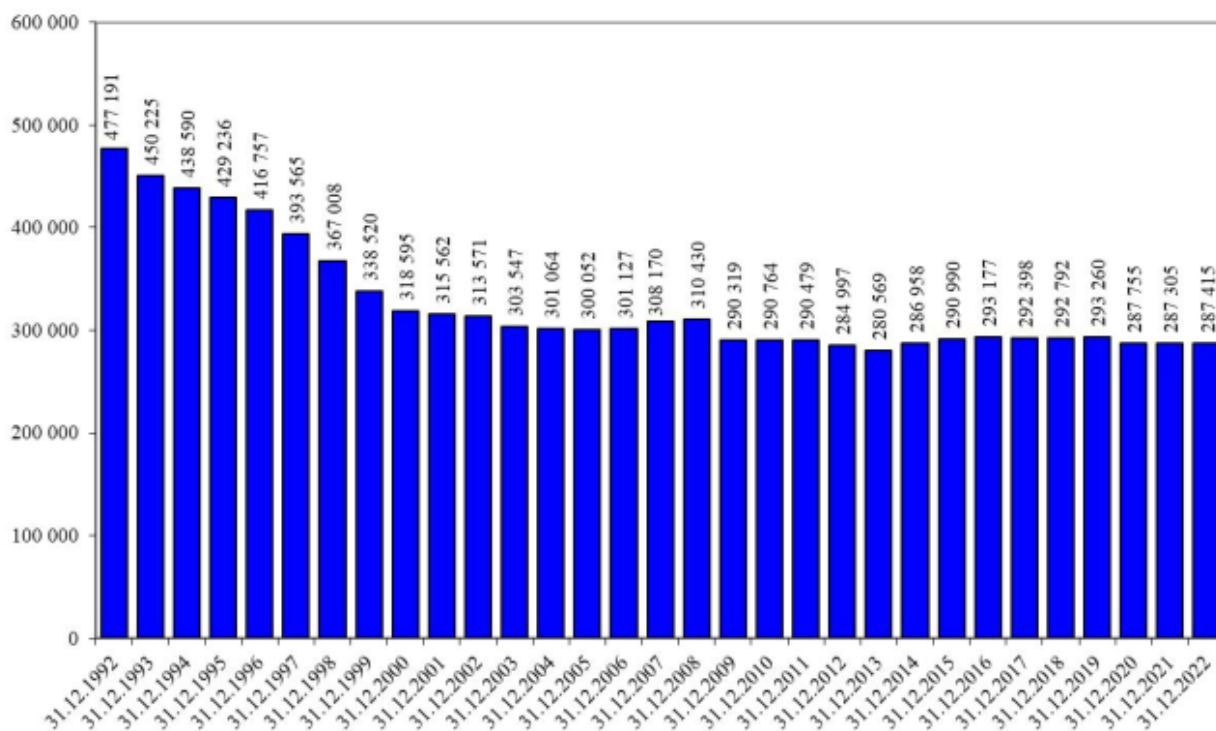
Od roku 1990 procházel Moravskoslezský kraj rozsáhlou restrukturalizací hospodářské základny, která zásadně proměnila jeho podobu a několik let byla doprovázena propouštěním desetitisíců zaměstnanců. Jednalo se o jednu z nejvíce postižených oblastí v České republice, kde docházelo k rychlému útlumu těžkého průmyslu. Nezaměstnanost se v kraji téměř neustále zvyšovala až do roku 2004.

V roce 2004 se začala situace na trhu práce v MSK zlepšovat, i když zde ještě působil vliv restrukturalizace. Od února 2004, kdy bylo evidováno rekordních 110 792 uchazečů o zaměstnání, se jejich počet do konce roku 2008 snížil o 53 337 osob (-48,1 %). Tento pozitivní vývoj byl ale přerušen

celosvětovou krizí a od října 2008, kdy bylo evidováno 52 991 uchazečů o zaměstnání, se zaměstnanost opět zvyšovala. Nejvyšší hodnoty byly dosaženy v lednu 2014, kdy bylo evidováno 93 714 uchazečů o zaměstnání. Poté začala nezaměstnanost opět klesat zásluhou zlepšující se ekonomické situace a dobré kondici našeho hospodářství. Ke konci roku 2019 bylo evidováno 37 307 uchazečů o zaměstnání. Nejnižšího stavu za posledních 20 let bylo dosaženo v říjnu 2019, kdy bylo evidováno 34 813 uchazečů o zaměstnání. Tato příznivá hospodářská situace byla narušena v následujícím roce celosvětovou pandemií. Někteří zaměstnavatelé, zejména z oblasti gastronomie, cestovního ruchu nebo služeb, museli výrazně omezit nebo ukončit svoji činnost. Část uchazečů, kteří přišli do evidence ÚP z těchto oblastí, se již k původní profesi nevrátila a přešla do jiných odvětví.

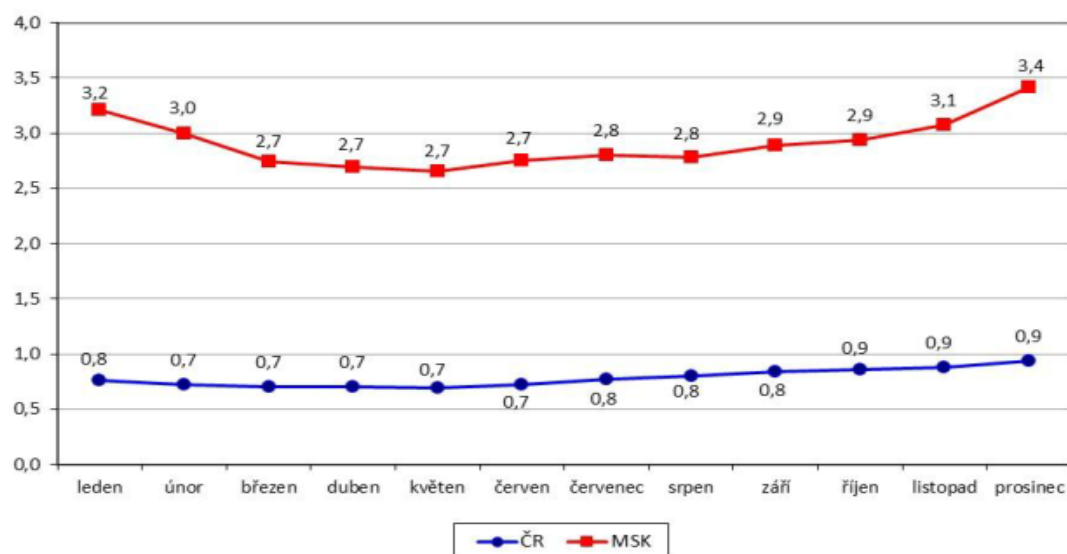
Úřad práce ČR v MSK sleduje od roku 1990 situaci a vývoj personálních stavů u zaměstnavatelů s 26 a více zaměstnanci. K 31. 12. 2022 bylo v kraji monitorováno 2 375 těchto subjektů, což je o 13 méně než v roce 2021. U těchto firem bylo k tomuto datu zaměstnáno 287 415 osob, což je o 110 osob (+0,1 %) více než v roce 2021. Zatímco v okresech Nový Jičín, Karviná a Bruntál došlo k poklesu zaměstnanosti (o 1 016; 896 a 163 osob), v ostatních třech okresech MSK se zaměstnanost zvýšila, a to nejvíce v Ostravě (+1 472 osob) a Opavě (+652 osob).

Graf č. 10 Vývoj zaměstnanosti u monitorovaných firem MSK se stavem 26 a více zaměstnanců od roku 1992

Zdroj: ÚP ČR

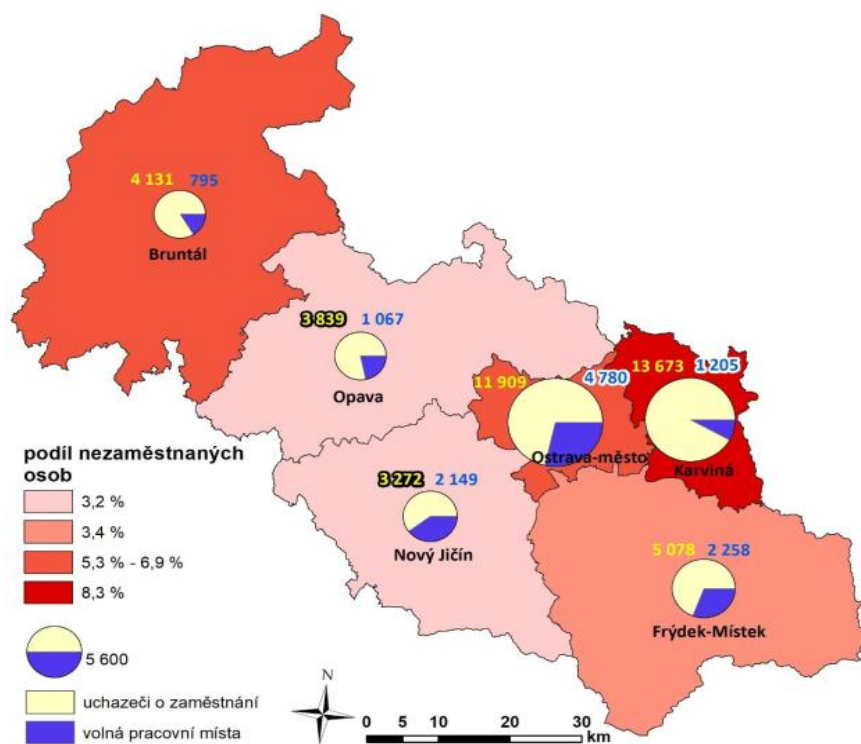
Graf č. 11 Vývoj počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání připadajících na jedno VPM v ČR a v MSK v roce 2022

Zdroj: ÚP ČR

Na konci roku 2020 překročila nezaměstnanost v našem kraji 45 tisíc uchazečů o zaměstnání. Díky vládním programům se ale poté začala snižovat. Bez této podpory by byl počet uchazečů o zaměstnání ještě vyšší. V roce 2021 už pandemie a protiepidemická opatření neměla takový vliv na trh práce, ale začal se projevovat válečný konflikt na Ukrajině a s ním spojená energetická krize. To vedlo k poklesu odbytu firem, zejména na východních trzích, a k útlumu dalších podniků. Koncem roku 2023 došlo k masivnímu propouštění zaměstnanců. Výrobní situace ve velkých podnicích v Moravskoslezském kraji je stále kritická a není jasné, jak se bude vyvíjet v budoucnosti.¹

Mapa č. 2 Podíl nezaměstnaných osob, počet uchazečů a volných pracovních míst v jednotlivých okresech MSK ke konci roku 2022

Zdroj: ÚP ČR

¹ Zpráva o situaci na trhu práce v Moravskoslezském kraji, o realizaci APZ v roce 2022 a strategie APZ pro rok 2023

2 Priority Moravskoslezského kraje

Priority Moravskoslezského kraje v oblasti vzdělávání na období let 2024–2028 navazují na cíle vytyčené v předchozích dlouhodobých záměrech, vycházejí z platných strategických dokumentů Moravskoslezského kraje, zohledňují krajská specifika a reflektují současné výzvy ve vzdělávání.

Priorita č. 1: Zajištění dostatku kvalitních a kvalifikovaných absolventů, kteří budou v kraji naplňovat potřeby trhu práce a přispějí k rozvoji podnikání a inovací

Tato priorita v sobě zahrnuje zejména:

- optimalizaci oborové struktury s ohledem na budoucí potřeby trhu práce
- podporu spolupráce škol se zaměstnavateli a dalšími sociálními partnery
- podporu zájmu uchazečů o vzdělávání ve vybraných oborech, které jsou v kraji žádané trhem práce a oborů, které jsou ohrožené nedostatkem absolventů (krajská stipendia, podpora řemeslných oborů)
- zlepšení kvality kariérového poradenství ve školách
- podporu rozvoje gramotností a kompetencí u dětí a žáků – s akcentem na kompetence k podnikavosti, jazykové a digitální kompetence
- podpora nadání/talentů žáků

Priorita č. 2: Zvyšování kvality vzdělávání

Tato priorita v sobě zahrnuje zejména:

- rozvoj kompetencí ředitelů škol a školských zařízení včetně začínajících ředitelů
- rozvoj dovedností pedagogických pracovníků potřebných především pro kvalitní a moderní vzdělávání, práci s heterogenní skupinou (rozvoj potenciálu) a zvládání problémového chování ve školním prostředí
- podporu transformace odborného vzdělávání tak, aby bylo schopné pružně reagovat na vývoj technických a technologických trendů, bylo nositelem inovací a prohloubila se spolupráce mezi vzdělávacím a firemním sektorem
- pokračování zavádění systému hodnocení škol zřizovatelem
- spolupráce aktérů ve vzdělávání

Priorita č. 3: Podpora pozitivního klimatu ve školách

Tato priorita v sobě zahrnuje zejména:

- podporu činnosti školních psychologů a speciálních pedagogů ve školách
- zvyšování kvality poradenských služeb v MSK
- podporu prevence a včasné intervence výskytu rizikového chování u dětí a žáků, včetně metodické podpory poskytované školám a školským zařízením
- podporu spolupráce školy - ŠPZ - rodiny

Priorita č. 4: Podpora žáků ohrožených socioekonomickým vyloučením

Tato priorita v sobě zahrnuje zejména:

- podporu vzdělávání žáků ve vybraných oborech středních škol nacházejících se v okrajových lokalitách kraje (krajská stipendia)
- snižování míry předčasných odchodů ze vzdělávání

3 Strategie rozvoje regionálního školství – průřezová opatření

S pokrokem technologií a nástupem čtvrté průmyslové revoluce prochází společnost v různých oblastech rychlými transformacemi. Tyto změny výrazně ovlivňují oblast vzdělávání a vedou k řadě nových výzev, které musí být ve školství reflektovány. Jedná se především o téma rychlého rozvoje v oblasti digitálních technologií a umělé inteligence, ale i další témata, která s sebou aktuální vývoj společnosti přináší a nelze je opomíjet, jako jsou např. fyzické i duševní zdraví, rovnost příležitostí, udržitelný rozvoj, migrace apod.

Současně v informačně bohatém prostředí je klíčové začlenit do vzdělávacího procesu rovněž tematiku podpory rozvoje mediální gramotnosti, což zahrnuje nejen pochopení a identifikaci dezinformací a falešných zpráv, ale také rozvoj kritického myšlení, které umožňuje žákům a studentům analyzovat a hodnotit obsah, s nímž se setkávají online. Důraz by měl být kladen i na etické aspekty kyberprostoru, včetně ochrany soukromí a digitální identity. MSK bude v následujícím období zejména prostřednictvím vzdělávání pedagogických pracovníků podporovat tuto oblast mediální gramotnosti tak, aby pedagogové mohli následně poskytnout žákům a studentům ucelené informace pro pochopení mediálního prostředí.

Průřezová opatření, která jsou obsahem této kapitoly, tak zachycují tyto trendy současného dění. **Jejich konkrétní implementace je uvedena v kapitole 4 Strategie rozvoje regionálního školství - karty opatření.**

3.1 Vzdělávání pro udržitelnost

Vzdělávání pro udržitelnost je proces, který pomáhá lidem pochopit, jak jejich rozhodnutí a činy ovlivňují životní prostředí, společnost a ekonomiku. Cílem vzdělávání pro udržitelnost je podporovat u dětí, žáků a studentů kritické myšlení, spolupráci a aktivní občanství pro řešení globálních výzev, jako jsou změna klimatu, nerovnost nebo chudoba.

Důležitou součástí vzdělávání pro udržitelnost je environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) přispívající k získávání znalostí, dovedností a návyků, které lidem umožní žít v souladu s ochranou životního prostředí. EVVO rozvíjí kompetence potřebné pro environmentálně odpovědné jednání, které bere ohled na současný i budoucí stav životního prostředí.

MSK cíleně podporuje u svých školských příspěvkových organizací aktivity vedoucí k dekarbonizaci, k tomu využívá dostupné dotační programy v rámci výzev z Operačního programu Životní prostředí a Operačního programu Spravedlivá transformace. Tato snaha má klíčový dopad na ochranu klimatu a zároveň přináší výhody v podobě úspor finančních prostředků a zlepšení kvality vzdělávacího prostředí.

Významným strategickým projektem, který se zaměřuje na zvyšování odolnosti našeho regionu vůči klimatické změně je projekt Life Coala, jehož realizace, na které se MSK významně podílí, bude trvat do roku 2031. Hlavním cílem projektu je úspěšné zavádění cílů [Adaptační strategie Moravskoslezského kraje na dopady změny klimatu](#) a tím přispět ke zvýšení klimatické odolnosti kraje, zlepšení kvality prostředí pro život jeho obyvatel a podpoření udržitelného rozvoje kraje. Jednou z významných aktivit tohoto projektu je také vzdělávání a osvěta žáků a pedagogů v globálních tématech se zaměřením zejména na klimatické změny.

V dalším období budou v MSK pokračovat aktivity, které podporují ucelený přístup k udržitelnosti na úrovni škol. Zvláštní pozornost bude věnována aktivitám, které se zaměřují na adaptaci na klimatickou změnu a posilování vztahu k místu prostřednictvím kritického myšlení a efektivní práce s informacemi.

Toto téma je průřezově upraveno v kapitole 4 Strategie rozvoje regionálního školství – karty opatření (pod označením: **T1**) a systémově zpracováno v kartě H. Systémová podpora a řízení škol.

Doporučení pro zřizovatele:

- Podporovat školy v implementaci udržitelného vzdělávání.
- Podílet se na dekarbonizaci škol a zvyšování energeticky šetrné školské infrastruktury.
- Sítovat školy pro sdílení dobré praxe.

Doporučení pro školy/školská zařízení:

- Aplikovat tzv. celoškolský přístup k udržitelnosti a principy místně zakotveného učení.
- Téma udržitelnosti realizovat v ŠVP průřezově v rámci dalších vzdělávacích oblastí, realizovat za participace celého pedagogického sboru.
- Realizovat výuku mimo školu (v obci, v přírodě apod.) včetně spolupráce se širokou škálou institucí, kde dojde k propojení vzdělávacích oblastí s reálným životem.
- Využívat funkci školních koordinátorů environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty k podpoře efektivního vzdělávání v tématech udržitelnosti a pro podporu implementace inovativních vzdělávacích metod.
- Vzdělávat pedagogy ve všech oblastech vzdělávání pro udržitelnost včetně oblasti implementace plánů činnosti v oblasti mediální gramotnosti včetně rozvoje kritického myšlení a hodnocení informací a zdrojů.
- Využívat metodické materiály MŽP k tématu dekarbonizace: [Škola, která chrání klima - metodika a průvodce - Ministerstvo životního prostředí \(mzp.cz\)](#).

3.2 Digitální vzdělávání

Digitalizace vzdělávání a různé formy online vzdělávání jsou jedním ze zásadních celosvětových trendů, které vyplývají z rychlého technologického vývoje. Tento trend ukazuje potřebu zajistit přístup k digitálním zařízením, internetu a rozvíjet dovednosti spojené s jejich používáním. S tím souvisí i rostoucí zájem o oblast umělé inteligence a strojového učení, které nabízejí další možnosti pro využití ve vzdělávání. Je nutné sledovat a prakticky aplikovat rozvoj umělé inteligence ve vzdělávání tam, kde může být podporou pro pedagogy i žáky, ale zároveň neztrácet v ní fokus na člověka a na jeho kompetenci naučit se zeptat a k poskytnutým informacím přistupovat s využitím principu kritického myšlení.

V dalším období bude potřeba na všech úrovních pokračovat v podpoře modernizace a rozvoji informačních a komunikačních technologií ve školách, aby se zlepšila kvalita vzdělávání a připravila mladá generace na výzvy a změny v oblasti digitálních technologií a umělé inteligence.

Moravskoslezský kraj se systémově zaměří u organizací, které zřizuje, na oblast konektivity a ICT infrastruktury, a to prostřednictvím nastavení, zavedení a postupné implementace standardu konektivity a kyberbezpečnosti. Oblast modernizace infrastruktury, včetně vybavení ICT, bude rovněž podporována z rozpočtu MSK.

Toto téma je průřezově upraveno v kapitole 4 Strategie rozvoje regionálního školství – karty opatření (pod označením: **T2**) a systémově zpracováno v kartě H. Systémová podpora a řízení škol.

Doporučení pro zřizovatele:

- Zajistit podporu školám při zajištění konektivity, kyberbezpečnosti a modernizaci digitální infrastruktury.
- Poskytovat podporu školám v oblasti implementace nových technologií do výuky.
- Poskytovat podporu školám při modernizaci a rozvoji digitální infrastruktury škol po skončení aktivit Národního plánu obnovy k minimalizaci digitálních nerovností.

Doporučení pro školy/školská zařízení:

- Podporovat rozvoj informatického myšlení a digitálních kompetencí žáků s využíváním pokročilých digitálních technologií ve všech vzdělávacích oblastech.
- Zaměřovat se na prevenci digitálního vyloučení, začleňovat prvky inkluzivního online a kombinovaného vzdělávání.
- Usilovat o efektivní zavádění inovací v kontextu digitalizace do všech vzdělávacích oblastí.
- Začleňovat vzdělávací programy na podporu digitálního well-beingu do výuky ve spolupráci se školním psychologem, ICT metodikem/koordinátorem a učitelem.
- Sledovat vývoj umělé inteligence, virtuální a rozšířené reality a dalších průlomových digitálních inovací a zařazovat je do výchovně vzdělávacího procesu.
- Podporovat rozvoj informatického myšlení a digitálních kompetencí žáků s využíváním pokročilých digitálních technologií, které jsou nedílnou součástí výuky ve všech vzdělávacích oblastech.
- Zaměřovat se na prevenci v oblasti bezpečného chování žáků, pedagogů a dalších zaměstnanců školy v digitálním prostředí, osvěta také rodičů na zdravé, bezpečné a věkově přiměřené využívání digitálních technologií dětmi.
- Podporovat pozici ICT koordinátora/metodika jako klíčové osoby pro pomoc pedagogům se zaváděním digitálních inovací a nových didaktických postupů.
- Plánovat a podporovat další vzdělávání pracovníků škol v oblasti digitálního vzdělávání, zejména s využitím Profilu Učitel21.
- Zpracovávat digitální strategii školy (rozvíjení a obnova digitální infrastruktury, zajištění kybernetické bezpečnosti, vzdělávání zaměstnanců školy).

3.3 Well-being, duševní zdraví a podpora pohybových aktivit

Well-being a duševní zdraví jsou důležité pro děti, žáky, studenty, učitele i další pracovníky ve vzdělávání. Well-being znamená duševní a fyzické zdraví a pocit pohody. Ve škole přispívá k tomu, aby se žáci těšili do školy a lépe se učili, ale také aby si uvědomovali a projevovali svoji osobnost (sebeurčení) a aktivně se podíleli na dění ve škole (možnost spolurozhodovat o záležitostech, které se jich týkají). Pro pedagogický sbor je well-being také prevencí proti syndromu vyhoření.

Aktivity na podporu well-beingu by měly být zaměřeny hlavně na rozvoj sociálně emočních dovedností a strategií zvládání stresu, aby lidé dokázali lépe řešit obtížné situace a v případě potřeby si vyhledali dostupnou pomoc.

Well-being a duševní zdraví souvisí také s fyzickou kondicí, pohybovými dovednostmi a zdravým stravováním dětí a žáků. Odborníci z oblasti vzdělávání, zdravotnictví a sportu dlouhodobě upozorňují na to, že pohybová aktivita mnoha mladých lidí je nedostatečná, což má negativní dopady nejen na jejich zdraví a životní styl, ale i na jejich vzdělávání.

Toto téma je průřezově upraveno v kapitole 4 Strategie rozvoje regionálního školství – karty opatření (pod označením: **T3**).

Doporučení pro zřizovatele:

- Podporovat rozvoj školních poradenských pracovišť, metodiků prevence, výchovných poradců a školních psychologů.
- Poskytovat metodickou podporu školám při implementaci tématu well-beingu do ŠVP.
- Poskytovat podporu školám při realizaci aktivit zaměřených na pohybovou gramotnost žáků, včetně žáků se zdravotními hendikepy.
- Poskytovat podporu školám při modernizaci stávající nebo výstavbě nové školní sportovní infrastruktury.
- Poskytovat podporu školám při organizaci celostátních a mezinárodních školních sportovních soutěží.
- Poskytovat podporu školám při reprezentaci kraje na prestižních mezinárodních školních sportovních soutěžích.

Doporučení pro školy/školská zařízení:

- Podporovat rozvoj školních poradenských pracovišť, včetně vzdělávání pracovníků v oblasti duševního zdraví (prevence, identifikace problémů, předcházení vyhoření, sebezrozvoj dětí a žáků včetně pracovníků škol, klima třídy).
- Podporovat vytváření podmínek pro rozvoj kritického myšlení a komunikačních dovedností dětí a žáků, jejich schopnost sebezpečnosti, navazování vztahů, spolupráce a zvládání obtížných situací.
- Vytvářet podnětné a podpůrné prostředí ve školách (školní klima, stravování – zdravá výživa, pobyt v přírodě, sebezrozvoj a sebezpečnosti dětí a žáků).
- Podněcovat pohybovou aktivitu žáků nabídkou atraktivních školních sportovních kroužků, kurzů, soutěží a dalších aktivit obdobného charakteru, zapojovat žáky také do organizace uvedených aktivit, včetně žáků s různými zdravotními hendikepy k jejich začlenění do běžného života.
- Podporovat zvýšení pohybových aktivit ve školních družinách a klubech.
- Vytvářet podmínky pro spontánní nenáročnou pohybovou aktivitu (sportovní koutky v budově a areálu školy).
- Zajistit výuku tělesné výchovy aprobovanými učiteli, případně zapojit do výuky trenéry.
- Podporovat pohybovou aktivitu obyvatel zpřístupněním školní sportovní infrastruktury sportovním klubům i široké veřejnosti po ukončení doby školního vyučování.

3.4 Vzdělávání dětí a žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka

V důsledku celospolečenských změn souvisejících s globalizací dochází k významným migračním vlnám do západní Evropy. Míří zde stále silný proud migrantů nejen z Blízkého východu a Afriky, ale také z východoevropských zemí. Válečný konflikt na Ukrajině tento trend ještě více posílil. Členské státy EU se tak potýkají s rostoucím počtem cizinců, a Česká republika, potažmo Moravskoslezský kraj, není v tomto ohledu výjimkou. K 31. 12. 2021 legálně pobývalo na území kraje 29 147 cizinců, ke konci roku 2022 se tento počet téměř zdvojnásobil a činil 56 258 cizinců. Tato skutečnost má následně významný dopad nejen na sociální, ekonomické a kulturní aspekty života v regionu, ale rovněž ovlivňuje vzdělávání, neboť mnoho příchodích tvoří především ženy s malými dětmi.

Dle platné legislativy mají v ČR právo na bezplatné vzdělávání děti a žáci-cizinci, kteří v ČR pobývají po dobu delší než 90 dnů, nebo jim byl udělen azyl, vízum za účelem strpění pobytu nebo za účelem dočasné ochrany. V MSK se ve školním roce 2019/2020 vzdělávalo na všech stupních škol 1 684 cizinců, v aktuálním školním roce 2023/2024 tento počet vzrostl na 5 471 dětí, žáků a studentů.

Při vzdělávání dětí a žáků cizinců je prvořadým úkolem zajistit nejen podporu při začleňování do české společnosti (seznámení se evropským kulturním prostředím), ale i dostatečnou znalost českého jazyka tak, aby mohli úspěšně a plynule pokračovat v běžném vzdělávání, uplatnit se na trhu práce a v budoucnu získat ekonomickou a společenskou nezávislost. Nedostatečná znalost českého jazyka má negativní dopad nejen na školní prospěch a možnosti dalšího vzdělávání, ale i na následné uplatnění na trhu práce.

Toto téma je průřezově upraveno v kapitole 4 Strategie rozvoje regionálního školství – karty opatření (pod označením: **T4**) a systémově zpracováno v kartě F. Rovný přístup a efektivní podpora pro všechny žáky bez rozdílu.

Doporučení pro zřizovatele:

- Zajistit jazykovou přípravu pro nově přichodící žáky-cizince v určených základních školách v souladu s § 20 školského zákona.
- Spolupracovat na tvorbě seznamu určených škol (každý rok po 31. březnu) tak, aby v každé obci s rozšířenou působností byla alespoň 1 určená škola.

Doporučení pro školy:

- Podporovat děti a žáky s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka při jejich začleňování do vzdělávání.
- Podporovat rozvoj kompetencí pedagogických pracovníků pro práci s dětmi a žáky s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka.
- Využívat metodickou podporu, kterou poskytuje Národní pedagogický institut kmenovým i určeným školám (podrobnosti na: <https://cizinci.npi.cz>).

3.5 Rovnost příležitostí ve vzdělávání

Rovnost příležitostí ve vzdělávání je důležitým cílem, který si klade většina moderních společností. Znamená to, že každý člověk by měl mít stejnou možnost získat kvalitní vzdělání bez ohledu na svůj sociální původ, rasu, pohlaví, náboženství nebo jiné osobní či společenské okolnosti.

Součástí tohoto průřezového opatření je také problematika genderové rovnosti zejména podpory nestereotypních voleb vzdělávacích drah. Aktivita by měly vést k vědomé práci s genderovými stereotypy a podpoře kvalitního kariérového poradenství.

Toto téma je průřezově upraveno v kapitole 4 Strategie rozvoje regionálního školství – karty opatření (pod označením: **T5**) a systémově zapracováno v kartě F. Rovný přístup a efektivní podpora pro všechny žáky bez rozdílu.

Doporučení pro zřizovatele:

- Podporovat nestereotypní výběr kariérních drah formou osvětových kampaní a spoluprací se zaměstnavateli v regionech, podpora kariérového poradenství.
- Zahrnovat oblast rovnosti (genderové, etnické, fyzické atd.) ve vzdělávání do strategických a koncepčních materiálů.
- Připravovat opatření, která mají vliv na snižování nerovného přístupu ke vzdělávání.

Doporučení pro školy/školská zařízení:

- Podpora vzdělávání pedagogů v oblasti rovného přístupu k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků se zdravotním či duševním onemocněním a žákům nadaným/talentovaným.
- Vytvářet bezpečné prostředí pro všechny děti, žáky a studenty a zabránění segregace a diskriminace, včetně aktivit pro prevenci genderově podmíněné šikany.
- Nabízet další poradenství v oblasti další volby vzdělávacích drah s ohledem na individuální nadání/talent žáků a studujících.
- V kurikulu se věnovat problematice rozvoje vědomí osobní nedotknutelnosti a autonomie jedince a potřeby konsensu ve všech typech mezilidských vztahů.
- Ve výuce neprodukovat stereotypy (zejména etnický podmíněný a genderový).
- Téma genderových stereotypů zahrnout do DVPP pro pedagogické pracovníky.

4 Strategie rozvoje regionálního školství – karty opatření

A. Dostupné a kvalitní předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání má nezastupitelnou roli pro další vzdělávání a budoucí vývoj dítěte. Jeho primárním úkolem není vyrovnávat výkony dětí, ale zvyšovat jejich vzdělávací šance a vytvářet dobrý základ pro pokračování ve vzdělávání.

Popis cíle

Cílem je zajistit kvalitní a dostupné předškolní vzdělávání pro všechny děti v Moravskoslezském kraji, které podpoří jejich individuální rozvoj, motivaci k učení a zvýší jejich úspěšnost v jejich dalším vzdělávání. K dosažení tohoto cíle je zapotřebí zajistit dostatečné kapacity mateřských škol, včetně potřebného vybavení, podporovat vzdělávání a spolupráci pedagogů mezi sebou i rodiči a dalšími partnery a věnovat zvýšenou pozornost dětem ze sociálně znevýhodněného prostředí i dětem nadaným.

Zdůvodnění potřeby

Předškolní vzdělávání hraje v životě dítěte významnou roli. Mateřská škola je prvním důležitým společenským prostředím, ve kterém se dítě setkává s interakcí mimo nejbližší rodinu. Do této interakce si přináší své osobní charakteristické rysy a aspekty chování, které si osvojilo doma; často se zde setkává s prvními sociálními a emočními těžkostmi. Mnohé studie potvrzují, že zkušenost socializace s vrstevníky podporuje sociální chování, autoregulaci a autonomní rozvoj dítěte. Většina z toho, co si dítě osvojí v raném věku (ať již jde o zkušenosti nebo znalosti), poskytuje pevný základ pro efektivnější budoucí učení dětí, zvyšuje jejich výkon ve škole i jejich sociální rozvoj. Pokud předškolní vzdělávání dosahuje vysoké kvality, dokáže zvýšit šance znevýhodněných dětí a omezit mezigenerační přenos chudoby (Bingley & Westergaard-Nielsen, 2012; Dumas, & Lefranc, 2012). Tuto skutečnost potvrzují i další studie realizované na národní či mezinárodní úrovni (např. závěry PISA 2018 nebo OECD1), které ukazují, že délka předškolního vzdělávání významně ovlivňuje budoucí úspěšnost dětí a žáků. Například děti ve věkové kategorii 5 let, které navštěvovaly předškolní vzdělávání, dosahovaly lepší skóre v základní gramotnosti v průměru o 13 bodů a v početní gramotnosti dokonce o 26 bodů. Z této skutečnosti vyplývá, že včasné zapojení do vzdělávacího systému přináší v budoucnu pozitivní efekty nejen pro dítě, ale i pro jeho začlenění do společnosti.

Další šetření, na která je v této souvislosti možné odkázat, jsou PIRLS 2016 a TIMSS 2019, jejichž součástí je mj. sledování faktorů, které na úrovni školy a rodiny ovlivňují výsledky. Šetření prokázala, že čím dříve je dítě zapojeno do vzdělávání (včetně předškolní přípravy), tím lepších výsledků následně dosahuje.

S ohledem na výše uvedené pozitivní dopady se Česká republika v minulosti zaměřila na opatření, jejichž cílem bylo zvýšit podíl dětí zapojených do předškolního vzdělávání, což se alespoň částečně podařilo (z 86 % v roce 2019 na 89,6 % v roce 2022). I přesto je v ČR stále řada regionů, kde děti nastupují do MŠ až v pěti letech. Podle zjištění ČŠI byly v Moravskoslezském kraji tímto fenoménem zasaženy v roce 2020 zejména okresy Karviná, Ostrava a Bruntál. Proto v oblasti předškolního vzdělávání nestačí jen zajišťovat dostupné kapacity, ale rovněž motivovat k účasti na předškolním vzdělávání. K tomu může sloužit nejen komunikace s aktéry, širokou veřejností a rodiči, ale i kvalita poskytovaných služeb, kterou v ČR dlouhodobě sleduje ČŠI. Z výsledků jejich šetření vyplynulo, že pouze u 25 % mateřských škol jsou cíle vzdělávání vhodně diferencovány, pouze u 15 % mateřských škol vychází cíle vzdělávání z pedagogické diagnostiky přítomných dětí.

Soubor opatření

A.1	Dostupné a kvalitní služby předškolního vzdělávání
A.2	Rozvoj potenciálu dětí
A.3	Snižování počtu odkladů povinné školní docházky

Opatření A.1 Dostupné a kvalitní služby předškolního vzdělávání

Děti, které se účastní kvalitní organizované výuky v raném věku, mají vyšší pravděpodobnost lepších výsledků a nižší pravděpodobnost předčasných odchodů ze vzdělávání. Proto je jedním z důležitých úkolů nadcházejícího období zajistit v MSK kvalitní předškolní vzdělávání, které bude dostupné všem dětem. Součástí navrhovaných opatření nejsou jen aktivity zaměřené na zajištění dostatečných kapacit a materiálního vybavení mateřských škol, ale především vzdělávání, které bude maximálně podporovat individuální rozvojové možnosti dětí (např. s využíváním pedagogické diagnostiky), napomáhat jim v chápání okolního světa (přibližovat jim normy a hodnoty společnosti) a motivovat je k dalšímu poznávání a učení, a to za pomoci moderních forem a metod práce.

Klíčová aktivita A.1.1 Zajištění dostupných kapacit ve spolupráci se zřizovateli

Cílem klíčové aktivity je zajistit dostatečnou nabídku míst v mateřských školách, která bude odpovídat poptávce a preferencím zákonných zástupců. MSK není zřizovatelem většiny organizací vykonávajících činnost mateřské školy. Tyto organizace zřizují převážně obce nebo soukromé subjekty. V této souvislosti bude krajský úřad spolupracovat při vyřizování žádostí o změnu kapacit a jejich zápisu do rejstříku škol a školských zařízení. Žádosti budou posuzovány podle kritérií, které jsou uvedeny v kapitole 6 Kritéria rozvoje sítě škol a školských zařízení. Žadatelům bude zároveň poskytována odborná pomoc, která se týká zápisu změn do rejstříku škol a školských zařízení. O nastavení kapacit tak, aby vyhovovaly skutečným potřebám v území, rozhodují zřizovatelé mateřských škol.

S kapacitami úzce souvisí i rozvoj infrastruktury škol a školských zařízení, například zajištění prostorových a hygienických podmínek, modernizace stávajících budov, včetně vybavení moderními technologiemi nebo nákup učebních pomůcek pro zlepšení kvality výuky. V rámci tohoto opatření je také nutné zohlednit úpravy budov, které usnadní účast ve vzdělávání žákům se SVP. Aktivity na podporu tohoto kritéria jsou plně v kompetenci konkrétních zřizovatelů.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Posuzování žádostí dle předem stanovených kritérií • Poradenství žadatelům o úpravu kapacit • Modernizace budov a vybavení

Klíčová aktivita A.1.2 Kvalitní personální zdroje (pedagogické i manažerské)

Aby bylo dosaženo maximálních efektů předškolního vzdělávání, je nutné u každého dítěte zohledňovat jeho individuální rozvojové možnosti a potřeby. Základním předpokladem pro úspěšnou implementaci tohoto přístupu do praxe je kvalitní tým odborníků. Ten by měl být složen nejen ze vzdělaných pedagogů, kteří umí aplikovat moderní formy a metody do výuky, ale i z dostatečně širokého a dostupného podpůrného týmu (např. logopedové, speciální pedagogové, psychologové), který pomáhá multidisciplinárně řešit individuální vzdělávací potřeby dětí. V této klíčové aktivitě je proto věnována pozornost dvěma oblastem:

- podpoře personálních pozic – zajištění kvalitních odborníků v předškolním vzdělávání,
- odbornému rozvoji vedoucích a pedagogických pracovníků (vč. podpůrných pozic) - vzdělávání, metodická podpora a implementace do praxe.

Sohledem na způsob financování není v kompetenci kraje ani zřizovatelů zajistit systémovým způsobem aktuální a akutní nedostatek odborných (zejména podpůrných) pozic v mateřských školách. Tato problematika není řešena ani v Dlouhodobém záměru ČR. Jedná se ovšem o klíčovou oblast, na které stojí kvalitní vzdělávání, proto považujeme za důležité ji mít na úrovni kraje upravenou. V nastávajícím období bude věnována pozornost zejména podpoře pedagogů v potřebných kompetencích a v navazování spolupráce se ŠPZ, vč. využívání personálních šablon. Současně bude ve spolupráci se zřizovateli a MAP snahou doplňovat chybějící aktivity/služby projektovou činností.

Nabídku a realizaci vzdělávacích aktivit zajišťuje na úrovni celostátní organizace NPI ČR, na úrovni kraje pak organizace KVIC. Pro průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků mají mateřské školy také možnost využívat vzdělávací aktivity, které nabízí soukromé subjekty.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet akcí pro PP zaměřených zejména na moderní metody a formy práce s dětmi (kurzy, workshopy, metodická setkání) - Počet vzdělávacích akcí pro vedoucí pracovníky

Klíčová aktivita A.1.3 Aktivity na podporu spolupráce s rodiči a dalšími aktéry

Spolupráce mateřské školy, rodiny a dalších aktérů patří mezi klíčové faktory ovlivňující budoucí úspěch dítěte v jeho dalším vzdělávání i životě a má dlouhodobé pozitivní dopady na jeho rozvoj. Úzká spolupráce mateřské školy s rodinou či osvěta směrem k veřejnosti hraje důležitou úlohu v motivaci k účasti v předškolním vzdělávání. Proto je předmětem této klíčové aktivity realizace činností, které pomohou tuto spolupráci posilovat a povedou k síťování důležitých aktérů.

V oblasti spolupráce mezi rodinou dítěte a školou se může jednat např. o otevřené dny v mateřských školách, konference a workshopy zaměřené na témata související se zdravým rozvojem dětí či řešení speciálních vzdělávacích potřeb nebo realizaci společných projektů (rodinných dnů). Důležité je vytvořit otevřené a respektující prostředí, které umožní vzájemnou komunikaci mezi rodinou a mateřskou školou. A díky takové spolupráci pak mohou rodiny a učitelé vzájemně sdílet informace o potřebách a pokrocích dítěte, což podporuje konzistentní a efektivní učení.

Důležitá je také spolupráce s ostatními vzdělávacími institucemi, jako jsou základní školy a střední školy, která přispívá k plynulému přechodu dětí mezi různými úrovněmi vzdělávání, ale i k prvotnímu uvědomění oblastí, které dítě zajímá a kam by se v budoucnu mohla vyvíjet jeho vzdělávací a profesní dráha. Obdobnou funkci by pak mohla mít spolupráce s firmami v blízkém okolí. Tato spolupráce může mít charakter sdílených dílen, exkurzí, besed s pracovníky a podobně.

V MSK budou realizovány otevřené akce pro rodiče, veřejnost a další aktéry, či na podporu pedagogů. K těmto aktivitám se vztahují i uvedená kritéria. Konkrétní společné projekty škol a veřejnosti, besedy či exkurze pak budou realizovány na místní úrovni a vykazovány v místních aktivitách.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Realizované aktivity pro rodiče, veřejnost a další aktéry

Opatření A.2 Rozvoj potenciálu dětí

Každé dítě je jedinečné, a proto je potřeba individualizovaného přístupu k jeho rozvoji. Navrhované klíčové aktivity mají za cíl nejen podporovat společné vzdělávání heterogenních skupin dětí formou zvyšování kompetencí pedagogů, ale i rozvíjet individuální potenciál každého dítěte (zejména jeho kompetencí a gramotností). K zjištění těchto individuálních předpokladů pak může být vhodně využita pedagogická diagnostika.

Klíčová aktivita A.2.1 Podpora společného vzdělávání heterogenních skupin dětí

Jedním z důležitých úkolů nadcházejícího období je rozvíjet pedagogické kompetence tak, aby pedagogové dokázali ve své praxi k dětem přistupovat jako k jedinečným osobnostem. Cílem není poskytnout pedagogům pouze aktivity zaměřené na obecné vzdělávání bez vazby na praxi. Přípravované aktivity kombinují odbornou přípravu, zlepšují přístup pedagogů k informačním/inspirativním zdrojům a nabízí i další metodickou podporu při implementaci do praxe. V rámci odborné přípravy budou realizovány kurzy, workshopy a konference zaměřené na témata diferencovaného zadávání úkolů, metody vhodné pro práci s různorodými skupinami dětí či představení nástrojů k individualizaci výuky. Součástí nabízených aktivit bude i prostor pro sdílení/výměnu zkušeností a osvědčených postupů. Důležitý akcent bude kladen i na realizaci opatření zaměřených na práci s nadanými dětmi.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet akcí pro PP zaměřených na práci s heterogenní skupinou dětí (kurzy, workshopy, metodická setkání) - Počet akcí zaměřených na práci s nadáním

Klíčová aktivita A.2.2 Zvyšování pregramotností a rozvoj kompetencí u dětí v MŠ

Cílem této klíčové aktivity je podpora všestranného rozvoje dětí tak, aby získaly pevný základ pro další celoživotní učení a celkový osobnostní a sociální rozvoj (jedná se např. o rozvoj čtenářské, matematické a digitální pregramotnosti, ale rovněž i o rozvoj podnikavosti, technické gramotnosti a podpory vztahu k řemeslu, technickým oborům a odbornému vzdělávání).

Priorita se zaměřuje na vytváření materiálních, ale i dalších podmínek, které pomohou k tomuto všestrannému rozvoji dětí v předškolním vzdělávání. Na rozvoj této oblasti jsou především zaměřena opatření realizována v rámci aktivit MAP a budou tedy vykazována na místní úrovni.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet akcí pro PP zaměřených na rozvoj gramotností a kompetencí u dětí (kurzy, workshopy, metodická setkání) - Počet praktických aktivit realizovaných s dětmi v MŠ

Klíčová aktivita A.2.3 Podpora pedagogické diagnostiky v MŠ (implementace do škol)

Důležitým krokem k rozvoji potenciálu každého dítěte je rovněž kvalitní diagnostika, která pomůže nejen včas identifikovat nerovnoměrný vývoj u dětí a zahájit včasnou intervenci, ale také odhalit nadání a tím i efektivněji rozvíjet jeho potenciál.

Cílem této klíčové aktivity je rozvíjet u pedagogických pracovníků mateřských škol kompetence v oblasti pedagogické diagnostiky tak, aby byli schopni ji efektivně využívat v praxi. Tento cíl navazuje na DZ ČR 2023–2027, konkrétně na klíčovou aktivitu A.3.1 Podpora pedagogické diagnostiky v MŠ a speciálně pedagogické diagnostiky ve školských poradenských zařízeních, ve které je kritériem naplnění mj. vytvořit model jednotného postupu pro posouzení školní zralosti, aktualizovat nabídku DVPP a proškolit min. 500 pedagogických pracovníků. Z důvodu zamezení duplicit budou v MSK realizovány aktivity zaměřené na doplnění aktivit MŠMT.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Aktivity zaměřené na posilování kompetencí PP v oblasti pedagogické diagnostiky

Opatření A.3 Snižování počtu odkladů povinné školní docházky

Odklady povinné školní docházky mají různé příčiny a neexistuje jednoduché (jednotné) řešení, jak snížit jejich počet. Jejich prevence si vyžaduje komplexní přístup. Základem je kvalitní předškolní příprava, která pomůže dětem adaptovat se na školní prostředí a rozvíjet jejich schopnost učit se. Z pohledu mateřské školy mohou ke snížení odkladů povinné školní docházky (PŠD) zejména napomoci aktivity v oblastech:

- odborného rozvoje pedagogů – zaměření na diferencované vyučování, dovednosti pro práci s různorodými skupinami dětí, které umožní reagovat na individuální vzdělávací potřeby, nebo implementaci pedagogické diagnostiky dětí, která pomůže identifikovat potenciální vzdělávací potřeby dětí nebo zpoždění;
- spolupráce s rodiči – osvěta a sdílení výsledků z výzkumů, které se zabývají dopady odkladů PŠD na děti, poskytování informací rodičům – otevřená a pravidelná komunikace mezi rodinou a školou; zaměření se na potřeby dítěte a jeho vzdělávací potřeby;
- rozvoje kompetencí u dětí – zejména kompetencí kučení a k řešení problémů (vč. kritického myšlení), které mohou pomoci dětem lépe se připravit na přechod do dalšího stupně vzdělávání;

- vytváření inkluzivního prostředí – tj. prostředí, které respektuje různorodost a podporuje všechny děti bez ohledu na jejich schopnosti nebo specifika. Poskytujte individuální podporu a vzdělávání zohledňující potřeby každého dítěte.

Jedná se o průřezové téma, které bude zajištěno realizací ostatních aktivit uvedených v této kapitole. Opatření nemá definovány klíčové aktivity a kritéria plnění.

Přehled opatření

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
A.1 Dostupné a kvalitní služby předškolního vzdělávání						
A.1.1	Zajištění dostupných kapacit ve spolupráci se zřizovateli	• Posuzování žádostí dle předem stanovených kritérií • Poradenství žadatelům o úpravu kapacit • Modernizace budov a vybavení		2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol; fondy EU	MSK, zřizovatelé, školy
A.1.2	Kvalitní personální zdroje (pedagogické i manažerské)	• Počet akcí pro PP zaměřených zejména na moderní metody a formy práce s dětmi (kurzy, workshopy, metodická setkání) • Počet vzdělávacích akcí pro vedoucí pracovníky	T2	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol; fondy EU – OP JAK	zřizovatelé, NPI ČR, KVIC, MAP
A.1.3	Aktivity na podporu spolupráce s rodiči a dalšími aktéry	• Realizované aktivity pro rodiče, veřejnost a další aktéry	T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol a ŠZ; fondy EU – OP JAK	zřizovatelé, školy, NPI ČR, MAP
A.2 Rozvoj potenciálu dětí						
A.2.1	Podpora společného vzdělávání heterogenních skupin dětí	• Počet akcí pro PP zaměřených na práci s heterogenní skupinou dětí (kurzy, workshopy, metodická setkání) • Počet akcí zaměřených na práci s nadáním	T3, T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol a ŠZ; fondy EU – OP JAK	zřizovatelé, NPI ČR, KVIC, MAP, ŠPZ
A.2.2	Zvyšování pregramotností a rozvoj kompetencí u dětí v MŠ	• Počet akcí pro PP zaměřených na rozvoj gramotností a kompetencí u dětí (kurzy, workshopy, metodická setkání) • Počet praktických aktivit realizovaných s dětmi v MŠ	T1, T3	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol; fondy EU – OP JAK	zřizovatelé, NPI ČR, KVIC, MAP
A.2.3	Podpora pedagogické diagnostiky v MŠ (implementace do škol)	• Aktivity zaměřené na posilování kompetencí PP v oblasti pedagogické diagnostiky	T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol a ŠZ; fondy EU – OP JAK	zřizovatelé, NPI ČR, KVIC, ŠPZ, MAP, MŠMT
A.3 Snižování počtu odkladů povinné školní docházky						
	Průřezové opatření v rámci karty A. Dostupné a kvalitní předškolní vzdělávání	• Naplňování bude probíhat v rámci klíčových aktivit ostatních opatření	T5	2024/2028		zřizovatelé, školy, NPI ČR, ŠPZ, MŠ, MŠMT

B. Moderní základní vzdělávání

Základní vzdělávání navazuje na předškolní vzdělávání a na výchovu v rodině. Dle školského zákona vede základní vzdělání mimo jiné k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení, učili se tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, a také poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.

Popis cíle

Cílem této priority je podporovat moderní vzdělávání v základních školách Moravskoslezského kraje, které odpovídá potřebám a výzvám současné společnosti a připravuje žáky na úspěšný život ve 21. století. Budou podporovány aktivity, které umožní rozvíjet individuální potenciál každého žáka, připraví je na zrychlující se změny ve společnosti, budou rozvíjet základní kompetence k celoživotnímu učení, řešení problémů, efektivní komunikaci, kritickému myšlení, digitální, technické, finanční a další gramotnosti vč. environmentální a sociální odpovědnosti. Na základních školách bude podporováno vytváření bezpečného a podnětného školního prostředí, které umožní, aby žáci zažívali úspěch, nebáli se chyby a uměli s ní pracovat.

Zdůvodnění potřeby

Společnost prochází významnou změnou, na kterou je nutné reagovat na všech úrovních vzdělávacího systému. V oblasti základního vzdělávání se např. stále dostatečně nedaří individualizace a diferenciaci vzdělávání, převládá frontální výuka, vzdělávání je především zaměřeno na předávání znalostí a poznatků, nikoliv na jejich praktické využití, výuka není dostatečně provázána s rozvojem kompetencí, praxí či mezipředmětovou spoluprací (učení se v kontextu, funkční propojování znalostí z jednotlivých předmětů, projektová výuka apod.).

Je zapotřebí, aby vzdělávání v základní škole lépe odpovídalo požadavkům 21. století. Důležité je u žáků posilovat jejich dovednosti a kompetence pro práci s informacemi, posilovat jejich fyzickou i psychickou odolnost, vytvářet a podporovat jejich zvědavost a vytvářet tak předpoklady pro jejich zapojení se do celoživotního učení, které bude pro ně důležité i s ohledem na jejich budoucí nejistotu na trhu práce. Pro realizaci změn je tak důležitá změna přístupu pedagogů a vedení škol.

Významným problémem v ČR je rovněž vztah žáků k základní škole. Dle informací ČŠI patří v mezinárodním kontextu ČR dlouhodobě k zemím s nejnižší sledovanou sounáležitostí patnáctiletých žáků se školou. V roce 2022 nám patřila 38. příčka ze 41 zemí OECD. Oproti roku 2018 se pocity žáků vůči škole nezlepšily. V hodnocení vztahů s učiteli zaujímáme dle srovnání PISA 2022 poslední příčky. Věnovat pozornost vztahu žáků k jejich škole je však důležité. Výzkumy ukazují, že žáci v zemích s lepším vztahem ke škole dosahují lepších průměrných vzdělávacích výsledků. Podstatný není jen vztah k výsledkům vzdělávání, děti tráví ve škole podstatnou část svého běžného dne, takže vztahy utvářené ve škole významně ovlivňují i jejich duševní stav. Proto je nutné věnovat významnou pozornost bezpečnému prostředí ve školách, zlepšování klimatu a vzájemné komunikaci mezi žáky a jejich pedagogy.

Soubor opatření

B.1	Rozvoj potenciálu každého žáka
B.2	Proměna obsahu a způsobu vzdělávání
B.3	Bezpečné a motivující prostředí ve školách

Opatření B.1 Rozvoj potenciálu každého žáka

V návaznosti na současné změny ve společnosti je nutné věnovat při vzdělávání žáků větší pozornost rozvoji kompetencí a gramotností – tedy takových znalostí, schopností a dovedností, které budou žáci

potřebovat ke svému osobnímu rozvoji, aktivnímu občanství, sociálnímu začlenění a pro svůj pracovní život.

Klíčová aktivita B.1.1 Rozvoj kompetencí a gramotností žáků

Cílem této klíčové aktivity není podpora a odborný rozvoj pedagogů (zpracováno v kartě E. Podpora a rozvoj pedagogů a leadrů škol/školských zařízení), ale především aplikace nástrojů do výuky. V základním školství se na její realizaci budou primárně podílet základní školy prostřednictvím vlastních projektů (šablon), případně prostřednictvím aktivit realizovaných v rámci MAP. Na úrovni kraje budou mít aktivity podobu např. spolupráce se středními školami (využívání učeben, laboratoří a dílen), letních škol, v oblasti podnikavosti např. podpora fiktivních firem.

V oblasti zvyšování fyzické a psychické kondice všech žáků budou podporovány aktivity naplňující potřeby vedoucí k co nejvyššímu stupni pohybové gramotnosti všech žáků vč. žáků se zdravotními hendikepy. Uvedené aktivity souvisí s rozvojem wellbeingu ve školách.

Aktivity budou financovány nejen z vlastních zdrojů škol a školských zařízení, ale i různých dotačních titulů (šablony, MAP, fondy EU, výzvy MŠMT).

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Aktivity realizované pro žáky základních škol k rozvoji kompetencí a gramotností (letní školy, spolupráce se SŠ, soutěže, pohybově orientované programy apod.)

Klíčová aktivita B.1.2 Rozvoj kariérového poradenství a podnikavosti v základních školách

Kariérové poradenství je aktivita, která má pomáhat při rozhodování v otázkách vzdělávání, profesní přípravy, volby zaměstnání a rozvoji kariéry. Správná volba povolání má velký vliv na kvalitu a spokojenost dalšího života. První zásadní rozhodování o budoucnosti přichází již na základní škole. Proto se tato oblast stala v uplynulých letech nedílnou součástí vzdělávacího procesu a ve vazbě na zvyšující se nároky na jednotlivce současně získává čím dál více na důležitosti. Současně je to jeden z hlavních důvodů, proč je tomuto tématu věnována i v MSK velká pozornost.

I přes aktivity realizované v uplynulém období se oblast kariérového poradenství stále potýká s nedostatečným legislativním (a tedy i systémovým) ukotvením. Jedná se o slabou stránku, kterou MSK nemůže ovlivnit. Na mnoha školách se podařilo rozvinout tuto službu na komplexnější poradenskou práci s žáky. Takto pojaté kariérové poradenství je ovšem záležitostí několika vybraných škol (zejména v okrese Ostrava, kde se daří tuto oblast dlouhodobě rozvíjet). Proto je naším cílem v nadcházejícím období implementovat komplexní služby kariérového poradenství i do dalších škol v MSK – posilovat kompetence pedagogických pracovníků k této činnosti a motivovat k nastavení uceleného programu, jehož součástí bude mezipředmětové propojení, vč. zapojení dalších členů pedagogického sboru (tj. nebude záležitostí pouze výchovného/kariérového poradce). Součástí připravovaných aktivit bude nejen motivační, vzdělávací a poradenská činnost poskytovaná školám a pedagogickým pracovníkům, ale i podpora personálních pozic, či přímá práce s žáky (např. v podobě exkurzí, projektových dní, aktivit podporujících podnikavost či online nástrojů). Cílem je dostat teoretické znalosti získané v uplynulých letech vzděláváním do praxe školy. V realizovaných aktivitách (v přímé práci s žáky) bude mj. akcentován nestereotypní výběr kariéry.

Být podnikavějším a inovativnějším krajem je jedním z cílů Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019–2027. Pro podporu této oblasti Moravskoslezský kraj prostřednictvím organizace KVIC nabídne pedagogům základních škol vzdělávací programy, které posílí aplikaci kompetence k podnikavosti do výuky. Současně bude realizován ucelený program Koordinátora podnikavosti, ve kterém si účastníci prohloubí odbornou, metodickou a manažerskou průpravu ke zvýšení podpory a účinnosti výchovy k podnikavosti v konkrétní základní škole.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet akcí pro PP zaměřených na zvyšování kompetencí k poradenské činnosti (kurzy, workshopy, metodická setkání) - Realizované vzdělávací programy pro PP na podporu podnikavosti - Realizace aktivit zaměřených na přímou práci s žáky

Klíčová aktivita B.1.3 Podpora společného vzdělávání heterogenních skupin, včetně práce s nadáním

Důležitým předpokladem pro práci s heterogenní skupinou žáků je individualizace výuky, tedy schopnost pedagogů sledovat potřeby každého žáka a těm přizpůsobovat výuku v různých stupních obtížnosti. Tato schopnost vyžaduje řadu dovedností, které je potřeba u pedagogů dlouhodobě rozvíjet. Proto jsou v rámci této aktivity plánovány činnosti, které povedou k osvojení potřebných nástrojů i metod k diferencovanému zadávání úkolů, včetně jejich aplikace do praxe. Plánované aktivity kombinují odbornou přípravu, zlepšují přístup pedagogů k informačním/inspirativním zdrojům a nabízí i další metodickou podporu. V rámci odborné přípravy budou realizovány kurzy, workshopy a konference zaměřené na témata diferencovaného zadávání úkolů, metody vhodné pro práci s různorodými skupinami dětí či představení nástrojů k individualizaci výuky. V minulém období byly některé nástroje umožňující diferencované zadávání úkolů vytvořeny v rámci projektu OKAP II. Nyní budou tyto nástroje pedagogům představeny (propagovány) a současně budou vyhledávány další. Součástí nabízených aktivit bude i prostor pro sdílení/výměnu zkušeností a osvědčených postupů. Akcent bude kladen i na zvyšování dovedností pedagogů pro práci s nadanými dětmi.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet akcí pro PP zaměřených na práci s heterogenní skupinou dětí (kurzy, workshopy, metodická setkání) - Počet akcí zaměřených na práci s nadáním v ZŠ - Prezentace/propagace vzniklých nástrojů k diferencovanému zadávání úkolů

Klíčová aktivita B.1.4 Snižování nežádoucích disparit

Zjištění ČŠI poukazují na významnou korelaci mezi rodinným zázemím žáka a jeho vzdělávacími výsledky. Žáci, kteří pocházejí z rodin s vyšším socioekonomickým statutem, dosahují v průběhu vzdělávání statisticky významně lepších výsledků než jejich spolužáci z rodin s nízkým socioekonomickým statutem. MSK se potýká s vyšším podílem obyvatel, jejichž socioekonomický status je nízký.

Proto v následujícím období budou státem i na místní úrovni podporovány aktivity v základních školách, které povedou ke zmírnění dopadů znevýhodněného rodinného zázemí žáka na jeho vzdělávací výsledky. Jedná se o aktivity, které především realizují NNO (ať už v rámci jejich přímé činnosti nebo prostřednictvím projektů EU) či samotné školy, obce a zřizovatelé. Tyto subjekty mohou k tomuto účelu využívat nejen prostředky z OP JAK, ale i z OPZ+ (určeného na prevenci předčasných odchodů ze vzdělávání). Z úrovně kraje se budeme spolupodílet na opatřeních realizovaných na národní úrovni (např. obědy do škol) a nabídkou relevantního vzdělávání pro pedagogické pracovníky, pracovníky ŠPZ a PPP (zahrnuto v kartách E. Podpora a rozvoj pedagogů a leaderů škol/školských zařízení a F. Rovný přístup a efektivní podpora pro všechny žáky bez rozdílu). Vzhledem k tomu, že ostatní z výše uvedených činností budou realizovány prostřednictvím projektů, které nespádají do kompetence kraje, má tato aktivita obecné kritérium možné spolupráce při realizaci opatření realizovaných z národní úrovně.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Spolupráce při realizaci opatření realizovaných z národní úrovně

Opatření B.2 Proměna obsahu a způsobu vzdělávání

Základní školy se mohou efektivně podílet na naplňování národních strategických cílů vzdělávací politiky pouze za předpokladu, že mají k dispozici odpovídající personální i materiálně-technické zázemí. Pro dosažení cílů v oblasti vzdělávání jsou zásadní pedagogičtí pracovníci, kterým je nutné zajistit potřebnou

podporu a podmínky pro jejich odborný i osobnostní rozvoj. K nejčastějším bariérám, které brání účasti na vzdělávání, patří např. přetíženost pedagogů a problém zajistit suplování² – tj. faktory, které nelze z úrovně kraje ovlivnit. Níže připravované klíčové aktivity reflektují ty oblasti, které lze z pozice kraje (případně místní úrovně) ovlivnit.

Klíčová aktivita B.2.1 Podpora pedagogů při zavádění moderních metod a forem ve výuce

Jedním z klíčových faktorů ovlivňujících kvalitu vzdělávání jsou pedagogické kompetence, zejména schopnost pedagogů aplikovat do výuky moderní přístupy. Cílem této klíčové aktivity je rozvíjet u pedagogických pracovníků základních škol dovednosti v oblasti zavádění moderních metod a forem do výuky formou průběžného vzdělávání, metodické pomoci či sdílení. Učitelům základních škol bude rovněž poskytováno vzdělávání k rozvoji jejich jazykových kompetencí.

Výzkumy ukazují, že systematická péče o well-being vede k významnému zlepšení sociálních a emočních dovedností žáků i pedagogů a k dosažení lepších vzdělávacích výsledků. Proto budou rovněž podporovány aktivity zaměřené na podporu well-beingu žáků a pedagogů.

Nabídku a realizaci vzdělávacích aktivit zajišťuje na celostátní úrovni organizace NPI ČR, na krajské úrovni pak organizace KVIC. Pro průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků mají základní školy také možnost využívat vzdělávací aktivity, které nabízí soukromé subjekty.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet akcí pro PP zaměřených zejména na moderní metody a formy práce s žáky (kurzy, workshopy, metodická setkání) - Aktivity zaměřené na podporu well-beingu žáků a pedagogů, vč. pohybově orientovaných programů

Klíčová aktivita B.2.2 Podpora ředitelů jako leaderů v pedagogickém procesu

Ředitelé škol a školských zařízení jsou klíčovými osobami, které ovlivňují kvalitu, efektivitu a rovnost vzdělávání, proto bude jednou z priorit na všech úrovních v nadcházejícím období rozvíjet jejich profesní kompetence nutné k efektivnímu výkonu jejich funkce.

Nabídku a realizaci vzdělávacích aktivit bude na úrovni celostátní zabezpečovat organizace NPI ČR, na úrovni kraje pak zejména organizace KVIC. Pro průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků mají základní školy také možnost využívat vzdělávací aktivity, které nabízí soukromé subjekty

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Aktivity pro ředitele zaměřené na manažerské kompetence a leadership (kurzy, workshopy, metodická setkání)

Klíčová aktivita B.2.3 Spolupráce v území

Jedním z důležitých předpokladů zvyšování kvality vzdělávání je i úzká spolupráce s aktéry v území, která může vést k větší efektivitě v plnění společných cílů. Zapojení školy do širší komunity posiluje vztahy mezi školou, žáky a jejich rodiči i místní komunitou, čímž se vytváří silnější pouto a podpora pro vzdělávání. Současně dochází ke vzájemnému obohacování – spolupráce s dalšími organizacemi v území může přispět k zapojení žáků do reálných projektů, k rozvoji praktických dovedností či informací z praxe. Dochází ke sdílení a efektivnějšímu využívání mimoškolních zdrojů pro rozvoj vzdělávání (ať už se jedná např. o knihovny, vědecká zařízení, počítačové technologie nebo experty v různých oblastech). Důležitou úlohu hraje i v integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, ať už v oblasti zdravotní, rodinné, sociální nebo vzdělávací. Vzájemné sdílení poznatků pomáhá učitelům k určení správné míry přístupu k žákovi. V neposlední řadě má pozitivní dopad na pedagogy, kterým přibližuje život za hranicemi školy a poskytuje příležitost pro další profesní rozvoj. Zvýše uvedených skutečností je zřejmé, že úzká spolupráce s dalšími aktéry v území přispívá ke kvalitnějšímu vzdělání. Školy, které spolupracují

² Zjištění výzkumu „Vytvoření souborů nástrojů určených ke zjišťování potřeb regionálního školství“ realizovaného konsorciem PAQ Research, s. r. o., a STEM Ústav empirických výzkumů, z. ú., pro MŠMT v letech 2022–2023.

s různými aktéry, mají obvykle větší motivaci inovovat a přizpůsobovat své vzdělávací programy a metody novým trendům a potřebám měnící se společnosti.

Cílem připravovaných aktivit je tedy otevřít základní školy větší spolupráci s aktéry v území – ať už se jedná o rodiče, spolupráci škol mezi sebou (výměna zkušeností a příkladů dobré praxe), zaměstnavateli a dalšími organizacemi, které v území působí (knihovny, vědecká centra, univerzity atd.). Aktivity budou primárně realizovány v rámci MAP. Předpokládaným zdrojem financování těchto aktivit mohou být rozpočty škol, zřizovatelů, ale i projektové prostředky (MAP, IDZ).

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Realizované aktivity pro rodiče, veřejnost a další aktéry

Opatření B.3 Bezpečné a motivující prostředí ve školách

Výstupy zšetření ukazují, že pro zlepšení celkového prostředí ve školách je (kromě již dříve zmíněné podpory pedagogů) nezbytné soustředit pozornost rovněž na podpůrné pozice – školní psychology, speciální pedagogy, školní asistenty, logopedy a další specializované pozice. V tomto ohledu představují významný problém zejména nedostatečné personální kapacity a nekoncepční uchopení těchto pozic v českém vzdělávacím systému. Problematická je z pohledu základních škol zejména (ne)předvídatelnost kapacit specializovaných podpůrných pozic vázaných na vydaná doporučení, stejně palčivou otázkou je i financování těchto pozic. Tyto definované problémy nelze z pozice kraje efektivně řešit. Níže připravované klíčové aktivity reflektují ty oblasti, které lze na krajské a místní úrovni ovlivnit.

Klíčová aktivita B.3.1 Zkvalitňování služeb ŠPP a PPP

Školní poradenská pracoviště a pedagogicko-psychologické poradny mají v základním vzdělávání důležitou roli – poskytují poradenské služby žákům, rodičům, učitelům i školám s cílem podpořit plnohodnotné vzdělávání žáků dle individuálních předpokladů a možností každého žáka. Z šetření PAQ research vyplynulo, že základní školy by v oblasti spolupráce se ŠPZ uvítaly komplexnější přístup k potřebným žákům, větší míru konkretizace zjištěných skutečností a na ně navázaných opatření (kritizovaná byla zejména vysoká míra formalismu).

Cílem této klíčové aktivity tedy je nabídnout pracovníkům PPP a ŠPP aktivity, které přispějí ke zvýšení kvality, provázanosti a efektivity poradenských služeb a zvýšení úrovně poradenské a intervenční péče. Aktivita budou mít charakter metodického vedení, vzdělávání, či podpory spolupráce se školami a rodinami (kazuistické semináře, případové konference, webináře). Nedílnou součástí bude i prostor pro sdílení příkladů dobré praxe, síťování a další spolupráci. Aktivita budou směřovat nejen ke stávajícím pracovníkům ŠPP a PPP, ale i pozic nově vznikajících a podporovaných v rámci šablon (projekty zjednodušeného vykazování). Rovněž chceme těmito aktivitami kultivovat nově vznikající systém poradenské práce na školách.

Pro kvalitní práci pracovníků ŠPP a PPP je důležité také zlepšování vybavení diagnostickými nástroji a zkvalitňování dalších materiálně technických podmínek.

Aktivita budou primárně financovány z evropských fondů v rámci projektu IDZ, případně z prostředků zřizovatelů a vlastních prostředků škol.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Realizované aktivity pro pracovníky ŠPP a PPP

Klíčová aktivita B.3.2 Podpora aktivit vedoucích k prevenci rizikového chování

Preventivně výchovná péče ve školách hraje klíčovou roli při podpoře zdravého vývoje žáků. Jejím cílem je předcházet vzniku rizikového chování – může pomoci identifikovat a řešit psychosociální problémy v raném stádiu; pomáhá vytvořit bezpečné prostředí a pozitivní klima ve školách (prevence šikany, násilí, konfliktů), realizovat osvětu o rizicích spojených se závislostním chováním. Současně může žákům ukázat nástroje k řízení stresu a vlastních emocí, efektivní komunikaci v oblasti mezilidských vztahů

a rozvíjet osobní odpovědnost za své chování a rozhodnutí. Celkově lze říci, že prevence ve školách je investicí, která přináší pozitivní dopady nejen do individuální roviny každého žáka, ale i v oblasti integrace do společnosti.

Vzhledem ke svému širokému záběru obsahuje tato klíčová aktivita řadu činností, které bude MSK realizovat, příp. se na nich podílet. Ty jsou podrobněji rozpracovány (včetně kritérií) v samostatném krajském dokumentu Strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v MSK na období 2019–2027. Obecně lze říci, že mezi ně patří koordinační činnost (tedy spolupráce a koordinace subjektů zapojených do preventivních aktivit v kraji), zvyšování odborné úrovně poskytovatelů služeb v oblasti prevence, či podpora a monitoring výskytu rizikového chování. Tyto aktivity budou realizovány jak z rozpočtu kraje, dále z různých dotačních titulů MŠMT a projektů financovaných z prostředků EU. Této oblasti je věnována samostatná karta G. Prevence rizikového chování a náhradní výchovná péče.

Další aktivity pak budou realizovány na místní úrovni (prostřednictvím MAP), případně přímo ve školách v podobě konkrétních opatření (besedy, schránky důvěry apod.).

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Realizované aktivity k prevenci rizikového chování

Klíčová aktivita B.3.3 Spolupráce s rodinou

Rodinné a sociální prostředí hraje klíčovou roli v úspěchu žáků ve škole. K dosažení lepších výsledků ve vzdělávání je důležité nejen podporovat pedagogy a zlepšovat práci s žáky, ale také zapojit rodiče. Spolupráci s rodinami lze rozdělit do dvou kategorií:

- **Rodiny s nízkou hodnotou vzdělání:** Cílem je vysvětlit důležitost vzdělávání v moderním světě a motivovat je ke změně pasivního postoje.
- **Většinová rodičovská veřejnost:** Pracovat se stereotypy a včas komunikovat změny v českém vzdělávacím systému tak, aby bylo možné dosáhnout strategických cílů vzdělávací politiky.

V následujícím období bude tato klíčová aktivita realizována prostřednictvím osvětových akcí, například v podobě setkávání s rodiči nebo realizace kulatých stolů. Tyto akce budou probíhat za účasti odborníků, kteří dokáží rodičům vhodně předat potřebné informace. Na místní úrovni bude nadále pokračovat běžná komunikace a spolupráce mezi školami a rodiči, a rodiče budou rovněž zapojeni do aktivit a projektů škol. Součástí metodické podpory ze strany MSK bude také zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků pro vedení rozhovorů s rodiči a rozšiřování spolupráce s rodinou.

Aktivity budou financovány zejména z evropských fondů (projekty IDZ, MAP, šablony).

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Aktivity na podporu spolupráce s rodičovskou veřejností, osvětové akce k bourání stereotypů

Přehled opatření

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
B.1	Rozvoj potenciálu každého žáka					
B.1.1	Rozvoj kompetencí a gramotností žáků	- Aktivity realizované pro žáky základních škol - krozvoji kompetencí a gramotností (letní školy, spolupráce se SŠ, soutěže, pohybově orientované programy apod.)	T1, T3, T5	2024/2028	rozpočet MŠMT/zřizovatelů/škol; fondy EU – OP JAK	MAP, MSK, NNO a další subjekty

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
B.1.2	Rozvoj kariérového poradenství a podnikavosti v základních školách	- Počet akcí pro PP zaměřených na zvyšování kompetencí k poradenské činnosti (kurzy, workshopy, metodická setkání) - Realizované vzdělávací programy pro PP na podporu podnikavosti - Realizace aktivit zaměřených na přímou práci s žáky	T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol a ŠZ; fondy EU – OP JAK	zřizovatelé, MS Pakt
B.1.3	Podpora společného vzdělávání heterogenních skupin, včetně práce s nadáním	- Počet akcí pro PP zaměřených na práci s heterogenní skupinou dětí (kurzy, workshopy, metodická setkání) - Počet akcí zaměřených na práci s nadáním v ZŠ - Prezentace/propagace vzniklých nástrojů k diferencovanému zadávání úkolů	T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol a ŠZ; fondy EU – OP JAK	zřizovatelé, NPI ČR, KVIC, MAP
B.1.4	Snížování nežádoucích disparit	Spolupráce při realizaci opatření realizovaných z národní úrovně	T3, T5	2024/2028	rozpočet MŠMT; fondy EU	NNO, MŠMT, MAP a další subjekty
B.2 Proměna obsahu a způsobu vzdělávání						
B.2.1	Podpora pedagogů při zavádění moderních metod a forem ve výuce	- Počet akcí pro PP zaměřených zejména na moderní metody a formy práce s žáky (kurzy, workshopy, metodická setkání) - Aktivity zaměřené na podporu well-beingu žáků a pedagogů, vč. pohybově orientovaných programů	T1, T2, T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol a ŠZ; fondy EU – OP JAK, OPST	zřizovatelé, MSK, NPI ČR, KVIC, MAP
B.2.2	Podpora ředitelů jako leadrů v pedagogickém procesu	Aktivity pro ředitele zaměřené na manažerské kompetence a leadership (kurzy, workshopy, metodická setkání)	T3	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol; fondy EU – OP JAK, OPST	NPI ČR, KVIC, MSK, MAP a další subjekty
B.2.3	Spolupráce v území	Realizované aktivity pro rodiče, veřejnost a další aktéry	T3, T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol a ŠZ; fondy EU – OP JAK	MAP, zřizovatelé, školy a další subjekty
B.3 Bezpečné a motivující prostředí ve školách						
B.3.1	Zkvalitňování služeb ŠPP a PPP	Realizované aktivity pro pracovníky ŠPP a PPP	T3, T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol a ŠZ; fondy EU – OP JAK	MŠMT, školy, KVIC, ŠPZ, MSK
B.3.2	Podpora aktivit vedoucích k prevenci rizikového chování	Realizované aktivity k prevenci rizikového chování	T3, T5	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/ zřizovatelů/škol a ŠZ; fondy EU – OP JAK	MŠMT, MSK, zřizovatelé, školy
B.3.3	Spolupráce s rodinou	Aktivity na podporu spolupráce s rodičovskou veřejností, osvětové akce k bourání stereotypů	T3, T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů; fondy EU – OP JAK	zřizovatelé, MSK, MAP, školy

C. Kvalitní střední vzdělávání jako klíč k úspěšné budoucnosti

Střední vzdělávání rozvíjí vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty získané v základním vzdělávání důležité pro osobní rozvoj jedince. Poskytuje žákům obsahově širší všeobecné vzdělání nebo odborné vzdělání spojené se všeobecným vzděláním a upevňuje jejich hodnotovou orientaci tak, aby byli žáci co nejlépe připraveni na jejich profesní kariéru a uplatnění na trhu práce.

Popis cíle

Cílem MSK je zajistit a udržet v kraji kvalitní síť škol poskytujících střední vzdělávání s pestrou oborovou nabídkou. Vzdělávání ve středních školách má za úkol poskytovat kvalitní vzdělání pro žáky, aby se stali dobře připravenými pro další studium na vysokých nebo vyšších odborných školách, nebo byli dobře připraveni pro kvalifikovaný výkon povolání.

Zdůvodnění potřeby

Kvalitní střední vzdělávání přispívá k osobnímu rozvoji jednotlivce a hraje klíčovou roli při zajištění jeho uplatnitelnosti na trhu práce a dosažení osobního úspěchu. Je také jedním z pilířů spokojeného života celé společnosti a ekonomiky jako celku. Střední vzdělávání vytváří předpoklady pro celoživotní učení, pokračování v navazujícím vzdělávání a přípravu pro výkon povolání nebo pracovní činnosti. Kvalita vzdělávání je ovlivněna jeho materiálním, personálním a systémovým zabezpečením.

S ohledem na doporučení pro Moravskoslezský kraj, vycházející z výsledků Analytického podkladu pro tvorbu dlouhodobého záměru v kraji, vydaného v květnu 2023 Odborem školské statistiky a analýz Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s Národním pedagogickým institutem ČR a Českou školní inspekcí, bude MSK v následujícím období reflektovat problémy vyplývající z výše uvedeného dokumentu. Mezi tyto problémy patří převážně prohlubující se nerovnosti ve vzdělávání jednotlivých žáků i nerovnosti ve vzdělávání mezi okresy MSK, sociální znevýhodnění a horší podmínky z důvodu nižšího socioekonomického rozvoje kraje oproti průměru celé ČR, nebo vysoká nezaměstnanost u absolventů některých učňovských oborů.

V předchozích obdobích se Moravskoslezský kraj systematicky zaměřoval na podporu odborného vzdělávání, ve které bude, vzhledem k průmyslovému charakteru regionu, i nadále pokračovat. V následujícím období bude v kraji připravován ucelený systém podpory odborného vzdělávání tak, aby bylo schopné pružně reagovat na vývoj technických a technologických trendů, bylo nositelem inovací, prohloubila se spolupráce mezi vzdělávacím a firemním sektorem a podnítil se zájem žáků o studium v technických oborech.

Kraj bude i nadále prostřednictvím poskytování krajských stipendií motivovat žáky ke studiu vybraných oborů vzdělání, jejichž absolventi chybí na trhu práce nejvíce, nebo jim dokonce, vzhledem k nízkému počtu zájemců o studium, hrozí zánik. Současně poskytováním prospěchové složky stipendia v závislosti na výsledcích žáka ve vzdělávání budou žáci ve vybraných oborech motivováni k dosahování lepších výsledků ve vzdělávání. Motivace ke studiu bude probíhat i formou osvětové kampaně na podporu řemeslných oborů. Uvedené je součástí aktivit kariérového poradenství, jemuž bude v následujícím období ve středních školách věnována velká pozornost.

Důležitým předpokladem pro úspěšné absolventy středních škol dobře uplatnitelných na trhu práce je rozvoj kompetencí (zejména v oblasti podnikavosti, jazykových a digitálních kompetencí) a jejich gramotností (zejména technické, čtenářské, pohybové aj.).

Pro monitoring kvality a úrovně středních škol zřizovaných krajem byly v minulém období učiněny kroky pro zavedení modelu hodnocení středních škol zřizovatelem (HŠZ). Byla vytipována kritéria pro hodnocení, která budou v následujícím období ověřována na datech. V souvislosti se zaváděním modelu HŠZ bude žádoucí vytvoření sofistikovaného systému pro sběr, zpracování a vyhodnocení potřebných dat (dat získaných ze škol, nebo dat dostupných z ekonomických systémů či výstupů z činnosti KÚ).

Soubor opatření

C.1	Kvalitní škola
C.2	Podpora žáka – kvalitní absolvent
C.3	Podpora kariérového poradenství ve středních školách

Opatření C.1 Kvalitní škola

Mezi klíčové faktory determinující úroveň kvality školy patří odborně připravený, motivovaný a kompetentní pedagogický personál, který je zásadní pro poskytování kvalitního vzdělávání, potřebné moderní materiální a technické vybavení a poskytování zpětné vazby k plnění úkolů a cílů.

Klíčová aktivita C.1.1 Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a ucelený systém podpory pro vedení středních škol

Poskytování kvalitního vzdělávání je nezbytně spjato s neustálým zdokonalováním vzdělávacího procesu. Je proto potřebné, aby učitelé neustále rozvíjeli a zdokonalovali své profesní dovednosti. Moravskoslezský kraj bude zejména prostřednictvím organizace KVIC realizovat pro pedagogické pracovníky vzdělávání, která budou reflektovat aktuální témata školství. V dalším období bude rovněž věnována zvýšená pozornost vedení středních škol, pro které bude připraven ucelený systém podpory, včetně podpory začínajících ředitelů.

Této oblasti je blíže věnována samostatná karta E. Podpora a rozvoj pedagogů a leadrů škol a školských zařízení.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet podpořených ředitelů/pedagogického vedení středních škol - Počet účastníků kurzů DVPP

Klíčová aktivita C.1.2 Komplexní systém podpory učitelů vybraných odborných předmětů pro transformaci vzdělávání ve středních školách

Jednou ze slabých stránek odborného školství je nedostatek ucelených, kvalitních a moderních vzdělávacích materiálů především v oblastech s rychlou dynamikou vývoje. Sledovat aktuální trendy, moderní technologie, procesy a postupy a s ohledem na to následně připravovat výukové materiály je pro učitele odborných předmětů velmi časově náročné. Tato situace může bránit žákům v efektivním učení a rozvoji dovedností důležitých v následném uplatnění na trhu práce. Považujeme proto za podstatné, aby se vytvářely a aktualizovaly kvalitní vzdělávací materiály, které budou reflektovat nejnovější poznatky a technologické inovace z praxe.

Moravskoslezský kraj spolu s Moravskoslezským inovačním centrem Ostrava a Moravskoslezským automobilovým klastrem založili organizaci Moravskoslezská technologická akademie, z. s. (MTA). Hlavním cílem organizace je poskytování podpory středním školám ve zvyšování kvality a inovování obsahu odborného vzdělávání v Moravskoslezském kraji a dále budování partnerství a navazování spolupráce se subjekty působícími v oblasti vzdělávání, průmyslu a technologiích využitelných ve výuce s cílem zajistit transfer inovací do vzdělávání ve středních školách. Mezi hlavní činnosti spolku patří vývoj a inovace vzdělávacího obsahu především pro oblast středního školství a vzdělávání pracovníků ve školství se zaměřením na změny a inovace ve vzdělávání.

Tyto aktivity spolku budou naplňovány zejména prostřednictvím strategického projektu Moravskoslezského kraje TPA – Inovační centrum pro transformaci vzdělávání, ve kterém je MTA partnerem. Jedním z hlavních výstupů projektu je tvorba vzdělávacích materiálů (EduBoxů) ve spolupráci učitelů zejména páteřních SŠ³, odborníků z inovativních firem a vysokých škol. Hlavní témata pro transformaci odborného vzdělávání, která vycházejí z Regionální inovační strategie

³ Deset středních škol zřizovaných MSK, jejichž činnost úzce souvisí s tématy definovanými v RIS MSK 2021–2027. Tyto školy se budou partnersky podílet na realizaci projektu TPA – Inovační centrum pro transformaci vzdělávání, a to zejména zapojením do tvorby EduBoxů, ale i dalšími aktivitami naplánovanými v projektu.

Moravskoslezského kraje 2021–2027, se zaměřují na vodíkové technologie, automotive, strojírenství, informační technologie, eHealth a Smart-Agri. Pro šíření obsahu Eduboxů bude vytvořena vlastní online platforma – ONEDP (Online Nonlinear Education Dissemination Platform). Na vývoj EduBoxů bude navazovat vzdělávání učitelů těchto nových témat, praktické použití EduBoxů ve výuce, tak na práci s platformou ONEDP. Realizace projektu bude probíhat do 31. 12. 2027.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet vytvořených vzdělávacích modulů (EduBoxů) - Vytvořená online platforma - Počet proškolených učitelů odborných předmětů

Klíčová aktivita C.1.3 Zkvalitňování materiálního zázemí středních škol

Podpora zkvalitňování materiálního zázemí škol bylo jednou z priorit předcházejícího období. Díky průběžné obnově a modernizaci je materiální zázemí většiny škol dostatečné pro poskytování kvalitního vzdělávání. Nicméně vzhledem k dynamickému vývoji v různých oblastech jsou zapotřebí neustálé inovace, modernizace a investice. MSK i školy proto i v dalším období budou realizovat aktivity vedoucí ke zhodnocení materiálního vybavení.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet schválených projektů - Počet škol podpořených z rozpočtu MSK

Klíčová aktivita C.1.4 Spolupráce aktérů ve vzdělávání v kraji

Realizace tematických setkávání variabilních skupin jedinců z řad zástupců příspěvkových organizací kraje, partnerských organizací projektů, firem, odborníků z praxe a zaměstnanců MSK se v minulém období osvědčila a přinesla mimo očekávaného cíle také řadu podnětů k novým aktivitám a akcím. Proto se i v následujícím období plánuje realizace setkávání se zaměřením na přenos nových informací, předání vzájemných zkušeností, odborných znalostí a dovedností formou platforem, kulatých stolů apod.

Samozřejmostí bude rovněž aktivní spolupráce se zástupci středního článku podpory, jehož hlavním úkolem je koordinovat činnosti škol a dalších relevantních subjektů v daném území, podporovat jejich vzájemnou spolupráci a poskytovat např. i právní pomoc při realizaci záměrů a aktivit jednotlivých škol.

K dalším oblastem, na které se bude MSK zaměřovat, patří rozvoj dlouhodobé a systematické spolupráce mezi školami a zaměstnavateli. Cílem této aktivity je rovněž propojit odborné vzdělávání ve středních školách s realitou praxe ve firmách. To pomůže seznámit žáky s využitím teoretických znalostí v praxi a umožní navázat spolupráci při modernizaci výuky a dalších aktivit. Jedná se např. o stáže a praxe žáků ve firmách, ale také motivaci firem ke spolupráci se školami. Jako jeden z výstupů této aktivity bude vytvoření online databáze firem ochotných a schopných spolupracovat se školami napříč různými obory. Tento webový portál bude obsahovat informace pro firmy, školy i rodiče o možnostech a podmínkách spolupráce mezi školami a zaměstnavateli. Součástí podpory bude také příprava firem a jejich motivace k navazování spolupráce se školami.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet aktivit spolupráce se sociálními partnery - Vytvořená online databáze spolupracujících firem

Klíčová aktivita C.1.5 Sledování výsledků vzdělávání ve středních školách

Dlouhodobou aktivitou Moravskoslezského kraje je tvorba systému hodnocení škol zřizovatelem (viz karta H. Systémová podpora a řízení škol). Jedním z pilířů modelu HŠZ je rovněž monitoring výsledků vzdělávání žáků ve středních školách, které zřizuje.

V rámci této klíčové aktivity se však kraj bude zaměřovat zejména na zjišťování kvality výsledků vzdělávání monitoringem výsledků maturitních zkoušek všech škol v MSK, které poskytují vzdělávání

v oborech středního vzdělání s maturitní zkouškou. Konkrétně bude monitorován a vyhodnocován vývoj hrubé úspěšnosti žáků ve společné i profilové části maturitních zkoušek po jarním a podzimním zkušebním období v jednotlivých skupinách školooborů. V závislosti na dostupnosti dat budou rovněž monitorovány a vyhodnocovány výsledky jednotných přijímacích zkoušek.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Monitoring vývoje hrubé úspěšnosti žáků maturitních zkoušek po jarním a podzimním zkušebním období • Monitoring výsledků jednotné přijímací zkoušky

Opatření C.2 Podpora žáka – kvalitní absolvent

Kvalitní absolvent oboru dané školy je po všech stránkách připraven k výkonu svého povolání. Nedílnou součástí jeho osobnosti je vytrvalost dokončit započaté vzdělávání, osvojit si kladný přístup k práci a získat potřebné gramotnosti a kompetence k uplatnění na trhu práce. Předpokladem pro uvedené je změna procesu vzdělávání, zahrnující využití moderních výukových metod a získání zkušeností a inspirace pro rozvoj odbornosti i mimo hranice kraje (např. účastí žáků na odborných soutěžích, včet. národních a mezinárodních, sdílením příkladů dobré praxe mezi školami nebo prostřednictvím exkurzí).

Klíčová aktivita C.2.1 Rozvoj odbornosti, gramotnosti a kompetencí žáků

MSK bude podporovat střední školy v organizování doučování, zájmových kroužků a dalších aktivit, a to včetně pořádání soutěží. Aktivita budou zaměřeny především na rozvoj gramotnosti a kompetencí, včetně odborných, technických, polytechnických i pohybových. MSK bude rovněž podporovat moderní trend „prožitkového učení“ (např. formou výjezdů s praktickým zaměřením) s akcentem na zvýšení motivace žáků zejména v odborných a přírodovědných předmětech. Aktivita budou realizovány také prostřednictvím zapojení odborníků z praxe do výuky a formou exkurzí (exkurze do firem, návštěva odborných veletrhů, muzeí, vědecko-technických center aj.) k propojení informací z teoretické výuky s praxí a pro zvýšení motivace žáků ke vzdělávání.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Realizace doučování, kroužků a soutěží • Počet dalších realizovaných aktivit, vč. pohybově orientovaných programů

Klíčová aktivita C.2.2 Podpora jazykového vzdělávání

Pro Moravskoslezský kraj je jazykové vzdělávání ve středních školách dlouhodobou prioritou, a tato priorita bude i nadále podporována. Znalost cizího jazyka je v dnešním globalizovaném světě jedním z důležitých předpokladů pro lepší uplatnění na trhu práce.

Ve vybraných odborných školách bude v rámci projektu TPA – Inovační centrum pro transformaci vzdělávání systematicky podporován rozvoj všeobecného i odborného anglického jazyka. Tato podpora navazuje na již realizované aktivity z předchozího období, kdy byly pro vybrané skupiny oborů odborného vzdělání (Strojírenství a strojírenská výroba; Gastronomie, hotelnictví a turismus; Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika), vytvořeny výukové materiály a realizován komplexní systém podpory učitelů odborných předmětů a žáků vybraných středních škol za účelem zdokonalení se v anglickém jazyce a propojení odborných a jazykových znalostí. V dalším období je plánováno rozšíření této komplexní podpory na další obory vzdělání (zejména zdravotnické a ekonomické).

MSK bude rovněž podporovat zapojení středních škol do projektů s nabídkou zahraničních stáží a praxí pro žáky i učitele a realizaci dalších aktivit pro rozvoj jazykových kompetencí žáků – zejména soutěže, kroužky, volnočasové aktivity s výukou cizího jazyka, zapojení rodilých mluvčích do výuky, motivace žáků ke zvyšování jazykové úrovně (např. získání mezinárodně uznávaného certifikátu) a pedagogických pracovníků – exkurze, stáže a jazykové kurzy v zahraničí.

Součástí podpory jazykového vzdělávání je i realizace projektů umožňujících modernizaci vybavení a učeben pro potřeby jazykového vzdělávání.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Vytvořené výukové materiály pro podporu výuky odborné angličtiny • Počet odborných středních škol zapojených do systematické podpory anglického jazyka • Počet zapojených středních škol do projektů na podporu rozvoje jazykových kompetencí • Počet modernizovaných učeben pro výuku cizího jazyka • Počet podpořených soutěží

Klíčová aktivita C.2.3 Podpora podnikání a podnikavosti ve středních školách

Být podnikavějším a inovativnějším krajem je jedním z cílů Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019–2027. V oblasti školství budou na podporu této oblasti realizovány Moravskoslezským krajem aktivity jak pro základní školy (zejména v oblasti vzdělávání pedagogických pracovníků pro inovaci výuky o výchovu k podnikavosti), tak pro střední školy.

V rámci realizovaných aktivit budou mít žáci středních škol možnost seznámit se s podmínkami pro podnikání, ale také s podnikavostí jako kompetencí. Ve vybraných tzv. páteřních středních školách budou vybudovány reálné firmy, které žákům ve školním prostředí zprostředkují všechny oblasti podnikání (od produkce, výroby, marketingu, účetnictví a ekonomiky). Bude také realizována aktivita tzv. podnikatelského inkubátoru pro systematickou podporu žáků při uskutečňování jejich podnikatelských záměrů. Pro vybrané žáky škol v MSK budou v období letních prázdnin pořádány Business Kempy k rozvoji podnikavosti žáků a jejich konkrétních podnikatelských záměrů. Rovněž tyto aktivity budou, vedle transformace odborného vzdělávání, náplní strategického projektu Moravskoslezského kraje TPA - Inovační centrum pro transformaci vzdělávání.

Současně budou realizovány další aktivity na podporu podnikavosti například přehlídky fiktivních firem žáků středních škol, workshopy a přednášky s úspěšnými podnikateli, výjezdy žáků do firem podněcujících podnikavost a kreativitu v příslušných oblastech jejich studia.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Počet vytvořených školních firem • Aktivity podnikatelského inkubátoru • Počet akcí na podporu podnikavosti žáků

Klíčová aktivita C.2.4 Prevence předčasných odchodů ze vzdělávání

Předčasné ukončení vzdělávání představuje závažný problém, který má zejména negativní dopad na kvalitu života jedince, a to především v oblasti budoucího pracovního uplatnění a osobní spokojenosti. Tato situace má ale také negativní důsledky pro region i celý stát. Z tohoto důvodu je žádoucí vyvíjet aktivity, které minimalizují předčasné odchody žáků ze vzdělávání.

Jako nejúčinnější nástroj pro prevenci předčasných odchodů žáků ze vzdělávání je nastavení preventivních opatření ve škole. To zahrnuje identifikaci nejohroženějších jedinců, na které se následně zaměří individuální pomoc. Důležité je především zabránit vzniku podmínek, které by mohly vést k předčasnému ukončení školní docházky. Preventivní opatření by se měla zaměřit také na jazykovou podporu pro děti z rodin migrantů, posílení integrace nebo cílenou podporu znevýhodněných žáků.

Podle vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů mají školy povinnost zpracovat a uskutečňovat program poradenských služeb ve škole, který mj. zahrnuje preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování. Výše uvedenou problematiku si tak upravuje každá škola samostatně.

Další aktivity k prevenci předčasných odchodů budou realizovány ve spolupráci s dalšími sociálními partnery, ať už se jedná o orgány sociálně-právní ochrany dětí, pedagogicko-psychologické poradny či neziskové organizace, které s MSK spolupracují jako partneři na realizaci projektů. Tato spolupráce

mj. počítá např. s metodickou podporou ŠPP, se vzděláváním pedagogů zvyšujícím kompetence pro práci s žáky s různými typy SVP, organizací aktivit na podporu well-beingu ve školách (zahrnující rovněž aktivity pohybové a na podporu duševního zdraví, např. formou přednášek), pořádáním motivačních kurzů či aktivit zaměřených na posílení vzájemné komunikace ve školním prostředí (kolektivu žáků a učitelů) a práci s vnitřní motivací žáka k setrvání ve vzdělávání apod. MSK bude v následujícím období podporovat aktivity ve školách zaměřené na zlepšení situace v této oblasti.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Počet podpořených škol

Opatření C.3 Podpora kariérového poradenství ve středních školách

Správná volba povolání má významný vliv na kvalitu a spokojenost dalšího života, současně představuje jeden z nejvýraznějších faktorů v prevenci předčasných odchodů ze středního vzdělávání. Významnou úlohu v rozhodování nejen o volbě školy, ale i o dalším pracovním směřování, představuje kvalitní kariérové poradenství, které by mělo být nedílnou součástí vzdělávacího procesu.

Ke stěžejním úkolům kariérového poradenství ve středních školách patří jednak představení a kontakt s reálným světem práce (spolupráce se zaměstnavateli, reakce na požadavky trhu práce, příprava na vstup na trh práce), zvyšování kompetencí potřebných pro úspěšné uplatnění na trhu práce, ale rovněž poradenství k dalšímu profesnímu směřování (např. v podobě studia na vysokých školách). Služby kariérového poradenství mohou v takovýchto situacích výrazně podpořit zájem o studium, motivovat a pomáhat s překonáním případných krizí, či hledat řešení, která primárně vycházejí z individuálních potřeb každého žáka.

V České republice zatím neexistuje systematické zakotvení kariérového poradenství ve středních školách, ani žádný ucelený vzdělávací program pro pedagogy, který by rozvíjel a prohluboval potřebné poradenské kompetence. Legislativní rámec pro funkci kariérového poradce také chybí. Tato mezera se odráží v úrovni poskytovaného kariérového poradenství ve školách. I když se situace postupně zlepšuje mj. s ohledem na realizaci projektových aktivit škol v rámci šablon, stále existuje málo škol, které mají nastavený ucelený systém kariérového poradenství, včetně dlouhodobé a systematické podpory a vzdělávání pedagogických pracovníků. V minulém období realizoval MSK v rámci projektů OKAP aktivity na podporu rozvoje kariérového poradenství, ale přesto je tato oblast stále nedostatečně systematicky uchopena a na jejím řešení se MSK chce v následujícím období i nadále zaměřovat. Prostřednictvím níže uvedených aktivit je plánována realizace kroků vedoucích k přípravě systému kariérového poradenství ve školách, včetně pilotního ověření. Součástí tohoto procesu bude také vzdělávání a metodická podpora pracovníků škol, kteří se budou dále věnovat kariérovému poradenství.

Rovněž budou prostřednictvím osvěty bourány stereotypy ve vnímání méně atraktivních zejména řemeslných oborů, jejichž absolventi jsou tolik žádáni trhem práce (např. v podobě kampaní na podporu řemeslných oborů, krajských stipendií, nebo přizváním odborníků z praxe do škol).

Klíčová aktivita C.3.1 Motivace žáků ke vzdělávání vybraných oborů vzdělání

Moravskoslezský kraj dlouhodobě usiluje o zvýšení prestiže a kvality odborného vzdělávání v kraji, zejména ve vybraných oborech vzdělání, jejichž absolventi v tomto průmyslovém regionu chybí nejvíce. Jednou z aktivit je motivační kampaň na podporu řemeslných oborů s názvem „Řemeslo má respekt“, jejíž realizace je plánována i v dalším období. Cílem kampaně je motivovat žáky, zejména posledních ročníků základních škol, k výběru některého z vybraných řemeslných oborů vzdělání. Tato kampaň má za úkol přiblížit jim obsah studia v těchto oborech a informovat je o jejich uplatnitelnosti a výdělích na trhu práce. Kampaň bude vedena tak, aby u žáků podporovala genderově nestereotypní výběr kariérních drah.

Jednou z možností, jak motivovat žáky základních škol ke studiu potřebných oborů na trhu práce, jsou workshopy pořádané středními školami pro žáky 2. stupně základních škol.

Dalším nástrojem, kterým bude Moravskoslezský kraj usilovat o zvýšení zájmu žáků o studium vybraných oborů vzdělání, jejichž absolventi dlouhodobě chybí na trhu práce, je přímá finanční podpora žáků spočívající v poskytování krajských stipendií. Tato stipendia budou rovněž poskytována žákům vybraných oborů středních škol, které se nacházejí v okrajových lokalitách kraje.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Realizace kampaně na podporu řemeslných oborů - Počet podpořených žáků krajskými stipendii

Klíčová aktivita C.3.2 Vytvoření systému kariérového poradenství ve středních školách

Předmětem této aktivity je vytvořit ucelený systém kariérového poradenství ve středních školách. Tento systém bude mít definované výstupy pro jednotlivé ročníky středních škol a k tomu navázané aktivity. Důležité je, aby kariérové poradenství nebylo ve škole závislé pouze na jedné osobě (ať už na výchovném, nebo přímo kariérovém poradci), ale do jeho realizace byl zapojen širší kolektiv pedagogických pracovníků (např. školní psycholog, třídní učitel apod.). Tento systém bude vytvořen ve spolupráci se středními školami tak, aby byl co nejvíce využitelný v praxi škol. Jeho součástí bude jednak vstupní audit (analýza potřeb), vytvoření kariérních programů/plánů, vč. finančních zdrojů s vazbou na dlouhodobou udržitelnost, navázání spolupráce uvnitř školy (ostatní pedagogové) i externě (zaměstnavatelé) a zavedení systému evaluace. Nedílnou součástí bude zajištění podpory vedení školy. Navrhovaný systém bude pilotně ověřen na 5 školách. Součástí tohoto pilotního ověření bude podpora školy a pedagogických pracovníků v podobě supervizí a reflexních setkání. Výstupem této aktivity bude tzv. metodika systémového přístupu kariérového poradenství ve středních školách, která bude obsahovat ověřené postupy a bude ji možné implementovat v dalších školách.

Aktivity budou primárně financovány z prostředků EU prostřednictvím plánovaných projektů (IDZ, šablony) a budou realizovány ve spolupráci s partnery – odborníky z praxe.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Vytvořený metodický materiál ke kariérovému poradenství ve SŠ - Počet škol využívajících vytvořený metodický materiál

Klíčová aktivita C.3.3 Metodická podpora a vzdělávání pedagogických pracovníků

Podpora v oblasti kariérového poradenství ve středních školách bude realizována také nabídkou uceleného vzdělávacího a mentorského programu, který pomůže pedagogickým pracovníkům získat komplexní přehled o kariérovém poradenství pro 21. století a aktuálních trendech na trhu práce. Součástí plánovaných aktivit bude rozvoj odborných dovedností v této oblasti, včetně praktického nácviku moderních přístupů nejen na sobě samém, ale i žácích.

Cílem bude, aby kariérové poradenství ve školách bylo kvalitní službou pro žáky a jejich rodiče, která:

- reaguje na samotné potřeby žáků i rodičů,
- využívá moderní nástroje, dovednosti a zkušenosti,
- má přehled o aktuálních trendech na trhu práce,
- aktivně přispívá k motivaci žáků setrvat ve vzdělávacím procesu, pomáhá s volbou vhodného oboru vzdělání a celkově působí preventivně proti riziku předčasných odchodů.

Jako podpůrný nástroj budou i nadále rozvíjeny online aplikace zaměřené na podporu kariérového poradenství ve školách.

Kariérové poradenství by mělo mít pevné místo ve vzdělávací struktuře a může být velmi efektivním nástrojem pro rozvoj mladého člověka a podporu jeho zájmu nejen v odborném vzdělávání.

Aktivity budou primárně financovány z prostředků EU prostřednictvím plánovaných projektů (IDZ, šablony) a budou realizovány ve spolupráci s partnery – odborníky z praxe.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet realizovaných akcí - Aktualizované online nástroje pro kariérové poradenství

Přehled opatření

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
C.1 Kvalitní škola						
C.1.1	Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a ucelený systém podpory pro vedení středních škol	- Počet podpořených ředitelů/pedagogického vedení středních škol - Počet účastníků kurzů DVPP	T1, T2, T3, T4, T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/ škol; fondy EU – OP JAK	zřizovatelé, KVIC, NPI ČR
C.1.2	Komplexní systém podpory učitelů vybraných odborných předmětů pro transformaci vzdělávání ve středních školách	- Počet vytvořených vzdělávacích modulů (EduBoxů) - Vytvořená online platforma - Počet proškolených učitelů odborných předmětů	T1, T2, T3, T4, T5	2024/2028	rozpočet kraje; fondy EU – OPST	školy, MSK, MTA
C.1.3	Zkvalitňování materiálního zázemí středních škol	- Počet schválených projektů - Počet škol podpořených z rozpočtu MSK	T2, T3	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/ škol; fondy EU	školy, zřizovatelé, MTA, MŠMT
C.1.4	Spolupráce aktérů ve vzdělávání v kraji	- Počet aktivit spolupráce se sociálními partnery - Vytvořená online databáze spolupracujících firem	T3, T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/ škol; fondy EU – OP JAK	školy, zřizovatelé, zaměstnavatelé, MS Pakt
C.1.5	Sledování výsledků vzdělávání ve středních školách	- Monitoring vývoje hrubé úspěšnosti žáků maturitních zkoušek po jarním a podzimním zkušebním období - Monitoring výsledků jednotné přijímací zkoušky		2024/2028		školy, MSK
C.2 Podpora žáka – kvalitní absolvent						
C.2.1	Rozvoj odborností, gramotností a kompetencí žáků	- Realizace doučování, kroužků a soutěží - Počet dalších realizovaných aktivit, vč. pohybově orientovaných programů	T1, T2, T3, T4, T5	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/zřizovatelů/ škol; fondy EU – OP JAK	školy, zřizovatelé, MŠMT, MSK
C.2.2	Podpora jazykového vzdělávání	- Vytvořené výukové materiály pro podporu výuky odborné angličtiny - Počet odborných středních škol zapojených do systematické podpory anglického jazyka - Počet zapojených středních škol do projektů na podporu	T2, T4	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/ školy; fondy EU	školy, KVIC, MSK, MŠMT

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
		rozvoje jazykových kompetencí - Počet modernizovaných učeben pro výuku cizího jazyka - Počet podpořených soutěží				
C.2.3	Podpora podnikání a podnikavosti ve středních školách	- Počet vytvořených školních firem - Aktivita podnikatelského inkubátoru - Počet akcí na podporu podnikavosti žáků	T1, T2	2024/2028	rozpočet MSK/škol; fondy EU – OP JAK, OPST	školy, zřizovatelé, MTA, KVIC a další subjekty
C.2.4	Prevence předčasných odchodů ze vzdělávání	Počet podpořených škol	T3, T4, T5	2024/2028	rozpočet školy; fondy EU – OP JAK	školy, odborná veřejnost, zřizovatelé a další subjekty
C.3 Podpora kariérového poradenství ve středních školách						
C.3.1	Motivace žáků ke vzdělávání vybraných oborů vzdělání	- Realizace kampaně na podporu řemeslných oborů - Počet podpořených žáků krajskými stipendii	T5	2024/2028	rozpočet MSK/školy	MSK, školy
C.3.2	Vytvoření systému kariérového poradenství ve středních školách	- Vytvořený metodický materiál ke kariérovému poradenství ve SŠ - Počet škol využívajících vytvořený metodický materiál	T5	2024/2028	fondy EU – OP JAK	MSK, školy a další subjekty
C.3.3	Metodická podpora a vzdělávání pedagogických pracovníků	- Počet realizovaných akcí - Aktualizované online nástroje pro kariérové poradenství	T5	2024/2028	fondy EU – OP JAK	školy, MS Pakt a další subjekty

D. Vyšší odborné vzdělávání

Popis cíle

Cílem v oblasti vyššího odborného vzdělávání (VOV) v Moravskoslezském kraji je zajistit, aby vyšší odborné školy (VOŠ) byly vnímány jako nedílná součást vyššího vzdělávacího procesu, zejména směřujícího k profesnímu (odborně-praktickému) vzdělávání. Je důležité, aby VOŠ nebyly vnímány jako konkurence bakalářským oborům realizovaným na vysokých školách. Vzhledem k tomu, že pro deklarovanou propustnost mezi VOŠ a VŠ zatím nebyl nalezen společný konsensus, je klíčové, aby VOŠ měly jasně deklarovanou pozici v rámci regionálního školství.

V předchozím období byl realizován projekt Inovace VOV, na jehož výstupech se podílely dvě VOŠ z MSK (jedna v oblasti zdravotnictví a druhá v oblasti humanitní). Mezi stěžejní výstupy tohoto projektu patřila především analýza role VOV, včetně vize, koncepce a cílů VOV v daných oblastech. Tyto výstupy měly přispět ke stabilizaci a zajištění budoucí existence vyšších odborných škol ve vzdělávacím systému.

Zdůvodnění potřeby

Pro zajištění budoucí existence VOŠ budou zejména nutné kroky směřující k proměně jejich vzdělávací nabídky, včetně modernizace formy zakončení tohoto typu studia, kontinuální prohlubování spolupráce se zaměstnavateli, rozvoji mezinárodních aktivit, a také zkrácení vzdělávací cesty pro získání odborné kvalifikace v zaměstnavateli žádaných oborech, ve kterých existuje nedostatek kvalitně vzdělaných pracovníků (obory zdravotnické a technicky zaměřené). Důležité je také vyřešení koexistence VOŠ a vysokých škol (VŠ), zejména umožnění průchodnosti mezi těmito dvěma soustavami. Tato změna však vyžaduje iniciativu na národní úrovni, včetně vymezení legislativního rámce. Všechny navržené cíle v oblasti rozvoje vyššího odborného vzdělávání v MSK reflektují potřeby, které byly definovány na národní úrovni nebo jsou zmíněny v klíčových strategických dokumentech (zejména ve Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2030+, Dlouhodobém záměru ČR 2023–2027 a výročních zprávách ČŠI a MŠMT). Tyto cíle jsou logickým pokračováním předchozích snah, zejména v oblasti inovace VOŠ, a mají přispět k posílení a udržení kvalitního vyššího profesního vzdělávání v MSK.

Soubor opatření

D.1	Ukotvení postavení VOŠ v kraji
D.2	Inovace a podpora kvality VOV v kraji

Opatření D.1 Ukotvení postavení VOŠ v kraji

Vyšší odborné školy představují pro absolventy maturitních oborů jednu z možností dalšího zvyšování kvalifikace. Z hlediska postavení v rámci školského systému jsou na rozhraní mezi středním a vysokým školstvím. Jako instituce poskytují jednu z forem terciárního vzdělávání, z legislativního hlediska je ovšem jejich postavení řešeno ve školském zákoně a k vysokému školství se neřadí. Sektor vyššího odborného školství za dobu své existence (od svého zavedení v roce 1995) prokázal řadu výhod, ke kterým patří zejména odborná profilace a vyšší podíl praxe, silná vazba na zaměstnavatele a region a sdílení kapacit a zázemí se středními školami. Na druhé straně přetrvává nejasné postavení v rámci vzdělávacího systému a rovněž nedostatečná propustnost mezi VOŠ a VŠ.⁴

Klíčová aktivita D.1.1 Směřování VOV ke kvalitnímu profesnímu vzdělávání

Cílem této klíčové aktivity je především optimalizace nabídky oborů vzdělání VOŠ v kraji, a to nejenom ve vztahu k nabídce bakalářských programů na VŠ, ale také ve vztahu k uplatnitelnosti absolventů VOŠ na trhu práce. Vyšší odborné vzdělávání by mělo cílit na uspokojení poptávky uchazečů, kteří nemohou nebo nechtějí absolvovat delší akademické programy a reagovat tak na požadavky zaměstnavatelů

⁴ Zdroj: Přechod absolventů vyšších odborných škol do praxe a jejich uplatnění – 2019, NPI ČR

a rychle se měnící trh práce. Při optimalizaci nabídky vzdělávacích programů VOŠ je důležité zohlednit nástup absolventů oborů vzdělání, které byly nově zahájeny v předchozím období, na trh práce. Stejně jako v předešlém období bude kladen důraz na podporu zdravotnických oborů, zejména pro saturaci chybějících kvalifikovaných sester na trhu práce v kraji. Při žádostech o změny v Rejstříku škol a školských zařízení v oblasti VOŠ bude se zvláštním zřetelem přihlíženo zejména k demografickému vývoji, k potřebám regionálního trhu práce a uplatnitelnosti absolventů daného vzdělávacího programu na trhu práce v kraji. Podporovány budou obory vzdělání, které zatím na VOŠ v kraji nejsou zastoupeny (např. obory technického zaměření) nebo k nim neexistuje rovnocenná alternativa studia na jiném stupni vzdělání. Pro zachování vysoké kvality absolventů VOŠ v MSK, kteří musejí obstát ve velké konkurenci absolventů bakalářských programů na VŠ, a také pro snížení předčasných odchodů v průběhu studia, je doporučeno všem VOŠ, bez ohledu na zřizovatele, aby při výběru uchazečů ke studiu (zejména v regulovaných povoláních) prováděli výběr takových uchazečů, kteří mají pro vzdělávání v daném oboru nejlepší předpoklady.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Monitoring vzdělávací nabídky ve VOŠ v porovnání s bakalářskými programy VŠ v MSK • Počet nově přijatých studentů ke studiu a počet absolventů VOV nastupujících na trh práce • Počet nově vzniklých kratších vzdělávacích programů (např. programy 2leté) • Monitoring uplatnitelnosti absolventů VOV dle dostupných regionálních analýz a statistik

Klíčová aktivita D.1.2 Posílení role VOŠ jako center celoživotního vzdělávání

U této klíčové aktivity se předpokládá, že VOŠ budou v následujícím období hledat způsoby a posilovat své aktivity směřující k perspektivě celoživotního vzdělávání tak, aby kontinuálně rozšiřovaly možnosti svého působení ve vzdělávací oblasti. Konkrétně by mohlo jít o podporu krátkodobých vzdělávacích programů (např. specializací, rekvalifikací, krátkodobých odborných kurzů) a nabídku dalších různorodých aktivit pro zapojení široké veřejnosti do celoživotního vzdělávání (např. univerzity třetího věku, akce pro žáky a učitele jiných stupňů vzdělávání, účasti na odborných platformách a konferencích a další).

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Počet nových krátkodobých odborných kurzů, rekvalifikací či specializací • Počet realizovaných aktivit CŽV

Opatření D.2 Inovace a podpora kvality VOV v kraji

V předchozím období byl realizován rozsáhlý projekt Inovace VOV, na jehož výstupech se také podílely dvě VOŠ z MSK (jedna v oblasti zdravotnictví a druhá v oblasti humanitní). Mezi stěžejní výstupy tohoto projektu patřila, mimo jiné, především Koncepce VOV; Rozvoj dalšího vzdělávání na VOŠ; Modernizace metod hodnocení studentů VOŠ v ČR v daných oblastech včetně samostatných výstupů k Inovaci odborné praxe ve VOV a Zvyšování kvality odborného vzdělávání v oborech VOV. Všechny tyto výstupy mají přispět ke stabilizaci a zajištění budoucí existence vyšších odborných škol ve vzdělávacím systému.

Klíčová aktivita D.2.1 Inovace odborné praxe ve VOŠ

Rozsáhlá odborná praxe je klíčovým aspektem přípravy studentů VOV. I v následujícím období bude nezbytné profesní přípravu absolventů nadále zdokonalovat s důrazem na rozvoj nejenom jejich profesních, ale také přenositelných dovedností poptávaných zaměstnavateli, v tomto období především s akcentem na prohlubování digitálních kompetencí. Realizace odborné praxe VOV by měla stěžejně probíhat zejména na pracovištích zaměstnavatelů z důvodu, aby absolventi byli připraveni na výkon náročných a specifických povolání v reálných pracovních podmínkách v souladu s konkrétními požadavky zaměstnavatelů. V rámci takto realizované praxe obvykle souběžně dochází k depistáži

budoucích zaměstnanců z řad studentů samotnými zaměstnavateli. Při profesní přípravě je neméně důležité zapojení do mezinárodních aktivit prostřednictvím aktivní účasti v programech EU a aktivních strategických partnerstvích s obdobnými institucemi v zahraničí, které přináší přidanou hodnotu v podobě rozvoje dovedností studentů a učitelů VOŠ v cizích jazycích.

Z důvodu chybějících personálních kapacit v některých náročných povoláních (zejména ve skupině 53 - Zdravotnictví) musí být také podpořeno zkrácení vzdělávací cesty pro získávání odborné kvalifikace tak, aby byl pracovní trh průběžně a dostatečně saturován chybějícími kvalitními pracovníky s vyšším stupněm vzdělání. V reakci na tento nedostatek pracovníků bylo již v minulém období (s účinností od 1. 9. 2022) vyhlášeno pokusné ověřování organizace, metod, forem a ukončení vzdělávání umožňujícího dosažení středního vzdělání s výučním listem, středního vzdělání s maturitní zkouškou a vyššího odborného vzdělání v oborech vzdělání 53-41-H/01 Ošetrovatel, 53-41-M/03 Praktická sestra a 53-41-N/11 Diplomovaná všeobecná sestra. Účelem tohoto pokusného ověřování je vytvoření efektivní stupňovité a zkrácené vzdělávací cesty v ošetrovateľských oborech vzdělání, kde v rámci studia maturitního oboru vzdělání 53-41-M/03 Praktická sestra se umožňuje získat ve třetím ročníku výuční list oboru vzdělání s výučním listem 53-41-H/01 Ošetrovatel a pokračovat ve dvouletém studiu na vyšší odborné škole v oboru vzdělání 53-41-N/11 Diplomovaná všeobecná sestra. Toto pilotní ověřování bude trvat až do 31. 8. 2031. Vstup zdravotnických škol do tohoto ověřování je možný ještě i začátkem tohoto období (konkrétně v roce 2025 do 28. 2.).

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet odborných praxí na pracovištích zaměstnavatelů - Počet mezinárodních aktivit VOŠ - Počet škol zapojených do pilotního ověřování ve skupině oborů 53 - Zdravotnictví pro ošetrovateľské obory (do roku 2025)

Klíčová aktivita D.2.2 Další vzdělávání pedagogických pracovníků VOŠ a prohlubování rozvoje kvalitního kariérového poradenství pro studenty VOŠ

V oblasti VOV by se DVPP v tomto období mělo zaměřit především na inovativní a aktivizující metody a formy výuky, na oborovou didaktiku a podporu metod (sebe) hodnocení studentů v souladu s inovacemi v odborné praxi ve VOŠ s důrazem na podporu stáží či stínování pedagogických pracovníků u zaměstnavatelů. V kariérovém poradenství ve VOŠ by pak měl být důraz kladen na podporu studentů ohrožených neúspěchem v průběhu vzdělávání včetně budování podpory spoluzodpovědnosti za studijní výsledky a systematického uplatňování opatření vedoucích ke snížení předčasných ukončení a odchodů v průběhu studia na VOŠ.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet akcí DVPP ve VOV - Počet akcí KP ve VOV

Klíčová aktivita D.2.3 Spolupráce VOŠ se zaměstnavateli v regionu pro úspěšný vstup absolventů na trh práce v oblasti studovaného oboru

Vytvoření a udržování těsné spolupráce se zaměstnavateli je klíčovým prvkem v oblasti vyššího odborného vzdělávání, a proto zůstává jedním z nejdůležitějších faktorů pro úspěšný vstup absolventů VOŠ na trh práce ve studovaném oboru. I v tomto období bude nezbytné podporovat odbornou praxi nejenom studentů, ale také pedagogů VOŠ formou stáží či stínování na pracovištích zaměstnavatelů. Tato praxe umožňuje obojí, jak získat praktické zkušenosti a seznámit se s aktuálními profesními postupy, tak přijít do kontaktu s nejmodernějšími technologiemi v daném oboru v rámci reálných pracovních situací, čímž naplňuje jednu z hlavních pedagogických zásad.

Dalším důležitým aspektem této spolupráce je účast odborníků z praxe ve výuce. Tito odborníci sdílí své zkušenosti a know-how se studenty a vyučujícími, a tím přispívají k jejich odbornému růstu. Společné plánování studia je dalším nepostradatelným prvkem spolupráce se zaměstnavateli. Je nutné, aby studijní plány reflektovaly aktuální potřeby a trendy v oboru. Toho lze dosáhnout prostřednictvím

pravidelného monitoringu včetně modernizace zakončení studia (absolutoria). Důležitým úkolem tohoto období bude také mapování inovací a zavádění nových trendů do výuky. Všechny VOŠ v kraji by měly sledovat a reagovat na nové požadavky a vyvíjející se technologie tak, aby byly schopny připravit své budoucí absolventy na aktuální pracovní náplň a očekávání zaměstnavatelů.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet odborných praxí ve VOŠ - Počet odborníků z praxe ve výuce - Monitoring jiných forem spolupráce VOŠ se zaměstnavateli

Přehled opatření

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
D.1 Ukotvení postavení VOŠ v kraji						
D.1.1	Směrování VOV ke kvalitnímu profesnímu vzdělávání	- Monitoring vzdělávací nabídky ve VOŠ v porovnání s bakalářskými programy VŠ v MSK - Počet nově přijatých studentů ke studiu a počet absolventů VOV nastupujících na trh práce - Počet nově vzniklých kratších vzdělávacích programů (např. programy 2leté) - Monitoring uplatnitelnosti absolventů VOV dle dostupných regionálních analýz a statistik		2024/2028	rozpočet školy; fondy EU	VOŠ, MŠMT, AK VOV, NPI ČR, ÚP ČR, zaměstnavatelé
D.1.2	Posílení role VOŠ jako center celoživotního vzdělávání	- Počet nových krátkodobých odborných kurzů, rekvalifikací či specializací - Počet realizovaných aktivit ČZV		2024/2028	rozpočet školy; fondy EU	VOŠ, MŠMT, NPI ČR, AK VOV, ČŠI, ÚP ČR, zaměstnavatelé
D.2 Inovace a podpora kvality VOV v kraji						
D.2.1	Inovace odborné praxe ve VOŠ	- Počet odborných praxí na pracovištích zaměstnavatelů - Počet mezinárodních aktivit VOŠ - Počet škol zapojených do pilotního ověřování ve skupině oborů 53 - Zdravotnictví pro ošetřovatelské obory (do roku 2025)	T2	2024/2028	rozpočet školy; fondy EU	VOŠ, MŠMT, zahraniční partneři
D.2.2	Další vzdělávání pedagogických pracovníků VOŠ a prohubování rozvoje kvalitního kariérového poradenství pro studenty VOŠ	- Počet akcí DVPP ve VOV - Počet akcí KP ve VOV	T4, T5	2024/2028	rozpočet školy; fondy EU	VOŠ, KVIC, NPI ČR, jiné vzdělávací instituce
D.2.3	Spolupráce VOŠ se zaměstnavateli v regionu pro úspěšný vstup	- Počet odborných praxí ve VOŠ - Počet odborníků z praxe ve výuce		2024/2028	rozpočet školy; fondy EU	VOŠ, zaměstnavatelé, jiné organizace

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
	absolventů na trh práce v oblasti studovaného oboru	Monitoring jiných forem spolupráce VOŠ se zaměstnavateli				působící v oblasti vzdělávání

E. Podpora a rozvoj pedagogů a leadrů škol a školských zařízení

Pedagogickým pracovníkem je ten, kdo koná přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálněpedagogickou nebo přímou pedagogicko-psychologickou činnost přímým působením na vzdělávaného, kterým uskutečňuje výchovu a vzdělávání. Za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a školských služeb nese odpovědnost ředitel školy a školského zařízení.

Popis cíle

Cílem je podpořit profesní rozvoj pedagogických pracovníků, aby získali nebo rozvinuli kompetence potřebné pro kvalitní vzdělávání, a profesionalizovat pedagogické řízení školy, jako základní podmínky pro efektivní a udržitelný rozvoj školy.

Zdůvodnění potřeby

V Moravskoslezském kraji pracuje přes 19 tis. učitelů a dalších více než 3,5 tis. ostatních pedagogických pracovníků. Znalosti, dovednosti a postoje každého z nich se odrážejí v kvalitě výuky, která se přímo promítá do výsledků vzdělávání dětí, žáků a studentů. Současně se v dnešní době významně zvyšují a mění požadavky na jejich práci, což znamená, že k výkonu své práce potřebují kontinuální podporu. Kvalita práce učitelů však nezbytně souvisí se směřováním, požadavky a podmínkami jim danými pedagogickým vedením školy. Proto pedagogické vedení hraje zásadní roli pro úspěšný vzdělávací proces, na jehož začátku i konci stojí společný cíl, kterým je maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů a získávání a rozvoj kompetencí, které budou potřebné v jejich budoucím životě.

Výzkumy ukazují, že klíčovým faktorem, který ovlivňuje vzdělávací výsledky a dokáže významně zmírňovat vzdělávací neúspěšnost žáků, je kvalita učitelů, jejich kvalifikovanost a aprobovanost. Pro zajištění této oblasti je klíčová existence vysokých škol v kraji. Budoucí kvalifikované a aprobované pedagogy v kraji připravuje zejména Ostravská univerzita, ale také absolventi ostatních vysokých škol působících v kraji mohou být učiteli především odborných předmětů v základních a středních školách. Neméně významná je v této souvislosti činnost zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, která nabízejí akreditované programy vedoucí k získání kvalifikace či specializační studia, nebo programy průběžného vzdělávání, kterými si pedagogičtí pracovníci obnovují, udržují a doplňují kvalifikaci. MSK je zřizovatelem příspěvkové organizace vykonávající činnost zařízení pro DVPP - Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace, jejíž působnost je vůči celému území MSK. V Ostravě také působí krajské pracoviště státem zřizované organizace Národní pedagogický institut České republiky. Působnost těchto zařízení DVPP v MSK zcela pokrývá potřeby po službách, které nabízejí.

Zejména s ohledem na výše uvedenou existenci vzdělavatelů umožňujících získání odborné kvalifikace dlouhodobě v Moravskoslezském kraji platí, že podíl nekvalifikovaných učitelů ve všech stupních vzdělávání je pod průměrem ČR. To ale neznamená, že v této oblasti nemohou existovat regionální rozdíly. Zajištění kvalifikovaných pedagogů je obtížné hlavně v některých odlehlejších oblastech kraje.

Kromě sledování kvalifikovanosti je důležitá také aprobovanost učitele, tj., zda vyučuje předměty, které vystudoval. Uvedené v rámci své činnosti sleduje Česká školní inspekce. Z dostupných dat vyplývá, že situace aprobovanosti výuky je dobrá v okresech Opava, Ostrava, Frýdek-Místek a Nový Jičín a méně příznivá je v okresech Bruntál a částečně i Karviná⁵.

V souvislosti se zajištěním kvalifikovanosti a aprobovanosti učitelů se v kraji potýkáme s několika závažnými problémy. Jedním z nich je stále obtížnější zajišťování kvalifikované a aprobované výuky přírodovědných předmětů v základních školách a odborných předmětů a praktického vyučování ve středních školách. Dále významným problémem v kraji je stárnutí učitelského sboru, a to především v oblasti středního vzdělávání.

⁵ České školství v mapách, Prostorová analýza podmínek, průběhu a výsledků předškolního, základního vzdělávání - Česká školní inspekce

Tyto fenomény vyžadují v období platnosti DZ MSK 2024–2028 neustálé sledování a přijetí efektivních řešení. Na celostátní úrovni se již realizují některá systémová opatření, která napomáhají tuto situaci zlepšit, jako je např. zatraktivnění pedagogické profese prostřednictvím zvýšení platu pedagogům nebo novelou zákona o pedagogických pracovnících umožněné dočasné zaměstnání osoby bez pedagogické složky vzdělání na 2. stupni ZŠ a ve středních školách. V rámci dostupných možností kraje pak budeme spolupracovat s relevantními partnery (zejména ředitelé škol, ČŠI, vysoké školy) a hledat vhodná opatření pro zajištění stability a efektivity školství v Moravskoslezském kraji.

Soubor opatření

E.1	Systémová podpora vedení škol a školských zařízení: Cesta k úspěšnému vedení a kvalitnímu vzdělávání
E.2	Podpora kompetencí pedagogických pracovníků a oceňování pedagogické profese
E.3	Podpora nepedagogických pracovníků škol a SZ

Opatření E.1 Systémová podpora vedení škol a školských zařízení: Cesta k úspěšnému vedení a kvalitnímu vzdělávání

Vedení školy/školského zařízení má zásadní vliv na kvalitu vzdělávání. Ředitel a další členové pedagogického vedení jsou hlavními tvůrci vize rozvoje školy/školského zařízení a zajišťují kvalitu pedagogického procesu. K tomu potřebují disponovat určitými osobnostními a profesními kompetencemi.

V následujícím období bude podporováno pedagogické vedení škol/školských zařízení v komplexním rozvoji kompetencí spojených s výkonem řídicích činností (s důrazem na pedagogický leadership). Vedení škol, zejména středních škol zřizovaných krajem, bude nabídnuta systémová podpora, zahrnující zejména zvýšení kompetencí v oblasti osobnostní, řídicí i odborné. Zvláštní pozornost bude věnována začínajícím ředitelům. To vše s cílem maximálně využít potenciál školy/školského zařízení, což se následně projeví v kvalitě poskytovaných vzdělávacích služeb na území kraje.

Nutnou vstupní podmínkou je kvalitní výběr ředitelů v rámci konkurzních řízení. Proces výběru ředitelů škol a školských zařízení je dán vyhláškou č. 54/2005 Sb., o náležitostech konkursního řízení a konkursních komisích, ve znění pozdějších předpisů. Z hlediska kompetencí kraje je zejména relevantní výběr ředitelů školských organizací, které zřizuje. V této oblasti bude i nadále kladen důraz na odbornost členů konkurzní komise a rovněž budou využívány dostupné personální nástroje k analýze osobnostního profilu uchazeče o místo ředitele.

Klíčová aktivita E.1.1 Podpora adaptace, rozvoje a spolupráce nových ředitelů škol a školských zařízení

Noví ředitelé škol a školských zařízení se potýkají s mnoha výzvami a povinnostmi, které od nich vyžadují specifické dovednosti a znalosti. Jako klíčoví aktéři rozvoje a kvality školství musí zvládnout správu a řízení školy, komunikaci s různými partnery, plánování a hodnocení vzdělávacích procesů, orientaci v legislativě a další činnosti spojené s jejich pozicí. Pro ty, kteří do funkce nastupují z řad běžných pedagogických pracovníků, je to obzvláště náročné.

Moravskoslezský kraj si je vědom potřeby podpory nových ředitelů. V následujícím období jim proto nabídne vhodné vzdělávací a poradenské služby, které usnadní jejich adaptaci na novou roli a pomohou jim zlepšit své kompetence v oblastech důležitých pro výkon řídicí funkce. Zejména ve spolupráci s krajskou příspěvkovou organizací KVIC bude novým ředitelům nabídnut systém podpory (zahrnující zejména vzdělávání, síťování a předávání příkladů inspirativní praxe), s možností využití mentoringu a konzultací zejména od stávajících nebo bývalých ředitelů. Součástí této podpory bude také příprava těchto zkušených vedoucích pracovníků (budoucích mentorů) pro práci se začínajícími kolegy. Část aktivit pro nové ředitele bude realizována v tandemu ředitel a zástupce.

Kromě toho bude MSK jako zřizovatel škol a školských zařízení organizovat pro nové ředitele alespoň jednou ročně společné setkání, na kterém budou mít možnost diskutovat s pracovníky odboru školství,

mládeže a sportu a dalšími relevantními sociálními partnery, aktuální témata. Tato setkání budou sloužit jako platforma pro výměnu informací, zpětnou vazbu, navazování kontaktů a spolupráci mezi různými subjekty zainteresovanými na rozvoji školství v MSK.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet účastníků aktivit pro nové ředitele - Počet realizovaných setkání pro nové ředitele

Klíčová aktivita E.1.2 Rozvoj profesních kompetencí, spolupráce a inspirace pedagogického vedení škol a školských zařízení

Pro zvyšování kvality, efektivity a rovnosti vzdělávání v Moravskoslezském kraji je důležitá kontinuální a systematická podpora pedagogického vedení školy/školského zařízení.

V nadcházejícím období budou realizovány ucelené vzdělávací programy zaměřené na kvalitu pedagogického vedení školy/školského zařízení (zahrnující zejména vzdělávání a mentoring), průběžně poskytována školám a školským zařízením metodická podpora v oblasti legislativy a ekonomiky, dále budou organizována setkávání ředitelů škol a školských zařízení zřizovaných Moravskoslezským krajem, která podpoří vzájemnou spolupráci a sdílení zkušeností.

Pozornost bude věnována rovněž průběžnému a periodickému (v souvislosti s ukončením funkčního období) vyhodnocování činnosti ředitelů škol a školských zařízení zřizovaných MSK, a to s ohledem na kvalitu poskytovaného vzdělávání ve škole/školském zařízení a procesy řízení. K tomu budou využity relevantní dostupné zdroje (např. dostupné zdroje z ČŠI, CZVV a především výstupy z HŠZ). S vedením škol a školských zařízení budou vedeny dialogy o jejich koncepčních záměrech a strategiích k jejich naplňování.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet účastníků aktivit pro pedagogické vedení škol a školských zařízení - Počet poskytnuté metodické pomoci - Počet hodnocených ředitelů

Klíčová aktivita E.1.3 Vytvoření a pilotáž systematické podpory škol při procesu transformace na učící se organizace

V současné době čelí české školství řadě výzev, které vyžadují inovativní a efektivní přístupy k řízení a rozvoji škol. Jednou z možných cest, jak zlepšit kvalitu a rovnost vzdělávání, je podpora transformace škol na učící se organizace, které jsou schopny se neustále učit, adaptovat a zlepšovat. Cílem této aktivity je u vybraných základních a středních škol v MSK vytvořit a pilotovat systém systematické podpory škol, který jim umožní realizovat proces transformace na učící se organizace.

Kroky změn:

1. Analýza současného stavu dle modelu ČŠI „Kvalitní škola“.
2. Identifikace potřeb školy a jejich prioritizace.
3. Plánování fází procesu změny, nastavení akčního plánu změny, který bude zahrnovat kroky k nastaveným cílům a přeměně školy na učící se organizace.
4. Pravidelné vyhodnocování akčního plánu změny a nastavování dalších kroků.

V rámci této aktivity budou mít pilotní školy, které projdou systémem transformace na učící se organizace cílenou podporu průvodce (mentora), jehož úkolem bude provést školu změnou a rovněž možnost cíleného absolvování vzdělávacích programů, které povedou k podpoře jejich proměny na učící se organizace.

Tuto klíčovou aktivitu bude MSK naplňovat prostřednictvím strategického projektu TPA – Inovační centrum pro transformaci vzdělávání. Hlavním realizátorem této aktivity bude organizace KVIC.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Počet zapojených základních a středních škol do procesu transformace na učící se organizace

Opatření E.2 Podpora kompetencí pedagogických pracovníků a oceňování pedagogické profese

Pro efektivní a kvalitní vzdělávání je jedním z klíčových předpokladů nejen kvalitní pedagogické vedení s jasnou vizí zaměřenou na kvalitu výuky, ale také vysoce erudovaní, motivovaní a spokojení pedagogičtí pracovníci. Cílem MSK je podle svých možností přispět k tomu, aby pedagogičtí pracovníci měli dostatečné kompetence, podmínky a zdroje pro výkon své práce, a aby byli uznáváni a oceněni za svůj přínos společnosti.

Klíčová aktivita E.2.1 Nabídka a realizace kurzů dalšího vzdělávání přizpůsobená aktuálním potřebám pedagogických pracovníků

Pro školy a školská zařízení v MSK bude zajištěna prostřednictvím krajské příspěvkové organizace KVIC nabídka vzdělávání, která bude odpovídat aktuálním potřebám pedagogických pracovníků. V následujícím období se budou vzdělávací programy soustředit především na tyto oblasti/témata:

- rozvoj gramotností a kompetencí u dětí a žáků
- inovativní metody a formy vzdělávání
- duševní hygiena, well-being a osobnostní rozvoj pedagogických pracovníků
- podpora nadání/talentu
- podpora pedagogických pracovníků při práci s dětmi a žáky s náročným chováním nebo ohroženými školním neúspěchem
- individualizace práce s dětmi, žáky a studenty, práce s heterogenní skupinou
- well-being žáka - budování přátelských a spolupracujících vztahů ve třídě
- zvyšování kompetencí pedagogů v oblasti digitálního vzdělávání a kybernetické bezpečnosti

V rámci aktivit MSK budou v následujícím období realizovány prostřednictvím projektu TPA – Inovační centrum pro transformaci vzdělávání systematické vzdělávací aktivity zaměřené zejména na již v dokumentu dříve zmíněnou podporu jazykových dovedností pedagogů, podporu podnikavosti, a také na podporu digitálního vzdělávání a kybernetické bezpečnosti, mediální gramotnosti (včetně témat jako dezinformace, kritické myšlení, AI, etika v kyberprostoru apod.), well-beingu a osobnostního rozvoje. Současně budou realizovány další vzdělávací aktivity vedoucí k rozvoji kompetencí pracovníků ve vzdělávání (např. na posílení mentorských dovedností).

Pro zabránění duplicity nabízených vzdělávacích aktivit budeme podporovat koordinovanou spolupráci organizace KVIC s NPI ČR, dalším poskytovatelem DVPP v kraji.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet realizovaných kurzů DVPP - Počet účastníků kurzů DVPP

Klíčová aktivita E.2.2 Síťování pedagogických pracovníků, podpora uvádějících učitelů

Vzájemná spolupráce a komunikace pedagogických pracovníků je velmi důležitá, protože jim umožňuje sdílet zkušenosti, nápady a inspirativní praxi, což podporuje jejich profesní rozvoj a přispívá k inovaci a zlepšení kvality výuky. Síťování také může zvyšovat spokojenost a motivaci pedagogických pracovníků, kteří se cítí být členy profesní komunity, kde se mohou učit od sebe navzájem.

V následujícím období bude podporováno síťování pedagogických pracovníků (včetně návštěv inspirativních škol) pro sdílení dobré praxe v rámci tematicky zaměřených oblastí.

Zvláštní podpora bude poskytována uvádějícím učitelům, kteří jsou zodpovědní za proces adaptace nových učitelů ve škole. Prostřednictvím komplexního vzdělávacího programu získají uvádějící učitelé potřebné znalosti a dovednosti pro nastavení efektivní spolupráce se začínajícím kolegou.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet tematicky zaměřených konferencí, workshopů, metodických setkání, návštěv inspirativních škol apod. - Počet kurzů pro uvádějící učitele

Klíčová aktivita E.2.3 Systém podpory zařízení pro DVPP

Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků zajišťují další vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení, poskytují školám a školským zařízením poradenství v otázkách metodiky a řízení škol a školských zařízení a dále zprostředkovávají informace o nových směrech a postupech ve vzdělávání a zajišťují koordinaci podpůrných činností pro školy a školská zařízení, rozvojových programů a dalších akcí.

V MSK je, kromě ostravského pracoviště státní organizace NPI ČR, zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků krajská příspěvková organizace KVIC. V následujícím období je potřeba zaměřit se na zlepšení kvality a efektivitu práce této organizace, která je pro MSK klíčovým partnerem pro dosažení cílů v oblasti rozvoje kvality vzdělávání v kraji. Podpora se bude soustředit především na strategické plánování, řízení týmů a zvyšování profesních kompetencí vedoucích a odborných pracovníků DVPP.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Realizace systému aktivit podpory zařízení pro DVPP (KVIC)

Klíčová aktivita E.2.4 Oceňování pedagogické profese

Oceňování pedagogické profese je projevem uznání náročné a společensky velmi prospěšné práce. Stejně jako v minulosti bude MSK i nadále u příležitosti Dne učitelů oceňovat pedagogické pracovníky ve dvou kategoriích, a to výrazné pedagogické osobnosti roku a za dlouhodobou tvůrčí pedagogickou činnost. Tímto opatřením chceme přispět k zvýšení prestiže pedagogické profese.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Ocenění pedagogičtí pracovníci

Opatření E.3 Podpora nepedagogických pracovníků škol a ŠZ

Nepedagogičtí pracovníci ve školách a školských zařízeních jsou nezbytnou součástí vzdělávacího procesu. Zajišťují administrativní, technickou, nebo provozní podporu pedagogickým pracovníkům a dětem, žákům, nebo studentům. Bez jejich práce by systém vzdělávání jen stěží fungoval.

Klíčová aktivita E.3.1 Vzdělávání a metodická setkávání nepedagogických pracovníků škol a ŠZ

V následujícím období zejména nabídkou vzdělávání s aktuálními tématy bude podpořena činnost nepedagogických pracovníků škol a školských zařízení (především pracovníků školního stravování). Dále budou pravidelně uskutečňována metodická setkávání pro ekonomy škol a školských zařízení.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Uskutečněná vzdělávání pro nepedagogické pracovníky škol a školských zařízení s aktuálními tématy - Počet metodických setkání pro ekonomy škol a školských zařízení organizovaných MSK

Přehled opatření

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
E.1	Systémová podpora vedení škol a školských zařízení: Cesta k úspěšnému vedení a kvalitnímu vzdělávání					
E.1.1	Podpora adaptace, rozvoje a spolupráce nových ředitelů škol a školských zařízení	- Počet účastníků aktivit pro nové ředitele - Počet realizovaných setkání pro nové ředitele	T2, T3	2024/2028	rozpočet škol/ŠZ; fondy EU – OP JAK	MSK, KVIC a další subjekty
E.1.2	Rozvoj profesních kompetencí, spolupráce a inspirace pedagogického vedení škol a školských zařízení	- Počet účastníků aktivit pro pedagogické vedení škol a školských zařízení - Počet poskytnuté metodické pomoci - Počet hodnocených ředitelů	T2, T3	2024/2028	rozpočet MSK/škol/ŠZ; fondy EU – OP JAK	MSK, KVIC, ČŠI, CZVV a další subjekty
E.1.3	Vytvoření a pilotáž systému systematické podpory škol při procesu transformace na učící se organizace	Počet zapojených základních a středních škol do procesu transformace na učící se organizace	T2, T3	2024/2028	rozpočet MSK/škol; fondy EU – OPST	MSK, KVIC
E.2	Podpora kompetencí pedagogických pracovníků a oceňování pedagogické profese					
E.2.1	Nabídka a realizace vzdělávacích kurzů dalšího vzdělávání přizpůsobená aktuálním potřebám pedagogických pracovníků	- Počet realizovaných kurzů DVPP - Počet účastníků kurzů DVPP	T1, T2, T3, T5	2024/2028	fondy EU – OP JAK, OPST; rozpočet školy/ŠZ	MSK, KVIC, NPI ČR
E.2.2	Síťování pedagogických pracovníků, podpora uvádějících učitelů	- Počet tematicky zaměřených konferencí, workshopů, metodických setkání, návštěv inspirativních škol apod. - Počet kurzů pro uvádějící učitele	T1, T2, T3, T5	2024/2028	fondy EU – OP JAK, OPST	MSK, KVIC, školy
E.2.3	Systém podpory zařízení pro DVPP	Realizace systému aktivit podpory zařízení pro DVPP (KVIC)		2024/2028	rozpočet KVIC; fondy EU – OP JAK	MSK, KVIC
E.2.4	Oceňování pedagogické profese	Ocenění pedagogičtí pracovníci		2024/2028	rozpočet MSK	MSK
E.3	Podpora nepedagogických pracovníků škol a ŠZ					
E.3.1	Vzdělávání a metodická setkávání nepedagogických pracovníků škol a ŠZ	- Uskutečněná vzdělávání pro nepedagogické pracovníky škol a školských zařízení s aktuálními tématy - Počet metodických setkání pro ekonomy škol a školských zařízení organizovaných MSK		2024/2028	rozpočet MSK/škol/ŠZ;	MSK, KVIC

F. Rovný přístup a efektivní podpora pro všechny žáky bez rozdílu

Popis cíle

Základním cílem je, aby každý žák bez ohledu na své schopnosti, socioekonomické zázemí, etnický původ nebo jakékoliv jiné rozdíly, měl stejnou možnost získat kvalitní vzdělání a plně se rozvíjet. Rovný přístup a efektivní podpora pro všechny žáky bez rozdílu představuje základní princip spravedlivého vzdělávání.

Zdůvodnění potřeby

Výstupy České školní inspekce z mezinárodních šetření či vlastní inspekční činnosti poukazují na klíčovou roli rodinného zázemí žáka na jeho úspěšný či méně úspěšný vzdělávací proces. Ti žáci, kteří pocházejí z rodin s vyšším socioekonomickým statutem, dosahují v průběhu vzdělávání statisticky významně lepších výsledků než jejich spolužáci, kteří pocházejí z rodin s nízkým socioekonomickým statutem. Poslední výsledky mezinárodního šetření PISA 2022 v České republice poukazují na prohlubování těchto vzdělanostních nerovností.

V Moravskoslezském kraji, který čelí řadě strukturálních problémů, je socioekonomický status žáka (SES) velmi nízký. V rámci kraje existují regionální rozdíly, přičemž nejnižší SES mají žáci na Bruntálsku a Karvinsku. Naopak vyšší SES nalezneme na Novojičínsku, Frýdecko-Místecku a Hlučínsku.⁶ Negativní dopady nízkého SES a výsledky vzdělávání žáků se v MSK projevují v menší míře, než by se očekávalo. Jedním z možných vysvětlení je nadprůměrné zabezpečení výuky kvalifikovanými a aprobovanými pedagogy v MSK oproti průměru ČR. Podle zjištění ČŠI kvalifikovaní a aprobovaní pedagogové lépe dokáží pracovat s negativy plynoucími z nízkého SES u žáků. Neméně významná je rovněž systematická práce zainteresovaných subjektů na místní úrovni i úrovni jednotlivých škol.

Pro snížení nerovností ve vzdělávání je klíčová kvalitní činnost všech relevantních aktérů ve vzdělávání. Především se jedná o učitele, kteří jsou schopni motivovat a podporovat žáky z různých sociálních prostředí, přizpůsobit výuku jejich individuálním potřebám a rozvoji, spolupracovat s rodiči a dalšími partnery školy a neustále se vzdělávat a zdokonalovat své pedagogické dovednosti. Klíčová je však činnost poradenských zařízení, která plní roli metodického a diagnostického orgánu při vzdělávání dětí a žáků, kteří potřebují ke vzdělávání individuální přístup. Těmito poradenskými zařízeními jsou školní poradenská pracoviště (ŠPP), která působí přímo ve školách, nebo školská poradenská zařízení (ŠPZ), jimiž jsou pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra.

Soubor opatření

F.1	Rovný přístup ve vzdělávání a efektivní podpora pro žáky bez rozdílu
F.2	Podpora žáků s odlišným mateřským jazykem

Opatření F.1 Rovný přístup ve vzdělávání a efektivní podpora pro žáky bez rozdílu

Aktivity rovného přístupu ve vzdělávání jsou zahrnuty téměř do všech karet této části dlouhodobého záměru. Inkluzivní podpora dětí, žáků a studentů by měla být chápána jako celek, který je vzájemně propojen.

Klíčová aktivita F.1.1 Podpora pracovníků škol a pracovníků ŠPP

Aby bylo dosaženo maximálních efektů ve vzdělávacím procesu, je nutné zohledňovat individuální možnosti a potřeby každého dítěte. Základním předpokladem pro úspěšnou implementaci tohoto přístupu do praxe je kvalitní tým pracovníků ve školách. Tento tým by měl být složen nejen ze vzdělaných pedagogů, kteří děti a žáky připravují ve vzdělávacím procesu prostřednictvím moderních

⁶ Zdroj: České školství v mapách: Prostorová analýza podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, ČŠI, 2022

forem a metod výuky, ale také z podpůrného týmu dalších odborníků (např. logopedové, speciální pedagogové, psychologové, případně sociální pedagogové). Při práci s vzdělávanými dětmi a žáky je potřeba nahlížet multidisciplinárně a pomáhat odstraňovat bariéry ve vzdělávání všem dětem dle jejich individuálních potřeb. Klíčová pozornost je proto věnována dvěma oblastem:

- podpoře personálních pozic – zajištění dostatečného počtu kvalitních odborníků ve školách; MSK dlouhodobě podporuje pozice školního psychologa a speciálního pedagoga ve vybraných organizacích zřizovaných krajem, zejména pak ve středních školách, z krajského rozpočtu a v této podpoře chce i nadále pokračovat;
- odbornému rozvoji vedoucích a pedagogických pracovníků (vč. podpůrných pozic) - vzdělávání, metodická podpora a implementace do praxe.

V nastávajícím období bude věnována pozornost zejména podpoře nově vznikajícímu systému fungování podpůrných pedagogických pozic (školní psycholog, školní speciální pedagog), sledování personálních šablon a ve spolupráci se zřizovateli a MAP bude snahou doplňovat chybějící aktivity/služby projektovou činností.

Nabídku a realizaci vzdělávacích aktivit zajišťuje na úrovni celostátní organizace NPI ČR, na úrovni kraje pak organizace KVIC. Pro průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků mají školy také možnost využívat vzdělávací aktivity, které nabízí soukromé subjekty.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Nabídka relevantního DVPP pro PP a pracovníky ŠPP pro rozvoj potenciálu dítěte, žáka a studenta (snižování nerovností ve vzdělávání, posílení kompetencí PP pro práci s heterogenní skupinou žáků a studentů s umožněním identifikace a rozvoje potenciálu každého žáka) • Podpora odborných pozic ŠPP na vybraných školách z rozpočtu MSK

Klíčová aktivita F.1.2 Zvýšení kvality poradenských služeb pro děti, žáky a studenty

V dalším období budou Moravskoslezským krajem podporovány aktivity a opatření, které povedou ke zvýšení kvality poradenských služeb poskytovaných dětem, žákům a studentům. Bude se jednat o podporu pracovníků ŠPZ, kterými jsou pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra, a ŠPP prostřednictvím vzdělávání, síťování a metodické podpory, včetně sdílení dobré praxe. Rovněž budou podporovány aktivity podporující vzájemnou spolupráci rodiny, školy a ŠPZ (ŠPP). Metodická podpora spolu se sdílením příkladů dobré praxe bude poskytována také pedagogům a zákonným zástupcům škol zřizovaných podle § 16, odst. 9 školského zákona.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Počet realizovaných akcí ve spolupráci škola – ŠPZ – rodina • Počet realizovaných vzdělávání, síťování a poskytnuté metodické podpory pro pracovníky ŠPZ/ŠPP

Klíčová aktivita F.1.3 Podpora bezplatného stravování ve školách pro ohrožené děti a žáky

Cílem podpory bezplatného stravování je zajistit dětem a žákům mateřských, základních a středních škol (včet. škol speciálních), jejichž rodiny se ocitly v hmotné nouzi, jsou ohroženy chudobou, materiální nebo potravinovou deprivací, nebo se ocitly v nepříznivé finanční situaci, stravování.

Bezplatně poskytnutá strava zajišťuje strávnickům nejen pravidelný režim v podobě teplých jídel ve škole, ale rovněž má vliv na celkovou spokojenost dětí a žáků ve vzdělávacím procesu, zvyšuje mezi dětmi a žáky schopnost komunikace, sdílení, a tím zvyšuje motivaci ke vzdělávání. Umožňuje tak nejen zlepšení podmínek pro řádný průběh jejich školní docházky, ale také předchází případnému sociálnímu vyloučení. MSK se bude v dalším období zapojovat do výzev MPSV na podporu bezplatného stravování ve školách.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Počet zapojených škol do programu bezplatného stravování

Opatření F.2 Podpora žáků s odlišným mateřským jazykem

Dle platné legislativy mají v ČR právo na bezplatné vzdělávání děti a žáci-cizinci, kteří v ČR pobývají po dobu delší než 90 dnů, nebo jim byl udělen azyl, vízum za účelem strpění pobytu nebo za účelem dočasné ochrany. V MSK se ve školním roce 2019/2020 vzdělávalo na všech druhích škol 1 684 cizinců, v aktuálním školním roce 2023/2024 tento počet vzrostl na 5 471 dětí, žáků a studentů.

Klíčová aktivita F.2.1 Zajištění určených škol pro bezplatnou jazykovou přípravu

Při vzdělávání dětí (v mateřských školách) a žáků-cizinců (v základních a středních školách) je prvořadým úkolem zajistit nejen podporu při začleňování do české společnosti (seznámení s českým kulturním prostředím), ale také dostatečnou znalost českého jazyka. Tato znalost jim umožní úspěšně a plynule pokračovat v běžném vzdělávání, uplatnit se na trhu práce a v budoucnu získat ekonomickou a společenskou nezávislost. Nedostatečná znalost českého jazyka má negativní dopad nejen na školní prospěch a možnosti dalšího vzdělávání, ale také na následné uplatnění na trhu práce.

Legislativou je proto stanovena bezplatná jazyková příprava pro děti a žáky v základních a středních školách. V základních školách je tato příprava v rozsahu až 200 hodin, ve středních školách pak až 400 hodin. Tuto přípravu zajišťují tzv. určené školy, které splňují podmínky stanovené v příslušných vyhláškách a mají dostatečné personální a prostorové kapacity. Seznam těchto určených škol je spravován krajským úřadem, který jej vytváří ve spolupráci se zřizovateli škol. Každý rok po 31. březnu je vyhodnocováno splnění legislativních podmínek a na základě tohoto vyhodnocení jsou stanoveny určené školy pro příští školní rok. Seznam těchto škol je zveřejněn na webových stránkách MSK (www.msk.cz) – v sekci Školství.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Pravidelná aktualizace seznamu určených škol - Podpora určených škol (konzultace, poradenství) při zajišťování bezplatné jazykové přípravy

Klíčová aktivita F.2.2 Zajištění intenzivní jazykové přípravy k úspěšnému zvládnutí studia na středních školách

Slabou stránkou tohoto systému je, že se zaměřuje jen na žáky-cizince (tj. žáky, kteří nemají české občanství). Neposkytuje tak podporu pro děti a žáky, kteří mají odlišný mateřský jazyk (např. děti s českým nebo dvojitým občanstvím, které doma mluví jiným jazykem než češtinou). Navíc jazykové vzdělávání, které nabízí, není dostatečně intenzivní, aby připravilo žáky na úspěšné složení přijímacích nebo maturitních zkoušek. Je určeno především pro nově příchozí žáky-cizince.

To potvrzují i data, podle kterých je v MSK málo žáků-cizinců ve středních školách. Proto se podpora v dalším období bude více zaměřovat na podporu žáků-cizinců v závěrečných ročnících základních škol a ve středních školách. Cílem je pomoci jim nejen uspět v přijímacím řízení na střední školy, ale i úspěšně ukončit studium.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Intenzivní jazykové kurzy k úspěšnému zvládnutí studia na středních školách

Klíčová aktivita F.2.3 Setkávání aktérů působících v oblasti žáků-cizinců

V uplynulém období vznikla v MSK spolupracující síť aktérů angažujících se v oblasti pomoci žákům-cizincům, kterou organizačně zabezpečovala společnost NPI ČR. Tuto síť tvoří zástupci pedagogů, vč. určených škol, Centra na podporu integrace cizinců, Magistrátu města Ostravy,

pedagogicko-psychologických poraden, sociálních služeb a její zástupci se pravidelně setkávají na diskuzních a vzdělávacích aktivitách. Tato setkání mj. slouží i k předávání metodických materiálů, výměně zkušeností a dobré praxe, prezentaci novinek a dalších informací související s prací s žáky s OMJ. I v dalším období se zástupce MSK bude aktivně účastnit těchto setkání.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Aktivní účast na setkávání aktérů z oblasti vzdělávání žáků-cizinců

Přehled opatření

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
F.1 Rovný přístup ve vzdělávání a efektivní podpora pro žáky bez rozdílů						
F.1.1	Podpora pracovníků škol a pracovníků ŠPP	- Nabídka relevantního DVPP pro PP a pracovníky ŠPP pro rozvoj potenciálu dítěte, žáka a studenta (snižování nerovností ve vzdělávání, posílení kompetencí PP pro práci s heterogenní skupinou žáků a studentů s umožněním identifikace a rozvoje potenciálu každého žáka) - Podpora odborných pozic ŠPP na vybraných školách	T3, T5	2024/2028	rozpočet MSK/škol/ŠZ; fondy EU – OP JAK	MSK, školy, KVIC
F.1.2	Zvýšení kvality poradenských služeb pro děti, žáky a studenty	- Počet realizovaných akcí ve spolupráci škola – ŠPZ – rodina - Počet realizovaných vzdělávání, síťování a poskytnuté metodické podpory pro pracovníky ŠPZ/ŠPP	T3, T5	2024/2028	rozpočet MŠMT, MSK/škol/ŠZ; fondy EU – OP JAK	MSK, školy, NPI ČR, KVIC
F.1.3	Podpora bezplatného stravování ve školách pro ohrožené děti a žáky	Počet zapojených škol do programu bezplatného stravování	T5	2024/2028	rozpočet MSK; fondy EU – OPZ+	MSK, školy a školská zařízení
F.2 Podpora žáků s odlišným mateřským jazykem						
F.2.1	Zajištění určených škol pro bezplatnou jazykovou přípravu	- Pravidelná aktualizace seznamu určených škol - Podpora určených škol (konzultace, poradenství) při zajišťování bezplatné jazykové přípravy	T4	2024/2028	rozpočet MŠMT/školy	MŠMT, MSK, zřizovatelé, školy
F.2.2	Zajištění intenzivní jazykové přípravy k úspěšnému zvládnutí studia na středních školách	Intenzivní jazykové kurzy k úspěšnému zvládnutí studia na středních školách	T4	2024/2028	fondy EU	MSK, školy a další subjekty
F.2.3	Setkávání aktérů působících v oblasti žáků-cizinců	Aktivní účast na setkávání aktérů z oblasti vzdělávání žáků-cizinců	T4	2024/2028	rozpočet MŠMT a dalších ministerstev; fondy EU	NPI ČR, CPIC, MSK, školy, NNO a další subjekty

G. Prevence rizikového chování a náhradní výchovná péče

Prevence rizikového chování a ústavní výchovná péče hrají důležitou roli v ochraně a podpoře dětí a mládeže. Prevence se zaměřuje na identifikaci a omezení rizikových faktorů které mohou ohrozit zdravý vývoj dětí.

Popis cíle

Cílem v oblasti prevence je, prostřednictvím efektivního systému primární prevence, fungujícího na základě komplexního působení všech na sebe vzájemně navazujících subjektů, snížit míru rizikového chování a minimalizovat jeho vznik. V oblasti ústavní výchovy je cílem snížit počet umístěných dětí v dětských domovech v MSK a minimalizovat dobu strávenou dětmi v tomto ústavním zařízení.

Zdůvodnění potřeby

Rizikové chování dětí a mládeže je společenským problémem, který má negativní dopady na jednotlivce, rodiny, školy i celou společnost. Rizikové chování ve školním prostředí zahrnuje zejména záškoláctví, agresivní formy chování – šikana a kyberšikana, a dále závislostní chování – nyní nejčastěji v podobě netolismu a gamblingu, ale jedná se rovněž o sebepoškozování, sebevražedné chování a další formy nežádoucího jednání. Rizikové chování je často spojeno s dalšími problémy, jako jsou poruchy učení, duševní onemocnění, sociální vyloučení, kriminalita, násilí, chudoba, diskriminace a ztráta hodnot.

Prevence rizikového chování je soubor aktivit a opatření, které mají za cíl snížit výskyt, rozsah a závažnost rizikového chování, posílit ochranné faktory a podpořit zdravý a harmonický vývoj dětí a mládeže. Jedná se o multidisciplinární a multisystémovou oblast, která vyžaduje spolupráci různých aktérů na různých úrovních – individuální, rodinné, školní, komunitní, regionální i celostátní. Prevence rizikového chování je také součástí vzdělávacího procesu a je začleněna do školních vzdělávacích programů škol.

V MSK je téma prevence rizikového chování upraveno ve Strategii prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Moravskoslezském kraji na období 2019–2027, která staví na základních čtyřech pilířích:

- efektivní koordinaci subjektů zapojených do preventivních aktivit v kraji a podporu efektivních programů primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže;
- pravidelném financování programů efektivní primární prevence a zároveň aktivní přístup k vyhledávání dalších finančních zdrojů pro Moravskoslezský kraj;
- zvyšování odborné úrovně poskytovatelů služeb v oblasti primární prevence, podpora vzdělávání a rozvoje vzdělávacích programů v oblasti prevence rizikového chování;
- podpory výzkumu a aktuálního monitoringu výskytu rizikového chování a následnou aplikaci získaných poznatků v praxi a evaluace.

V tomto strategickém dokumentu jsou podrobně rozpracovaná opatření pro prevenci rizikového chování dětí a mládeže, včetně měřitelných aktivit.

Systém péče o ohrožené děti by měl prioritně směřovat k rozvoji dítěte v jeho přirozeném rodinném prostředí. Důležité je zaměřit se na prevenci, podporu a posílení rodinného prostředí a práci s dítětem tak, aby byla ústavní péče využívána jen jako poslední možnost. Případně mají být aktivity všech zainteresovaných subjektů směřovány k tomu, aby byla minimalizována doba strávená dítětem v ústavní péči.

Soubor opatření

G.1	Minimalizace výskytu rizikového chování dětí a žáků
G.2	Zajištění kvalitní péče pro děti v ohrožení a snižování počtu dětí v dětských domovech

Opatření G.1 Minimalizace výskytu rizikového chování dětí a žáků

Hlavním cílem tohoto opatření je prostřednictvím efektivního systému primární prevence, fungujícího na základě komplexního působení všech na sebe vzájemně navazujících subjektů, minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování u dětí a mládeže.

Klíčová aktivita G.1.1 Prevence a včasná intervence výskytu rizikového chování u dětí a žáků

V rámci této klíčové aktivity budou vytvářeny ve školách podmínky pro preventivní a intervenční aktivity. Pravidelně bude monitorována situace výskytu rizikového chování a odpovídající zázemí pro realizaci preventivních programů škol. Ze strany MSK bude rozvíjena spolupráce se subjekty, které pracují s ohroženými dětmi, a to prostřednictvím činnosti krajského školského koordinátora prevence rizikového chování.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Vytváření podmínek pro realizaci preventivních a intervenčních aktivit (metodická a koordinační činnost) • Monitoring výskytu rizikového chování (SEPA) • Monitoring aktivit PPP a počet školních poradenských pracovišť ve školách v kraji

Klíčová aktivita G.1.2 Podpora aktivit, které vedou ke zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v prevenci a řešení rizikového chování (vzdělávání vč. supervizní a mentorské činnosti)

V dalším období bude MSK podporovat vzdělávání (včetně supervizní a mentorské podpory) poradenských pracovníků škol v oblasti prevence a řešení rizikového chování dětí a žáků. Uvedené bude především cíleno na metodiky prevence pro prohlubování jejich profesní odbornosti. Dále MSK každoročně uspořádá konferenci k tématu primární prevence rizikového chování a nabídne tímto možnost přenosu nových informací a sdílení zkušeností.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Vytváření podmínek pro realizaci vzdělávacích aktivit pro pracovníky ŠPP • Realizace krajské konference k tématu primární prevence rizikového chování

Klíčová aktivita G.1.3 Finanční podpora aktivit v oblasti prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních

Systémová finanční podpora škol je v MSK realizována ve dvou úrovních. První úroveň je krajem každoročně vyhlašovaný dotační program a druhá je kapitola v rozpočtu MSK. Dotační program podporuje tři priority: projekty všeobecné specifické primární prevence rizikového chování, včetně programů na podporu duševního zdraví; projekty zaměřené na včasnou intervenci v oblasti selektivní a indikované specifické primární prevence rizikových projevů chování a projekty zaměřené na zvyšování odborných znalostí a kompetencí pedagogů v problematice prevence a řešení rizikových projevů chování, včetně specializačního studia pro školní metodiky prevence, supervizních a mentorských činností v předmětné oblasti.

V rámci rozpočtu MSK, případně MŠMT je podporována řada aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování (např. uspořádání výše zmíněné konference) a dále jsou hrazeny příspěvky v celorepublikovém projektu Kraje pro bezpečný internet.

V dalším období bude MSK usilovat o zachování této finanční podpory škol a školských zařízení v oblasti prevence rizikového chování.

Kromě těchto dvou rovin budou využívány pobídky externích donátorů.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Pravidelné vyhlašování dotačního programu • Podpora efektivních a systémových projektů primární prevence • Využívání finančních možností externích donátorů

Klíčová aktivita G.1.4 Metodická podpora poskytovaná školám a školským zařízením

V dalším období bude školám a školským zařízením nadále aktivně poskytována metodická podpora krajským školským koordinátorem prevence a metodiky prevence v pedagogicko-psychologických poradnách.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Běžná metodická činnost vertikálního systému prevence rizikového chování

Opatření G.2 Zajištění kvalitní péče pro děti v ohrožení a snižování počtu dětí v dětských domovech

V oblasti ústavní výchovy je dlouhodobým problémem v ČR vysoký počet dětí umístovaných do zařízení ústavní výchovy a nedaří se rovněž snižovat dobu jejich pobytu v těchto zařízeních. Sociální práce v terénu není dostatečná pro tolik potřebné preventivní aktivity (včetně sanace rodin), které by předcházely ústavní péči dítěte nebo přispěly k úspěšnému návratu dětí do biologických rodin. Nezdravé prostředí, do kterého se děti následně po ukončení ústavní výchovy často vracejí, generuje vyšší pravděpodobnost výskytu nejen sociálně patologických jevů, ale nepříspěvá ani k jejich dalšímu rozvoji. Dále je rovněž potřeba významně podporovat především ambulantní preventivní složku, kterou plní zejména střediska výchovné péče, kde je ohroženým rodinám a jejich dětem poskytována primární prevence.

MSK je zřizovatelem 17 dětských domovů (DD) s celkovou kapacitou 656 lůžek. Tato kapacita je dlouhodobě téměř naplněna. Z důvodu nedostatečných kapacit jiných odpovídajících zařízení v kraji je dlouhodobým problémem běžných dětských domovů v MSK nesprávné umístování dětí se závažnými poruchami chování a dětí s vysokým stupněm zdravotního postižení, které vyžadují odbornou zdravotnickou péči. Běžný dětský domov nemá potřebné personální a materiální zázemí k tomu, aby poskytl těmto dětem adekvátní péči. Z toho důvodu bude v dalším období důležitá vhodná cílená spolupráce mezi jednotlivými relevantními subjekty, která povede ke stabilizaci této situace.

V MSK jsou děti v DD umístovány do rodinných skupin s vlastním zázemím tak, aby podmínky pro zde umístěné děti plně odpovídaly příslušným ustanovením zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Mění se trendy v této oblasti však vyžadují, aby podmínky pro rodinné skupiny co nejvíce připomínaly život v běžných rodinách, které jsou umístěny v běžných bytových zástavbách. V následujícím období bude transformace pobytových zařízení do bytů v běžné bytové zástavbě rovněž výzvou pro náš kraj.

Klíčová aktivita G.2.1 Participace na řešení situace péče o tzv. přesahové děti

Dlouhodobě v dětských domovech v MSK narůstá počet tzv. přesahových dětí, jejichž zdravotní stav vyžaduje odbornou zdravotnickou péči (např. silný diabetes, epilepsie a další závažná zdravotní omezení), kterou není možné v běžném dětském domově adekvátně těmto dětem poskytnout, nebo se se jedná o děti se závažnými poruchami chování, které by měly být umístovány v jiných typech zařízení. V následujícím období bude proto žádoucí vyvinout vhodné aktivity mezioborové spolupráce (školsství, zdravotnictví a soc. věci) pro řešení této situace.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Realizované aktivity mezioborové spolupráce

Klíčová aktivita G.2.2 Podpora transformace pobytových zařízení do menších provozů

Dlouhodobou snahou všech zainteresovaných subjektů je, aby podmínky dětí v dětských domovech co nejvíce odpovídaly rodinnému prostředí. Stávající rodinné skupiny v DD jsou oddělené, fungují obdobně jako běžné byty v obytné zástavbě, mají vlastní uzamykatelné vstupy, děti se mohou po dohodě s vychovateli navštěvovat stejně, jako děti v rodinách. Pouze ve stavebně technicky obtížných případech, jakými je např. budova bývalého zámeckého objektu, jsou tyto možnosti z části omezené. V následujícím období budou podporovány aktivity zaměřující se na transformaci pobytových zařízení do podoby malokapacitních a komunitních provozů v běžné bytové zástavbě tak, aby na děti umístěné v rodinných skupinách DD byl minimalizován vliv ústavního prostředí. Ač je pro tuto oblast nutná a žádoucí úprava stávající legislativy, kraj bude usilovat alespoň o pilotní přestěhování rodinných skupin z vybraných dětských domovů do bytových jednotek v běžné rodinné zástavbě. Transformace jednotlivých dětských domovů, včetně zajištění podmínek pro přechod dětí do transformovaných zařízení, budou řešeny individuálně na základě dostupných finančních zdrojů a legislativních možností.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Počet rodinných skupin přemístěných do běžných bytových jednotek

Klíčová aktivita G.2.3 Snižování počtu dětí umístěných v ústavních zařízeních – dětských domovech

V MSK budou v dětských domovech nadále vyvíjeny aktivity vedoucí ke snížení počtu dětí v těchto zařízeních a tím tedy bude snaha minimalizovat dobu strávenou dítětem v tomto ústavním zařízení. Tyto aktivity zahrnují zejména pořádání případových konferencí o situaci dítěte, vedené zejména s cílem podpory jeho návratu do biologické rodiny, případně hledání jiného vhodného řešení, například umístění do náhradní rodinné péče. Kromě toho dětské domovy budou realizovat i další aktivity, které posílí vztah biologické rodiny s dítětem.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Realizované aktivity dětských domovů - Počet dětí se zrušenou ústavní výchovou

Klíčová aktivita G.2.4 Vzdělávání, supervize a metodická setkání pracovníků dětských domovů, včetně vedoucích pracovníků

MSK uskuteční v dalším období aktivity, které pomohou pracovníkům dětských domovů, včetně vedoucích pracovníků, zvládat jejich náročnou práci a zvýšit kvalitu poskytované výchovné péče. Tyto aktivity budou zahrnovat dlouhodobé systematické vzdělávání s důrazem na sdílení kazuistik, supervize a metodická setkání.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Počet vzdělávání, supervizí a metodických setkání pro pracovníky dětských domovů

Přehled opatření

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
G.1	Minimalizace výskytu rizikového chování dětí a žáků					
G.1.1	Prevence a včasná intervence výskytu rizikového chování u dětí a žáků	Vytváření podmínek pro realizaci preventivních a intervenčních aktivit (metodická a koordinační činnost)	T3, T5	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/škol; fondy EU	MSK, školy

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
		- Monitoring výskytu rizikového chování (SEPA) - Monitoring aktivit PPP a počtu školních poradenských pracovišť ve školách v kraji				
G.1.2	Podpora aktivit, které vedou ke zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v prevenci a řešení rizikového chování (vzdělávání vč. supervizní a mentorské činnosti)	- Vytváření podmínek pro realizaci vzdělávacích aktivit pro pracovníky ŠPP - Realizace krajské konference k tématu primární prevence rizikového chování	T3, T5	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/škol; fondy EU	MŠMT, KVIC, školy
G.1.3	Finanční podpora aktivit v oblasti prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních	- Pravidelné vyhlašování dotačního programu - Podpora efektivních a systémových projektů primární prevence - Využívání finančních možností externích donátorů	T3, T5	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/škol; fondy EU	MŠMT, MSK, a další subjekty
G.1.4	Metodická podpora poskytovaná školám a školským zařízením	Běžná metodická činnost vertikálního systému prevence rizikového chování	T3, T5	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK	MSK, PPP
G.2 Zajištění kvalitní péče pro děti v ohrožení a snižování počtu dětí v dětských domovech						
G.2.1	Participace na řešení situace péče o tzv. přesahové děti	Realizované aktivity meziodborové spolupráce	T5	2024/2028	rozpočet MSK	DD, MSK (OŠMS, OZ, OSV)
G.2.2	Podpora transformace pobytových zařízení do menších provozů	Počet rodinných skupin přemístěných do běžných bytových jednotek	T5	2024/2028	rozpočet MSK/DD; fondy EU	DD, MSK
G.2.3	Snižování počtu dětí umístěných v ústavních zařízeních – dětských domovech	- Realizované aktivity dětských domovů - Počet dětí se zrušenou ústavní výchovou	T5	2024/2028	rozpočet MSK/DD	DD, OSPOD
G.2.4	Vzdělávání, supervize a metodická setkání pracovníků dětských domovů, včetně vedoucích pracovníků	Počet vzdělávání, supervizí a metodických setkání pro pracovníky dětských domovů	T3, T5	2024/2028	rozpočet MSK; fondy EU	MSK, DD, KVIC

H. Systémová podpora a řízení škol

Systémová podpora a řízení škol jsou jedny z klíčových nástrojů pro zajištění kvalitního vzdělávání a rozvoj vzdělávacích institucí.

Popis cíle

Hlavním cílem je zvýšení kvality vzdělávání a školského systému v MSK jako celku a nastavení funkčních opatření a podmínek pro dosažení tohoto cíle.

Zdůvodnění potřeby

Pro zvýšení kvality školského systému jako celku v MSK je nutné naplnit několik předpokladů na úrovni systému. Především se jedná o vytvoření podmínek pro úzkou spolupráci mezi relevantními aktéry ve vzdělávacím systému i mimo něj. Tato spolupráce pak přispěje k lepšímu porozumění potřeb, očekávání a možností těchto aktérů, ale také ke sdílení zkušeností a osvědčené praxe. Neméně důležitým aspektem je nastavení systémové podpory vedení škol a školských zařízení ze strany MŠMT a zřizovatelů škol. Tato podpora může nabývat různých forem, například může mít podobu metodické pomoci, nebo pomoci pro zajištění dostatečných zdrojů a podmínek pro kvalitní vzdělávání, a to i s možnostmi využití finančních prostředků z fondů EU apod. Zvyšování kvality školského systému se ale neobejde bez hodnocení jeho kvality a s tím souvisejícím přijímáním opatření pro další zlepšení škol a školských zařízení.

Na úrovni systémové podpory a řízení škol hraje důležitou roli rovněž vytváření materiálních podmínek, zejména ve vztahu k digitálnímu vzdělávání. V dnešní době je například zajištění konektivity ve školách nutným standardem pro kvalitní výuku s využíváním moderních technologií.

Veškeré aktivity související s kvalitním vzděláváním by měly být v souladu s životním prostředím. Jedná se především o začlenění environmentálních témat do školních osnov a programů, poskytnutí odborného rozvoje pro učitele, podporu školních aktivit a projektů s ohledem na ochranu životního prostředí, navázání partnerství s externími organizacemi, využití moderní technologie pro podporu výuky, pravidelné monitorování a hodnocení zapojení škol, poskytnutí podpory školnímu vedení a aktivní zapojení studentů a rodičů do environmentálních iniciativ. Tyto kroky pomohou vytvořit prostředí, které podporuje vzdělávání o udržitelnosti a ochraně životního prostředí jako nedílnou součást vzdělávacího procesu.

Soubor opatření

H.1	Spolupráce s vedením škol a školských zařízení a jejich metodická podpora
H.2	Spolupráce aktérů v území
H.3	Zlepšování podmínek pro digitální vzdělávání
H.4	Realizace aktivit na podporu EVVO

Opatření H.1 Spolupráce s vedením škol a školských zařízení a jejich metodická podpora

V rámci tohoto opatření bude pokračovat realizace aktivit, jejichž účelem je usnadnit výkon nepedagogických činností ve školách a školských zařízeních. Hlavním cílem těchto aktivit je umožnit školám a školským zařízením věnovat více pozornosti rozvoji vzdělávání a zvyšování kvality poskytovaných služeb. Dále dojde k implementaci již dříve vytvořeného modelu HŠZ, který slouží jako komplexní informační zdroj o kraji zřizovaných středních školách.

Klíčová aktivita H.1.1 Poskytování metodické podpory vedení škol a školských zařízení a jejich zřizovatelům

Poskytování cílené centrální a regionální metodické podpory všem školám a školským zařízením i zřizovatelům v ČR bude v následujícím období realizováno především prostřednictvím fungování

středního článku podpory, který využije zkušeností z pilotáže, která probíhala v letech 2021–2023 v okresech Semily a Svitavy. Střední článek podpory je projekt MŠMT realizovaný do června 2029 s využitím finančních prostředků z programu OP JAK.

Na úrovni kraje budou metodickou podporu školám a školským zařízením, zejména zřizovaným krajem, kromě zmíněného středního článku podpory průběžně poskytovat v rámci běžné činnosti rovněž pracovníci OŠMS KÚ MSK a pracovníci KVIC. Tato podpora bude reagovat na aktuálně řešené otázky, požadavky a témata v různých oblastech (vzdělávací, provozní, ekonomické, právní apod.). Metodická podpora bude doplněním připravované systémové podpory vedení škol a školských zařízení na úrovni kraje, která je detailněji popsána v rámci opatření E.1 Systémová podpora vedení škol a školských zařízení: Cesta k úspěšnému vedení a kvalitnímu vzdělávání.

V následujícím období bude rovněž podporován rozvoj jazykových, odborných a osobnostních dovedností pracovníků KÚ MSK, kteří budou metodickou pomoc školám a školským zařízením poskytovat.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet poskytnuté metodické pomoci - Aktivity pro zvyšování jazykových, odborných a osobnostních dovedností pracovníků KÚ MSK

Klíčová aktivita H.1.2 Implementace komplexního systému hodnocení středních škol zřizovatelem

Pro monitoring a následné zvyšování kvality středních škol zřizovaných krajem a navázání užší spolupráce mezi vedením školy a zřizovatelem bude v období platnosti tohoto dlouhodobého záměru věnována pozornost také implementaci komplexního systému hodnocení škol s využitím zavedení modelu Hodnocení středních škol jejich zřizovatelem (model HŠZ). Příprava a pilotáž modelu HŠZ byla započata v předchozím období v rámci realizovaných projektů KAP MSK. Od roku 2024 je plánováno pokračování (každoročně minimálně až do roku 2028) ve sběru dat ze SŠ pomocí unifikovaných souborů, konkrétně strategie rozvoje školy a tabulkové části, agregaci těchto dat a následné analýze a přípravě výstupů (tzv. karty školy) pro všechny střední školy zapojené v modelu HŠZ. Významem těchto karet škol je zejména každoroční objektivní zpětná vazba pro danou školu v hodnocených oblastech a také nástroj pro hlubší spolupráci zřizovatele s vedením školy. Pro tuto činnost bude potřebná především spolupráce zástupců odboru školství KÚ MSK s vybranými řediteli středních škol v roli metodiků a dalšími odborníky z praxe. Předpokladem pro úspěšnou implementaci modelu HŠZ je realizace pravidelných setkávání s vedením všech zapojených středních škol (85) k zajištění metodické podpory. Přidanou hodnotou tohoto modelu je, že zřizovatel bude mít k dispozici přehledný zdroj informací o škole na jednom místě (což v důsledku vede ke snížení dodatečných dotazníkových šetření v těchto školách) a pro školy pak doplňující nástroj pro přípravu výroční zprávy o činnosti školy za daný školní rok, případně ucelený zdroj informací pro případnou inspekční činnost.

Vzhledem k vysokému riziku chybovosti při sběru dat ze škol, následné agregaci, zpracování, analýze a vyhodnocení dat je žádoucí spolupráce s IT experty a společné vytvoření sofistikovaného systému pro tyto činnosti. Vytvořený systém pro sběr a vyhodnocení dat významně zefektivní a urychlí využívání modelu HŠZ. Systém by měl umět pracovat jak s daty získanými přímo ze škol, tak s daty, které jsou dostupné z ekonomických systémů či v rámci výstupů činnosti pracovníků KÚ v konkrétní hodnocené oblasti.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Analýza dat ze zapojených 85 SŠ (každoročně za předchozí školní rok) - Výstup z analýzy pro každou zapojenou SŠ – karta školy - Počet setkání s metodiky k implementaci HŠZ - Počet pracovních setkání s řediteli škol zapojených do HŠZ - Vytvoření systému sběru a vyhodnocení dat

Klíčová aktivita H.1.3 Rozvoj vzdělávacího potenciálu škol prostřednictvím zapojení do krajských a evropských projektů

Zapojení do projektů je další formou spolupráce mezi školami a regionálními orgány ve vzdělávání. MSK dlouhodobě sleduje vyhlášené výzvy a příležitosti k projektové činnosti pro rozvoj školství v kraji, do kterých se také aktivně zapojuje. Hlavním cílem je především krajským školám maximálně usnadnit zapojení se do projektů, poskytnout jim ucelené a potřebné informace a být pomocníkem při případných vzniklých problémech či komplikacích při realizaci projektů.

V období platnosti tohoto dlouhodobého záměru bude probíhat monitoring projektových aktivit středních škol zřizovaných krajem, přičemž bude využíván výstup z výše uvedeného modelu HŠZ, konkrétně oblast „Projektová činnost“, která poskytuje kompletní přehled o školami realizovaných projektech. Tento nástroj nabízí ucelený a jednotný přehled o této činnosti u všech zapojených škol a nabízí prostor pro vzájemné sdílení dobré praxe mezi zapojenými školami a motivaci kvalitativně se v této oblasti posunout.

Systémově kraj rovněž přistupuje k podpoře středních škol i v mezinárodním kontextu formou koordinace konsorcia v Programu Erasmus+. V programové výzvě 2023 byla schválena akreditace MSK jako Koordinátora konsorcia ve školním vzdělávání. Moravskoslezský kraj je vedoucím partnerem tohoto konsorcia a dále toto konsorcium čítá 16 členů, konkrétně gymnázií zřizovaných krajem, které v současné době čelí překážkám (především administrativního a personálního charakteru), které jim brání ve vlastním zapojení. U těchto gymnázií je cílem prostřednictvím internacionalizace zaměřit se zejména na budování konkurenceschopného lidského kapitálu a rozvíjení vzdělávacího potenciálu těchto škol. Díky sdílení dobré praxe pak bude vytvářeno prostředí a podmínky pro zapojení dalších organizací působících ve vzdělávání v MSK.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Monitoring zapojení krajských škol do projektů • Počet realizovaných projektových aktivit členů konsorcia MSK v rámci programu Erasmus+

Klíčová aktivita H.1.4 Snižování administrativní zátěže škol a školských zařízení

Dlouhodobým cílem na národní úrovni a rovněž na úrovni MSK je snižování administrativní zátěže škol a školských zařízení, který se vzhledem ke stále rozšiřujícím agendám, statistickému zjišťování, průzkumům a legislativním úpravám, ne vždy daří zajistit. Na úrovni kraje je snaha v maximální míře využívat dostupných zdrojů informací k co nejširšímu využití. Jedním z nástrojů této aktivity je výše zmíněný model HŠZ, do kterého sice školy přispívají informacemi, ale prostřednictvím kterého jsou k dispozici za všechny SŠ a VOŠ zřizované MSK poměrně obsáhlé a jasně nadefinované informace v jednotné struktuře, čímž dochází k eliminaci dotazů a šetření směrem od zřizovatele ke školám. Zároveň mohou školy zpracované informace pro model HŠZ využít jako podklad pro přípravu výroční zprávy o činnosti školy za daný školní rok, jako zpětnou vazbu pro vedení školy a předmětové komise, ale případně jako ucelený zdroj informací nejen pro inspekční činnost. Dalším nástrojem, který výrazně eliminuje potřebu šetření ve školách, je datové tržiště školství (datový sklad), které sdružuje veškeré výstupy ze sběru statistických dat MŠMT. V rámci krajského úřadu je nezbytné koordinovat činnosti směřující k získávání informací směrem ke školám a školským zařízením a zajistit sdílení informací k jejich širšímu využití.

V neposlední řadě ke snižování administrativní zátěže škol a efektivitě jejich činnosti slouží systém sdružených nákupů vybraných komodit, tzv. Dynamický nákupní systém (DNS). Jeho výhodou je pro příspěvkové organizace kraje (tedy i ty neškolské) nejen ulehčení v podobě zajištění celého nákupního procesu, ale také možnost vysoutěžení výhodnějších podmínek. MSK plánuje nadále využívat tento systém, pokračovat v monitoringu a vyhodnocování těchto sdružených nákupů.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Aktivity vedoucí ke snižování administrativní zátěže škol a školských zařízení

Opatření H.2 Spolupráce aktérů v území

Pro dosažení pokroku a pozitivních změn ve vzdělávání je spolupráce různých aktérů v území klíčová. V následujícím období budou realizována setkání, která umožní sdílení zkušeností, hledání řešení a vzájemnou podporu jednotlivých aktérů krajské vzdělávací politiky s cílem zvýšení kvality a efektivity poskytovaného vzdělávání v MSK.

Klíčová aktivita H.2.1 Setkávání aktérů vzdělávací politiky

Cílem této klíčové aktivity je prohloubit spolupráci mezi jednotlivými aktéry vzdělávací politiky na území MSK, rozvíjet partnerství prostřednictvím posílení vzájemné informovanosti, dále podpora opatření a aktivit zaměřených na sdílení dobré praxe, výměnu zkušeností a odborných znalostí, síťování.

V rámci této aktivity budou zejména realizovány platformy pro setkávání vedoucích pracovníků SŠ, platformy pro setkávání vedoucích pracovníků školských poradenských zařízení a platformy pro setkávání s realizátory projektu MAP v MSK. Tato setkání budou organizována za účelem přenosu informací, řešení aktuálních témat a sdílení dobré praxe mezi jednotlivými aktéry na všech úrovních vzdělávací politiky v MSK.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Počet setkání platform

Opatření H.3 Zlepšování podmínek pro digitální vzdělávání

Jedním z aktuálních celosvětových trendů jsou digitalizace vzdělávání a různé formy online vzdělávání. V návaznosti na potřebu digitalizace je důležité zaměřit se na oblast konektivity a ICT infrastruktury a kyberbezpečnosti a dále také na oblast modernizace a rozvoje informačních a komunikačních technologií ve školách a školských zařízeních a cíleně podporovat jejich rozvoj.

Klíčová aktivita H.3.1 Příprava a schválení krajského standardu konektivity a kyberbezpečnosti

Vzhledem k nezbytnosti zajistit udržitelný a bezpečný stav ICT v organizacích Moravskoslezského kraje je nutné stanovit minimální parametry pro síťovou a serverovou infrastrukturu a její kvalitní nastavení, provoz a správu. Za tímto účelem bude vydán standard konektivity a kyberbezpečnosti pro krajem zřizované organizace v oblasti školství.

Předpokládá se, že příprava a schválení krajského standardu budou realizovány v průběhu roku 2024, personální náklady na tyto činnosti budou zajištěny v rámci samosprávné činnosti Moravskoslezského kraje a hlavní činnosti organizace Moravskoslezské datové centrum, příspěvková organizace.

Období realizace	Q3/2024–Q4/2024
Kritéria	Zpracovaný a schválený krajský standard konektivity

Klíčová aktivita H.3.2 Naplňování krajského standardu konektivity a kyberbezpečnosti

V návaznosti na vydání krajského standardu konektivity bude probíhat jeho postupná implementace, a to v průběhu celého období realizace DZ MSK 2024–2028. Předpokládá se, že implementace bude realizována prostřednictvím společných metodických setkání se školami, individuálních konzultací, příprav plánů modernizace infrastruktury organizací a jejich následné realizace. Naplnění standardu bude financováno ze zdrojů jednotlivých organizací, prostřednictvím zdrojů EU, z rozpočtu MSK, případně dalších zdrojů.

Období realizace	Q1/2025–Q2/2028
Kritéria	Počet organizací, které splňují krajský standard konektivity

Klíčová aktivita H.3.3 Modernizace ICT vybavení školských organizací

V rámci následujícího období je důležité se i nadále zaměřovat na podporu modernizace informačních a komunikačních technologií ve školách s cílem podpořit kvalitu vzdělávání a připravit děti, žáky a studenty na budoucí výzvy a změny v oblasti digitálních technologií a umělé inteligence.

V organizacích zřizovaných Moravskoslezským krajem bylo v roce 2023 evidováno více než 20 tis. zařízení (PC, NTB, chromebooků, tabletů). Vzhledem k tomu, že v poslední době došlo ke skokovému nárůstu ICT zařízení ve školách z externích zdrojů, je nutné posoudit udržitelnost tohoto stavu a případně provést optimalizaci potřebného počtu zařízení. Současně je důležité modernizaci ICT vybavení a zajištění finančních zdrojů na její realizaci plánovat. Cílem je, aby každý pedagogický pracovník v organizaci, který pro svou práci potřebuje vlastní zařízení, měl takové k dispozici. A dále, aby modernizace byla organizacemi plánována v dlouhodobém horizontu s ohledem na požadavek nepoužívat ve výuce zařízení starší 10 let.

V oblasti licencí bude Moravskoslezský kraj pro vybrané organizace i nadále zajišťovat licence produktů Microsoft (M365 A3) prostřednictvím licenčního programu Enrollment for Education Solution.

Tyto aktivity budou financovány ze zdrojů jednotlivých organizací, prostřednictvím zdrojů EU, z rozpočtu MSK, případně dalších zdrojů.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Počet podpořených organizací (z rozpočtu MSK) • Počet realizovaných projektů (z jiných zdrojů)

Opatření H.4 Realizace aktivit na podporu EVVO

Cílem tohoto opatření je systematicky podporovat realizaci aktivit, které vedou žáky a pedagogy k vytváření prostředí posilujícího environmentální povědomí, podporujícího aktivní účast žáků a připravujícího je na odpovědné občanství v rámci udržitelné společnosti.

Klíčová aktivita H.4.1 Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO

Nadále budou MSK podporovány aktivity, které podporují spolupráci mezi pedagogy, setkávání a sdílení dobré praxe mezi koordinátory EVVO (například setkávání koordinátorů EVVO, konference EVVO, Letní škola atd.) a vzdělávací a osvětové akce v oblasti EVVO.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Počet podpořených PP v rámci aktivit EVVO

Klíčová aktivita H.4.2 Podpora školních projektů zaměřených na oblast EVVO

Další aktivity v oblasti EVVO, které budou MSK nadále podporovány, zahrnují žákovské soutěže a konference (například Ekologická škola Moravskoslezského kraje, ENVOFILM, Ethical Travel, Ekologická olympiáda apod.). Školní projekty a aktivity budou každoročně podporovány z krajského dotačního titulu Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy, osvěty a poradenství ve školství. Tento dotační titul je zaměřen na podporu školních projektů, badatelsky orientovaného vyučování, aktivit na školních zahradách a péči o ně, stejně jako na vzdělávací a osvětové akce zaměřené na EVVO (například Den Země, Den vody a další projektové dny a workshopy).

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Počet podpořených projektů

Klíčová aktivita H.4.3 Zvýšení informovanosti žáků a pedagogů o adaptaci na změnu klimatu

Klimatická změna je další téma, které bude v MSK v následujícím období podporováno a rozvíjeno. V této oblasti budou podporovány aktivity zaměřené na vzdělávání a osvětu a vytváření udržitelných školních prostředí tak, aby přispívaly k výuce, která reflektuje důležitost dekarbonizace a odpovědného životního stylu (například projekt Life Coala).

V souladu se současným trendem budou po dobu platnosti DZ MSK 2024–2028 rovněž podporovány aktivity, které prohlubují vztah ke kraji (místně ukotvené učení), posilují schopnosti kritického myšlení, práce s informacemi a aktivity, které se zaměřují na celkovou mediální gramotnost žáků.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Počet podpořených PP a žáků

Přehled opatření

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
H.1	Spolupráce s vedením škol a školských zařízení a jejich metodická podpora					
H.1.1	Poskytování metodické podpory vedení škol a školských zařízení a jejich zřizovatelům	- Počet poskytnuté metodické pomoci - Aktivity pro zvyšování jazykových, odborných a osobnostních dovedností pracovníků KÚ MSK		2024/2028	rozpočet MSK; fondy EU – OP JAK	MSK, KVIC a další subjekty
H.1.2	Implementace komplexního systému hodnocení středních škol zřizovatelem	- Analýza dat ze zapojených 85 SŠ (každoročně za předchozí školní rok) - Výstup z analýzy pro každou zapojenou SŠ – karta školy - Počet setkání s metodiky k implementaci HŠZ - Počet pracovních setkání s řediteli škol zapojených do HŠZ - Vytvoření systému sběru a vyhodnocení dat		2024/2028	rozpočet MSK; fondy EU – OP JAK	MSK, školy, IT specialisté
H.1.3	Rozvoj vzdělávacího potenciálu škol prostřednictvím zapojení do krajských a evropských projektů	- Monitoring zapojení krajských škol do projektů - Počet realizovaných projektových aktivit členů konsorcia MSK v rámci programu Erasmus+		2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/škol; fondy EU	MSK, školy
H.1.4	Snižování administrativní zátěže škol a ŠZ	Aktivity vedoucí ke snižování administrativní zátěže škol a školských zařízení		2024/2028	rozpočet MSK	MSK, školy a ŠZ
H.2	Spolupráce aktérů v území					
H.2.1	Setkávání aktérů vzdělávací politiky	Počet setkání platform		2024/2028	rozpočet MSK; fondy EU – OP JAK	MSK, školy a ŠZ, MAP a další subjekty

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
H.3 Zlepšování podmínek pro digitální vzdělávání						
H.3.1	Příprava a schválení krajského standardu konektivity a kyberbezpečnosti	Zpracovaný a schválený krajský standard konektivity	T2	2024/2024		MSK, MSDC, školy a ŠZ
H.3.2	Naplňování krajského standardu konektivity a kyberbezpečnosti	Počet organizací, které splňují krajský standard konektivity	T2	2025/2028	rozpočet MSK/škol/ŠZ; fondy EU	MSK, MSDC, školy a ŠZ
H.3.3	Modernizace ICT vybavení školských organizací	- Počet podpořených organizací (z rozpočtu MSK) - Počet realizovaných projektů (z jiných zdrojů)	T2	2024/2028	rozpočet MSK/škol/ŠZ; fondy EU	MSK, školy a ŠZ
H.4 Realizace aktivit na podporu EVVO						
H.4.1	Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO	Počet podpořených PP v rámci aktivit EVVO	T1	2024/2028	rozpočet MSK/škol; fondy EU	MSK, školy, KVIC organizace zabývající se problematikou EVVO (CMUR, KEV)
H.4.2	Podpora školních projektů změřených na oblast EVVO	Počet podpořených projektů	T1	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/škol; fondy EU	MSK, školy, organizace zabývající se problematikou EVVO
H.4.3	Zvýšení informovanosti žáků a pedagogů o adaptaci na změnu klimatu	Počet podpořených PP a žáků	T1	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/škol; fondy EU	MSK, školy, organizace zabývající se problematikou EVVO

I. Vzdělávání v celoživotní perspektivě

Popis cíle

Vzdělávání již dnes není možné omezovat pouze na rovinu klasického formálního vzdělávání, které probíhá v jednotlivých stupních našeho vzdělávacího systému, ale stále více na významu nabývá také neformální a informální vzdělávání, které probíhá v různých kontextech a situacích našeho života.

Hlavním cílem Moravskoslezského kraje v této oblasti je podpořit takové aktivity, které povedou zejména u dětí a žáků, ale rovněž dospělých lidí k vytvoření pozitivního vztahu k učení v průběhu celého života, budou podporovat jejich osobní rozvoj, sociální začlenění, aktivní občanství a zaměstnatelnost v dynamické a globalizované společnosti.

Zdůvodnění potřeby

Celoživotní učení se stává nevyhnutelným požadavkem na jednotlivce pro jeho aktivní se začlenění do společnosti. Se změnami, které přináší současný dynamický rozvoj moderních technologií, ale i výzvy v environmentální, ekonomické a sociální oblasti se dá předpokládat, že trh práce bude velmi odlišný od toho současného. Znamená to, že lidé budou muset být flexibilní, připraveni učit se nové dovednosti a přizpůsobit se změnám. Již nyní pracuje řada lidí mimo obor, který vystudovali a do budoucna se předpokládá, že se tento počet ještě zvýší. Z toho důvodu je potřebné vytvářet u dětí a žáků pozitivní vztah k celoživotnímu učení a umožnit, aby byla lidem přístupná možnost vzdělávání v průběhu celého života. V této souvislosti je důležité, aby byla podpořena možnost flexibilního ověření nabytých znalostí a dovedností v celostátně uznávaném systému zejména v rámci činností povolání, které budou žádané trhem práce.

Mezi oblastmi, které mohou vytvořit u jedinců pozitivní vztah k celoživotnímu učení, patří rozvíjení oblastí jejich zájmu a nadání. V rámci školského systému se může jednat o zájmové vzdělávání, které se uskutečňuje ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání (střediska volného času, školní družiny a školní kluby) a poskytuje účastníkům naplnění volného času, nebo o základní umělecké vzdělávání, které má charakter systematického a vytrvalého studia, a poskytuje základy vzdělání v jednotlivých uměleckých oborech (hudebním, výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém). Důležitá je v této souvislosti rovněž činnost nestátních neziskových organizací, které se významně podílejí na naplňování volného času dětí a mládeže. Vyhledávání a podpora talentu a nadání je však velmi důležitá především ve školách, účasti žáků na soutěžích a přehlídkách, které mohou u žáků výrazně ovlivnit jejich profesní kariéru a uplatnění ve firmách. V neposlední řadě je potřeba podporovat také talenty v oblasti sportu, kteří mohou být pro ostatní motivací k aktivnímu pohybu a zdravému životnímu stylu.

Soubor opatření

I.1	Podpora kvality a rozvoje vzdělávání v ZUŠ
I.2	Podpora zkvalitňování zájmového vzdělávání
I.3	Podpora dobrovolnictví a volnočasových aktivit NNO pro děti a mládež
I.4	Podpora nadání a talentu
I.5	Podpora dalšího vzdělávání

Opatření I.1 Podpora kvality a rozvoje vzdělávání v ZUŠ

Základní umělecké vzdělávání je důležitou součástí vzdělávacího systému. Cílem rozvoje základního uměleckého vzdělávání je podporovat zajištění podnětných podmínek pro výuku a vytvořit tím prostor pro individuální rozvoj talentu žáků v uměleckých oborech i pro možnost věnovat odpovídající pozornost žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a žákům nadaným.

Klíčová aktivita I.1.1 Podpora modernizace vybavení ZUŠ

Sledování podmínek pro výuku v ZUŠ a jejich zkvalitňování prostřednictvím modernizace zázemí budov, včetně jejich případného rozšíření, a dále modernizace nástrojového i dalšího vybavení (např. technologií na podporu výuky a přípravu na ni) je základní podmínkou pro realizaci výuky odpovídající 21. století a současným trendům. Moravskoslezský kraj z pozice zřizovatele bude podporovat modernizaci/optimalizaci stavu budov ZUŠ a modernizaci jejich vybavení. Vzhledem k tomu, že ZUŠ na území MSK zřizují také obce, církve a soukromé subjekty a řada míst poskytovaného vzdělávání na území kraje je v objektech těchto jiných zřizovatelů a majitelů, jsou aktivity na podporu modernizace budov z velké části právě na těchto zřizovatelích. Míra objemu finančních prostředků vynaložených na modernizaci zázemí v oblasti základního uměleckého vzdělávání bude závislá nejen na finančních možnostech jednotlivých zřizovatelů, resp. majitelů budov, ale také na jejich nastavených prioritách.

Předpokládá se, že modernizace/úpravy budov a vybavení bude probíhat v rámci celého období realizace DZ MSK 2024–2028 a budou finančně podpořeny z různých zdrojů – z rozpočtu zřizovatelů, dle aktuálně vyhlášených výzev, příp. prostřednictvím projektů s podporou EU, ze státního rozpočtu atp.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Počet podpořených ZUŠ

Klíčová aktivita I.1.2 Podpora pořádání společných aktivit a zapojení ZUŠ do mezinárodních projektů

Důležitou roli mají ZUŠ nejen v oblasti vzdělávání, ale také v oblasti prevence rizikového chování, kdy plní mj. současně roli komunitní – umožňují setkávání a předávání zkušeností, sdílení v bezpečném prostředí školy. ZUŠ by proto neměly být uzavřené, ale měly by se začleňovat do dění v rámci obce/města, spolupracovat s rodiči svých žáků, vzájemně mezi sebou v rámci ZUŠ, ale i s dalšími subjekty. A to nejen na místní úrovni, ale také v širším měřítku, a zapojovat se i do realizace mezinárodních projektů. V této souvislosti je proto žádoucí zaměřit se na podporu spolupráce ZUŠ a rozvoj jejich potenciálu, včetně spolupráce formou předávání zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe a vzájemné inspirace (pedagogové, žáci) a příp. možností otevření se ZUŠ veřejnosti i formou kurzů/vzdělávacích aktivit (např. nabídkou různě zaměřených kurzů pro seniory atp.). Podpora uvedené oblasti cílí na propojení aktérů zájmového vzdělávání a sdílení příkladů dobré praxe, srozumitelnou prezentaci role ZUŠ i jejího důležitého místa ve vzdělávacím systému směrem k veřejnosti. Základní platformou pro spolupráci je MÚZA - sdružení základních uměleckých škol Moravskoslezského kraje, důležitá však bude také komunikace mezi ZUŠ i mimo aktivity sdružení, mezi ZUŠ a dalšími aktéry v oblasti vzdělávání i v jiném sektoru, a to prostřednictvím spolupráce na místní, regionální i nadregionální úrovni.

Předpokládá se, že podpora spolupráce ZUŠ bude probíhat formou společných setkávání, vystoupení, projektů, soutěží atp. v rámci celého období realizace DZ MSK 2024–2028 a bude finančně podpořena z různých zdrojů – z rozpočtu zřizovatelů, z rozpočtu MSK, dle aktuálně vyhlášených výzev příp. prostřednictvím projektů s podporou EU, ze státního rozpočtu atp.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet ZUŠ zapojených do společných akcí/realizované aktivity (koncerty, vystoupení atp.) - Počet ZUŠ zapojených do mezinárodních projektů (realizátor či partner)/realizované projekty

Klíčová aktivita I.1.3 Podpora rozvoje profesních kompetencí pracovníků ZUŠ (vč. digitálních kompetencí)

Kontinuální vzdělávání pracovníků ZUŠ je důležité, a to nejen z hlediska jejich profesního rozvoje, ale současně v rámci procesu potřebného celoživotního učení. Nejde pouze o formalizované vzdělávání formou vzdělávacích kurzů/seminářů, ale také neformální vzdělávání cestou předávání zkušeností,

sdílení příkladů dobré praxe, náslechu, práce v týmech apod. Významnou oblastí, na kterou je vhodné se zejména u pedagogických pracovníků zaměřit, je mj. oblast inovací ve výuce i přípravě na ni (metod a forem výuky), oblast didaktiky, digitálních kompetencí i osobnostně-sociálního rozvoje. Podpora vzdělávání by měla probíhat po celou dobu realizaci DZ MSK 2024–2028, motivací ZUŠ zejména v rámci společných akcí a setkávání k zapojování svých pracovníků do vzdělávání, především v uvedených oblastech, a motivací k systematickému sledování, plánování a prezentaci jejich rozvoje. Předpokládá se, že finančně bude samotné vzdělávání podpořeno z různých zdrojů – ze státního rozpočtu, z rozpočtu ZUŠ, příp. z rozpočtu zřizovatelů či dle aktuálně vyhlášených výzev příp. prostřednictvím projektů s podporou EU a z dalších zdrojů.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Počet pracovníků ZUŠ zapojených do vzdělávání/vzdělávacích akcí (sdílení zkušeností, příkladů dobré praxe, inspirace)

Opatření I.2 Podpora zkvalitňování zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání poskytuje účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti. Zájmové vzdělávání se uskutečňuje ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, zejména ve střediscích volného času, školních družinách a školních klubech.

Z hlediska zřizovatelských kompetencí MSK není zřizovatelem středisek volného času. Tyto organizace zřizují převážně obce. Také školní družiny a školní kluby, které svou činnost vykonávají zejména pro žáky základních škol, jsou rovněž zřizovány převážně obcemi. S ohledem na tuto skutečnost jsou kompetence MSK vůči těmto školským zařízením výrazně omezeny.

Klíčová aktivita I.2.1 Zvyšování kvality zájmového vzdělávání

V následujícím období bude podporováno zkvalitňování zájmového vzdělávání ve střediscích volného času, školních družinách a školních klubech, a to prostřednictvím vzdělávání a spolupráce pracovníků těchto školských zařízení pro zájmové vzdělávání, dále bude podporováno inovativní vzdělávání účastníků zájmového vzdělávání. V rámci činnosti SVČ budou realizována odborně zaměřená tematická a komunitní setkávání.

Tyto aktivity budou zabezpečovány zejména projektovou činností jednotlivých organizací vykonávajících činnost zařízení pro zájmové vzdělávání, a to v rámci relevantních výzev zejména z OP JAK.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Počet zapojených základních škol a SVČ do šablon

Opatření I.3 Podpora dobrovolnictví a volnočasových aktivit NNO pro děti a mládež

Na území kraje působí vysoký počet nestátních neziskových organizací (NNO), které se systematicky věnují volnému času dětí a mládeže. Za účelem koordinace neziskových organizací a zprostředkování jejich komunikace s orgány veřejné správy vznikl spolek Rada dětí a mládeže Moravskoslezského kraje, z. s., který v Moravskoslezském kraji realizuje své aktivity pod názvem RADAMOK. Dalším důležitým aktérem této oblasti je Parlament dětí a mládeže Moravskoslezského kraje.

Jednou z hlavních priorit v politikách pro mládež podle Evropské strategie pro mládež 2019–2027 je podpora dobrovolnictví. Dobrovolníky, kteří celoročně pracují s dětmi a mládeží, ve svých řadách sdružují NNO a toto téma je také jednou ze základních oblastí v programu DofE, jehož cílem je motivovat mladé lidi ke všestrannému seberozvoji. Také samotné školy se zapojují do dobrovolnických činností, čímž u mladých lidí posilují zejména jejich pocit sounáležitosti, solidarity a vzájemné tolerance.

MSK se rovněž aktivně zapojuje do podpory rozvoje oblasti dobrovolnictví, a to napříč různými oblastmi veřejné sféry (dlouhodobě finančně podporuje a propaguje aktivity zaměřené na dobrovolnictví v kraji vykonávané Regionálním dobrovolnickým centrem MSK, které provozuje obecně prospěšná společnost ADRA, vyhláší dotační tituly v této oblasti, podporuje Dny dobrovolnictví, spolupřidává aktivitu

Sousedské sázení stromů atd.). V rámci dostupných možností bude MSK tyto aktivity podporovat i nadále.

Klíčová aktivita I.3.1 Podpora volnočasových aktivit NNO pro děti a mládež

MSK formou každoročně vyhlašovaného dotačního programu podpoří aktivity neziskových organizací pro smysluplné využití volného času dětí a mládeže. Ten bude zaměřen na podporu pravidelné celoroční činnosti, pobytové táborové činnosti v období školních prázdnin, vybavení materiálně technické základny pro celoroční činnost, drobné opravy a údržbu majetku nebo pořádání významných akcí s krajským, celostátním nebo mezinárodním charakterem.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Vyhlášený dotační program • Počet NNO podpořených z vyhlášeného dotačního programu

Klíčová aktivita I.3.2 Podpora dobrovolnictví

V nadcházejícím období budou v MSK i nadále podporovány dobrovolnické aktivity mládeže, jakými jsou např. zapojení do programu DofE, dobrovolnické úklidové akce Uklidíme Česko, aktivity zaměřené na výsadbu veřejné zeleně, projektů mezigenerační spolupráce jako např. Příběhy našich sousedů apod. Pozornost bude věnována středním a vyšším odborným školám, u kterých bude sledováno jejich aktivní zapojení do dobrovolnických aktivit přesahujících běžnou činnost školy.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Monitoring dobrovolnické činnosti žáků ve středních školách zřizovaných MSK

Opatření I.4 Podpora nadání a talentu

Podpora nadání a talentu dětí, žáků a studentů je jednou z důležitých oblastí, která je v rámci této kapitoly dlouhodobého záměru upravena průřezově. Prvotní a klíčovou roli v této oblasti zastává učitel, který má disponovat dostatečnými kompetencemi k tomu, aby dokázal včas identifikovat nadané a talentované děti/žáky/studenty a následně vhodnými aktivitami rozvíjet jejich potenciál. Podpora pedagogů při práci s nadanými/talentovanými dětmi/žáky/studenty je v dlouhodobém záměru realizována zejména zajištěním relevantní nabídky vzdělávání, aktivitami spolupráce se ŠPZ nebo aktivitami na zvýšení kvality poskytovaných služeb ŠPP ve školách. Současně je v této oblasti zásadní role PPP, které jsou ve vzdělávacím systému oprávněny diagnostikovat nadání žáka a stanovit systém podpory. Aktivity dlouhodobého záměru rovněž směřují na podporu pracovníků těchto poradenských zařízení (viz karta F. Rovný přístup a efektivní podpora pro všechny žáky bez rozdílu).

Rozvíjet potenciál nadaného dítěte/žáka lze v rámci vzdělávacího systému různými způsoby, které mohou spočívat v úpravě obsahu vzdělávání nad rámec stanovený příslušným vzdělávacím programem, přearažení žáka do vyššího ročníku, nebo např. stanovením individuálního vzdělávacího plánu. Pro rozvoj nadání a podporu talentu mohou sloužit také zájmové kroužky, které jsou realizovány školami nebo mimoškolními institucemi a rozvíjí zájmy a dovednosti dětí v různých oblastech - umělecké, sportovní, technické apod. Systematicky může být nadání nebo talent rozvíjen prostřednictvím organizovaného vzdělávání, které například v umělecké oblasti je realizováno v ZUŠ. Nástrojem, který souží pro identifikaci nadání a jeho rozvoj, jsou také pro děti/žáky/studenty pořádné soutěže a přehlídky.

Klíčová aktivita I.4.1 Podpora aktivit zaměřených na rozvoj nadání dětí, žáků a studentů

MSK se dlouhodobě zapojuje různými formami do aktivit na podporu rozvoje nadání dětí, žáků a studentů. Jednou z aktivit je finanční podpora škol zřizovaných krajem, které motivují mladé lidi k zapojení do programu Mezinárodní ceny vévody z Edinburghu (DofE). Cílem tohoto programu je rozvoj nadání a talentu žáků s následným uplatněním získaných zkušeností v osobním životě. Kraj se každoročně podílí rovněž na oceňování žáků, kteří dosáhli v daném školním roce v rámci programu DofE stříbrné a bronzové úrovně. V následujícím období bude MSK i nadále podporovat aktivity DofE a další

vybrané aktivity pro rozvoj nadání dětí, žáků a studentů (např. individuální práci se žáky středních škol nad rámec výuky včetně pořizování potřebného vybavení, workshopy a kroužky ve školách a výjezdy žáků).

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet podpořených aktivit k rozvoji nadání - Počet mladých lidí a škol zapojených do programu DofE - Počet podpořených škol zřizovaných krajem zapojených do programu DofE

Klíčová aktivita I.4.2 Podpora soutěží a přehlídek

Soutěže žáků základních, základních uměleckých a středních škol jsou jedním z významných nástrojů identifikace a rozvoje nadání. Oborové, řemeslné, sportovní a umělecké soutěže a přehlídky rozšiřují základní znalosti žáků v dané oblasti a navazují na rámcové vzdělávací programy. Ty nejprestižnější z nich mají celostátní i mezinárodní dosah, mnohaletou tradici a tradičně vysoký počet účastníků.

Moravskoslezský kraj bude v období platnosti DZ MSK 2024–2028 podporovat organizátory především těch soutěží, které vyhláší a podporuje MŠMT. Zároveň podpoří nejúspěšnější talentované jedince a týmy v jejich účasti na prestižních mezinárodních soutěžích a přehlídkách. Vyvrcholením aktivit Moravskoslezského kraje v dané oblasti je každoroční slavnostní ocenění nejúspěšnějších žáků a týmů středních škol, kteří v daném školním roce dosáhli významných úspěchů a reprezentovali kraj v celostátních a mezinárodních soutěžích či v jiných mimořádných aktivitách.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	- Počet podpořených organizátorů soutěží žáků ZŠ, SŠ a ZUŠ - Počet podpořených účastníků mezinárodních soutěží a přehlídek - Počet oceněných jednotlivců a středoškolských týmů za úspěchy v celostátních a mezinárodních soutěžích a přehlídkách

Klíčová aktivita I.4.3 Koncepce rozvoje sportovního nadání a podpora sportovních talentů

VZDĚLÁVÁNÍ SPORTOVNĚ NADANÝCH ŽÁKŮ VE STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH V MSK

V Moravskoslezském kraji dlouhodobě působily dvě krajem zřizované organizace zaměřené na vzdělávání žáků se sportovním nadáním. Vzdělávání v oboru středního vzdělání s maturitní zkouškou Gymnázium se sportovní přípravou v MSK poskytují: Sportovní gymnázium Dany a Emila Zátopkových, Ostrava, příspěvková organizace, které realizuje čtyřleté, nebo osmileté vzdělávání v tomto oboru vzdělání a Všeobecné a sportovní gymnázium, Bruntál, příspěvková organizace, které realizuje čtyřleté vzdělávání v tomto oboru vzdělání. V této organizaci však postupně dochází z důvodu nedostatečného zájmu uchazečů k útlumu činnosti oboru Gymnázium se sportovní přípravou. S ohledem na skutečnost, že především ostravské sportovní gymnázium dlouhodobě dostatečně zajišťuje potřebu vzdělání sportovně nadaných žáků v kraji, nebude MSK podporovat zápis dalšího oboru vzdělání Gymnázium se sportovní přípravou na jiné škole v rámci kraje. Navýšení kapacity tohoto oboru vzdělání bude možné jen ve výjimečných a odůvodněných případech.

PODPORA SPORTOVNÍCH TALENTŮ

Mladé sportovní talenty podporuje MSK prostřednictvím níže uvedených priorit strategického střednědobého dokumentu „Plán rozvoje sportu v Moravskoslezském kraji 2019–2025“:

- podpora a rozvoj sportovních center a akademií mládeže,
- podpora regionálních organizací Asociace školních sportovních klubů ČR,
- podpora činnosti středních škol se sportovním zaměřením zřizovaných krajem,
- podpora vysokoškolského sportu,

- podpora regionálních organizací České unie sportu,
- podpora projektu Hry olympiády dětí a mládeže České republiky.

Za účelem zajištění systematické a odborně vedené výchovy talentů podporuje kraj činnost regionálních sportovních center a akademií mládeže. Podmínkou podpory je především licence národního sportovního svazu, vícezdrojové financování, zajištění požadované odborné úrovně trenérů, rehabilitační a zdravotní péče. Pro daný sport bude krajem podporována pouze jediná akademie nebo centrum v daném sportu, na jehož existenci se shodla většina klubů působících v daném sportu na území MSK.

V rámci vyhlášených dotačních programů bude MSK v nadcházejícím období podporovat systematickou přípravu dětí a mládeže na vrcholový sport v klubech reprezentující MSK v nejvyšších celostátních soutěžích; podporovat celoroční činnost dalších sportovních klubů, tělovýchovných a tělocvičných jednot pracujících s dětmi a mládeží a podporovat realizaci významných sportovních akcí na území kraje.

Prostřednictvím každoročně pořádané slavnostní akce „Sportovec roku Moravskoslezského kraje“ budou oceněni nejúspěšnější sportovci za jejich vynikající sportovní výkony i reprezentaci kraje. Tato akce probíhá ve spolupráci se Sportovním kolegiem Moravskoslezského kraje a Moravskoslezskou krajskou organizací České unie sportu.

Jedním z nejvýznamnějších celostátních projektů, který vyhledává a zviditelňuje mladé talentované sportovce jsou Hry olympiády dětí a mládeže ČR realizované Českým olympijským výborem ve spolupráci s kraji. Hry se konají ve dvouletých cyklech – letním a zimním běhu. Účastní se jich nejtalentovanější sportovci všech krajů ve věkové kategorii starších žáků a dorostenců. I nadále ve spolupráci s ostatními kraji ČR bude podporována realizace těchto her a zapojení žáků z Moravskoslezského kraje do projektu. V lednu r. 2025 se MSK stane podruhé v historii hostitelem Her zimní olympiády dětí a mládeže ČR.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	• Počet podpořených subjektů v rámci vyhlášených dotačních programů na podporu celoroční činnosti a realizaci významných sportovních akcí • Počet oceněných jednotlivců a týmů za úspěchy v celostátních a mezinárodních sportovních soutěžích (Sportovec roku MSK) • Počet podpořených účastníků Her olympiády dětí a mládeže ČR • Počet podpořených sportovních center a akademií mládeže

Opatření I.5 Podpora dalšího vzdělávání

Další vzdělávání je v současné době nezbytnou součástí života jedince. S dynamickým vývojem prakticky ve všech oblastech lidské činnosti, který souvisí s rozvojem technologií a digitalizací, je, především pro současné i budoucí uplatnění na trhu práce, důležitý neustálý proces vzdělávání.

Klíčová aktivita I.5.1 Motivace dospělých k dalšímu vzdělávání – zvýšení informovanosti veřejnosti o možnostech dalšího vzdělávání ve školách v MSK

Celoživotní vzdělávání je jedním z nezbytných předpokladů pro osobní a profesní rozvoj jedince. Důležité je posílit motivaci dospělých ke vzdělávacím aktivitám a přesvědčit je, že se jedná o hodnotnou životní investici, která má být vnímána jako přirozená součást a základní životní filozofie každého člověka. Další vzdělávání v sobě zahrnuje vzdělávání profesní (vedoucí k získání nové kvalifikace, nebo doplnění, rozšíření či změnu stávající kvalifikace) a neprofesní (zahrnující osvojení či rozšíření základních znalostí a dovedností, funkčních gramotností nebo digitálních kompetencí).

V MSK jsou realizovány aktivity v oblasti dalšího neprofesního vzdělávání jak ve školách, tak zejména prostřednictvím dalších subjektů jako jsou např. knihovny, science centra, univerzity a další subjekty. Střední a vyšší odborné školy se pak především zapojují do oblasti profesního vzdělávání. Cílem této aktivity je zvýšit povědomí veřejnosti o možnostech dalšího vzdělávání v kraji, a to prostřednictvím vytvoření online databáze, která bude soustřeďovat nabídku dalšího vzdělávání ze škol v Moravskoslezském kraji, a to v uceleném a kompletním přehledu. Informace o takto nově vytvořené databázi bude dále šířena prostřednictvím vhodných komunikačních kanálů a marketingových nástrojů (webové stránky MSK, články v tisku, sociální sítě apod.) a v rámci spolupráce s dalšími partnery v této

oblasti – zejména ÚP ČR, MS Pakt, kteří jsou klíčovými subjekty pro práci v oblasti kariérového poradenství dospělých.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Vytvořená a aktualizovaná online databáze

Klíčová aktivita I.5.2 Optimalizace sítě autorizovaných osob a autorizací profesních kvalifikací

Jedním z výstupů projektu UpSkillin⁷ (projekt ukončen k 31. 12. 2023), který byl realizován NPI ČR, bylo vytvoření návrhu optimální sítě autorizovaných osob pro profesní kvalifikace v rámci Národní soustavy kvalifikací. V MSK bylo navrženo 189 pro kraj potřebných nových autorizací profesních kvalifikací.

V rámci dostupných možností bude v Moravskoslezském kraji aktivně podporována autorizace v kraji potřebných profesních kvalifikací pro zajištění oblastí, které s ohledem na aktuální technologický vývoj nejsou dostatečně pokryty (např. oblast elektromobility) a rozšiřování sítě autorizovaných osob, kdy autorizovanou osobou bude právnická osoba vykonávající činnost školy.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Počet autorizovaných osob a autorizací PK (meziroční srovnání)

Klíčová aktivita I.5.3 Podpora škol v poskytování dalšího vzdělávání

I nadále budou zejména střední a vyšší odborné školy podporovány v realizaci dalšího vzdělávání tak, aby nabízené vzdělávání pružně reagovalo na reálné potřeby zaměstnavatelů v regionu, bylo nastaveno atraktivně a efektivně a zároveň zohledňovalo potřeby zájemců o vzdělávání. V rámci této aktivity bude MSK nadále monitorovat činnost škol jako center dalšího vzdělávání, a spolu se školami zajišťovat, aby nabídka aktivit dalšího vzdělávání byla dostatečná, dostupná pro všechny trhem potřebné profese, aktuální a pro zájemce zajímavá.

U organizací zřizovaných krajem bude tato oblast rovněž zohledněna při hodnocení práce ředitelů krajských škol; jako zdroj informací budou využívány výstupy z modelu HŠZ.

Období realizace	Q3/2024–Q2/2028
Kritéria	Monitoring aktivit ČZV realizovaných středními a vyššími odbornými školami

Přehled opatření

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
I.1	Podpora kvality a rozvoje vzdělávání v ZUŠ					
I.1.1	Podpora modernizace vybavení ZUŠ	Počet podpořených ZUŠ		2024/2028	rozpočet zřizovatelů/ZUŠ; fondy EU	ZUŠ, zřizovatelé
I.1.2	Podpora pořádání společných aktivit a zapojení ZUŠ do mezinárodních projektů	- Počet ZUŠ zapojených do společných akcí/realizované aktivity (koncerty, vystoupení atp.) - Počet ZUŠ zapojených do mezinárodních projektů (realizátor či partner) /realizované projekty		2024/2028	rozpočet zřizovatelů/ZUŠ; dary a dotace; fondy EU	ZUŠ, zřizovatelé, MÚZA

⁷ Projekt se zaměřoval na podporu systémového prostředí v oblasti dalšího vzdělávání a prohlubování kompetencí dospělých v ČR.

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
I.1.3	Podpora rozvoje profesních kompetencí pracovníků ZUŠ (vč. digitálních kompetencí)	Počet pracovníků ZUŠ zapojených do vzdělávání/vzdělávacích akcí (sdílení zkušeností, příkladů dobré praxe, inspirace)		2024/2028	rozpočet zřizovatelů/ZUŠ; fondy EU	ZUŠ a další subjekty
I.2 Podpora zkvalitňování zájmového vzdělávání						
I.2.1	Zvyšování kvality zájmového vzdělávání	Počet zapojených základních škol a SVC do šablon		2024/2028	rozpočet škol/ŠZ; fondy EU	SVC, ŠD, ŠK
I.3 Podpora dobrovolnictví a volnočasových aktivit NNO pro děti a mládež						
I.3.1	Podpora volnočasových aktivit NNO pro děti a mládež	- Vyhlášený dotační program - Počet NNO podpořených z vyhlášeného dotačního programu	T3	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/NNO	NNO věnující se volnočasovým aktivitám dětí a mládeže
I. 3. 2	Podpora dobrovolnictví	Monitoring dobrovolnické činnosti žáků ve středních školách zřizovaných MSK	T1	2024/2028	rozpočet školy	školy
I.4 Podpora nadání a talentu						
I.4.1	Podpora aktivit zaměřených na rozvoj nadání dětí, žáků a studentů	- Počet podpořených aktivit k rozvoji nadání - Počet mladých lidí a škol zapojených do programu DofE - Počet podpořených škol zřizovaných krajem zapojených do programu DofE		2024/2028	rozpočet MSK/škol a ŠZ; DofE; fondy EU - OP JAK	MSK, školy a ŠZ, DofE a další subjekty
I.4.2	Podpora soutěží a přehlídek	- Počet podpořených organizátorů soutěží žáků ZŠ, SŠ a ZUŠ - Počet podpořených účastníků mezinárodních soutěží a přehlídek - Počet oceněných jednotlivců a středoškolských týmů za úspěchy v celostátních a mezinárodních soutěžích a přehlídkách	T3	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/škol	MŠMT, školy a ŠZ

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
I.4.3	Koncepce rozvoje sportovního nadání a podpora sportovních talentů	- Počet podpořených subjektů v rámci vyhlášených dotačních programů na podporu celoroční činnosti a realizaci významných sportovních akcí - Počet oceněných jednotlivců a týmů za úspěchy v celostátních a mezinárodních sportovních soutěžích (Sportovec roku MSK) - Počet podpořených účastníků Her olympiády dětí a mládeže ČR - Počet podpořených sportovních center a akademií mládeže	T3	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK; vlastní zdroje sportovních organizací	MSK, Národní sportovní agentura, Česká unie sportu, Český olympijský výbor
I.5 Podpora dalšího vzdělávání						
I.5.1	Motivace dospělých k dalšímu vzdělávání - zvýšení informovanosti veřejnosti o možnostech dalšího vzdělávání ve školách v MSK	Vytvořená a aktualizovaná online databáze		2024/2028	rozpočet MSK	MSK, školy
I.5.2	Optimalizace sítě autorizovaných osob a autorizací profesních kvalifikací	Počet autorizovaných osob a autorizací PK (meziroční srovnání)		2024/2028	rozpočet škol; fondy EU	NPI ČR, MSK, školy
I.5.3	Podpora škol v poskytování dalšího vzdělávání	Monitoring aktivit ČZV realizovaných středními a vyššími odbornými školami		2024/2028	rozpočet škol; fondy EU	školy

5 Přehled opatření a klíčových aktivit

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
A. DOSTUPNÉ A KVALITNÍ PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ						
A.1	Dostupné a kvalitní služby předškolního vzdělávání					
A.1.1	Zajištění dostupných kapacit ve spolupráci se zřizovateli	- Posuzování žádostí dle předem stanovených kritérií - Poradenství žadatelům o úpravu kapacit - Modernizace budov a vybavení		2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol; fondy EU	MSK, zřizovatelé, školy
A.1.2	Kvalitní personální zdroje (pedagogické i manažerské)	- Počet akcí pro PP zaměřených zejména na moderní metody a formy práce s dětmi (kurzy, workshopy, metodická setkání) - Počet vzdělávacích akcí pro vedoucí pracovníky	T2	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol; fondy EU – OP JAK	zřizovatelé, NPI ČR, KVIC, MAP
A.1.3	Aktivity na podporu spolupráce s rodiči a dalšími aktéry	Realizované aktivity pro rodiče, veřejnost a další aktéry	T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol a ŠZ; fondy EU – OP JAK	zřizovatelé, školy, NPI ČR, MAP
A.2	Rozvoj potenciálu dětí					
A.2.1	Podpora společného vzdělávání heterogenních skupin dětí	- Počet akcí pro PP zaměřených na práci s heterogenní skupinou dětí (kurzy, workshopy, metodická setkání) - Počet akcí zaměřených na práci s nadáním	T3, T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol a ŠZ; fondy EU – OP JAK	zřizovatelé, NPI ČR, KVIC, MAP, ŠPZ
A.2.2	Zvyšování pregramotností a rozvoj kompetencí u dětí v MŠ	- Počet akcí pro PP zaměřených na rozvoj gramotností a kompetencí u dětí (kurzy, workshopy, metodická setkání) - Počet praktických aktivit realizovaných s dětmi v MŠ	T1, T3	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol; fondy EU – OP JAK	zřizovatelé, NPI ČR, KVIC, MAP
A.2.3	Podpora pedagogické diagnostiky v MŠ (implementace do škol)	Aktivity zaměřené na posilování kompetencí PP v oblasti pedagogické diagnostiky	T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol a ŠZ; fondy EU – OP JAK	zřizovatelé, NPI ČR, KVIC, ŠPZ, MAP, MŠMT
A.3	Snižování počtu odkladů povinné školní docházky					
	Průřezové opatření v rámci karty A. Dostupné a kvalitní předškolní vzdělávání	Naplňování bude probíhat v rámci klíčových aktivit ostatních opatření	T5	2024/2028		zřizovatelé, školy, NPI ČR, ŠPZ, MŠ, MŠMT

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
B. MODERNÍ ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ						
B.1	Rozvoj potenciálu každého žáka					
B.1.1	Rozvoj kompetencí a gramotností žáků	Aktivita realizované pro žáky základních škol k rozvoji kompetencí a gramotností (letní školy, spolupráce se SŠ, soutěže, pohybově orientované programy apod.)	T1, T3, T5	2024/2028	rozpočet MŠMT/ zřizovatelů/škol; fondy EU – OP JAK	MAP, MSK, NNO a další subjekty
B.1.2	Rozvoj kariérového poradenství a podnikavosti v základních školách	- Počet akcí pro PP zaměřených na zvyšování kompetencí k poradenské činnosti (kurzy, workshopy, metodická setkání) - Realizované vzdělávací programy pro PP na podporu podnikavosti - Realizace aktivit zaměřených na přímou práci s žáky	T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol a ŠZ; fondy EU – OP JAK	zřizovatelé, MS Pakt
B.1.3	Podpora společného vzdělávání heterogenních skupin, včetně práce s nadáním	- Počet akcí pro PP zaměřených na práci s heterogenní skupinou dětí (kurzy, workshopy, metodická setkání) - Počet akcí zaměřených na práci s nadáním v ZŠ - Prezentace/propagace vzniklých nástrojů k diferencovanému zadávání úkolů	T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol a ŠZ; fondy EU – OP JAK	zřizovatelé, NPI ČR, KVIC, MAP
B.1.4	Snižování nežádoucích disparit	Spolupráce při realizaci opatření realizovaných z národní úrovně	T3, T5	2024/2028	rozpočet MŠMT; fondy EU	NNO, MŠMT, MAP a další subjekty
B.2	Proměna obsahu a způsobu vzdělávání					
B.2.1	Podpora pedagogů při zavádění moderních metod a forem ve výuce	- Počet akcí pro PP zaměřených zejména na moderní metody a formy práce s žáky (kurzy, workshopy, metodická setkání) - Aktivita zaměřené na podporu well-beingu žáků a pedagogů, vč. pohybově orientovaných programů	T1, T2, T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol a ŠZ; fondy EU – OP JAK, OPST	zřizovatelé, MSK, NPI ČR, KVIC, MAP
B.2.2	Podpora ředitelů jako leaderů v pedagogickém procesu	Aktivita pro ředitele zaměřené na manažerské kompetence a leadership (kurzy, workshopy, metodická setkání)	T3	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol; fondy EU – OP JAK, OPST	NPI ČR, KVIC, MSK, MAP a další subjekty
B.2.3	Spolupráce v území	Realizované aktivity pro rodiče, veřejnost a další aktéry	T3, T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol a ŠZ; fondy EU – OP JAK	MAP, zřizovatelé, školy a další subjekty
B.3	Bezpečné a motivující prostředí ve školách					
B.3.1	Zkvalitňování služeb ŠPP a PPP	Realizované aktivity pro pracovníky ŠPP a PPP	T3, T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/škol a ŠZ; fondy EU – OP JAK	MŠMT, školy, KVIC, ŠPZ, MSK
B.3.2	Podpora aktivit vedoucích	Realizované aktivity k prevenci rizikového chování	T3, T5	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/	MŠMT, MSK, zřizovatelé, školy

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
	k prevenci rizikového chování				zřizovatelů/škol a ŠZ; fondy EU – OP JAK	
B.3.3	Spolupráce s rodinou	Aktivity na podporu spolupráce s rodičovskou veřejností, osvětové akce k bourání stereotypů	T3, T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů; fondy EU – OP JAK	zřizovatelé, MSK, MAP, školy
C. KVALITNÍ STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ JAKO KLÍČ K ÚSPĚŠNÉ BUDOUCNOSTI						
C.1	Kvalitní škola					
C.1.1	Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a ucelený systém podpory pro vedení středních škol	- Počet podpořených ředitelů/pedagogického vedení středních škol - Počet účastníků kurzů DVPP	T1, T2, T3, T4, T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/ škol; fondy EU – OP JAK	zřizovatelé, KVIC, NPI ČR
C.1.2	Komplexní systém podpory učitelů vybraných odborných předmětů pro transformaci vzdělávání ve středních školách	- Počet vytvořených vzdělávacích modulů (EduBoxů) - Vytvořená online platforma - Počet proškolených učitelů odborných předmětů	T1, T2, T3, T4, T5	2024/2028	rozpočet kraje; fondy EU – OPST	školy, MSK, MTA
C.1.3	Zkvalitňování materiálního zázemí středních škol	- Počet schválených projektů - Počet škol podpořených z rozpočtu MSK	T2, T3	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/ škol; fondy EU	školy, zřizovatelé, MTA, MŠMT
C.1.4	Spolupráce aktérů ve vzdělávání v kraji	- Počet aktivit spolupráce se sociálními partnery - Vytvořená online databáze spolupracujících firem	T3, T5	2024/2028	rozpočet zřizovatelů/ škol; fondy EU – OP JAK	školy, zřizovatelé, zaměstnavatelé, MS Pakt
C.1.5	Sledování výsledků vzdělávání ve středních školách	- Monitoring vývoje hrubé úspěšnosti žáků maturitních zkoušek po jarním a podzimním zkušebním období - Monitoring výsledků jednotné přijímací zkoušky		2024/2028		školy, MSK
C.2	Podpora žáka – kvalitní absolvent					
C.2.1	Rozvoj odborností, gramotností a kompetencí žáků	- Realizace doučování, kroužků a soutěží - Počet dalších realizovaných aktivit, vč. pohybově orientovaných programů	T1, T2, T3, T4, T5	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/zřizovatelů/ škol; fondy EU – OP JAK	školy, zřizovatelé, MŠMT, MSK
C.2.2	Podpora jazykového vzdělávání	- Vytvořené výukové materiály pro podporu výuky odborné angličtiny - Počet odborných středních škol zapojených do systematické podpory anglického jazyka - Počet zapojených středních škol do projektů na podporu rozvoje jazykových kompetencí	T2, T4	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/ škol; fondy EU	školy, KVIC, MSK, MŠMT

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
		- Počet modernizovaných učeben pro výuku cizího jazyka - Počet podpořených soutěží				
C.2.3	Podpora podnikání a podnikavosti ve středních školách	- Počet vytvořených školních firem - Aktivity podnikatelského inkubátoru - Počet akcí na podporu podnikavosti žáků	T1, T2	2024/2028	rozpočet MSK/škol; fondy EU – OP JAK, OPST	školy, zřizovatelé, MTA, KVIC a další subjekty
C.2.4	Prevence předčasných odchodů ze vzdělávání	Počet podpořených škol	T3, T4, T5	2024/2028	rozpočet školy; fondy EU – OP JAK	školy, odborná veřejnost, zřizovatelé a další subjekty
C.3 Podpora kariérového poradenství ve středních školách						
C.3.1	Motivace žáků ke vzdělávání vybraných oborů vzdělání	- Realizace kampaně na podporu řemeslných oborů - Počet podpořených žáků krajskými stipendii	T5	2024/2028	rozpočet MSK/školy	MSK, školy
C.3.2	Vytvoření systému kariérového poradenství ve středních školách	- Vytvořený metodický materiál ke kariérovému poradenství ve SŠ - Počet škol využívajících vytvořený metodický materiál	T5	2024/2028	fondy EU – OP JAK	MSK, školy a další subjekty
C.3.3	Metodická podpora a vzdělávání pedagogických pracovníků	- Počet realizovaných akcí - Aktualizované online nástroje pro kariérové poradenství	T5	2024/2028	fondy EU – OP JAK	školy, MS Pakt a další subjekty
D. VYŠŠÍ ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ						
D.1 Ukotvení postavení VOŠ v kraji						
D.1.1	Směrování VOV ke kvalitnímu profesnímu vzdělávání	- Monitoring vzdělávací nabídky ve VOŠ v porovnání s bakalářskými programy VŠ v MSK - Počet nově přijatých studentů ke studiu a počet absolventů VOV nastupujících na trh práce - Počet nově vzniklých kratších vzdělávacích programů (např. programy 2leté) - Monitoring uplatnitelnosti absolventů VOV dle dostupných regionálních analýz a statistik		2024/2028	rozpočet školy; fondy EU	VOŠ, MŠMT, AK VOV, NPI ČR, ÚP ČR, zaměstnavatelé
D.1.2	Posílení role VOŠ jako center celoživotního vzdělávání	- Počet nových krátkodobých odborných kurzů, rekvalifikací či specializací - Počet realizovaných aktivit ČŽV		2024/2028	rozpočet školy; fondy EU	VOŠ, MŠMT, NPI ČR, AK VOV, ČŠI, ÚP ČR, zaměstnavatelé
D.2 Inovace a podpora kvality VOV v kraji						
D.2.1	Inovace odborné praxe ve VOŠ	- Počet odborných praxí na pracovištích zaměstnavatelů - Počet mezinárodních aktivit VOŠ	T2	2024/2028	rozpočet školy; fondy EU	VOŠ, MŠMT, zahraniční partneři

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
		Počet škol zapojených do pilotního ověřování ve skupině oborů 53 - Zdravotnictví pro ošetrovatelské obory (do roku 2025)				
D.2.2	Další vzdělávání pedagogických pracovníků VOŠ a prohubování rozvoje kvalitního kariérového poradenství pro studenty VOŠ	- Počet akcí DVPP ve VOV - Počet akcí KP ve VOV	T4, T5	2024/2028	rozpočet školy; fondy EU	VOŠ, KVIC, NPI ČR, jiné vzdělávací instituce
D.2.3	Spolupráce VOŠ se zaměstnavateli v regionu pro úspěšný vstup absolventů na trh práce v oblasti studovaného oboru	- Počet odborných praxí ve VOŠ - Počet odborníků z praxe ve výuce - Monitoring jiných forem spolupráce VOŠ se zaměstnavateli		2024/2028	rozpočet školy; fondy EU	VOŠ, zaměstnavatelé, jiné organizace působící v oblasti vzdělávání
E. PODPORA A ROZVOJ PEDAGOGŮ A LEADRŮ ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ						
E.1	Systémová podpora vedení škol a školských zařízení: Cesta k úspěšnému vedení a kvalitnímu vzdělávání					
E.1.1	Podpora adaptace, rozvoje a spolupráce nových ředitelů škol a školských zařízení	- Počet účastníků aktivit pro nové ředitele - Počet realizovaných setkání pro nové ředitele	T2, T3	2024/2028	rozpočet škol/ŠZ; fondy EU – OP JAK	MSK, KVIC a další subjekty
E.1.2	Rozvoj profesních kompetencí, spolupráce a inspirace pedagogického vedení škol a školských zařízení	- Počet účastníků aktivit pro pedagogické vedení škol a školských zařízení - Počet poskytnuté metodické pomoci - Počet hodnocených ředitelů	T2, T3	2024/2028	rozpočet MSK/škol/ŠZ; fondy EU – OP JAK	MSK, KVIC, ČŠI, CZVV a další subjekty
E.1.3	Vytvoření a pilotáž systému systematické podpory škol při procesu transformace na učící se organizace	Počet zapojených základních a středních škol do procesu transformace na učící se organizace	T2, T3	2024/2028	rozpočet MSK/škol; fondy EU – OPST	MSK, KVIC
E.2	Podpora kompetencí pedagogických pracovníků a oceňování pedagogické profese					
E.2.1	Nabídka a realizace vzdělávacích kurzů dalšího vzdělávání přizpůsobená aktuálním potřebám pedagogických pracovníků	- Počet realizovaných kurzů DVPP - Počet účastníků kurzů DVPP	T1, T2, T3, T5	2024/2028	fondy EU – OP JAK, OPST; rozpočet školy/ŠZ	MSK, KVIC, NPI ČR
E.2.2	Síťování pedagogických pracovníků, podpora uvádějících učitelů	- Počet tematicky zaměřených konferencí, workshopů, metodických setkání, návštěv inspirativních škol apod. - Počet kurzů pro uvádějící učitele	T1, T2, T3, T5	2024/2028	fondy EU – OP JAK, OPST	MSK, KVIC, školy

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
E.2.3	Systém podpory zařízení pro DVPP	Realizace systému aktivit podpory zařízení pro DVPP (KVIC)		2024/2028	rozpočet KVIC; fondy EU – OP JAK	MSK, KVIC
E.2.4	Oceňování pedagogické profese	Ocenění pedagogičtí pracovníci		2024/2028	rozpočet MSK	MSK
E.3 Podpora nepedagogických pracovníků škol a ŠZ						
E.3.1	Vzdělávání a metodická setkávání nepedagogických pracovníků škol a ŠZ	- Uskutečněná vzdělávání pro nepedagogické pracovníky škol a školských zařízení s aktuálními tématy - Počet metodických setkání pro ekonomy škol a školských zařízení organizovaných MSK		2024/2028	rozpočet MSK/škol/ŠZ;	MSK, KVIC
F. ROVNÝ PŘÍSTUP A EFEKTIVNÍ PODPORA PRO VŠECHNY ŽÁKY BEZ ROZDÍLU						
F.1 Rovný přístup ve vzdělávání a efektivní podpora pro žáky bez rozdílu						
F.1.1	Podpora pracovníků škol a pracovníků ŠPP	- Nabídka relevantního DVPP pro PP a pracovníky ŠPP pro rozvoj potenciálu dítěte, žáka a studenta (snižování nerovností ve vzdělávání, posílení kompetencí PP pro práci s heterogenní skupinou žáků a studentů s umožněním identifikace a rozvoje potenciálu každého žáka) - Podpora odborných pozic ŠPP na vybraných školách	T3, T5	2024/2028	rozpočet MSK/škol/ŠZ; fondy EU – OP JAK	MSK, školy, KVIC
F.1.2	Zvýšení kvality poradenských služeb pro děti, žáky a studenty	- Počet realizovaných akcí ve spolupráci škola – ŠPZ – rodina - Počet realizovaných vzdělávání, síťování a poskytnuté metodické podpory pro pracovníky ŠPZ/ŠPP	T3, T5	2024/2028	rozpočet MŠMT, MSK/škol/ŠZ; fondy EU – OP JAK	MSK, školy, NPI ČR, KVIC
F.1.3	Podpora bezplatného stravování ve školách pro ohrožené děti a žáky	Počet zapojených škol do programu bezplatného stravování	T5	2024/2028	rozpočet MSK; fondy EU – OPZ+	MSK, školy a školská zařízení
F.2 Podpora žáků s odlišným mateřským jazykem						
F.2.1	Zajištění určených škol pro bezplatnou jazykovou přípravu	- Pravidelná aktualizace seznamu určených škol - Podpora určených škol (konzultace, poradenství) při zajišťování bezplatné jazykové přípravy	T4	2024/2028	rozpočet MŠMT/školy	MŠMT, MSK, zřizovatelé, školy
F.2.2	Zajištění intenzivní jazykové přípravy k úspěšnému zvládnutí studia na středních školách	Intenzivní jazykové kurzy k úspěšnému zvládnutí studia na středních školách	T4	2024/2028	fondy EU	MSK, školy a další subjekty
F.2.3	Setkávání aktérů působících v oblasti žáků-cizinců	Aktivní účast na setkávání aktérů z oblasti vzdělávání žáků-cizinců	T4	2024/2028	rozpočet MŠMT a dalších	NPI ČR, CPIC, MSK, školy,

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
					ministerstev; fondy EU	NNO a další subjekty
G. PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ A NÁHRADNÍ VÝCHOVNÁ PÉČE						
G.1	Minimalizace výskytu rizikového chování dětí a žáků					
G.1.1	Prevence a včasná intervence výskytu rizikového chování u dětí a žáků	- Vytváření podmínek pro realizaci preventivních a intervenčních aktivit (metodická a koordinační činnost) - Monitoring výskytu rizikového chování (SEPA) - Monitoring aktivit PPP a počtu školních poradenských pracovišť ve školách v kraji	T3, T5	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/škol; fondy EU	MSK, školy
G.1.2	Podpora aktivit, které vedou ke zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v prevenci a řešení rizikového chování (vzdělávání vč. supervizní a mentorské činnosti)	- Vytváření podmínek pro realizaci vzdělávacích aktivit pro pracovníky ŠPP - Realizace krajské konference k tématu primární prevence rizikového chování	T3, T5	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/škol; fondy EU	MŠMT, KVIC, školy
G.1.3	Finanční podpora aktivit v oblasti prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních	- Pravidelné vyhlašování dotačního programu - Podpora efektivních a systémových projektů primární prevence - Využívání finančních možností externích donátorů	T3, T5	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/škol; fondy EU	MŠMT, MSK, a další subjekty
G.1.4	Metodická podpora poskytovaná školám a školským zařízením	Běžná metodická činnost vertikálního systému prevence rizikového chování	T3, T5	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK	MSK, PPP
G.2	Zajištění kvalitní péče pro děti v ohrožení a snižování počtu dětí v dětských domovech					
G.2.1	Participace na řešení situace péče o tzv. přesahové děti	Realizované aktivity meziodborové spolupráce	T5	2024/2028	rozpočet MSK	DD, MSK (OŠMS, OZ, OSV)
G.2.2	Podpora transformace pobytových zařízení do menších provozů	Počet rodinných skupin přemístěných do běžných bytových jednotek	T5	2024/2028	rozpočet MSK/DD; fondy EU	DD, MSK
G.2.3	Snižování počtu dětí umístěných v ústavních zařízeních – dětských domovech	- Realizované aktivity dětských domovů - Počet dětí se zrušenou ústavní výchovou	T5	2024/2028	rozpočet MSK/DD	DD, OSPOD
G.2.4	Vzdělávání, supervize a metodická setkání pracovníků dětských domovů, včetně vedoucích pracovníků	Počet vzdělávání, supervizí a metodických setkání pro pracovníky dětských domovů	T3, T5	2024/2028	rozpočet MSK; fondy EU	MSK, DD, KVIC

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
H. SYSTÉMOVÁ PODPORA A ŘÍZENÍ ŠKOL						
H.1	Spolupráce s vedením škol a školských zařízení a jejich metodická podpora					
H.1.1	Poskytování metodické podpory vedení škol a školských zařízení a jejich zřizovatelům	- Počet poskytnuté metodické pomoci - Aktivity pro zvyšování jazykových, odborných a osobnostních dovedností pracovníků KÚ MSK		2024/2028	rozpočet MSK; fondy EU – OP JAK	MSK, KVIC a další subjekty
H.1.2	Implementace komplexního systému hodnocení středních škol zřizovatelem	- Analýza dat ze zapojených 85 SŠ (každoročně za předchozí školní rok) - Výstup z analýzy pro každou zapojenou SŠ – karta školy - Počet setkání s metodiky k implementaci HŠZ - Počet pracovních setkání s řediteli škol zapojených do HŠZ - Vytvoření systému sběru a vyhodnocení dat		2024/2028	rozpočet MSK; fondy EU – OP JAK	MSK, školy, IT specialisté
H.1.3	Rozvoj vzdělávacího potenciálu škol prostřednictvím zapojení do krajských a evropských projektů	- Monitoring zapojení krajských škol do projektů - Počet realizovaných projektových aktivit členů konsorcia MSK v rámci programu Erasmus+		2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/škol; fondy EU	MSK, školy
H.1.4	Snižování administrativní zátěže škol a ŠZ	Aktivity vedoucí ke snižování administrativní zátěže škol a školských zařízení		2024/2028	rozpočet MSK	MSK, školy a ŠZ
H.2	Spolupráce aktérů v území					
H.2.1	Setkávání aktérů vzdělávací politiky	Počet setkání platform		2024/2028	rozpočet MSK; fondy EU – OP JAK	MSK, školy a ŠZ, MAP a další subjekty
H.3	Zlepšování podmínek pro digitální vzdělávání					
H.3.1	Příprava a schválení krajského standardu konektivity a kyberbezpečnosti	Zpracovaný a schválený krajský standard konektivity	T2	2024/2024		MSK, MSDC, školy a ŠZ
H.3.2	Naplnění krajského standardu konektivity a kyberbezpečnosti	Počet organizací, které splňují krajský standard konektivity	T2	2025/2028	rozpočet MSK/škol/ŠZ; fondy EU	MSK, MSDC, školy a ŠZ
H.3.3	Modernizace ICT vybavení školských organizací	- Počet podpořených organizací (z rozpočtu MSK) - Počet realizovaných projektů (z jiných zdrojů)	T2	2024/2028	rozpočet MSK/škol/ŠZ; fondy EU	MSK, školy a ŠZ
H.4	Realizace aktivit na podporu EVVO					
H.4.1	Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO	Počet podpořených PP v rámci aktivit EVVO	T1	2024/2028	rozpočet MSK/škol; fondy EU	MSK, školy, KVIC organizace zabývající se problematikou EVVO (CMUR, KEV)

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
H.4.2	Podpora školních projektů změřených na oblast EVVO	Počet podpořených projektů	T1	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/škol; fondy EU	MSK, školy, organizace zabývající se problematikou EVVO
H.4.3	Zvýšení informovanosti žáků a pedagogů o adaptaci na změnu klimatu	Počet podpořených PP a žáků	T1	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/škol; fondy EU	MSK, školy, organizace zabývající se problematikou EVVO
I. VZDĚLÁVÁNÍ V CELOŽIVOTNÍ PERSPEKTIVĚ						
I.1	Podpora kvality a rozvoje vzdělávání v ZUŠ					
I.1.1	Podpora modernizace vybavení ZUŠ	Počet podpořených ZUŠ		2024/2028	rozpočet zřizovatelů/ZUŠ; fondy EU	ZUŠ, zřizovatelé
I.1.2	Podpora pořádání společných aktivit a zapojení ZUŠ do mezinárodních projektů	- Počet ZUŠ zapojených do společných akcí/realizované aktivity (koncerty, vystoupení atp.) - Počet ZUŠ zapojených do mezinárodních projektů (realizátor či partner) /realizované projekty		2024/2028	rozpočet zřizovatelů/ZUŠ; dary a dotace; fondy EU	ZUŠ, zřizovatelé, MÚZA
I.1.3	Podpora rozvoje profesních kompetencí pracovníků ZUŠ (vč. digitálních kompetencí)	Počet pracovníků ZUŠ zapojených do vzdělávání/vzdělávacích akcí (sdílení zkušeností, příkladů dobré praxe, inspirace)		2024/2028	rozpočet zřizovatelů/ZUŠ; fondy EU	ZUŠ a další subjekty
I.2	Podpora zkvalitňování zájmového vzdělávání					
I.2.1	Zvyšování kvality zájmového vzdělávání	Počet zapojených základních škol a SVČ do šablon		2024/2028	rozpočet škol/ŠZ; fondy EU	SVČ, ŠD, ŠK
I.3	Podpora dobrovolnictví a volnočasových aktivit NNO pro děti a mládež					
I.3.1	Podpora volnočasových aktivit NNO pro děti a mládež	- Vyhlášený dotační program - Počet NNO podpořených z vyhlášeného dotačního programu	T3	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/NNO	NNO věnující se volnočasovým aktivitám dětí a mládeže
I. 3. 2	Podpora dobrovolnictví	Monitoring dobrovolnické činnosti žáků ve středních školách zřizovaných MSK	T1	2024/2028	rozpočet školy	školy
I.4	Podpora nadání a talentu					
I.4.1	Podpora aktivit zaměřených na rozvoj nadání dětí, žáků a studentů	- Počet podpořených aktivit k rozvoji nadání - Počet mladých lidí a škol zapojených do programu DofE - Počet podpořených škol zřizovaných krajem zapojených do programu DofE		2024/2028	rozpočet MSK/škol a ŠZ; DofE; fondy EU - OP JAK	MSK, školy a ŠZ, DofE a další subjekty

Ozn.	Opatření/klíčová aktivita	Kritéria	Průřezové téma	Období realizace	Zdroj financování	Spolugesce
I.4.2	Podpora soutěží a přehlídek	- Počet podpořených organizátorů soutěží žáků ZŠ, SŠ a ZUŠ - Počet podpořených účastníků mezinárodních soutěží a přehlídek - Počet oceněných jednotlivců a středoškolských týmů za úspěchy v celostátních a mezinárodních soutěžích a přehlídkách	T3	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK/škol	MŠMT, školy a SZ
I.4.3	Koncepce rozvoje sportovního nadání a podpora sportovních talentů	- Počet podpořených subjektů v rámci vyhlášených dotačních programů na podporu celoroční činnosti a realizaci významných sportovních akcí - Počet oceněných jednotlivců a týmů za úspěchy v celostátních a mezinárodních sportovních soutěžích (Sportovec roku MSK) - Počet podpořených účastníků Her olympiády dětí a mládeže ČR - Počet podpořených sportovních center a akademií mládeže	T3	2024/2028	rozpočet MŠMT/MSK; vlastní zdroje sportovních organizací	MSK, Národní sportovní agentura, Česká unie sportu, Český olympijský výbor
I.5 Podpora dalšího vzdělávání						
I.5.1	Motivace dospělých k dalšímu vzdělávání - zvýšení informovanosti veřejnosti o možnostech dalšího vzdělávání ve školách v MSK	Vytvořená a aktualizovaná online databáze		2024/2028	rozpočet MSK	MSK, školy
I.5.2	Optimalizace sítě autorizovaných osob a autorizací profesních kvalifikací	Počet autorizovaných osob a autorizací PK (meziroční srovnání)		2024/2028	rozpočet škol; fondy EU	NPI ČR, MSK, školy
I.5.3	Podpora škol v poskytování dalšího vzdělávání	Monitoring aktivit ČŽV realizovaných středními a vyššími odbornými školami		2024/2028	rozpočet škol; fondy EU	školy

6 Kritéria rozvoje sítě škol a školských zařízení

Tato kapitola stanovuje kritéria pro rozvoj a optimalizaci vzdělávací soustavy a struktury budoucí vzdělávací nabídky škol a školských zařízení se zaměřením na strukturu skupin oborů vzdělání, druhů popřípadě typů škol a školských zařízení a jejich kapacitu. **Při posuzování žádostí o zápis nebo změnu v rejstříku škol a školských zařízení jsou níže uvedená kritéria závazná pro školy a školská zařízení všech zřizovatelů.**

1. PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

1.1 V oblasti předškolního vzdělávání bude do rejstříku škol a školských zařízení zapisováno **navýšení kapacit spádových mateřských škol, další místa poskytování vzdělávání, případně spádové mateřské školy nové**, pouze:

- a) v místech⁸, kde kapacity spádových mateřských škol nedostačují k přijetí všech dětí ve věku od 3 do 6 let, nebo
- b) v místech, ve kterých lze vzhledem k demografickému vývoji důvodně předpokládat, že kapacity spádových mateřských škol budou v příštích pěti letech nedostatečné pro přijetí všech dětí ve věku od 3 do 6 let;
- c) v případě reálného zájmu ze strany zákonných zástupců dětí mladších 3 let, který není možné v důsledku nedostatečných kapacit uspokojit.

1.2 Navyšování kapacit **nespádových mateřských škol, další místa poskytování vzdělávání, případně nové nespádové mateřské školy** budou do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány pouze:

- a) v případě reálného zájmu zejména ze strany zákonných zástupců⁹ dětí s bydlištěm v přiměřené dojezdové době (zohledněna budou i stanoviska dalších subjektů, např. místní samosprávy a místních spolků věnujících se vzdělávání) a zároveň budou-li v přiměřené dojezdové době kapacity nespádových mateřských škol zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, které poskytují vzdělávání obdobným způsobem, naplněné, a
- b) v těch lokalitách¹⁰, v nichž by zápisem těchto kapacit nedošlo k meziročnímu nárůstu kapacit nespádových škol o více než 1 % z kapacit škol spádových vedených ve školském rejstříku k 30. 9. roku, který předchází školnímu roku, v němž má nastat účinnost zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení, s výjimkou lokalit, ve kterých bude v následujících letech trvalý převis poptávky po umístění dětí do MŠ. Při tomto tempu nárůstu může docházet k postupnému navyšování kapacit nespádových škol tak, aby nebyla ohrožena soustava škol spádových a nedošlo k meziročnímu skokovému nárůstu kapacit nespádových škol, který by zapříčinil nedostatek dětí na školách spádových, a tím podstatnou mírou snížil ekonomickou efektivnost systému spádových škol. Tento nárůst zároveň představuje dostatečný prostor pro rozvoj nespádových škol. Při posouzení žádostí podaných v mimořádném termínu bude přihlíženo k již podaným žádostem.

1.3 Ostatní mateřské školy

- a) zápis nové mateřské školy zřízené dle § 16 odst. 9 školského zákona, míst poskytovaného vzdělávání, příp. úprava kapacit takovéto školy, v závislosti na aktuálních potřebách a s ohledem na dostupnost

⁸ Pojem „místo“ je neurčitý termín, který není možné blíže specifikovat z důvodů faktické různorodosti možných řešených případů a bude předmětem výkladu v jednotlivých správních řízeních o zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení (vymezen bude v závislosti na velikosti obce a dopravní obslužnosti).

⁹ Zjišťování reálného zájmu se týká pouze zápisu nových MŠ.

¹⁰ Pojem lokalita bude v jednotlivých správních řízeních o zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení určen na základě přiměřené dojezdové doby, a to na úrovni okresu (úroveň LAU 1), případně jako průměr dotčených okresů (okresů v přiměřené dojezdové době).

vzdělávání pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami v dané oblasti; pro navýšení kapacit se neuplatní kritérium uvedené v bodě 1.2 písm. b), tzn. nezohledňuje se 1% limit kapacit spádových škol;

- b) zápis nových mateřských škol při zdravotnických zařízeních, míst poskytovaného vzdělávání, případně úprava kapacit stávajících mateřských škol při zdravotnických zařízeních jen ve výjimečných a odůvodněných případech.

1.4 Další kritéria

- a) podpora vzniku přípravných tříd bude realizována v souladu s platnou legislativou;
- b) podpora zřizování tříd podle § 16 odst. 9 školského zákona v běžných i speciálních mateřských školách v souladu s platnou legislativou a v závislosti na aktuálních potřebách v dané oblasti;
- c) snižování kapacit mateřských škol v závislosti na konkrétních podmínkách v daném spádovém obvodu.

2. ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

2.1 V oblasti základního vzdělávání bude do rejstříku škol a školských zařízení zapisováno **navýšení kapacit spádových základních škol, další místa poskytovaného vzdělávání, případně spádové základní školy** nové pouze:

- a) v místech s nedostatečnými kapacitami spádových základních škol pro přijetí celého populačního ročníku v rámci školského obvodu dané školy, nebo
- b) v místech, ve kterých lze vzhledem k demografickému vývoji důvodně předpokládat, že kapacity spádových základních škol budou v příštích pěti letech nedostatečné pro přijetí celého populačního ročníku v rámci školského obvodu dané školy;
- c) zápis místa poskytovaného vzdělávání na základě odůvodněných aktuálních potřeb v daném spádovém obvodu.

2.2 Navyšování kapacit **nespádových základních škol, další místa poskytovaného vzdělávání, případně nové nespádové základní školy** budou do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány pouze:

- a) v případě reálného zájmu zejména ze strany zákonných zástupců¹¹ dětí s bydlištěm v přiměřené dojezdové době (zohledněna budou i stanoviska dalších subjektů, např. místní samosprávy a místních spolků věnujících se vzdělávání) a zároveň budou-li v přiměřené dojezdové době kapacity nespádových základních škol zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, které poskytují vzdělávání obdobným způsobem, naplněné, a
- b) v lokalitách, v nichž by zápisem těchto kapacit nedošlo k meziročnímu nárůstu kapacit nespádových škol o více než 1 % kapacit škol spádových vedených ve školském rejstříku k 30. 9. roku, který předchází školnímu roku, v němž má nastat účinnost zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení. Při tomto tempu nárůstu může docházet k postupnému navyšování kapacit nespádových škol tak, aby nebyla ohrožena soustava škol spádových a nedošlo k meziročnímu skokovému nárůstu kapacit nespádových škol, který by zapříčinil nedostatek žáků na školách spádových, a tím podstatnou mírou snížil ekonomickou efektivnost systému spádových škol. Tento nárůst zároveň představuje dostatečný prostor pro rozvoj nespádových škol. Při posouzení žádostí podaných v mimořádném termínu bude přihlášeno k již podaným žádostem.

¹¹ Zjišťování reálného zájmu se týká pouze zápisu nových ZŠ.

2.3 Ostatní základní školy

- a) Zápis nové základní školy zřízené dle § 16 odst. 9 školského zákona, míst poskytovaného vzdělávání, příp. úprava kapacit takovéto školy, zápis oboru vzdělání 79-01-B/01 Základní škola speciální, příp. úprava kapacit tohoto oboru vzdělání v závislosti na aktuálních potřebách a s ohledem na dostupnost vzdělávání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (zejména s přiznaným 4. a 5. stupněm podpůrných opatření) v dané oblasti, za předpokladu naplnění stanoveného minimálního počtu žáků ve třídě; pro navýšení kapacit se neuplatní kritérium uvedené v bodě 2.2 písm. b), tzn. nezohledňuje se 1% limit kapacit spádových škol.
- b) Zápis nových základních škol při zdravotnických zařízeních, míst poskytovaného vzdělávání, případně úprava kapacit stávajících základních škol při zdravotnických zařízeních pouze ve výjimečných a odůvodněných případech.

2.4 Další kritéria

- a) Podpora zřizování tříd podle § 16 odst. 9 školského zákona v běžných i speciálních základních školách v souladu s platnou legislativou a v závislosti na aktuálních potřebách v dané oblasti.
- b) Snižování kapacit základních škol v závislosti na konkrétních podmínkách v daném spádovém obvodu.

3. STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

DZ ČR 2023–2027 doporučuje v nadcházejícím období čtyř let posilovat podíl oborů gymnázií a zejména lyceí. MSK se však s ohledem na průmyslový charakter regionu v posledních letech zaměřoval zejména na rozvoj odborného vzdělávání a modernizaci především odborných škol, včemuž chce i nadále pokračovat. Zároveň ale považuje za důležité, aby žáci v odborném vzdělávání rozvíjeli i všeobecné dovednosti a kompetence, které jsou klíčové pro úspěšné uplatnění se na trhu práce.

Podle predikce ČSÚ bude mít demografická křivka populace 15letých v MSK v následujících letech klesající charakter, zvýšená poptávka po středním vzdělání se nepředpokládá. Kapacity 4letých gymnázií a lyceí jsou v MSK dostatečné a nepředpokládá se jejich navýšování ani zřizování nových gymnázií. V těchto oborech bude především kladen důraz na kvalitu vzdělávání.

3.1 Zápis nových středních škol, nových míst poskytování vzdělávání nebo navýšování kapacit středních škol (vyjma středních škol poskytujících vzdělávání v oborech vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami):

- a) Zápis nových středních škol ani míst poskytovaného vzdělávání se vzhledem k predikci ČSÚ – klesající demografické křivce populace 15letých v MSK, dostatečným kapacitám a nabídce širokého spektra oborů vzdělání nepředpokládá; pouze zcela výjimečně, na základě potřeb trhu práce v MSK, jednoznačně prokázané společenské potřeby¹² a s ohledem na dostupnost stávajících kapacit.
- b) Zvyšování kapacit stávajících středních škol v kraji se nepředpokládá; pouze ve zcela výjimečných případech, s ohledem na stávající naplněnost dané školy a s přihlédnutím k uplatnitelnosti absolventů školy na trhu práce, potřebám trhu práce a kvalitě školy (hodnocení školy ČŠI, úspěchy žáků školy, spolupráce se zaměstnavateli, podpora místních samospráv) a za současného recipročního snížení kapacity jiné střední školy v kraji.
- c) Zřizování nových míst poskytovaného vzdělávání na území Moravskoslezského kraje u středních škol se sídlem mimo území Moravskoslezského kraje bude podporováno ve výjimečných případech při současném splnění relevantních kritérií dle této části 3. Střední vzdělávání.

¹² Za společenskou potřebu je v tomto ohledu považována potřeba úzkého propojení a spolupráce středoškolského vzdělávání v oborech technického nebo přírodovědného zaměření s inovativními firmami a vysokými školami, s provázaností na celoživotní vzdělávání a další vzdělávání pedagogických pracovníků.

- d) Žádost o zápis nové střední školy, nového místa poskytování vzdělávání, nebo navyšování kapacit stávajících škol musí být zároveň v souladu s kritérii uvedenými v bodě 3.2.

Zohlednění potřeb trhu práce a uplatnitelnosti absolventů školy na trhu práce se nevztahuje na gymnázia a lycea.

3.2 Zápis nových oborů vzdělání, navyšování kapacit stávajících oborů vzdělání (vyjma středních škol poskytujících vzdělávání v oborech vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami):

- a) Zápis oborů 4letého gymnázia a lycea do rejstříku škol a školských zařízení se vzhledem k jejich dostatečným kapacitám a klesajícímu demografickému vývoji 15letých v MSK nepředpokládá; navýšit jejich kapacity lze zcela výjimečně v návaznosti na demografický vývoj v kraji, naplněnost a dostupnost stávajících kapacit a s přihlédnutím k výsledkům vzdělávání¹³. Vzhledem k dostatečné celkové kapacitě těchto oborů v kraji bude v případě navýšení kapacit uvedeného oboru vzdělání požadováno reciproční snížení kapacit aktivního oboru¹⁴ 4letého gymnázia nebo lycea na jiné škole v rámci kraje.
- b) V oblasti 8letých gymnázií nebudou do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány nové školy, obory ani navyšovány stávající kapacity v rámci kraje; navýšení kapacity oboru 6letého gymnázia lze za předpokladu současného ekvivalentního snížení kapacity oboru 8letého gymnázia na dané škole nebo na jiném gymnáziu v rámci kraje.
- c) Navýšení kapacity oboru Gymnázium se sportovní přípravou lze ve výjimečných a odůvodněných případech za předpokladu recipročního snížení kapacity oboru Gymnázia ve stejné délce vzdělání na stejné nebo jiné škole v rámci kraje. Zápis nového oboru Gymnázium se sportovní přípravou nebude podpořen.
- d) Do struktury oborů vzdělání s maturitní zkouškou (M, L0) bude nově zařazen nebo kapacitně posílen jen obor vzdělání, který bude nahrazovat ve stejné kapacitě a stejné formě jiný aktivní obor vzdělání s maturitní zkouškou, přičemž bude zohledňována analýza uplatnění absolventů příslušné skupiny oborů na trhu práce, dojezdová vzdálenost jiné školy, která má stejný obor zařazen ve své nabídce vzdělávání, a stávající kapacity požadovaných oborů v kraji.
- e) V oblasti oborů vzdělání s výučním listem (H) nebudou zapisovány obory vzdělání ani zvyšována kapacita stávajících oborů ve skupinách oborů vzdělání, u nichž je v posledních pěti letech vykazována míra nezaměstnanosti vyšší, než je průměr míry nezaměstnanosti absolventů příslušné kategorie vzdělání v rámci kraje, nebo tendence míry nezaměstnanosti rostoucí a stávající kapacita těchto oborů je postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce.
- f) Zápis, příp. zvýšení kapacity, oboru vzdělání s unikátním obsahem nebo oboru vzdělání jedinečného v rámci ČR bude podpořen pouze zcela výjimečně, na základě prokázaných potřeb trhu práce (doložení volných pracovních míst pro absolventy za poslední 2 roky – údaje Úřadu práce ČR, doložení předpokládaných potřeb min. 2 zaměstnavatelů v následujících 5 letech) a s ohledem na naplněnost a dostupnost stávajících kapacit s přihlédnutím k nadregionální povaze těchto oborů. Dále budou aplikována i výše uvedená relevantní kritéria pro zápis, nebo navyšování kapacit oborů. Seznam oborů vzdělání s unikátním obsahem nebo oborů vzdělání jedinečných v rámci ČR zveřejní MŠMT na svých webových stránkách a ve Věstníku MŠMT.

¹³ Pro zjištění výsledků vzdělávání bude zohledněno zejména porovnání posledních zveřejněných výsledků hrubé úspěšnosti společné části maturitních zkoušek daného oboru gymnázia v žádející škole s průměrným výsledkem hrubé úspěšnosti společné části maturitních zkoušek všech oborů gymnázií v rámci MSK za jarní a podzimní zkušební období, a to za období předcházejících 3 školních roků; analogicky se použije i u lyceí. Při posuzování žádostí mohou být zohledněny rovněž výsledky přijímacích zkoušek, respektive průměrný bodový zisk přijatých žáků v porovnání s průměrným bodovým ziskem v dané skupině školooborů v MSK, a to v případě, že budou data dostupná.

¹⁴ Aktivním oborem vzdělání je myšlen takový obor vzdělání, v němž v předchozích třech letech byli vykazováni žáci.

- g) V oborech nástavbového studia, v nichž míra dlouhodobé nezaměstnanosti absolventů v kraji přesahuje průměr míry nezaměstnanosti všech absolventů daného oboru vzdělávání v ČR, nebudou navyšovány oborové kapacity.
- h) Záměry směřující ke zvýšení nabídky zkráceného studia pro získání středního vzdělání s výučním listem nebo maturitní zkouškou budou podpořeny.

3.3 Rozvoj sítě středních škol poskytujících vzdělávání v oborech vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:

- a) Zápis nové střední školy, nových míst poskytování vzdělávání nebo navyšování kapacit stávajících středních škol určených pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami lze podpořit ve výjimečných a odůvodněných případech, závislosti na dostupnosti stávajících škol a jejich kapacitách.
- b) Zápis nebo kapacitní posílení oborů vzdělání určených zejména pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (obory kategorie C - Praktická škola jednoletá a Praktická škola dvouletá, E - dvouleté a tříleté obory vzdělání poskytující střední vzdělání s výučním listem určené zejména pro vzdělávání žáků se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním) lze podpořit v závislosti na aktuálních potřebách a s ohledem na dostupnost těchto oborů vzdělání v dané oblasti.

4. VYŠŠÍ ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 **Nové vyšší odborné školy (dále jen „VOŠ“), další místo poskytování vzdělávání nebo navýšení kapacity VOŠ** budou do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány v oborech regulovaných povolání (Zdravotnictví) nebo skupiny oborů technického vzdělávání, a s ohledem na demografický nárůst, potřeby regionálního rozvoje, naplněnost a dostupnost stávajících kapacit a současně také s ohledem na budoucí potřeby trhu práce a predikci kvalifikačních potřeb.

4.2 **Zápis nového perspektivního vzdělávacího programu oboru vzdělání nebo kapacitní posílení stávajícího oboru vzdělání** jen ve zcela ojedinělých a odůvodněných případech, kdy bude nahrazovat jiný aktivní obor o stejné kapacitě (zejména obor s vysokou mírou nezaměstnanosti absolventů – míra nezaměstnanosti vyšší než průměrná míra nezaměstnanosti absolventů VOŠ v kraji), bude mít v kraji ojedinělý charakter (tzn. ty obory vzdělání, které v současné době nejsou v kraji v rámci vyššího odborného vzdělávání zastoupeny nebo k nim neexistuje rovnocenná alternativa studia na jiném stupni vzdělávání), jeho koncepce vznikla na základě jednoznačně prokázané dlouhodobé společenské potřeby příslušně vzdělaných absolventů na trhu práce a bude doložena aktuálními stanovisky k oboru relevantních zástupců sociálních partnerů, včetně aktuálního stanoviska Úřadu práce ČR a příslušné oborové asociace (existuje-li taková).

4.3 **Obory vyššího odborného vzdělání s unikátním obsahem nebo obory VOŠ jedinečné v rámci ČR**, jejichž oborová kapacita není postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce, budou v rámci **navyšování stávajících kapacit nebo zápisu nové vyšší odborné školy nebo nového místa poskytování vzdělávání** do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány s ohledem na naplněnost a dostupnost stávajících kapacit s přihlédnutím k nadregionální povaze těchto oborů. Seznam těchto oborů vzdělání zveřejní MŠMT na svých webových stránkách a ve Věstníku MŠMT.

Při posuzování navyšování stávajících kapacit VOŠ dle výše uvedených bodů této části 4. Vyšší odborné vzdělávání bude přihlíženo se zvláštním zřetelem ke kritériím demografického vývoje, potřeb regionálního trhu práce a uplatnitelnosti absolventů školy na trhu práce, kdy tyto skutečnosti musejí být podloženy aktuálními statistikami.

Upřesnění k výčtu oborů uváděných v DZ ČR 2023–2027: Ve skupině oborů 75 – Pedagogika, učitelství a sociální péče mohou být podpořeny výlučně obory vzdělání spadající do oblasti sociální péče.

5. KONZERVATOŘE

Z důvodu dostatečných volných kapacit konzervatoří nebudou po dobu platnosti tohoto dlouhodobého záměru v oblasti konzervatoří do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány nové školy, nová místa poskytování vzdělávání ani navýšení kapacit. Zápis nových míst poskytovaného vzdělávání bude podpořen jen ve výjimečných a odůvodněných případech bez změny celkové kapacity konzervatoře.

6. JAZYKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Z důvodů dostačujících kapacit nebude podpořen zápis nových jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky ani zápis nových míst poskytovaného vzdělávání. Nebude podpořeno navyšování kapacit stávajících jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky.

7. ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Vzhledem ke stávajícímu vývoji a dlouhodobě stabilní situaci v Moravskoslezském kraji a predikovanému demografickému vývoji do roku 2028/2029 je žádoucí kapacity ZUŠ za celý Moravskoslezský kraj zachovat na stabilní úrovni.

7.1 Zápis nových základních uměleckých škol nebude podporován.

7.2 Kapacity ZUŠ mohou být navýšeny pouze ve výjimečných a odůvodněných případech, pokud v době rozhodování o žádosti podíl celkových kapacit ZUŠ v kraji na populaci ve věku 6-18 let nepřekračuje 20 %, se zohledněním situace v okrese, ve kterém má ZUŠ žádající o navýšení kapacity sídlo, v tom zejména ve vazbě na:

- a) demografický vývoj v kraji a příslušném okrese;
- b) naplněnost kapacit ZUŠ v okrese, ve kterém má ZUŠ žádající o navýšení kapacity sídlo, se zohledněním podílu celkové kapacity ZUŠ na populaci ve věku 6–18 let příslušného okresu;
- c) dlouhodobý vývoj naplněnosti ZUŠ;
- d) prokázanou dlouhodobou poptávku/převís poptávky po vzdělávání (doloženo průběhem přijímacího řízení, příp. jiným prokazatelným způsobem – dotazníkový průzkum (zejména v případě požadavků na navýšení kapacity z důvodu zápisu nového uměleckého oboru), aktuální vyjádření/stanoviska zákonných zástupců žáků, zástupců obce/města atp.)).

7.3 Kapacity ZUŠ nebudou navyšovány v případě, že podíl kapacit ZUŠ v kraji na populaci ve věku 6-18 let překračuje 20 % nebo je 20 % roven. Zvýšení kapacity konkrétní ZUŠ při překročení výše uvedeného 20% podílu je možné pouze za současného recipročního snížení kapacity jiné/jiných ZUŠ se sídlem v Moravskoslezském kraji, a to ve stejném nebo vyšším rozsahu, ve vazbě na demografický vývoj v kraji a příslušném okrese a ve vazbě na vývoj naplněnosti a kapacit ZUŠ v příslušném okrese.

7.4 Geografické pokrytí území Moravskoslezského kraje místy poskytovaného vzdělávání ZUŠ v kraji je v současnosti adekvátní pro zajištění dostupnosti základního uměleckého vzdělávání.

Zřizování nových míst poskytovaného vzdělávání:

- a) je možné pouze výjimečně z jasně uvedených objektivních důvodů¹⁵, při prokázání reálného zájmu zejména ze strany zákonných zástupců stávajících či potenciálních žáků s bydlištěm v přiměřené dojezdové vzdálenosti (zohledněna budou také aktuální stanoviska dalších subjektů, např. místní

¹⁵ Např. náhrada prostor při výmazu či omezení možnosti/změně podmínek využívání jiného místa poskytovaného vzdělávání (stavební úpravy, změna smluvních podmínek atp.), zápis/výmaz místa na hraničních územích okresů/ORP (hranice spádovosti více ZUŠ), zajištění dostupnosti vzdělávání pro žáky mladšího školního věku atp.

samosprávy, relevantních subjektů v oblasti vzdělávání atp.), dále při zajištění, resp. zachování odpovídajících podmínek pro základní umělecké vzdělávání i z hlediska nabídky uměleckých oborů;

- b) bude zohledňována spádovost ZUŠ v rámci okresů, přirozená spádovost ZUŠ dle jejich sídla (zohlednění mj. správních obvodů ORP) a dostupnost stávajících míst poskytovaného vzdělávání základních uměleckých škol v kraji;
- c) zápis místa poskytovaného vzdělávání v jiném okrese, než ve kterém je sídlo ZUŠ v Moravskoslezském kraji, bude podporován pouze ve výjimečných a jasně odůvodněných případech.

8. ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ

8.1 Školská zařízení pro zájmové vzdělávání (střediska volného času, školní družiny a školní kluby)

Povolování zápisu nového zařízení pro zájmové vzdělávání jen zcela výjimečně, na základě jednoznačně prokázané potřeby a v míře přiměřené nárůstu počtu dětí a žáků spolu s přihlédnutím ke stávající síti zařízení zájmového vzdělávání v dané oblasti a její naplněnosti a při zachování odpovídajících podmínek pro zájmové vzdělávání. Není možno zřídit nové středisko volného času (dále jen „SVČ“) v přiměřené dojezdové vzdálenosti od místa, kde už SVČ působí. Nebude povoleno zapsání nového místa poskytovaného vzdělávání nebo školských služeb právnické osoby vykonávající činnost SVČ se sídlem mimo území kraje.

Součet kapacit školní družiny a školního klubu, zřízených při základní škole, nesmí být vyšší než kapacita dané základní školy. Neplatí pro případy uvedené pod písm. b).

- a) Zvyšování kapacity školní družiny nebo školního klubu bude umožněno pouze v případě, že činnost školní družiny nebo školního klubu bude vykonávat nebo vykonává stejná právnická osoba jako činnost příslušné školy (dále jen „žadatel“). Tedy v případě školních družin základní škola s 1. stupněm a v případě školního klubu základní škola s 2. stupněm, šestileté nebo osmileté gymnázium nebo konzervatoř s osmiletým vzdělávacím programem.
- b) V případě, kdy školní družina nebo školní klub bude zajišťovat zájmové vzdělávání i pro žáky jiných škol, lze při zápisu nové školní družiny nebo školního klubu nebo zvýšení jejich kapacity přihlédnout ke kapacitám školních družin nebo školních klubů a naplněnosti škol v daném místě.
- c) Nebude podporováno zvyšování kapacit školních družin a školních klubů u základních škol, ve kterých se vzdělává více žáků v individuálním vzdělávání než žáků s denní docházkou do základní školy. Kapacita školní družiny tedy nebude povolována vyšší, než je aktuální počet žáků s denní docházkou do základní školy.

8.2 Školská poradenská zařízení

V oblasti školských poradenských zařízení:

- a) nebude povolován zápis nového školského poradenského zařízení.
- b) zápis nových míst poskytování školských poradenských služeb pouze v odůvodněných případech, s ohledem na demografický nárůst a dostupnost stávajících poradenských zařízení.

8.3 Školská výchovná a ubytovací zařízení (domovy mládeže a internáty)

V oblasti školských výchovných a ubytovacích zařízení:

- a) bude síť a kapacita upravována v jednotlivých oblastech s ohledem na potřebnost zajištění služeb, které poskytují, a demografický vývoj (s výjimkou zařízení zřizovaných ministerstvem);

- b) pro zajištění školských výchovných a ubytovacích služeb využívat jejich stávající kapacitu v maximální míře.

8.4 Zařízení školního stravování

V oblasti zařízení školního stravování:

- a) zápis nového zařízení školního stravování bude povolen jen výjimečně a na základě odůvodněné potřeby;
- b) síť a kapacitu zařízení školního stravování v jednotlivých oblastech upravovat podle skutečných potřeb k zajištění školního stravování a za předpokladu odpovídající stavebně technické kapacity zařízení; posuzováno bude rovněž využití kapacit stávajících zařízení školního stravování v dané oblasti.

8.5 Školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy

V oblasti školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy:

- a) přizpůsobovat síť dětských domovů v MSK aktuálním potřebám, bez rozšiřování stávající sítě;
- b) případné úpravy lůžkových kapacit realizovat v závislosti na reálných potřebách.

8.6 Střediska výchovné péče

Současná síť středisek výchovné péče bude doplňována s ohledem na velikost populace a dle míry výskytu rizikového chování v daném území, a to v návaznosti na analýzu potřeb regionů, demografický vývoj v daném regionu a současně predikci vývoje míry rizikového chování v populaci. Vzhledem k předpokládaným nedostatečným kapacitám středisek výchovné péče budou v územích se zvýšenou potřebností podle věty první v následném období zřizována nová střediska, respektive bude možné zvyšovat jejich kapacitu do rejstříku škol a školských zařízení, a to s ohledem na stávající síť středisek. V ostatních územích (kde není zvýšená míra výskytu rizikového chování) budou nová střediska výchovné péče (případně navyšování jejich kapacit) zapisována do rejstříku škol a školských zařízení pouze v případech prokázané potřebnosti s ohledem na stávající síť středisek výchovné péče a jejich kapacity.

8.7 Školská účelová zařízení

Činnost školských účelových zařízení v MSK bude přizpůsobována aktuálním potřebám vzdělávání s důrazem na efektivitu této činnosti. Zápis nového školního hospodářství nebo střediska praktického vyučování bude podpořen jen výjimečně, v odůvodněných případech a za předpokladu prokazatelné provázanosti na činnost příslušně zaměřené školy.

8.8 Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

Nebude podporován zápis nových zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků ani rozšiřování počtu míst poskytovaného vzdělávání.

7 Analýzy

7.1 Analýza vzdělávací soustavy v kraji

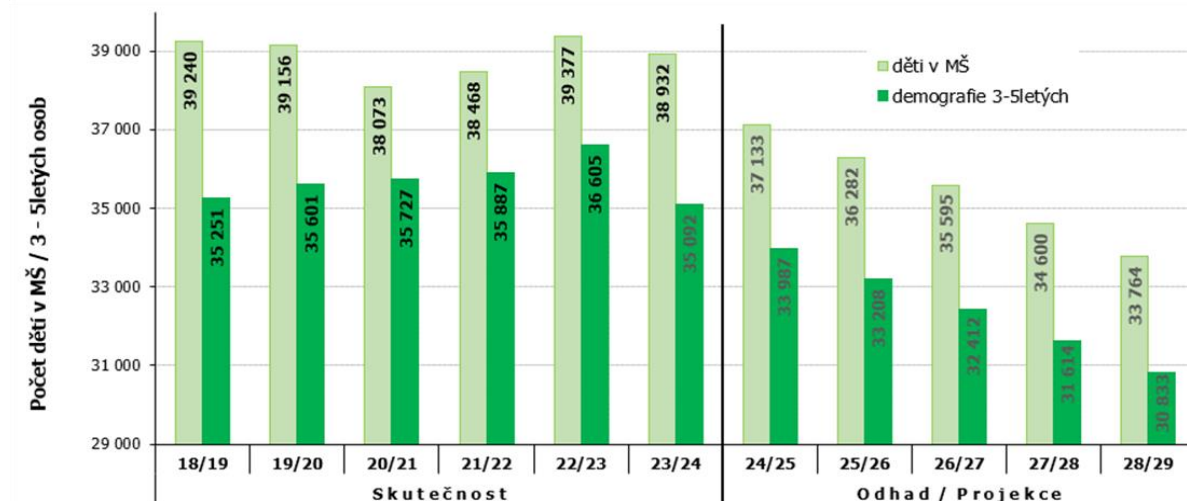
PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Ve školním roce 2023/2024 vykonávalo v Moravskoslezském kraji činnost mateřských škol celkem 468 organizací (v 1 853 třídách), z toho 15 organizací bylo zaměřeno na práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami. Do předškolního vzdělávání bylo v témže roce zapojeno 38 932 dětí (v průměru 21 dětí ve třídě).

Z hlediska zřizovatelských kompetencí jsou nejčastěji zastoupeny mateřské školy zřizované obcí, konkrétně 407 organizací, jejichž podíl na celkovém počtu mateřských škol v MSK činí 87 %. Toto procentní zastoupení dlouhodobě klesá, a to v důsledku rostoucího podílu tzv. nespádových mateřských škol, zejména škol zřizovaných privátními subjekty, jejichž zastoupení je již 9 %, tj. 42 organizací. MSK zřizuje 11 mateřských škol, především pro děti podle § 16 odst. 9 školského zákona, tj. zaměřené na práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami. Z těchto organizací jen jedna vykazuje také běžnou třídu. Zbývajících 8 organizací zřizují církve.

Ve vazbě na demografickou křivku, resp. zvyšující se počet dětí ve věkové kohortě 3–5 let, která kulminovala dle posledních oficiálních dat ČSÚ k 31. 12. 2022, vzrostl počet dětí vzdělávaných v mateřských školách od školního roku 2020/2021 do školního roku 2022/2023 o 1 304 dětí. Tento nárůst byl reflektován přizpůsobením dostupných kapacit. I když žádosti o navýšení kapacit mateřských škol nedosáhly tak vysoké hodnoty (jednalo se pouze o 592 míst), toto navýšení bylo dostačující k uspokojení rostoucího zájmu.

Graf č. 12 Vývoj celkového počtu dětí v mateřských školách (bez dětí při zdravot. zařízení) a demografický vývoj populace ve věkové skupině 3–5letých v MSK

Poznámka: Od 31. 12. 2023 je u demografických dat uvedena projekce ČSÚ.

Zdroj: Počet dětí – skutečnost k 30. 9. MŠMT, odhad OŠMS; Demografie – skutečnost k 31. 12. ČSÚ a Projekce ČSÚ z roku 2019.

Tab. č. 3 Vývoj celkového počtu dětí v mateřských školách v MSK

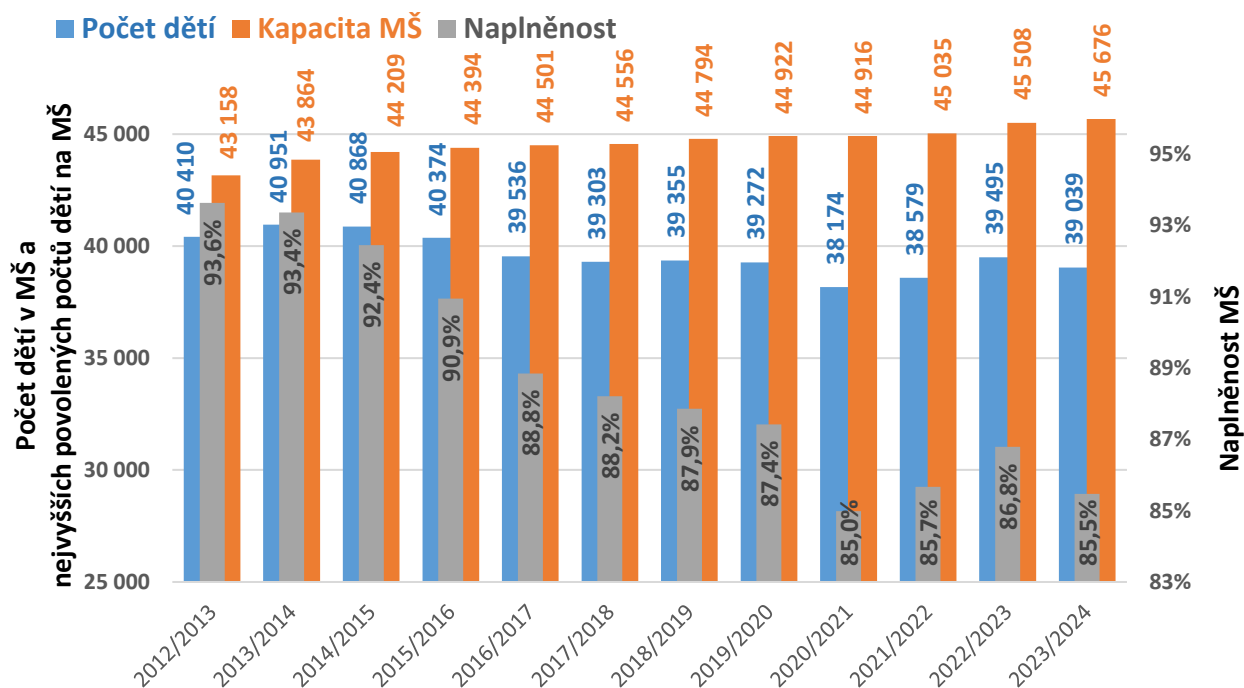
Děti v MŠ	Skutečnost						Odhad					
	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28	28/29	
běžné třídy	37 885	37 749	36 768	37 153	38 031	37 628	35 873	35 050	34 386	33 425	32 618	
speciální třídy	1 355	1 407	1 305	1 315	1 346	1 304	1 260	1 232	1 209	1 175	1 146	
Celkem	39 240	39 156	38 073	38 468	39 377	38 932	37 133	36 282	35 595	34 600	33 764	

Poznámka: Počty nezahrnují děti v MŠ při zdravotnickém zařízení.

Zdroj: Počet dětí – skutečnost k 30. 9. MŠMT, odhad OŠMS

Celková kapacita míst v mateřských školách uváděná v rejstříku škol a školských zařízení v aktuálním školním roce 2023/2024 činila 45 676 míst, což při celkovém počtu 39 039 vzdělávaných dětí v MŠ představuje 85,5% naplněnost. Meziroční pokles počtu dětí v MŠ v tomto školním roce o 445 dětí potvrzuje očekávaný vývoj demografické křivky 3–5letých obyvatel v MSK dle Projekce ČSÚ z roku 2019. Tato projekce modeluje následující nepřetržité snižování počtu osob v této věkové kategorii s průměrným meziročním poklesem cca o 2,5 %. Kulminace této věkové kohorty, která nastala k 31. 12. 2022, tj. 36 605 obyvatel, by dle projekce již neměla být překonána.

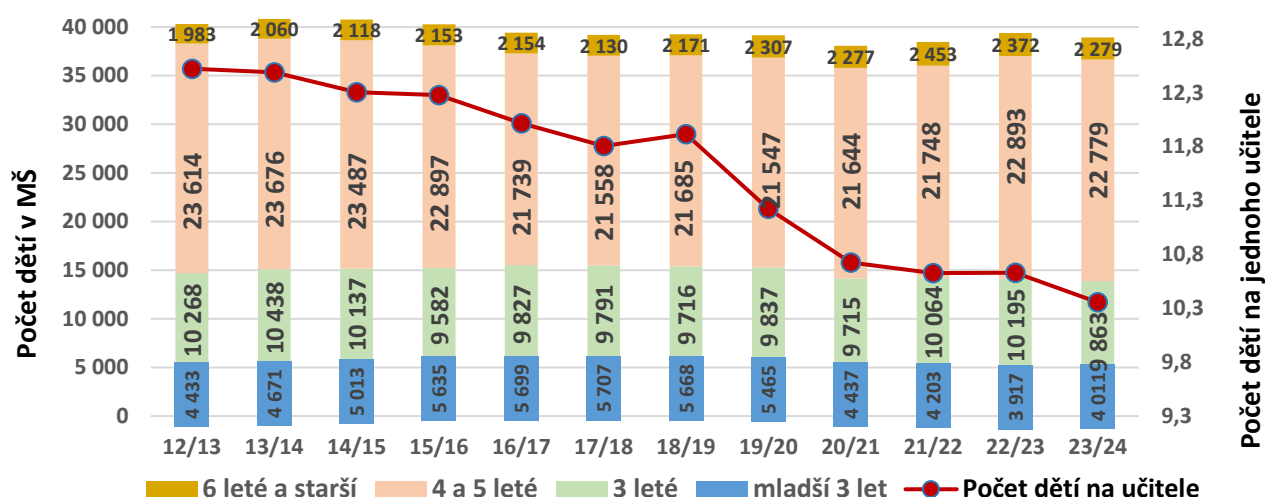
Graf č. 13 Vývoj počtu všech dětí v MŠ (včetně dětí při zdravot. zařízení), kapacit MŠ a naplněností v MSK

Zdroj: MŠMT

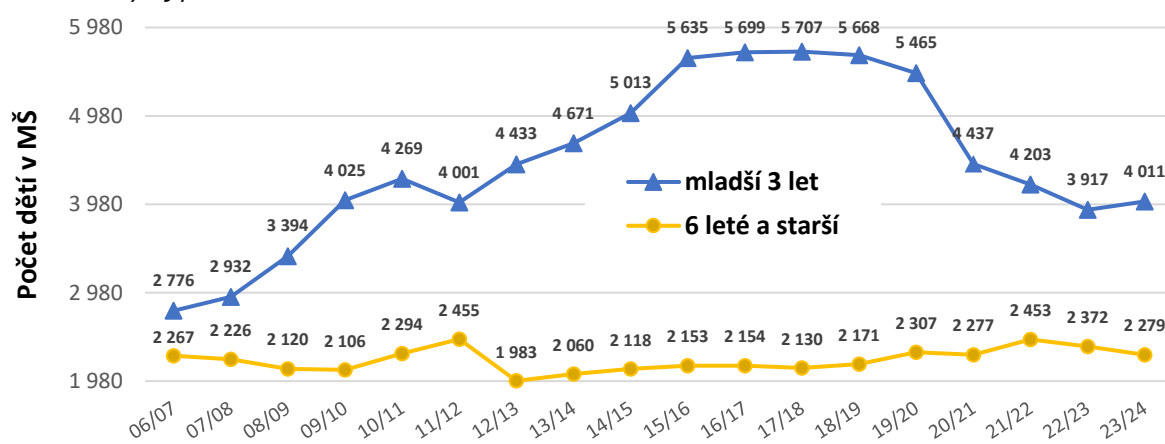
Na základě výše uvedených dat by bylo možné konstatovat, že v Moravskoslezském kraji jsou kapacity mateřských škol aktuálně dostatečné. Nicméně na poptávku po mateřských a základních školách působí i řada dalších faktorů, nejen demografický vývoj. Mezi tyto faktory patří např. spádovost mateřské školy, dojíždka rodičů za prací, preferenční přístupy rodin a rodičů, ať už se jedná o alternativní přístupy či pověst konkrétní školy, nebo migrační tendence. V Moravskoslezském kraji je poměrně významným trendem stěhování mladých rodin do okrajových částí měst či okolních obcí s dobrou dopravní dostupností. Všechny tyto faktory vedou k lokálně nerovnoměrnému rozložení mezi nabídkou a poptávkou po vzdělávání v mateřské škole. Je tak obtížné s dostatečným předstihem přesně předpovědět takto motivovanou poptávku a flexibilně přizpůsobovat kapacitní možnosti mateřských škol.

Graf č. 14 Vývoj počtu dětí v mateřských školách v MSK dle věku

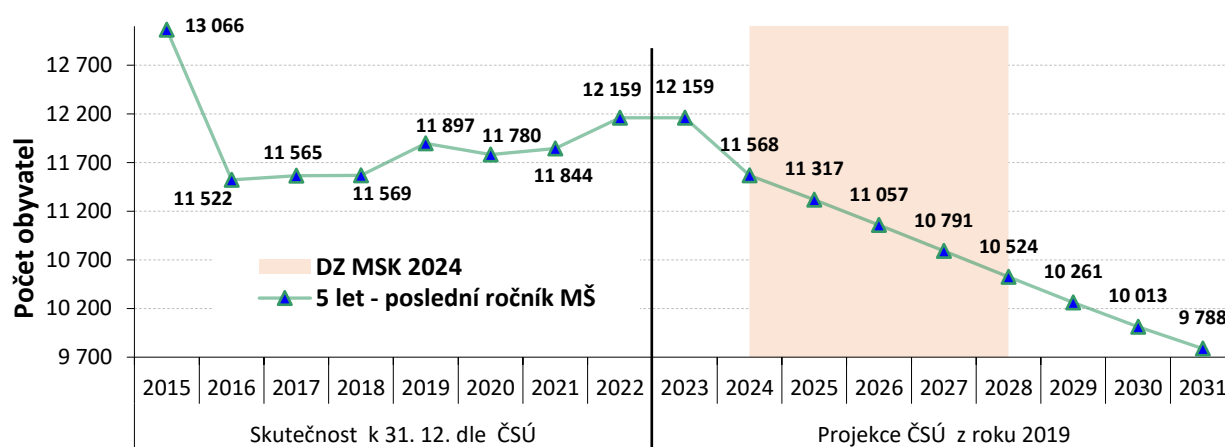
Zdroj: MŠMT

Graf č. 15 Vývoj počtu dětí v MŠ mladších 3 let a starších 6 let

Zdroj: MŠMT

Graf č. 16 Demografický vývoj 5letých a jeho projekce v MSK – povinný poslední rok MŠ

Zdroj: ČSÚ – věkové složení obyvatelstva, Projekce ČSÚ z roku 2019

Nabídka předškolního vzdělávání v MSK je dostatečně široká a zahrnuje různé vzdělávací programy. Tyto programy jsou zaměřeny nejen na standardní všestranný rozvoj dětí, ale také nabízejí alternativní

přístupy. Na území kraje působí školy, jejichž vzdělávací koncepce je postavena na Montessori pedagogice, Waldorfské pedagogice, Svobodném demokratickém přístupu, dále zde působí církevní mateřské školy, mateřské školy akcentující vzdělávání v anglickém jazyce nebo vycházející z programu „Začít spolu“. V posledních dvou letech došlo také k výraznému nárůstu počtu lesních mateřských škol, které využívají přírodní prostředí pro vzdělávání a hru dětí.

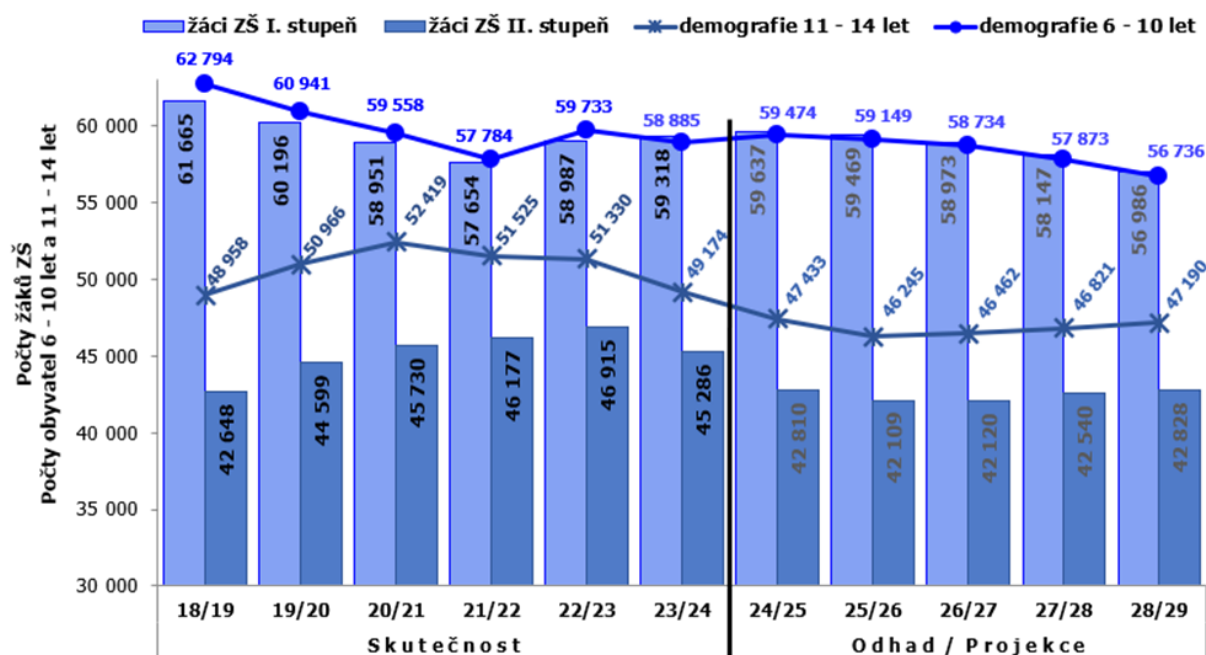
ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Síť základních škol, ve kterých mohou žáci plnit povinnou školní docházku, je v MSK dlouhodobě stabilní. Drobné meziroční změny jsou evidovány pouze v řádu jednotek. Ve školním roce 2023/2024 vykonávalo činnost základní školy v MSK celkem 439 organizací (bez organizací MŠMT), z toho 32 organizací bylo zřízeno čistě pro žáky podle § 16 odst. 9 školského zákona, tj. zaměřených na práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Celkem všechny základní školy navštěvovalo ve 5 642 třídách 104 604 žáků (v průměru 18,5 žáka na třídu).

V aktuálním školním roce 2023/2024 tvoří nejpočetnější skupinu základní školy zřizované obcemi, které zauímají 87 % podíl (tj. 382 subjektů, z toho 2 čistě pro žáky se SVP). V MSK dále působí 24 tzv. nespádových škol zřizovaných soukromými subjekty. Ty jsou v procentním vyjádření zastoupeny 5,5 % a jejich podíl na celkovém počtu základních škol dlouhodobě roste. Povinnou školní docházku je možné rovněž absolvovat v základních školách zřizovaných krajem (26 organizací) a církvemi (7 organizací). Z výše uvedených informací je zřejmé, že síť základních škol je poměrně široká a nabízí rozmanité vzdělávací programy v podobě Montessori pedagogiky, Waldorfské pedagogiky, vzdělávání postavené na Svobodném demokratickém přístupu, či s akcentem na bilingvní přípravu. Tato nabídka ovšem není zastoupena rovnoměrně ve všech okresech. Například v okrese Bruntál nabízí vzdělávání postavené na alternativních přístupech pouze 2 školy, oproti tomu v Ostravě je privátní sektor zastoupen 11 subjekty.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je realizováno v běžných základních školách s využitím podpůrných opatření. V případě, že jsou tato podpůrná opatření nedostačující, může být žák zařazen na základě doporučení ŠPZ do školy zřízené pro žáky s konkrétním druhem zdravotního znevýhodnění podle § 16 odst. 9 školského zákona. V MSK vykonávalo tuto činnost celkem 32 základních škol speciálních, tj. tyto školy vykázaly žáky pouze ve speciálních třídách, jejímž zřizovatelem je nejčastěji kraj s celkem 23 organizacemi. Další 4 základní školy čistě pro žáky se SVP jsou zřízeny privátním sektorem, a dále 3 organizace jsou zřízeny církevním subjektem a 2 obcemi.

Graf č. 17 Vývoj počtu žáků dle stupně ZŠ (bez žáků při zdravot. zařízení) a demografický vývoj populace příslušného věku v MSK

Poznámka: Od 31. 12. 2023 je u demografických dat uvedena projekce ČSÚ.

Zdroj: Počet žáků – skutečnost k 30. 9. MŠMT, odhad OŠMS; Demografie – skutečnost k 31. 12. ČSÚ a Projekce ČSÚ z roku 2019

Tab. č. 4 Vývoj počtu žáků v základních školách (bez žáků při zdravot. zařízení) v MSK

Žáci v ZŠ		Skutečnost						Odhad				
Stupeň ZŠ	Druh třídy	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28	28/29
I. Stupeň	běžné třídy	60 001	58 503	57 280	55 988	57 276	57 597	57 907	57 743	57 262	56 460	55 333
	speciální třídy	1 664	1 693	1 671	1 666	1 711	1 721	1 730	1 725	1 711	1 687	1 653
	I. Stupeň Celkem	61 665	60 196	58 951	57 654	58 987	59 318	59 637	59 469	58 973	58 147	56 986
II. Stupeň	běžné třídy	41 125	43 048	44 182	44 656	45 401	43 723	41 333	40 656	40 667	41 072	41 349
	speciální třídy	1 523	1 551	1 548	1 521	1 514	1 563	1 478	1 453	1 454	1 468	1 478
	II. Stupeň Celkem	42 648	44 599	45 730	46 177	46 915	45 286	42 810	42 109	42 120	42 540	42 828
Celkový součet		104 313	104 795	104 681	103 831	105 902	104 604	102 447	101 578	101 093	100 688	99 814

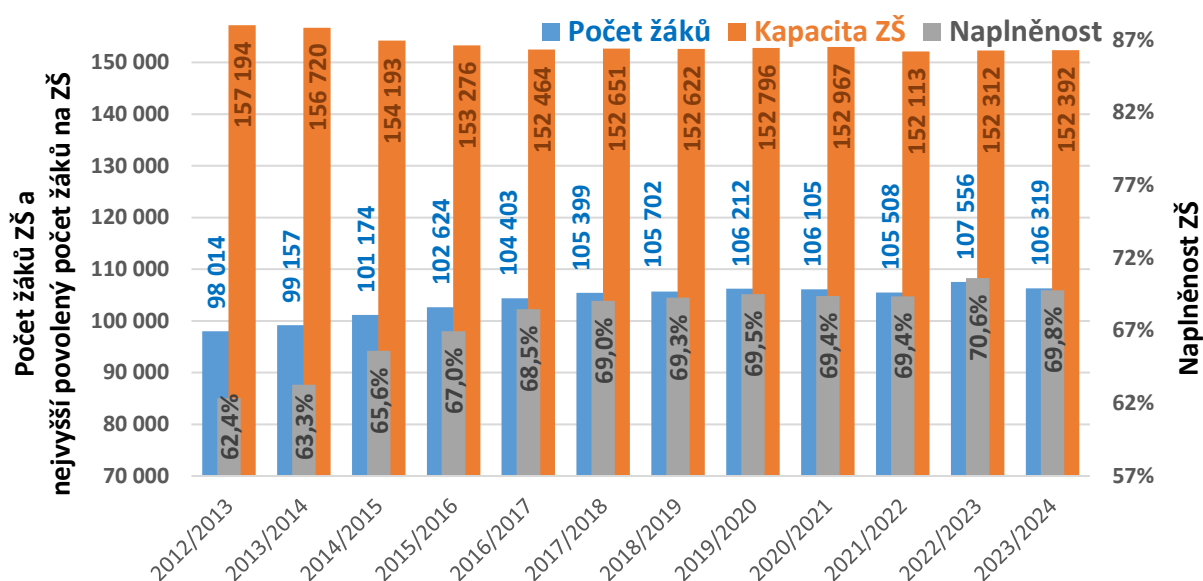
Poznámka: Počty nezahrnují žáky vzdělávané jiným způsobem dle § 38, § 41 školského zákona a žáky při zdravotnickém zařízení.

Zdroj: Počet žáků – skutečnost k 30. 9. MŠMT, odhad OŠMS

Kapacity základních škol jsou v MSK až na výjimky dostačující. Ve školním roce 2023/2024 činila celková kapacita základních škol 152 392 míst (průměrná naplněnost 69,8 %). Je však důležité poznamenat, že údaje o kapacitách vedené v rejstříku škol a školských zařízení nemusí vždy odpovídat skutečnému prostorovému nebo materiálně-technickému vybavení škol (ve vazbě na zpříšňující se legislativní podmínky a hygienické požadavky). Proto je vypovídající hodnota těchto údajů relativně nízká.

V obcích s pozitivním demografickým vývojem docházelo v minulosti k navýšení kapacit dle aktuálních potřeb. Uvedené se týkalo zejména okrajových částí měst nebo přilehlých obcí s dobrou dopravní dostupností, kam se stěhují mladé rodiny s dětmi.

Graf č. 18 Vývoj všech žáků ZŠ (včetně dětí při zdravot. zařízení), jejich kapacit a naplněností v MSK

Zdroj: MŠMT

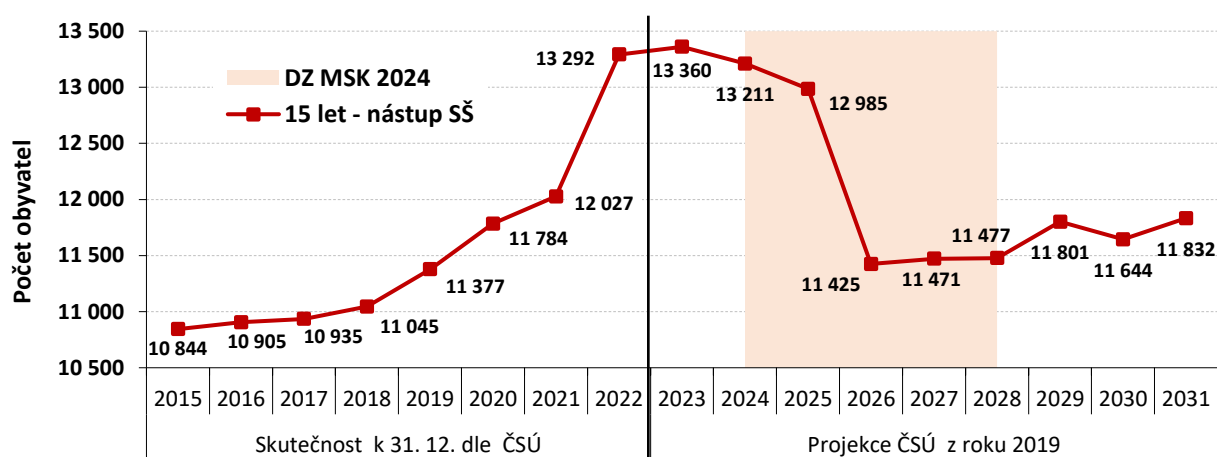
STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A VZDĚLÁVÁNÍ V KONZERVATOŘI

Ve školním roce 2023/2024 byla síť středních škol v MSK tvořena 137 organizacemi. Činnost konzervatoře vykonávaly 2 organizace. Převážným zřizovatelem organizací vykonávajících činnost střední školy je MSK. K datu 30. 9. 2023 se vzdělávalo v 89 organizacích – středních školách, které zřizuje MSK, celkem 40 595 žáků, a v 1 konzervatoři se vzdělávalo 350 žáků. Privátní subjekty zřizují 39 středních škol s celkem 10 590 žáky, církve zřizují 5 středních škol s 833 žáky a 1 konzervatoř se 110 žáky. Nejméně čestnými zřizovateli středních škol jsou obce a ministerstva. Ve 2 obecních středních školách se v aktuálním školním roce 2023/2024 vzdělává 293 žáků. MŠMT zřizuje 1 střední školu se 14 žáky a 1 organizace zapsaná v rejstříku škol a školských zařízení, jejímž zřizovatelem je Ministerstvo vnitra.

Základním kritériem při plánování rozvoje vzdělávací soustavy v MSK v podobě sítě škol a školských zařízení v území je demografický vývoj. V oblasti středního školství jde zejména o skupinu 15letých obyvatel, neboť se jedná o věk, ve kterém zpravidla dochází u žáků k ukončení základního vzdělávání a přestupu do středního vzdělávání. Počet osob této věkové kohorty je jedním z základních faktorů při plánování kapacit středních škol s ohledem na počet žáků nastupujících do prvních ročníků. Klíčová je rovněž velikost skupiny obyvatel ve věku 15–18 let, která tvoří celkovou naplněnost kapacit středních škol.

K 31. 12. 2023 byla dle projekce ČSÚ z roku 2019 očekávána kulminace počtu 15letých obyvatel v MSK ve výši 13 360. Skutečnost však bude potvrzena až v květnu 2024, kdy ČSÚ, po zpracování demografických dat, oficiálně zveřejní výsledky. Nejmarkantnější meziroční nárůst byl mezi roky 2021 a 2022, kdy činil 10,5 %. I přesto byla v těchto letech vzdělávací nabídka středních škol v kraji dostatečná. Pouze v případě žádaných oborů vzdělání mohlo být přijetí uchazeče ke vzdělávání oproti předchozím roků podstatně složitější. Následně do roku 2026 predikuje projekce ČSÚ z roku 2019 v MSK klesající počet 15letých osob.

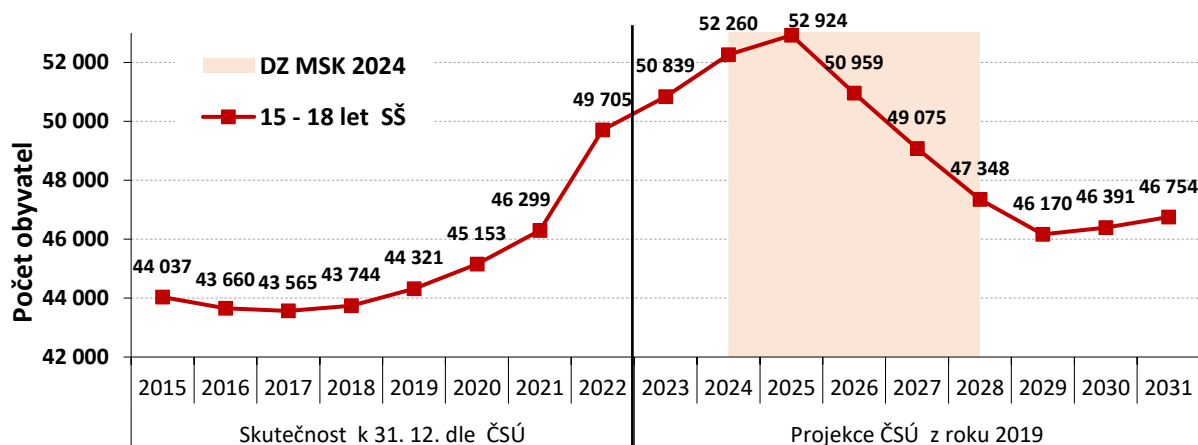
Graf č. 19 Demografický vývoj 15letých a jeho projekce v MSK – obvyklý věk nástupu do SŠ

Zdroj: ČSÚ

Populace věkové skupiny 15–18 let zaznamenává od roku 2018 stálý meziroční nárůst. V roce 2022 žilo v MSK 49 705 obyvatel této věkové skupiny. Dle projekce ČSÚ z roku 2019 se početní růst očekává až do roku 2025, poté by měla křivka 4 roky klesat, než opět začne mírně růst. Kulminace z roku 2025 však dle projekce již nebude překonána. Předpokládá se, že v roce 2025 bude v MSK žít o 6,5 % více 15-18letých obyvatel, než v roce 2022.

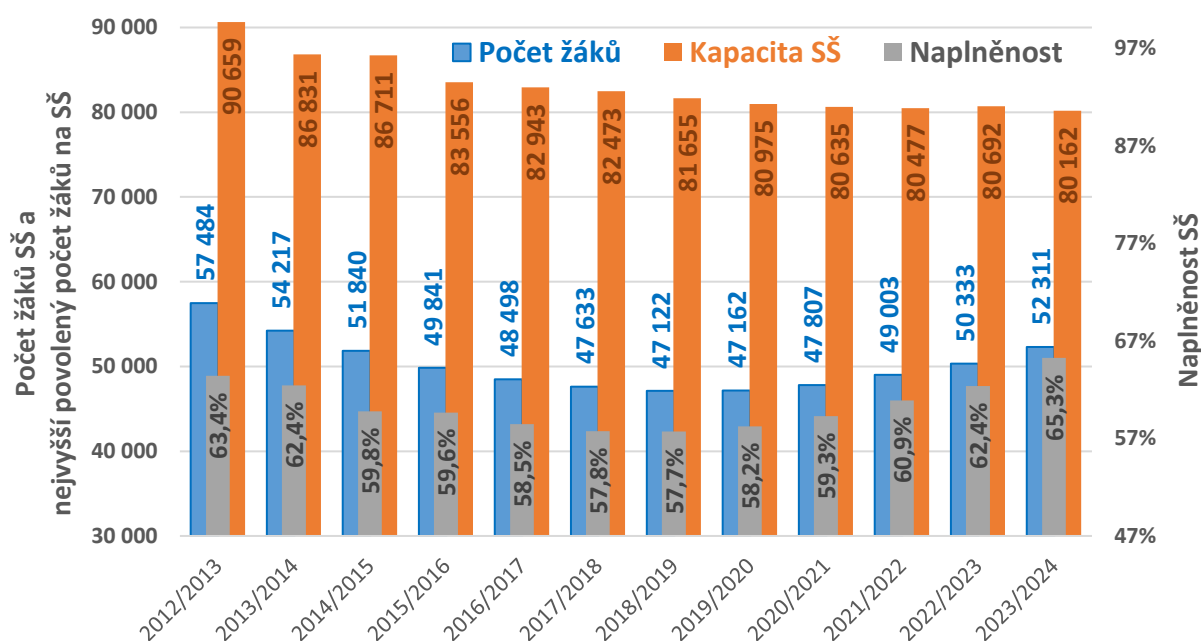
Graf č. 20 Demografický vývoj 15–18letých a jeho projekce v MSK

Zdroj: ČSÚ – věkové složení obyvatelstva, Projekce ČSÚ z roku 2019

Ve aktuálním školním roce 2023/2024 je zapsáno ke studiu ve středních školách v MSK celkem 52 311 žáků. Tento počet však z daleka nedosahuje kapacity všech středních škol v kraji, která činí 80 162 žáků. Naplněnost kapacity středních škol tak činí 65,3 %.

Graf č. 21 Vývoj všech žáků SŠ a jejich kapacit a naplněností v MSK

Zdroj: MŠMT

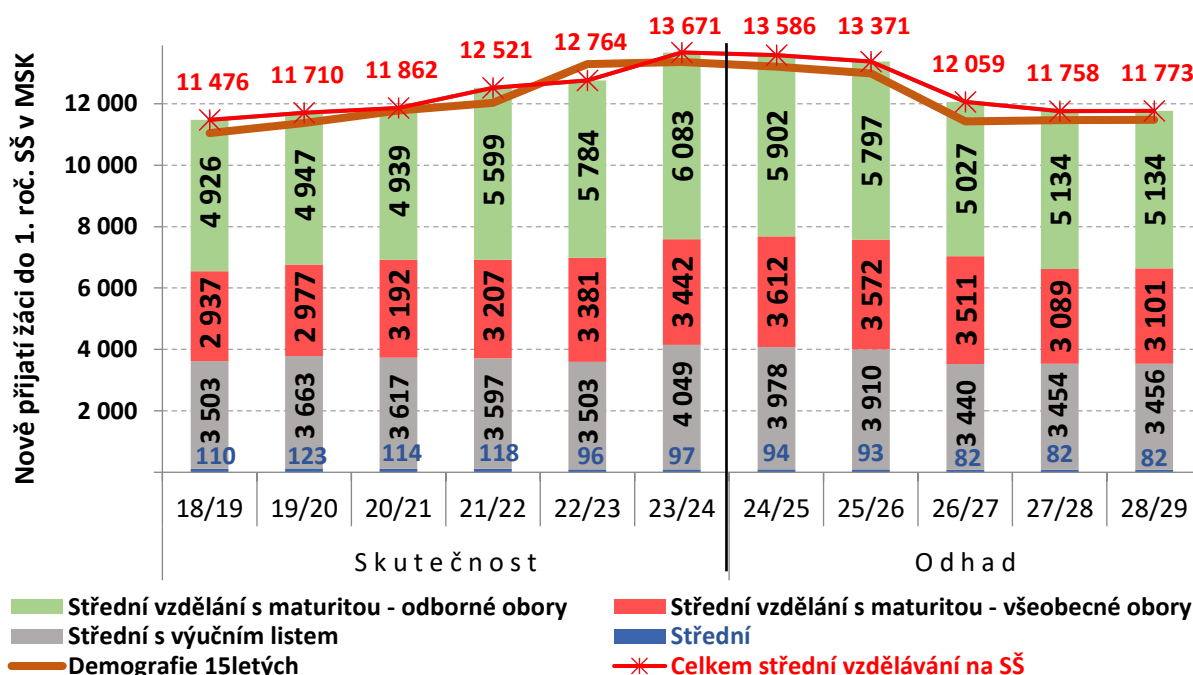
Z pohledu vývoje počtu nově přijatých žáků do 1. ročníků denní formy vzdělávání ve středních školách, bez zkráceného a nástavbového studia, a příslušných ročníků víceletých gymnázií (tj. odpovídající 15letým žákům SŠ), se za posledních pět let poměr nově přijatých do oborů středního vzdělání s maturitní zkouškou k nově přijatým do oborů vzdělání bez maturitní zkoušky mírně navýšil. Ve školním roce 2018/2019 činil tento poměr 68,5 % : 31,5 % (7 863 žáků : 3 613 žáků). V aktuálním školním roce 2023/2024 tento poměr činí 69,7 % : 30,3 % (9 525 žáků : 4 146 žáků). S ohledem na tento trend a MŠMT deklarovaný trend podpory všeobecného středního vzdělání je předpokládán nárůst poměru nově přijatých do oborů středního vzdělání s maturitní zkouškou na úkor oborů bez maturitní zkoušky.

Tab. č. 5 Vývoj počtu nově přijatých žáků do 1. ročníků denní formy vzdělávání ve SŠ a konzervatořích včetně příslušných ročníků víceletých gymnázií a osmileté konzervatoře v MSK

Žáci SŠ v DFV		Skutečnost						Odhad				
		18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28	28/29
VZDĚLÁVÁNÍ VE STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH		12 131	12 393	12 565	13 202	13 887	14 436	14 293	14 069	12 688	12 391	12 404
Celkem bez maturitní zkoušky		3 691	3 865	3 807	3 790	4 136	4 234	4 144	4 079	3 603	3 618	3 618
v tom	Střední	110	123	114	118	96	97	94	93	82	82	82
	Střední s výučním listem	3 503	3 663	3 617	3 597	3 960	4 049	3 978	3 910	3 440	3 454	3 456
	Zkrácené studium	78	79	76	75	80	88	72	77	81	82	80
Celkem s maturitní zkouškou		8 440	8 528	8 758	9 412	9 751	10 202	10 149	9 990	9 085	8 773	8 786
v tom	Střední vzdělání s maturitou bez NS a ZKS	7 863	7 924	8 131	8 806	9 165	9 525	9 514	9 368	8 537	8 223	8 235
	L bez nástaveb	783	736	677	716	759	855	755	742	653	656	656
	M	4 712	4 772	4 888	5 528	5 705	5 928	5 865	5 765	5 072	5 093	5 095
	z M lycea	569	561	626	645	680	700	719	711	699	615	617
	gymnázia (příslušné ročníky)	2 368	2 416	2 566	2 562	2 701	2 742	2 893	2 861	2 812	2 474	2 484
	čtyřletá (nově přijatí)	1 433	1 400	1 528	1 548	1 653	1 686	1 775	1 755	1 725	1 518	1 524
	šestiletá (3. ročník)	280	285	249	244	254	250	268	265	260	229	230
	osmiletá (5. ročník)	655	731	789	770	794	806	850	841	827	727	730
	Zkrácené studium (ZKS)	12	14	22	11	8	14	15	12	11	12	11
	Nástavbové studium (NS)	565	590	605	595	578	663	621	610	537	539	539
VZDĚLÁVÁNÍ V KONZERVATOŘÍCH		96	65	86	73	83	84	87	76	86	78	82
v tom	šestiletá (nově přijatí)	86	58	80	67	78	75	79	69	77	70	76
	osmiletá (5. ročník)	10	7	6	6	5	9	8	7	9	8	6
Celkový součet		12 227	12 458	12 651	13 275	13 970	14 520	14 380	14 145	12 774	12 469	12 486

Zdroj: skutečnost – MŠMT, odhad – OŠMS

Graf č. 22 Vývoj počtu nově přijatých žáků do 1. ročníků denní formy vzdělávání ve SŠ včetně příslušných ročníků víceletých gymnázií bez zkráceného a nástavbového studia, tj. odpovídající 15letým žákům SŠ

Zdroj: skutečnost – MŠMT, odhad – OŠMS, demografie – ČSÚ

V porovnání se školním rokem 2018/2019 došlo ve školním roce 2023/2024 k navýšení celkového počtu žáků vzdělávajících se v denní formě vzdělávání ve středních školách (včet. konzervatoří) v MSK o 5 349 žáků, tj. o 11,6 %. Důvodem tohoto nárůstu bylo meziroční navyšování počtu žáků přijímaných do prvních ročníků, které souviselo s rostoucí demografickou křivkou 15letých, a následně jejich postup do vyšších ročníků. Ještě v následujících dvou letech bude dle predikce vývoje demografie počet dané skupiny žáků růst, následně se předpokládá pokles.

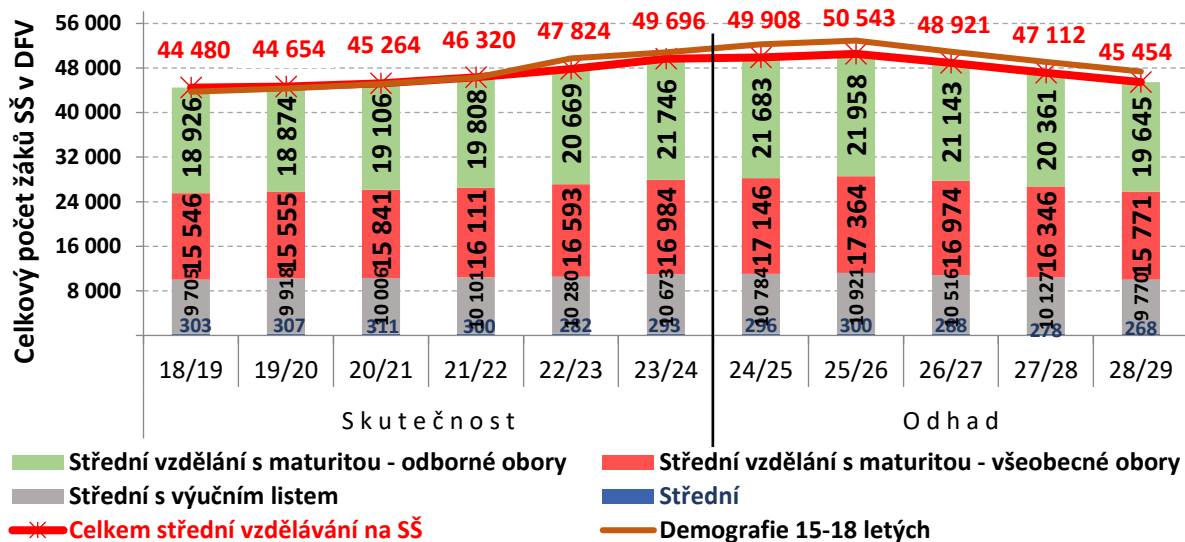
Tab. č. 6 Vývoj počtu žáků v denní formě vzdělávání ve středních školách a konzervatořích, včetně nižšího stupně víceletých gymnázií a osmileté konzervatoře v MSK

Žáci SŠ v DFV		Skutečnost						Odhad					
		18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28	28/29	
VZDĚLÁVÁNÍ VE STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH		45 589	45 785	46 428	47 482	48 957	50 932	51 176	51 827	50 157	48 303	46 602	
Celkem bez maturitní zkoušky		10 106	10 305	10 393	10 479	10 642	11 055	11 164	11 306	10 886	10 483	10 114	
v tom	Střední	303	307	311	300	282	293	296	300	288	278	268	
	Střední s výučním listem	9 705	9 918	10 006	10 101	10 280	10 673	10 784	10 921	10 516	10 127	9 770	
	Zkrácené studium pro získání středního vzdělání s výučním listem	98	80	76	78	80	89	84	85	82	79	76	
	Celkem s maturitní zkouškou	35 483	35 480	36 035	37 003	38 315	39 877	40 012	40 521	39 271	37 819	36 488	
v tom	Střední vzdělání s maturitou bez nástavbového a zkráceného studia	34 472	34 429	34 947	35 919	37 262	38 730	38 828	39 322	38 117	36 708	35 415	
	v tom	L bez nástaveb	2 863	2 805	2 737	2 734	2 750	2 884	3 052	3 090	2 976	2 866	2 765
		M	18 252	18 228	18 648	19 466	20 444	21 519	21 208	21 478	20 719	19 953	19 251
		z M lycea	2 189	2 159	2 279	2 392	2 525	2 657	2 577	2 610	2 552	2 457	2 371
		gymnázia	13 357	13 396	13 562	13 719	14 068	14 327	14 568	14 754	14 422	13 889	13 400
		čtyřletá	5 814	5 720	5 806	5 950	6 169	6 409	6 483	6 565	6 418	6 181	5 963
	v tom	šestiletá	1 596	1 604	1 574	1 537	1 522	1 485	1 515	1 534	1 500	1 444	1 394
		osmiletá	5 947	6 072	6 182	6 232	6 377	6 433	6 570	6 654	6 504	6 264	6 043
		Zkrácené studium pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou	17	23	30	20	17	22	25	25	24	24	23
		Nástavbové studium	994	1 028	1 058	1 064	1 036	1 125	1 159	1 174	1 130	1 088	1 050
VZDĚLÁVÁNÍ V KONZERVATOŘÍCH		428	451	462	436	438	434	455	461	446	430	415	
v tom	šestiletá	364	384	391	372	381	378	390	395	383	369	356	
	osmiletá	64	67	71	64	57	56	64	65	63	61	59	
Celkový součet		46 017	46 236	46 890	47 918	49 395	51 366	51 631	52 287	50 603	48 733	47 017	

Zdroj: skutečnost – MŠMT, odhad – OŠMS

Poměrové rozložení vývoje počtu žáků dle dosaženého vzdělání (vzdělání střední, střední s výučním listem, střední s maturitou – všeobecné obory, střední s maturitou – odborné obory) v MSK je znázorněno v následujícím grafu.

Graf č. 23 Vývoj počtu žáků v denní formě vzdělávání ve středních školách a konzervatořích, včetně nižšího stupně víceletých gymnázií a osmileté konzervatoře, bez nástavbového a zkráceného studia

Zdroj: skutečnost – MŠMT, odhad – OŠMS, demografie – ČSÚ

Vzdělávací nabídka středního vzdělání je tvořena jednotlivými obory vzdělání, které dle svého zaměření tvoří skupinu oborů. Ve školním roce 2023/2024 byli žáci středních škol zapsáni v oborech vzdělání celkem 25 skupin oborů, což bylo stejně jako ve školním roce 2018/2019. V rámci tohoto období však došlo k dílčím změnám. V MSK přestala být aktivní skupina oborů vzdělání 21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství, a naopak v nabídce oborů přibyla skupina oborů vzdělání 43 Veterinářství a veterinární prevence.

Ve školním roce 2023/2024 byl největší podíl žáků středních škol zapsán ke vzdělávání v rámci skupiny oboru 79 Obecná příprava, tj. obory gymnázií (28,13 %), což je téměř stejně jako u výchozího školního roku 2018/2019 (29,30 %). Ani u dvou dalších v pořadí nejpočetněji zastoupených skupin oborů vzdělání - 23 Strojírenství a strojírenská výroba a 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus - nebyly mezi těmito školními roky zaznamenány výraznější rozdíly. Naopak nejméně zapsaných žáků bylo ve skupině oborů 31 Textilní výroba a oděvnictví (šk. r. 2023/2024 - 0,10 %; šk. r. 2018/2019 - 0,09 %).

Tab. č. 7 Počty žáků ve středním vzdělávání dle jednotlivých skupin oborů – denní forma vzdělávání včetně nástavbového a zkráceného studia

Skupina oboru dle RVP	18/19	Zast. *	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	Zast. **
16 Ekologie a ochrana životního prostředí	110	0,24%	87	87	104	118	143	0,28%
18 Informatické obory	2 240	4,91%	2 253	2 323	2 414	2 500	2 657	5,22%
21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárnictví	110	0,24%	61	39	21			0,00%
23 Strojírenství a strojírenská výroba	4 629	10,15%	4 518	4 198	4 004	3 868	3 981	7,82%
26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	2 622	5,75%	2 625	2 699	2 768	2 933	3 182	6,25%
28 Technická chemie a chemie silikátů	376	0,82%	383	365	366	376	391	0,77%
29 Potravinářství a potravinářská chemie	751	1,65%	795	813	819	826	833	1,64%
31 Textilní výroba a oděvnictví	41	0,09%	35	34	41	43	49	0,10%
33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	544	1,19%	563	645	679	749	760	1,49%
34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	394	0,86%	382	389	397	428	471	0,92%
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	1 889	4,14%	1 920	1 978	2 132	2 195	2 312	4,54%
37 Oprava a spoje	457	1,00%	468	510	591	645	703	1,38%
39 Speciální a interdisciplinární technické obory	554	1,22%	589	650	724	748	730	1,43%
41 Zemědělství a lesnictví	1 293	2,84%	1 274	1 295	1 331	1 437	1 489	2,92%
43 Veterinářství a veterinární prevence		0,00%			33	66	86	0,17%
53 Zdravotnictví	1 811	3,97%	2 050	2 201	2 259	2 281	2 356	4,63%
63 Ekonomika a administrativa	2 732	5,99%	2 731	2 794	2 856	3 034	3 299	6,48%
64 Podnikání v oborech, odvětví	703	1,54%	735	739	764	744	820	1,61%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	3 310	7,26%	3 298	3 305	3 304	3 383	3 425	6,72%
66 Obchod	599	1,31%	629	623	619	626	666	1,31%
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	1 254	2,75%	1 205	1 175	1 228	1 312	1 365	2,68%
69 Osobní a provozní služby	1 398	3,07%	1 349	1 307	1 340	1 406	1 480	2,91%
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	979	2,15%	1 024	1 116	1 255	1 328	1 396	2,74%
78 Obecně odborná příprava	2 477	5,43%	2 451	2 573	2 688	2 807	2 950	5,79%
79 Obecná příprava	13 357	29,30%	13 396	13 562	13 719	14 068	14 327	28,13%
82 Umění a užité umění	959	2,10%	964	1 008	1 026	1 036	1 061	2,08%
Celkový součet	45 589	100,0%	45 785	46 428	47 482	48 957	50 932	100,0%

Poznámka:

* Poměrové zastoupení 2018/2019

** Poměrové zastoupení 2023/2024

Zdroj: MŠMT

Podíl přijatých uchazečů do maturitních oborů středních škol ve školním roce 2023/2024 oproti školnímu roku 2018/2019 vzrostl o 1,2 p. b. V aktuálním školním roce 2023/2024 poměr nově přijatých uchazečů do oborů středního vzdělání s maturitní zkouškou k nově přijatým do oborů vzdělání bez maturitní zkoušky činí 69,7 % : 30,3 %.

Podíl nově přijatých do oborů vzdělání s maturitní zkouškou všeobecného vzdělávání v rámci kategorie maturitních oborů se za posledních pět let snížil o 0,4 p. b. V aktuálním školním roce 2023/2024 poměr nově přijatých uchazečů do oborů vzdělání s maturitní zkouškou všeobecného vzdělávání k oborům vzdělání s maturitní zkouškou odborného vzdělávání (v denní formě vzdělávání, bez nástavbového studia, bez zkráceného studia, bez prim víceletých gymnázií, včetně příslušných ročníků víceletých gymnázií) činí 25,2 % : 44,5 %.

Podíl nově přijímaných žáků do 1. ročníků 4letého gymnaziálního vzdělávání v denní formě vzdělávání z celkového počtu nově přijatých do oborů středního vzdělávání v denní formě vzdělávání (bez nástavbového studia a bez příslušných ročníků víceletých gymnázií) ve školním roce 2023/2024 činí 13,4 %.

Velikostní podíly početních skupin nově přijatých žáků do 1. ročníku středního vzdělávání jsou v časové řadě 12 let (2012/2013–2023/2024) uvedeny v následujících dvou tabulkách.

Tab. č. 8 Poměry nově přijatých do oborů vzdělání s maturitní zkouškou k nově přijatým do oborů bez maturitní zkoušky (včet. příslušných ročníků víceletých gymnázií)

Nově přijatí do 1. ročníku v denní formě vzdělávání bez nastavbového a zkráceného studia, bez prim víceletých G, včetně příslušných ročníků víceletých gymnázií																
Dosažené vzdělání		Kategorie oborů délka vzdělání / ročníky			12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Střední vzdělání					104	133	105	139	106	138	110	123	114	118	96	97
Střední vzdělání s výučním listem					4 238	4 149	3 955	3 706	3 580	3 553	3 503	3 663	3 617	3 597	3 960	4 049
Součet nematuritních oborů					4 342	4 282	4 060	3 845	3 686	3 691	3 613	3 786	3 731	3 715	4 056	4 146
Střední vzdělání s maturitní zkouškou	všeobecné	Gymnázia	4 roky	Noví	1 655	1 511	1 498	1 504	1 459	1 421	1 433	1 400	1 528	1 548	1 653	1 686
			6 let	3.ročník	315	293	282	235	260	289	280	285	249	244	254	250
			8 let	5.ročník	745	708	740	709	677	702	655	731	789	770	794	806
			Gymnázia Σ		2 715	2 512	2 520	2 448	2 396	2 412	2 368	2 416	2 566	2 562	2 701	2 742
		M 78	Lycea	553	524	513	563	521	520	569	561	626	645	680	700	
	Celkem všeobecné obory				3 268	3 036	3 033	3 011	2 917	2 932	2 937	2 977	3 192	3 207	3 381	3 442
	odborné	M	bez lyceí	4 120	4 172	4 061	4 157	4 053	4 223	4 143	4 211	4 262	4 883	5 025	5 228	
		L	bez nastaveb	969	878	777	805	776	764	783	736	677	716	759	855	
	Celkem odborné obory				5 089	5 050	4 838	4 962	4 829	4 987	4 926	4 947	4 939	5 599	5 784	6 083
	Součet maturitních oborů					8 357	8 086	7 871	7 973	7 746	7 919	7 863	7 924	8 131	8 806	9 165
Celkový součet					12 699	12 368	11 931	11 818	11 432	11 610	11 476	11 710	11 862	12 521	13 221	13 671
Střední vzdělání					0,8%	1,1%	0,9%	1,2%	0,9%	1,2%	1,0%	1,1%	1,0%	0,9%	0,7%	0,7%
Střední vzdělání s výučním listem					33,4%	33,5%	33,1%	31,4%	31,3%	30,6%	30,5%	31,3%	30,5%	28,7%	30,0%	29,6%
Součet nematuritních oborů					34,2%	34,6%	34,0%	32,5%	32,2%	31,8%	31,5%	32,3%	31,5%	29,7%	30,7%	30,3%
Střední vzdělání s maturitní zkouškou	všeobecné	Gymnázia	4 roky	Noví	13,0%	12,2%	12,6%	12,7%	12,8%	12,2%	12,5%	12,0%	12,9%	12,4%	12,5%	12,3%
			6 let	3.ročník	2,5%	2,4%	2,4%	2,0%	2,3%	2,5%	2,4%	2,4%	2,1%	1,9%	1,9%	1,8%
			8 let	5.ročník	5,9%	5,7%	6,2%	6,0%	5,9%	6,0%	5,7%	6,2%	6,7%	6,1%	6,0%	5,9%
			Gymnázia Σ		21,4%	20,3%	21,1%	20,7%	21,0%	20,8%	20,6%	20,6%	21,6%	20,5%	20,4%	20,1%
		M 78	Lycea	4,4%	4,2%	4,3%	4,8%	4,6%	4,5%	5,0%	4,8%	5,3%	5,2%	5,1%	5,1%	
	Celkem všeobecné obory				25,7%	24,5%	25,4%	25,5%	25,5%	25,3%	25,6%	25,4%	26,9%	25,6%	25,6%	25,2%
	odborné	M	bez lyceí	32,4%	33,7%	34,0%	35,2%	35,5%	36,4%	36,1%	36,0%	35,9%	39,0%	38,0%	38,2%	
		L	bez nastaveb	7,6%	7,1%	6,5%	6,8%	6,8%	6,6%	6,8%	6,3%	5,7%	5,7%	5,7%	6,3%	
	Celkem odborné obory				40,1%	40,8%	40,5%	42,0%	42,2%	43,0%	42,9%	42,2%	41,6%	44,7%	43,7%	44,5%
	Součet maturitních oborů					65,8%	65,4%	66,0%	67,5%	67,8%	68,2%	68,5%	67,7%	68,5%	70,3%	69,3%
Celkový součet					100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj: MŠMT

Tab. č. 9 Poměry nově přijatých do oborů vzdělání s maturitní zkouškou k nově přijatým do oborů bez maturitní zkoušky (bez víceletých gymnázií)

Nově přijatí do 1. roč. v denní formě vzdělávání bez nástavbového a zkráceného studia, bez víceletých gymnázií															
Dosažené vzdělání		Kategorie oborů		12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Střední vzdělání				104	133	105	139	106	138	110	123	114	118	96	97
Střední vzdělání s výučním listem				4 238	4 149	3 955	3 706	3 580	3 553	3 503	3 663	3 617	3 597	3 960	4 049
Součet nematuritních oborů				4 342	4 282	4 060	3 845	3 686	3 691	3 613	3 786	3 731	3 715	4 056	4 146
Střední vzdělání s maturitní zkouškou	všeobecné	K	4letá gymnázia	1 655	1 511	1 498	1 504	1 459	1 421	1 433	1 400	1 528	1 548	1 653	1 686
		M 78	Lycea	553	524	513	563	521	520	569	561	626	645	680	700
	Celkem všeobecné obory			2 208	2 035	2 011	2 067	1 980	1 941	2 002	1 961	2 154	2 193	2 333	2 386
	odborné	M	bez lyceí	4 120	4 172	4 061	4 157	4 053	4 223	4 143	4 211	4 262	4 883	5 025	5 228
		L	bez nástaveb	969	878	777	805	776	764	783	736	677	716	759	855
	Celkem odborné obory			5 089	5 050	4 838	4 962	4 829	4 987	4 926	4 947	4 939	5 599	5 784	6 083
Součet maturitních oborů				7 297	7 085	6 849	7 029	6 809	6 928	6 928	6 908	7 093	7 792	8 117	8 469
Celkový součet				11 639	11 367	10 909	10 874	10 495	10 619	10 541	10 694	10 824	11 507	12 173	12 615
Střední vzdělání				0,9%	1,2%	1,0%	1,3%	1,0%	1,3%	1,0%	1,2%	1,1%	1,0%	0,8%	0,8%
Střední vzdělání s výučním listem				36,4%	36,5%	36,3%	34,1%	34,1%	33,5%	33,2%	34,3%	33,4%	31,3%	32,5%	32,1%
Součet nematuritních oborů				37,3%	37,7%	37,2%	35,4%	35,1%	34,8%	34,3%	35,4%	34,5%	32,3%	33,3%	32,9%
Střední vzdělání s maturitní zkouškou	všeobecné	K	4letá gymnázia	14,2%	13,3%	13,7%	13,8%	13,9%	13,4%	13,6%	13,1%	14,1%	13,5%	13,6%	13,4%
		M 78	Lycea	4,8%	4,6%	4,7%	5,2%	5,0%	4,9%	5,4%	5,2%	5,8%	5,6%	5,6%	5,5%
	Celkem všeobecné obory			19,0%	17,9%	18,4%	19,0%	18,9%	18,3%	19,0%	18,3%	19,9%	19,1%	19,2%	18,9%
	odborné	M	bez lyceí	35,4%	36,7%	37,2%	38,2%	38,6%	39,8%	39,3%	39,4%	39,4%	42,4%	41,3%	41,4%
		L	bez nástaveb	8,3%	7,7%	7,1%	7,4%	7,4%	7,2%	7,4%	6,9%	6,3%	6,2%	6,2%	6,8%
	Celkem odborné obory			43,7%	44,4%	44,3%	45,6%	46,0%	47,0%	46,7%	46,3%	45,6%	48,7%	47,5%	48,2%
Součet maturitních oborů				62,7%	62,3%	62,8%	64,6%	64,9%	65,2%	65,7%	64,6%	65,5%	67,7%	66,7%	67,1%
Celkový součet				100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj: MŠMT

Ve školním roce 2022/2023 činil podíl počtu žáků 5. tříd odcházejících do 8letých gymnázií (nově přijati ve školním roce 2023/2024) 7,4 %. Jejich podíl se oproti školnímu roku 2018/2019 zvýšil o 0,7 p. b.

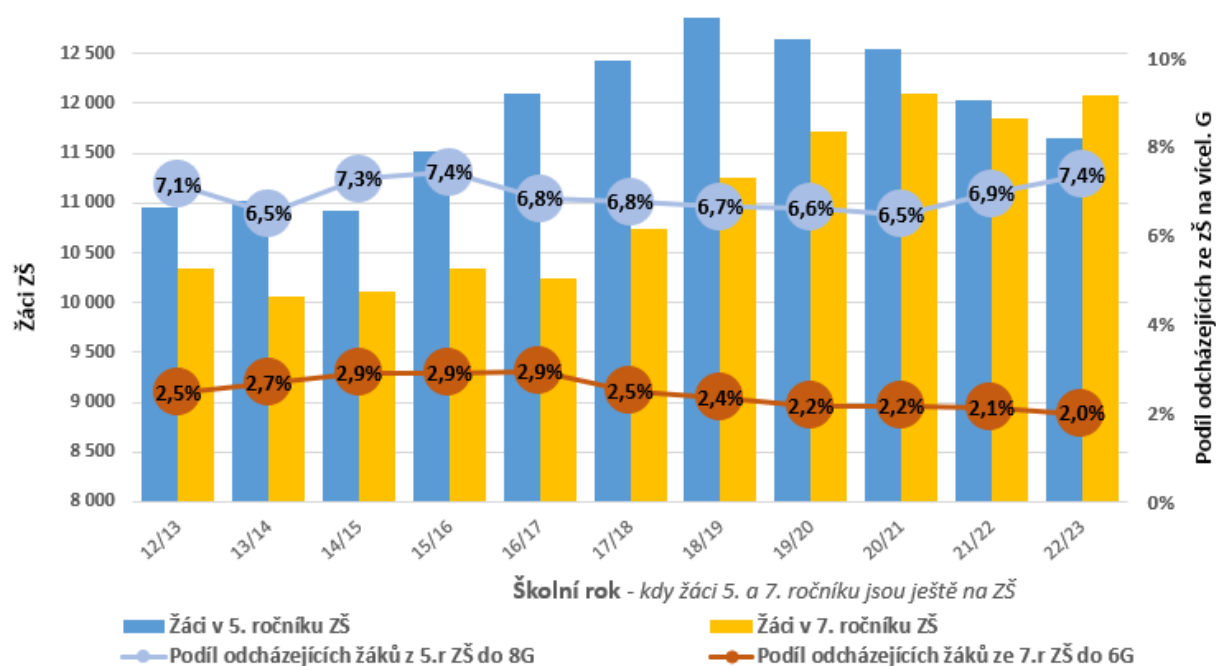
Podíl počtu žáků 7. tříd odcházejících do 6letých gymnázií ve školním roce 2022/2023 činil 2,0 %. Oproti školnímu roku 2018/2019 je nižší o 0,4 p. b.

Tab. č. 10 Podíly počtu žáků odcházejících ze základních škol do víceletých gymnázií

Počty žáků v 5. ročníku ZŠ										
12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
10 949	11 017	10 916	11 512	12 102	12 438	12 866	12 653	12 554	12 026	11 650
Nově přijatí do prim osmiletých gymnázií										
13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
782	716	795	855	827	841	856	838	813	834	859
7,1 %	6,5 %	7,3 %	7,4 %	6,8 %	6,8 %	6,7 %	6,6 %	6,5 %	6,9 %	7,4 %
Počty žáků v 7. ročníku ZŠ										
12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
10 344	10 060	10 116	10 337	10 245	10 738	11 253	11 718	12 106	11 854	12 078
Nově přijatí do prim šestiletých gymnázií										
13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
254	268	294	298	302	267	265	253	261	253	240
2,5 %	2,7 %	2,9 %	2,9 %	2,9 %	2,5 %	2,4 %	2,2 %	2,2 %	2,1 %	2,0 %

Zdroj: MŠMT

Graf č. 24 Podíly počtu žáků odcházejících ze základních škol do víceletých gymnázií

Zdroj: MŠMT

VYŠŠÍ ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

V MSK bylo ve školním roce 2023/2024 zapsáno v rejstříku škol a školských zařízení celkem 14 VOŠ, z toho byly 4 zřizovány krajem, 9 soukromým subjektem a 1 Ministerstvem vnitra. Činnost vykazuje pouze 13 z nich. Celkový počet studentů, kteří se k danému období ve VOŠ v kraji vzdělávali, činil 3 374 osob, z toho 2 029 v denní formě a 1 345 v ostatních formách vzdělávání. Celková kapacita všech VOŠ v kraji bez rozdílu zřizovatele činí 6 210 a naplněnost VOŠ je 54,3 %.

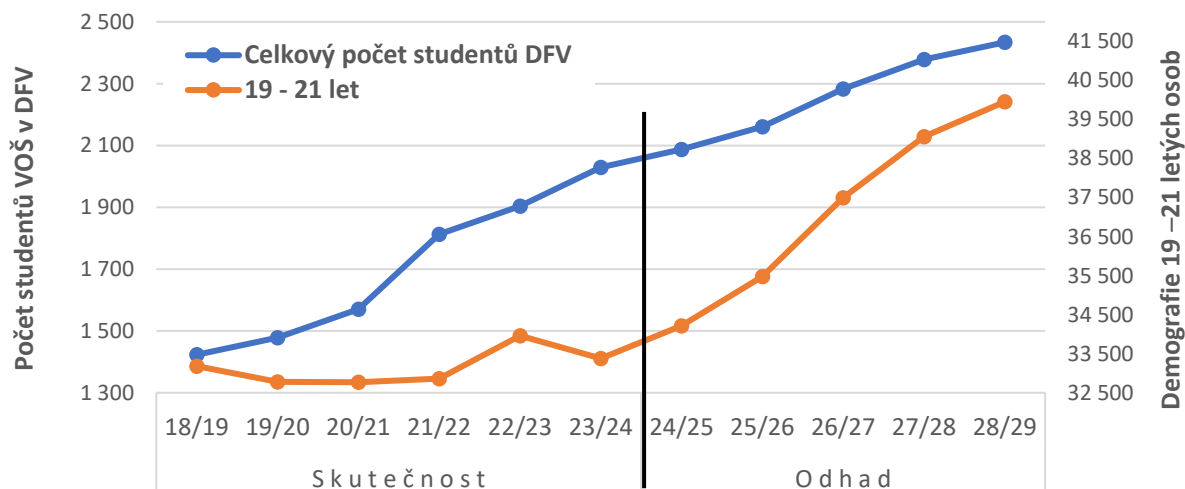
Od školního roku 2018/2019 celkový počet studentů VOŠ postupně rostl, a to z 2 129 studentů na aktuálních 3 373 studentů ve školním roce 2023/2024. Mezi školními roky 2018/2019 až 2023/2024 došlo v MSK k zápisu dvou VOŠ zřizovaných soukromými subjekty (z toho jedné VOŠ zdravotnické a jedné umělecké VOŠ) a výmazu jedné VOŠ zřizované krajem (VOŠ se zemědělským zaměřením). Vývoj naplněnosti všech VOŠ v MSK (bez rozdílu zřizovatele) mezi školními roky 2018/2019 až 2023/2024 postupně rostl z hodnoty 36,7 % na 54,3 %. Vývoj naplněnosti má však rostoucí tendenci pouze u VOŠ zřizovaných soukromými subjekty. Naplněnost VOŠ zřizovaných krajem měla v tomto období spíše kolísavý vývoj. Celková kapacita VOŠ za posledních 6 školních roků vzrostla z 5 804 na 6 210, přičemž k nárůstu kapacit došlo pouze u škol zřizovaných soukromými subjekty. Kapacity VOŠ zřizovaných krajem se v posledních 3 letech snižují. Na zvyšování celkových kapacit VOŠ soukromých zřizovatelů měl vliv zejména zápis dvou nových VOŠ a navyšování kapacit u dvou dalších. Největší oborové zastoupení mají obory vzdělání ze skupin 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (4 VOŠ), 53 Zdravotnictví (3 VOŠ) 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (3 VOŠ) a obory ze skupiny 63 Ekonomika a administrativa (taktéž 3 VOŠ).

Tab. č. 11 Vývoj celkového počtu studentů vyšších odborných škol dle formy vzdělávání

Studenti VOŠ		Skutečnost						Odhad				
CELKOVÝ POČET STUDENTŮ		18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28	28/29
denní forma vzdělávání	Studenti DFV	1 423	1 478	1 570	1 813	1 904	2 029	2 087	2 160	2 283	2 379	2 434
	Absolventi předešlého šk. roku	267	272	242	292	323	335	336	350	369	385	393
	Nově přijatí do 1.ročníku	668	683	696	934	887	927	958	1 001	1 076	1 084	1 070
	v tom: ihned po maturitě	357	359	345	527	448	488	510	533	573	576	569
	později	311	324	351	407	439	439	449	469	504	507	501
ostatní formy vzdělávání	Studenti OFV	706	868	945	1 242	1 292	1 345	1 340	1 410	1 479	1 549	1 578
	Absolventi předešlého šk. roku	180	95	166	161	269	207	235	247	260	272	277
	Nově přijatí do 1.ročníku	307	415	384	577	504	419	496	540	558	549	557
	Podíl z celkového počtu studentů	33,2%	37,0%	37,6%	40,7%	40,4%	39,9%	39,1%	39,5%	39,3%	39,4%	39,3%

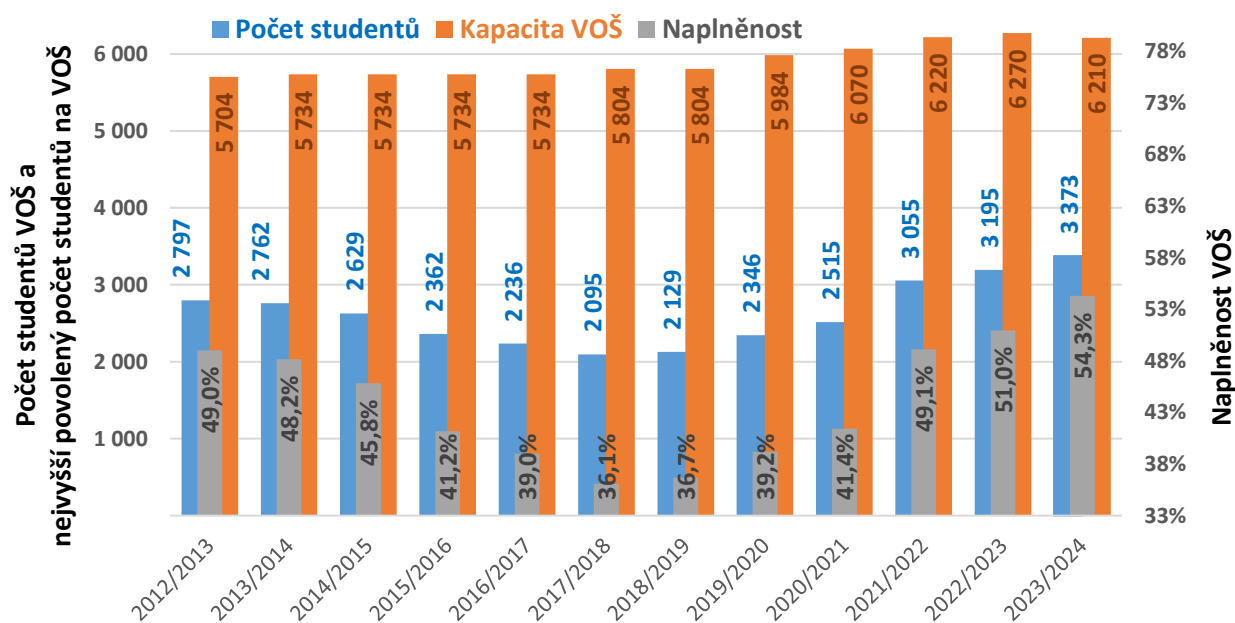
Zdroj: Počet studentů – skutečnost k 31. 10. MŠMT, odhad OŠMS

Graf č. 25 Srovnání počtů studentů VOŠ v DFV a demografie 19–21letých osob

Zdroj: Počet studentů – skutečnost k 31. 10. MŠMT, odhad OŠMS, Demografie – skutečnost k 31. 12. ČSÚ a Projekce ČSÚ z roku 2019

Graf č. 26 Vývoj studentů VOŠ, jejich kapacit a naplněností v MSK

Zdroj: MŠMT

UČITELÉ A OSTATNÍ PEDAGOGIČTÍ PRACOVNÍCI

Počty všech pedagogických pracovníků, především učitelů a asistentů pedagogů, se za posledních 6 let kontinuálně zvyšovaly, konkrétně počty učitelů byly navýšeny o 2 548 (15,3 %) fyzických osob, což představovalo navýšení o 2 172,3 (14,5 %) přepočtených na plně zaměstnané.

Výrazné bylo navyšování ostatních pedagogických pracovníků. Řady asistentů pedagogů, byly za posledních 6 let navýšeny o 1 042 (48,7 %) fyzických osob, což odpovídalo navýšení o 718,2 (42,0 %) přepočtených asistentů na plně zaměstnané. Kontinuálně byly navyšovány také počty speciálních pedagogů o 97 (69,8 %) fyzických osob, v přepočtu o 61,8 (68,1 %) na plně zaměstnané, a o 68 (71,6 %) psychologů ve fyzických osobách, což odpovídalo 40,5 (68,8 %) v přepočtu na plně zaměstnané. Další konkrétní pohyby pedagogických pracovníků lze vyčíst z níže uvedených tabulek i grafů.

Tab. č. 12 Vývoj počtu učitelů v MSK dle druhu škol

Druh školy ¹⁾	Počet všech učitelů (fyzické osoby)					
	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
MŠ *	3 457	3 705	3 752	3 820	3 921	3 977
ZŠ (1.st. + 2.st.)	8 824	9 257	9 541	9 716	10 020	10 303
SŠ + K **	5 085	5 280	5 329	5 532	5 584	5 766
VOŠ	285	376	382	386	535	523
CELKEM ²⁾	16 688	17 536	17 965	18 266	18 796	19 236
Druh školy	Přepočtení na plně zaměstnané					
	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
MŠ *	3 311,0	3 510,7	3 578,3	3 651,7	3 740,7	3 809,0
ZŠ (1.st. + 2.st.)	7 296,8	7 602,5	7 816,5	7 956,4	8 129,8	8 253,0
SŠ + K **	4 237,0	4 404,3	4 560,5	4 638,2	4 766,4	4 905,5
VOŠ	106,5	133,0	177,6	122,7	150,9	156,5
CELKEM	14 951,0	15 649,0	16 133,0	16 369,3	16 786,7	17 123,3
Druh školy	Přepočtení na plně zaměstnané bez kvalifikace ³⁾					
	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
MŠ *	102,9	163,1	166,3	181,7	155,4	149,1
ZŠ (1.st. + 2.st.)	215,8	279,7	323,9	370,1	423,0	456,9
SŠ + K **	63,6	128,8	160,8	155,1	163,2	174,7
VOŠ	0,0	0,2	0,0	1,4	0,0	0,0
CELKEM	382,4	572,0	650,7	708,9	741,9	780,7
Druh školy ¹⁾	Počet začínajících učitelů ⁴⁾ (fyzické osoby)					
	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
MŠ *	126	229	181	206	205	226
ZŠ (1.st. + 2.st.)	214	309	336	388	384	399
SŠ + K **	107	204	214	211	221	272
VOŠ	1	10	10	10	29	35
CELKEM ²⁾	428	718	707	774	794	898

Poznámky:

1) Každý učitel ve fyzických osobách je dle druhu škol uveden tolikrát, na kolika druzích (stupních) škol působí, (pokud učitel učí na 1. stupni ZŠ a zároveň na 2. stupni, je započítán 2x);

2) Ve fyzických osobách v celkovém počtu je učitel vykázán pouze jednou;

3) Učitelé nesplňující požadované vzdělání podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů, ani se na ně nevztahuje některá z výjimek;

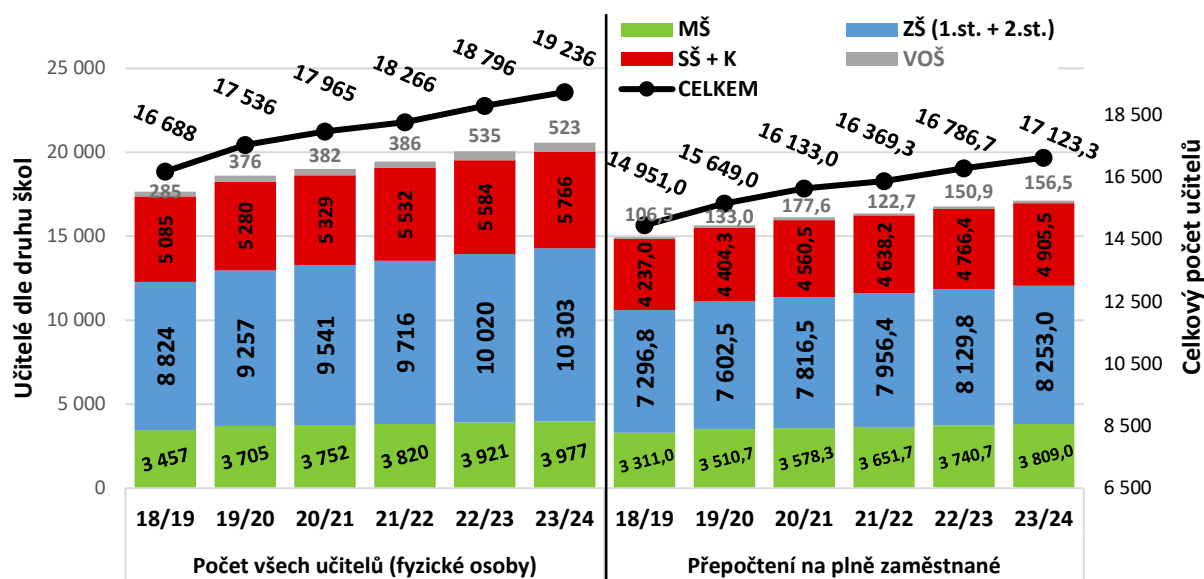
4) Počet učitelů v 1. roce praxe;

* Mateřské školy včetně přípravného stupně ZŠ speciální a přípravných tříd ZŠ;

** Střední školy a konzervatoře včetně nižšího stupně víceletých gymnázií a 8letých oboru taneční konzervatoře.

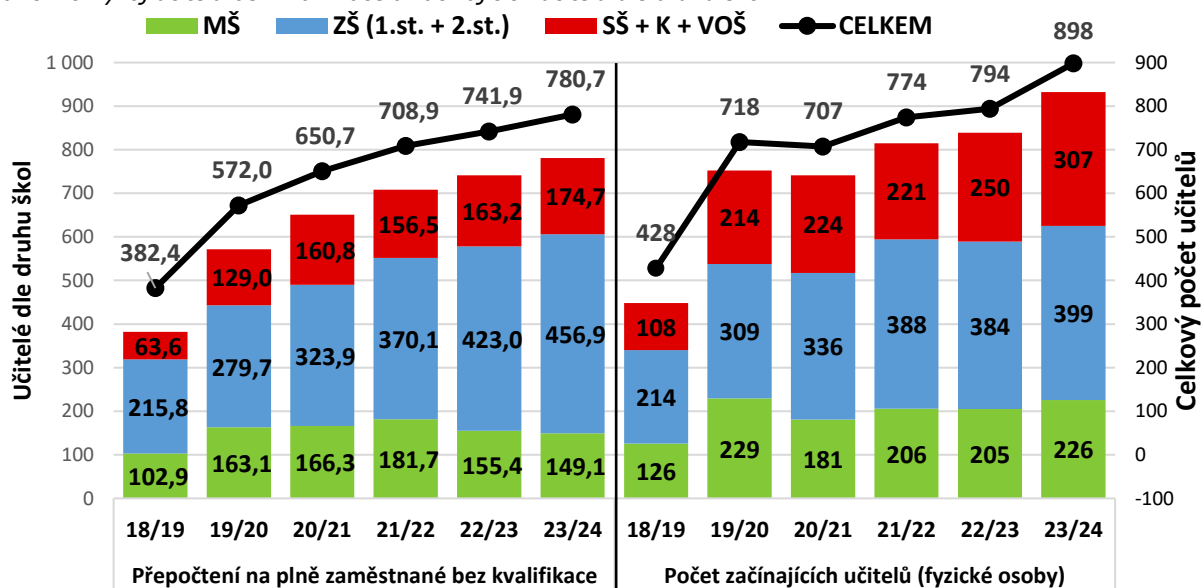
Zdroj: MŠMT

Graf č. 27 Vývoj učitelů fyzických osob a přepočten na plně zaměstnané dle druhu škol

Zdroj: MŠMT

Graf č. 28 Vývoj učitelů bez kvalifikace a začínajících učitelů dle druhu škol

Zdroj: MŠMT

Tab. č. 13 Vývoj počtu ostatních pedagogických pracovníků v MSK dle druhu škol

Druh pracovníka / druh školy	Počet ostatních pedagog. prac. (fyzické osoby) ²⁾					
	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Asistenti pedagogů ¹⁾	2 139	2 332	2 493	2 649	2 951	3 181
MŠ *	361	398	442	505	552	606
ZŠ	1 631	1 788	1 902	1 988	2 252	2 421
SŠ + K	147	146	152	157	147	156
ve VOŠ	1	1	0	2	4	2
Vychovatelé ³⁾	27	6	5	7	16	7
Psychologové	95	98	105	109	116	163
Trenéři	41	46	48	46	46	48
Speciální pedagogové ⁴⁾	139	163	192	188	203	236
Druh pracovníka / druh školy	Přepočtení na plně zaměstnané					
	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Asistenti pedagogů	1 708,8	1 847,4	1 948,5	2 053,0	2 255,0	2 427,0
MŠ *	307,0	336,8	382,5	426,4	466,6	508,1
ZŠ	1 263,6	1 373,2	1 429,0	1 485,9	1 653,5	1 776,6
SŠ + K	137,3	136,5	137,1	139,2	131,3	140,2
ve VOŠ	1,0	1,0	0,0	1,5	3,5	2,0
Vychovatelé ³⁾	16,9	3,0	2,5	3,5	11,3	3,5
Psychologové	58,9	59,6	66,3	68,6	76,0	99,4
Trenéři	27,3	30,3	34,0	32,7	32,6	32,6
Speciální pedagogové ⁴⁾	90,8	109,3	127,9	121,5	129,9	152,6

Poznámky:

1) Každý asistent pedagoga (fyzická osoba) je zde vykázán pouze jednou bez ohledu na to, na kolika druhích škol působí;

2) Každý asistent pedagoga je vykázán tolikrát, na kolika druhích škol působí;

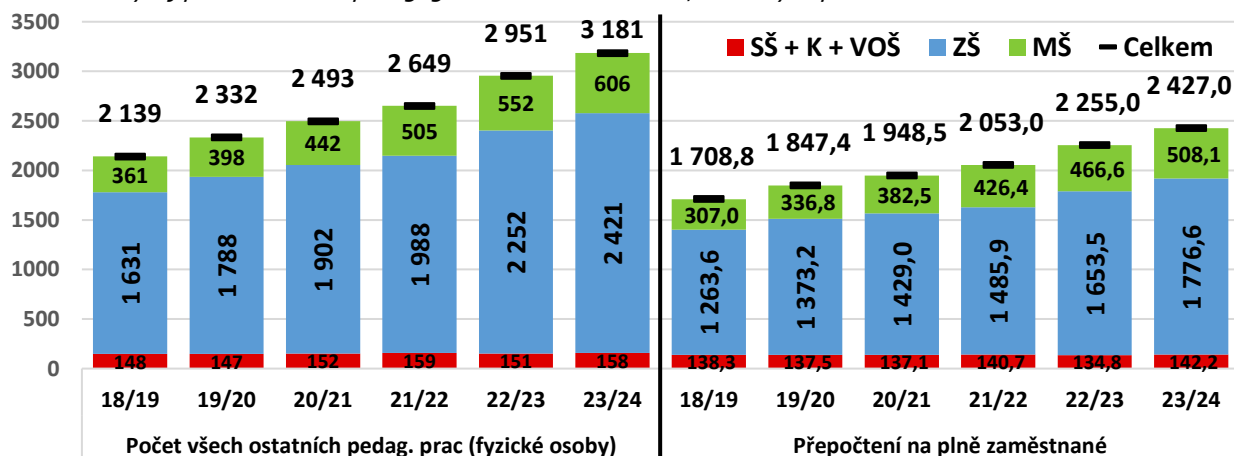
3) Uvedeni jsou pouze vychovatelé působící při výuce v ZŠ, nejsou uvedeni vychovatelé ve školní družině, klubu ani v jiných školských zařízeních;

4) Nejedná se o učitele, kteří mají speciálně pedagogickou kvalifikaci a vykonávají přímou vyučovací činnost;

* Mateřské školy včetně přípravného stupně ZŠ speciální a přípravných tříd ZŠ.

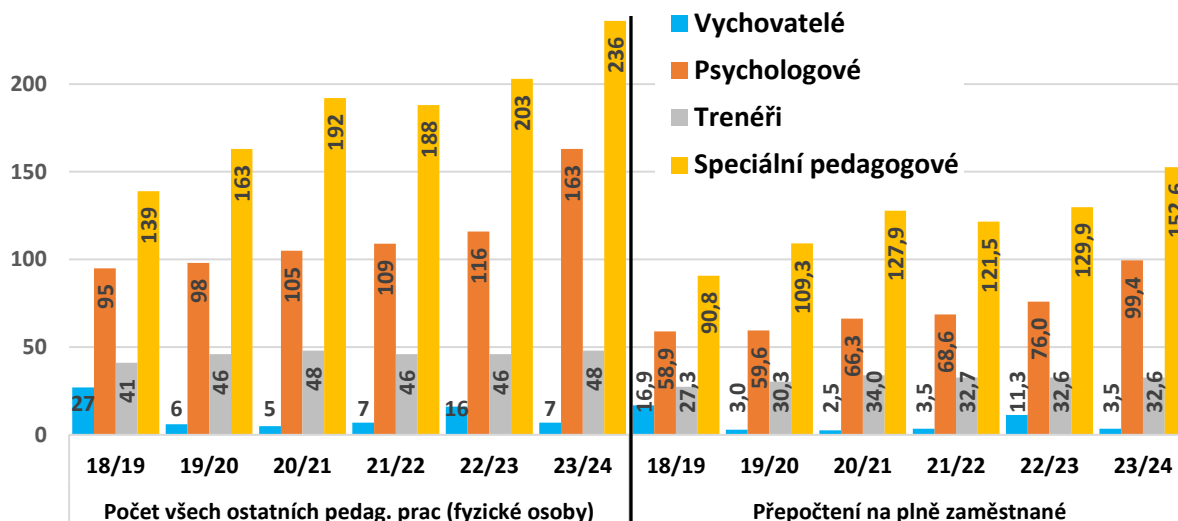
Zdroj: MŠMT

Graf č. 29 Vývoj počtu asistentů pedagogů v MSK dle druhu škol, na kterých působí

Zdroj: MŠMT

Graf č. 30 Vývoj počtu ostatních pedagogických pracovníků v MSK

Zdroj: MŠMT

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

V MSK ve školním roce 2023/2024 působí celkem 50 základních uměleckých škol, z toho 36 ZUŠ je zřizováno MSK, 7 ZUŠ obcemi, 6 zřizovaných privátním sektorem a 1 ZUŠ zřizovaná církví. V uplynulých 6 letech (2018/2019–2023/2024) se celkový počet ZUŠ nezměnil, k poslední změně došlo k 1. 1. 2018, kdy sloučením 2 ZUŠ klesl počet z 51 na aktuálních 50. K 30. 9. 2023 se v ZUŠ vzdělávalo 26 902 žáků do 18 let a dalších 129 žáků nad 18 let (dále také dospělí). Podíl žáků v jednotlivých uměleckých oborech na celkovém počtu žáků se v průběhu sledovaného 6letého období měnil pouze nepatrně. Největší podíl dlouhodobě tvoří žáci v hudebním oboru (aktuálně cca 18,5 tisíc žáků, tj. 68,4 % z celkového počtu), druhé největší zastoupení má výtvarný obor (cca 5,2 tisíc žáků, což je téměř 19,4 % z celkového počtu žáků), následuje obor taneční (cca 2,3 tis. žáků, tj. 8,6 %), nejmenší podíl tvoří žáci literárně-dramatického oboru (cca 970 žáků, necelá 4 %). Vývoj počtu žáků v základním uměleckém vzdělávání v Moravskoslezském kraji v letech 2018/2019 až 2023/2024 a předpoklad vývoje do roku 2028/2029 zachycuje níže uvedená tabulka i graf.

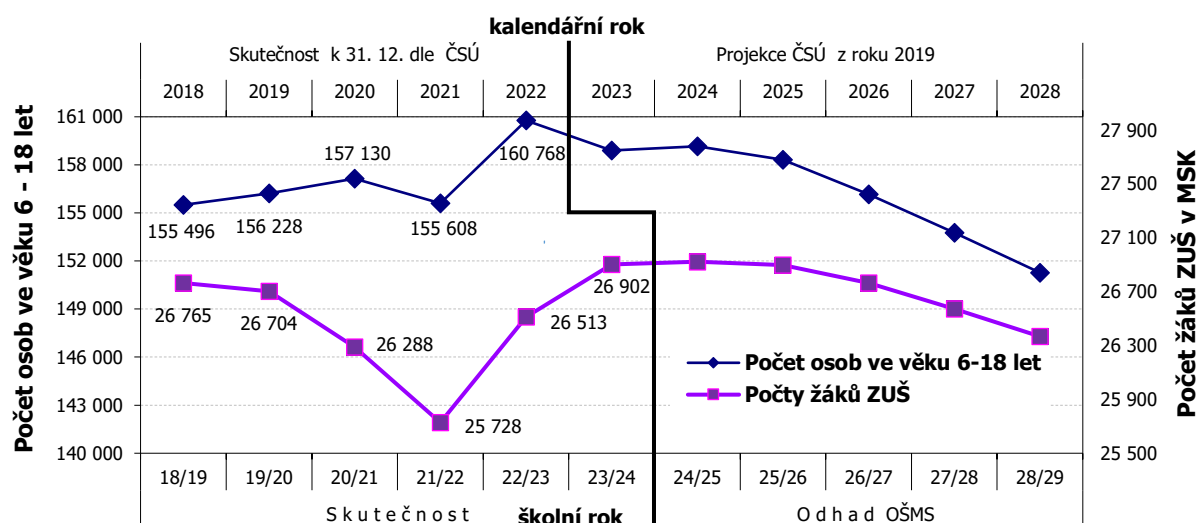
Tab. č. 14 Vývoj počtu žáků v ZUŠ v MSK

Žáci v oborech ZUŠ	Skutečnost						Odhad					
	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28	28/29	
hudební	18 377	18 362	18 287	18 167	18 400	18 402	18 790	18 788	18 643	18 525	18 392	
výtvarný	5 072	5 123	5 007	4 672	5 108	5 221	5 074	5 056	5 074	5 016	4 975	
taneční	2 436	2 369	2 198	2 067	2 134	2 312	2 206	2 193	2 190	2 182	2 158	
literárně dramatický	880	850	796	822	871	967	854	862	859	847	842	
Celkem	26 765	26 704	26 288	25 728	26 513	26 902	26 923	26 898	26 765	26 571	26 367	

Poznámka: Bez dospělých vzdělávajících se v ZUŠ.

Zdroj: Počet žáků – skutečnost k 30. 9. MŠMT, odhad OŠMS;

Graf č. 31 Vývoj celkového počtu žáků ZUŠ a demografický vývoj populace ve věkové skupině 6–18letých

Poznámka: Skutečná data jsou v grafu zaznamenána číselným popisem, ostatní data jsou pouze odhady a projekce.
Zdroj: Počet žáků – skutečnost k 30. 9. MŠMT, odhad OŠMS; Demografie – skutečnost k 31. 12. ČSÚ a Projekce ČSÚ z roku 2019

Celková kapacita ZUŠ činila k 1. 9. 2023 celkem 30 520 žáků. Kapacita ZUŠ zaznamenala v posledních šesti letech několik změn. Nejprve došlo k 1. 9. 2020 k navýšení o 100 žáků na počet 30 490 v důsledku navýšení kapacity organizace Základní umělecká škola, Frenštát pod Radhoštěm, Tyršova 955, příspěvková organizace, následně se kapacita navýšila o dalších 30 žáků na aktuálních 30 520 v důsledku navýšení kapacity organizace Soukromá základní umělecká škola TUTTI MUSIC, spol. s r. o. (Třinec). K dalšímu nárůstu celkové kapacity dojde k 1. 9. 2024, neboť MŠMT na základě žádosti organizace AVE ART Ostrava, vyšší odborná škola, střední umělecká škola a základní umělecká škola, s. r. o. rozhodlo kladně o navýšení nejvyššího povoleného počtu žáků ve škole o 30 (navýšení z 50 na 80 žáků). Vzhledem k příznivému demografickému vývoji ve věkové skupině osob 6-18 let došlo i přes nárůst celkové kapacity ZUŠ v porovnání let 2018/2019 a 2023/2024 k poklesu podílu kapacity ZUŠ na počtu osob uvedené věkové skupiny. Aktuálně v MSK není překročena hodnota 20 % nastavena jako jedno z kritérií rozvoje základního uměleckého vzdělávání v DZ ČR 2023–2027 i v tomto DZ MSK. Pokud však bude správný předpoklad projekce ČSÚ z roku 2019, potom do r. 2028/2029 může k překročení nastaveného maximálního procenta dojít, a to i při zachování stávající celkové kapacity ZUŠ v MSK, bez dalšího navýšování. Vývoj počtu žáků v základním uměleckém vzdělávání v Moravskoslezském kraji v letech 2018/2019 až 2023/2024 a předpoklad vývoje do roku 2028/2029 zachycuje níže uvedená tabulka.

Tab. č. 15 Vývoj podílu kapacit ZUŠ na populaci ve věku 6-18 let v MSK při nenavýšování již povolených kapacit ZUŠ

Kalendářní rok	Skutečnost k 31. 12. dle ČSÚ					Projekce ČSÚ z roku 2019					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Počet osob ve věku 6-18 let	155 496	156 228	157 130	155 608	160 768	158 898	159 167	158 318	156 155	153 770	151 273
Školní rok	Skutečnost k 30. 9.					Odhad OŠMS					
	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28	28/29
Počty žáků ZUŠ	26 765	26 704	26 288	25 728	26 513	26 902	26 923	26 898	26 765	26 571	26 367
Kapacita ZUŠ	30 390	30 390	30 490	30 490	30 490	30 520	30 550	30 550	30 550	30 550	30 550
Podíl kapacit ZUŠ na populaci ve věku 6-18 let	19,5%	19,5%	19,4%	19,6%	19,0%	19,2%	19,2%	19,3%	19,6%	19,9%	20,2%

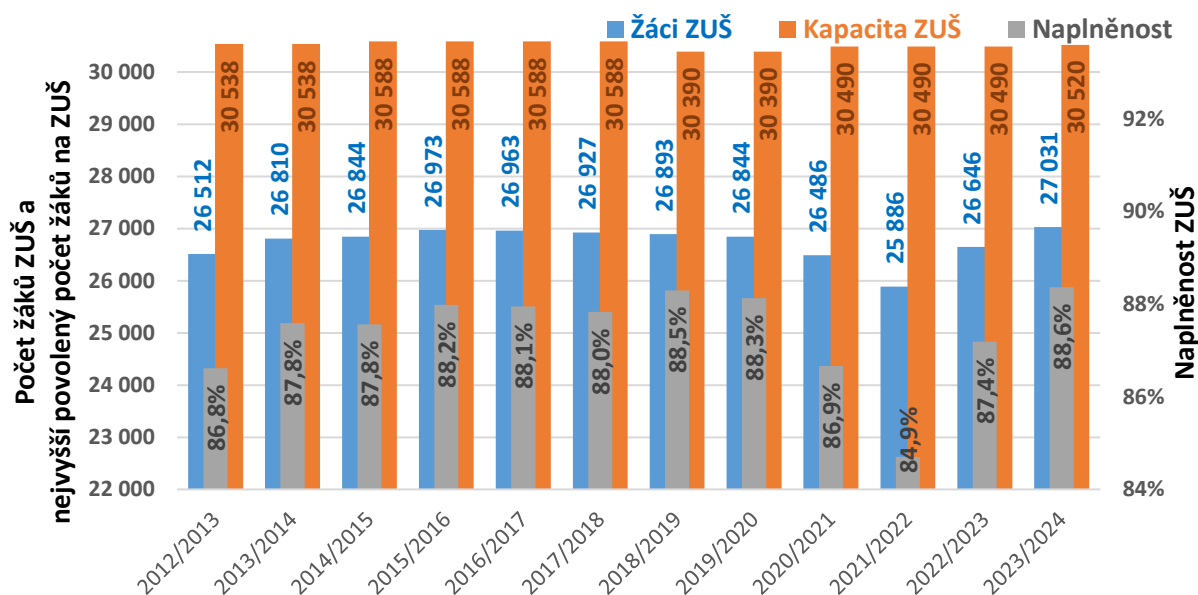
Poznámka: Bez dospělých vzdělávajících se v ZUŠ

Zdroj: Počet žáků – skutečnost k 30. 9. MŠMT, odhad OŠMS; Demografie – skutečnost k 31. 12. ČSÚ a Projekce ČSÚ z roku 2019

Celkový počet žáků v ZUŠ se v posledních 12 letech v Moravskoslezském kraji pohyboval v průměru na počtu 26,7 tisíc žáků, průměrná naplněnost ZUŠ činila 87,6 %. Naplněnost ZUŠ v MSK ovlivňuje celkově nižší naplněnost ZUŠ jiných zřizovatelů než MSK (okres Karviná – naplněnost ZUŠ zřizovatelů

privátního sektoru činí méně než 45 %, okres Frýdek-Místek – naplněnost církevní ZUŠ dlouhodobě na úrovni 50 %). Vývoj počtu žáků a naplněností ZUŠ zachycuje graf níže.

Graf č. 32 Vývoj počtu žáků ZUŠ v MSK, jejich kapacit a naplněností

Zdroj: MŠMT

Základní umělecké vzdělávání bylo k lednu 2024 v MSK poskytováno na 245 místech poskytovaného vzdělávání, z toho největší podíl zastoupení míst poskytovaného vzdělávání z jejich celkového počtu v kraji bylo v okresech Ostrava a Karviná. Ve všech okresech, vyjma okresu Nový Jičín, je několik míst poskytovaného vzdělávání nacházejících se mimo okres, ve kterém je sídlo ZUŠ, jehož jsou pobočkou. Podíl kapacit ZUŠ v jednotlivých okresech ve vztahu k celkové kapacitě ZUŠ v kraji činí od 9,5 % do cca 26,5 %, což s malými či většími odchylkami odpovídá podílu počtu 6–18letých osob v jednotlivých okresech na celkovém počtu těchto osob v MSK. Informace o počtu osob ve sledované věkové kohortě ve vztahu ke kapacitám ZUŠ a další informace za jednotlivé okresy dle dostupných údajů zachycuje níže uvedená tabulka.

Tab. č. 16 Údaje vztahující se k ZUŠ dle jednotlivých okresů

Okres	Počet 6-18letých osob	Podíl 6-18letých osob dle okresů na celkovém počtu v MSK	Kapacita ZUŠ	Celkový počet žáků ZUŠ (včetně dospělých)	Naplněnost ZUŠ	Podíl kapacit ZUŠ na celkové kapacitě ZUŠ v MSK	Počet ZUŠ	Počet míst poskytovaného vzdělávání (% podíl)
	dle stavu k 31.12.2022 (ČSÚ)		školní rok 2023/2024 dle stavu 30. 9. 2023 (MŠMT, zpracování OŠMS)			dle stavu k 1. 1. 2024 (MŠMT)		
Bruntál	11 831	7,4 %	2 910	2 610	89,7 %	9,5 %	5	36 (14,7 %)
Frýdek-Místek	30 199	18,8 %	4 435	3 978	89,7 %	14,5 %	7	32 (13,1 %)
Karviná	31 356	19,5 %	6 312	5 220	82,7 %	20,7 %	9	43 (17,6 %)
Nový Jičín	21 400	13,3 %	4 830	4 474	92,6 %	15,8 %	9	37 (15,1 %)
Opava	24 571	15,3 %	3 960	3 806	96,1 %	13,0 %	6	39 (15,9 %)
Ostrava	41 411	25,8 %	8 073	6 943	86,0 %	26,5 %	14	58 (23,7 %)
Celkem	160 768	100,0 %	30 520	27 031	88,6 %	100,0 %	50	245

Zdroj: Počet ZUŠ, žáků a kapacit – MŠMT; Demografie (počet osob ve věkové kohortě 6–18letých – ČSÚ)

JAZYKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Jazykové vzdělávání poskytuje jazykové vzdělání v cizích jazycích a je definováno v § 110 školského zákona. V případě vzdělávání cizinců se za cizí jazyk považuje také jazyk český. Jazykové vzdělávání se podle tohoto zákona uskutečňuje v jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky.

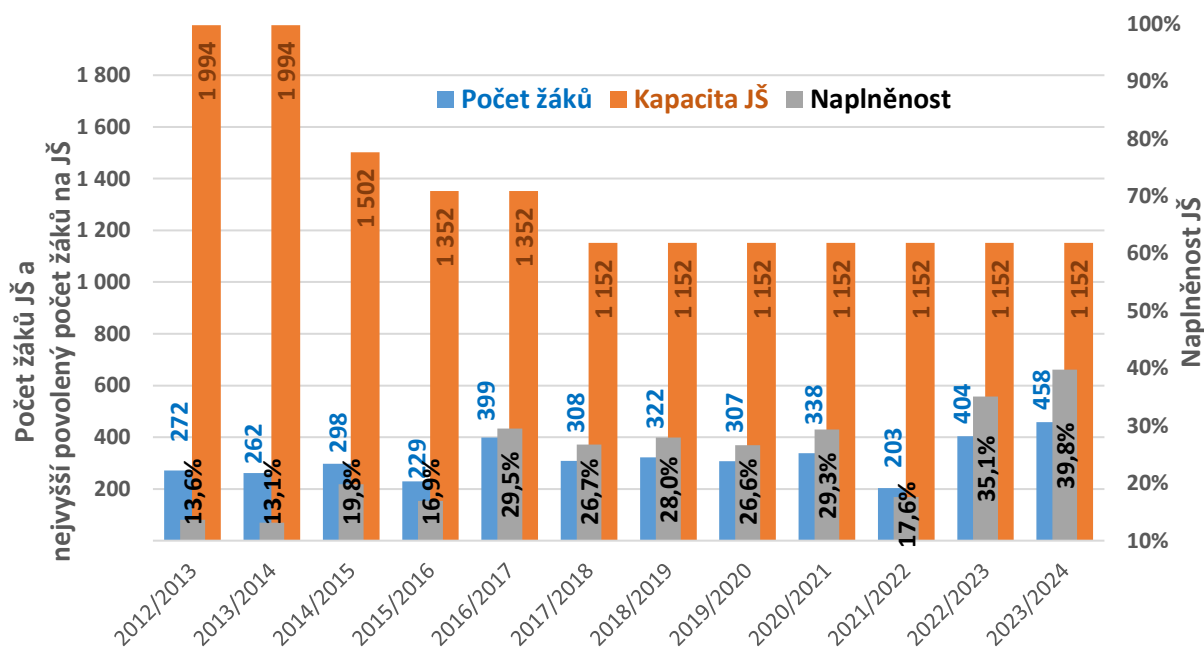
Ve školním roce 2023/2024 vykázaly v MSK činnost 3 jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, dvě organizace zřizované MSK a jedna soukromým subjektem. Konkrétně se jedná o tyto organizace:

- Střední průmyslová škola, Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Frýdek-Místek, příspěvková organizace;
- Gymnázium Hladnov a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Ostrava, příspěvková organizace;
- Linguistic – Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, v. o. s.

Možnost poskytovat vzdělávání v jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky dle rejstříku škol a školských zařízení má také soukromá organizace Vyšší odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky PRIGO, s. r. o., která však již dva roky nevykázala žáky v jazykové škole.

V posledních dvou letech počty žáků na uvedených jazykových školách stoupají, ale naplněnost škol je stále poměrně nízká, necelých 40 %. Stávající nastavená celková kapacita předmětných jazykových škol v MSK je dostatečná.

Graf č. 33 Vývoj počtu žáků v jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky, jejich kapacit a naplněností v MSK

Zdroj: MŠMT

NADANÉ DĚTI, ŽÁCI, STUDENTI

Ve statistickém výkaznictví jednotlivé druhy škol vykazují děti, žáky, studenty, jimž škola vytváří podmínky pro rozvoj jejich nadání v souladu s § 27 odst. 1, 4, 5 a 6 vyhl. č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů. Mimořádně nadaným bylo mimořádné nadání potvrzeno na základě vyšetření školským poradenským zařízením.

Tab. č. 17 Vývoj počtu nadaných dětí, žáků, studentů v MSK

školní rok		2018/2019		2019/2020		2020/2021		2021/2022		2022/2023		2023/2024	
Druh školy	Zřizovatel	děti žáci studenti	z toho mimořádně	děti žáci studenti	z toho mimořádně	děti žáci studenti	z toho mimořádně	děti žáci studenti	z toho mimořádně	děti žáci studenti	z toho mimořádně	děti žáci studenti	z toho mimořádně
MŠ	Obec	14	3	23		13		3	1	3	1	10	2
Nadané děti v MŠ		14	3	23		13		3	1	3	1	10	2
Počet MŠ		6	3	4		1		3	1	3	1	4	2
ZŠ	Obec	125	47	140	51	135	42	119	34	112	29	142	44
	Kraj	2	1	3	2	2	1	1		1			
	Soukromník	9	7	8	6	7	2	6	3	3	2	8	2
	Církev	3	1	1		4		5		4	1	4	2
Nadaní žáci v ZŠ		139	56	152	59	148	45	131	37	120	32	154	48
Počet ZŠ		89	46	92	47	87	37	78	34	74	26	88	38
SŠ	Obec	1	1	1	1	1	1	1	1				
	Kra	28	12	32	17	27	10	28	9	36	14	47	11
	Privátní					2	1	2		1		1	
Nadaní žáci v SŠ		30	13	34	18	30	12	31	10	37	14	48	11
Počet SŠ		19	12	22	14	21	10	19	6	21	10	28	8
K	Kraj	1		1		1		1		1		1	
	Církev	1		1				1	1	1	1		
Nadaní žáci v K		2		2		1		2	1	2	1	1	
Počet Konzervatoří		2		2		1		2	1	2	1	1	
VOŠ	Soukromník									1		1	
Nadaní studenti VOŠ										1		1	
Počet										1		1	
Celkem		185	72	211	77	192	57	167	49	163	48	214	61

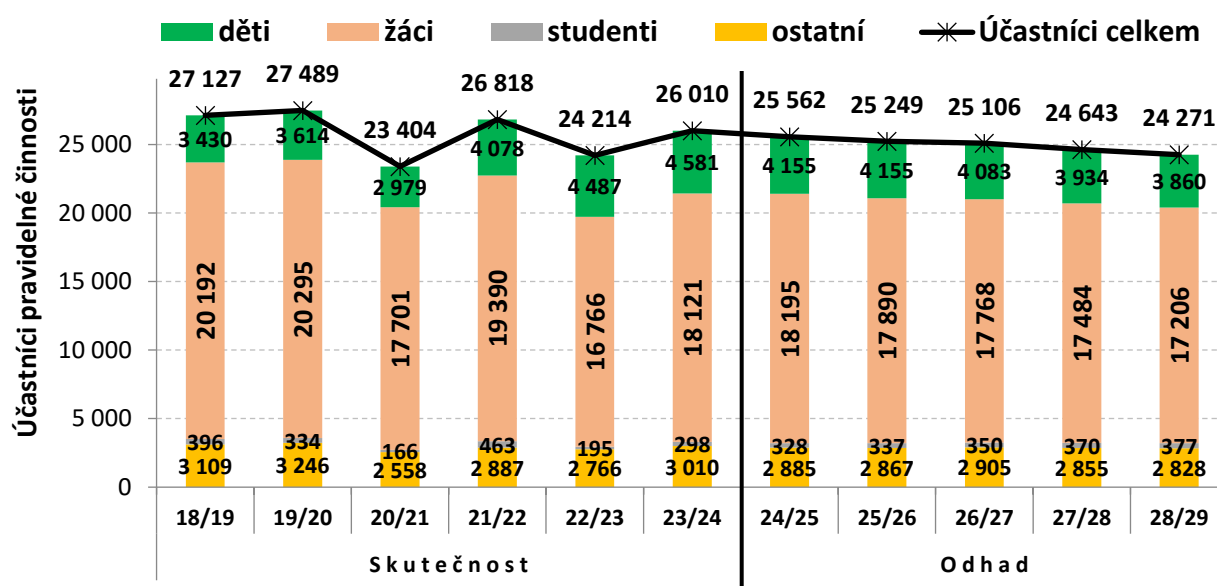
Zdroj: MŠMT

ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Síť zařízení pro zájmové vzdělávání je v kraji dobře zabezpečena. Celkem je v rejstříku škol a školských zařízení v MSK zapsáno 34 středisek volného času. Nejvíce těchto organizací - 29 je zřizováno obcemi, 4 církvemi a 1 soukromým subjektem, který však aktuálně k 30. 10. 2023 nevykázal žádnou činnost.

Mezi účastníky pravidelné činnosti SVČ jsou nejčastěji zastoupeni žáci ZŠ a SŠ, téměř 70 %. Z věkové kohorty 6–18letých osob jich do SVČ v průměru za posledních 6 let dochází cca 12 %. Účastníci ze skupiny dětí, které ještě nezahájily povinnou školní docházku, jsou v četnosti zastoupeni z celkového počtu účastníků na druhém místě, přičemž jejich podíly mají vzrůstající tendenci. Zanedbatelnou skupinu účastníků tvoří studenti VOŠ, méně než 1 % ze zapsaných k pravidelné činnosti. Mezi ostatní účastníky se řadí např. studenti VŠ, pedagogičtí pracovníci, zákonní zástupci nezletilých účastníků atd., jedná se o menší skupinu zastoupenou cca 11 % z celku.

Graf č. 34 Vývoj počtu účastníků pravidelné činnosti ve střediscích volného času

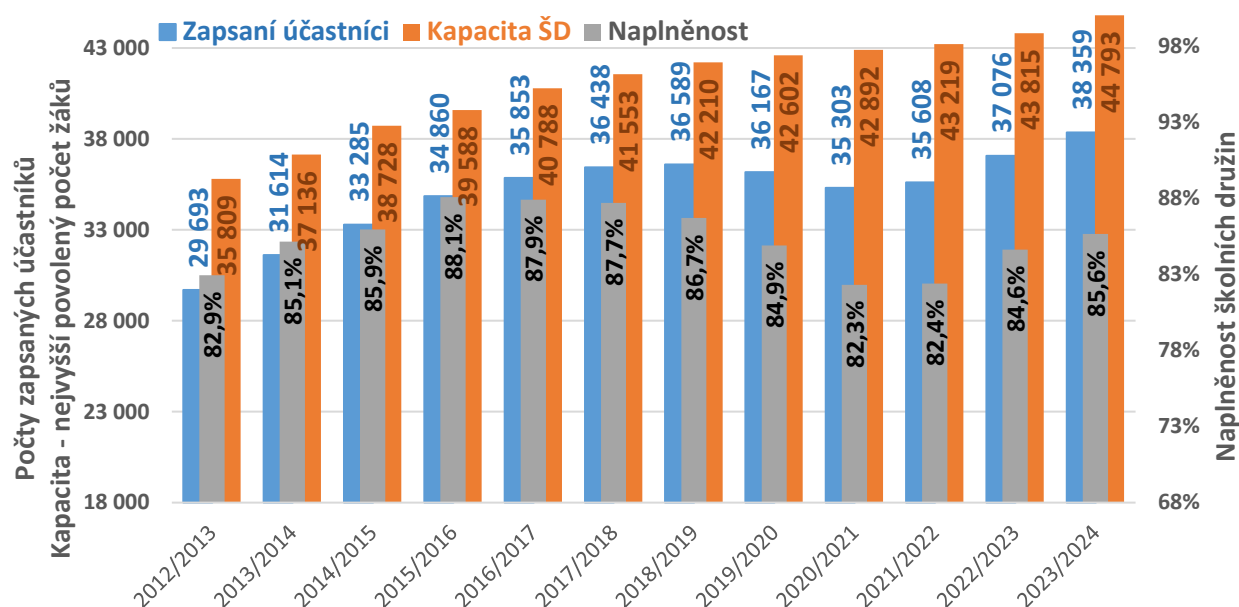

Zdroj: Skutečnost – MŠMT, odhad – OŠMS

Síť školských zařízení pro zájmové vzdělávání doplňují školní družiny, kterých je ve školním roce 2023/2024 v MSK celkem 441 a 41 školních klubů. Nejvyšší zastoupení školních družin je u škol obecního zřizovatele, celkem 381 a k pravidelné denní docházce mají zapsáno 35 538 účastníků, kraj zřizuje 27 školních družin aktuálně s 1 021 účastníky (jedna ŠD nevykazuje činnost), soukromník 24 s 1 375 účastníky, církev 7 s 425 účastníky s pravidelnou docházkou a jedno z těchto zařízení je zřizováno MŠMT. U školních klubů také jako nejpočetnější zřizovatel figuruje s 32 organizacemi obec s aktuálně 2 138 účastníky, 4 školní kluby zřizuje kraj s 84 účastníky, 4 kluby jsou zřízené privátním sektorem se 100 účastníky a jeden školní klub zřizuje církev s 95 účastníky.

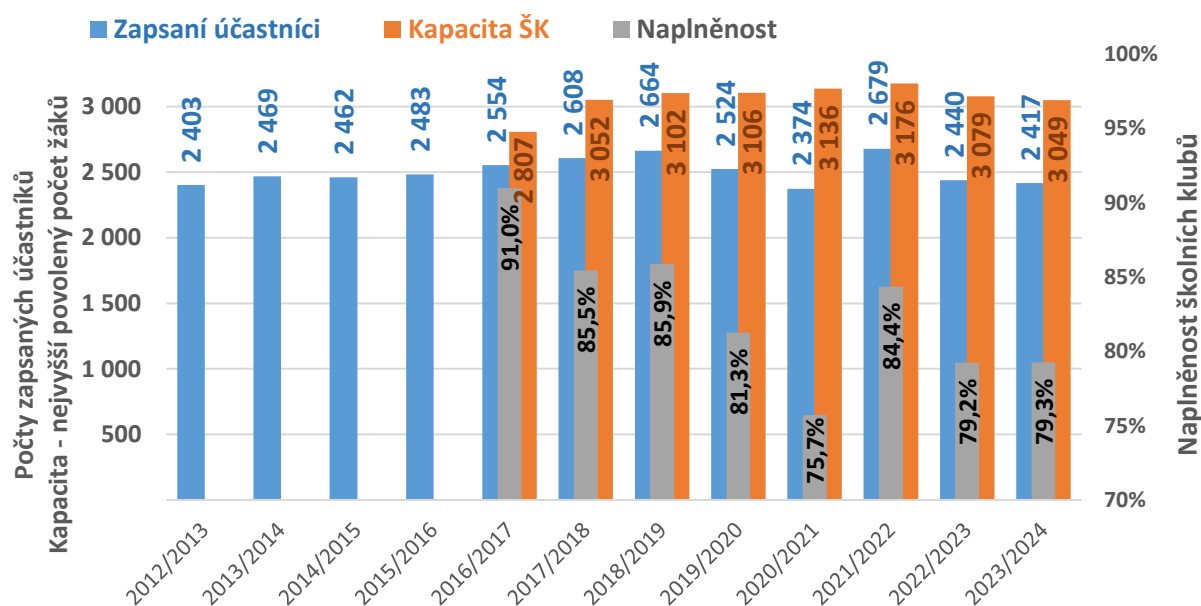
Vývoj počtu účastníků zapsaných k pravidelné denní docházce do školních družin od školního roku 2020/2021, kdy se zastavil klesající trend, meziročně vzrůstá. S účastníky mírně rostou i kapacity a také naplněnost školních družin, která od roku 2020/2021 vzrostla o 3,3 p. b. do současných 85,6 %. Také počty účastníků ve školních klubech zaznamenaly v roce 2020/2021 nejnižší počet, následný vývoj však zaznamenává kolísavý trend. Ve školních letech 2010/2011 až 2015/2016 nebyla v rejstříku škol a školských zařízení kapacita uváděna.

Graf č. 35 Vývoj počtu zapsaných účastníků ve školních družinách, jejich kapacit a naplněností v MSK

Zdroj: MŠMT

Graf č. 36 Vývoj počtu zapsaných účastníků ve školních klubech, jejich kapacit a naplněností v MSK

Zdroj: MŠMT

ŠKOLSKÁ PORADENSKÁ ZAŘÍZENÍ

Školskými poradenskými zařízeními se rozumí pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra. Moravskoslezský kraj je zřizovatelem šesti poraden (v každém okrese sídlí jedna) a devíti center. V kraji dále působí jedno speciálně pedagogické centrum zřízené soukromým subjektem. U těchto zařízení se v rejstříku škol a školských zařízení neuvádí kapacita.

Klienty těchto zařízení jsou děti, žáci i studenti, navštěvující všechny druhy škol (MŠ, ZŠ, SŠ, konzervatoři a VOŠ), ale také klienti z rodin, tzv. školsky nezařazení, tj. nejčastěji klienti v předškolním věku, kam se řadí i intervence do 2 let. Počty klientů, kterým byla poskytnuta péče v PPP a SPC, tyto

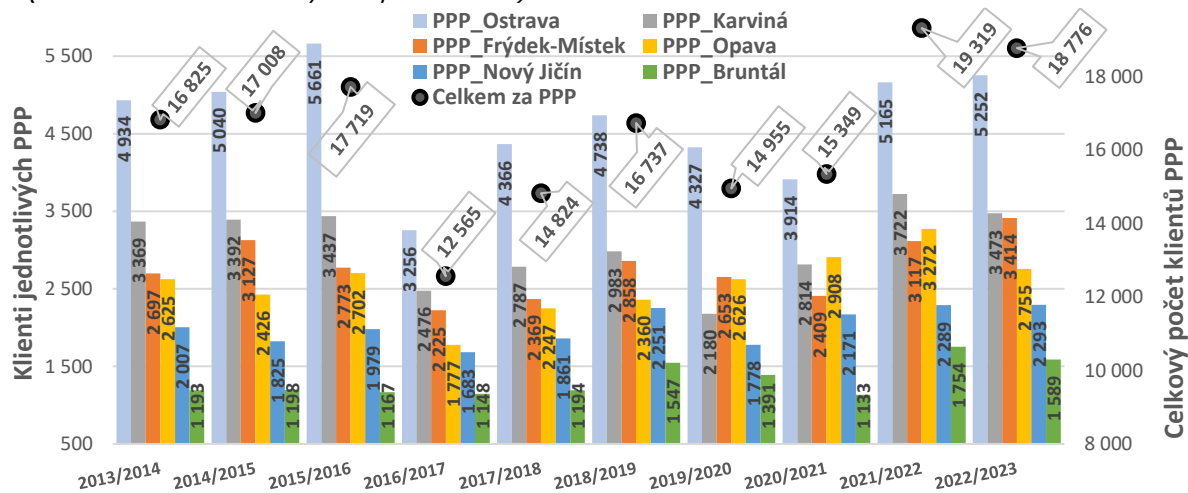
zařízení vykazují zpětně za předešlý školní rok a odvíjí se od toho, v jak početném okrese se nacházejí. Nejvyšší počet klientů proto zaznamenává trvale Pedagogicko-psychologická poradna, Ostrava-Zábřeh, příspěvková organizace, aktuální podíl ze všech klientů PPP je 28 %, nejméně klientů vykazala Pedagogicko-psychologická poradna, Bruntál, příspěvková organizace, jen 8,5 %. V okrese Ostrava-město se nacházejí tři SPC a tyto poskytly péči 45,5 % ze všech klientů SPC v MSK. Nejnižší podíl jen 4,5 % klientů dlouhodobě zaznamenává SPC při speciální škole Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Frýdek-Místek, příspěvková organizace. Konkrétní vývoj počtu klientů znázorňuje následující tabulka a názorně modelují uvedené grafy.

Tab. č. 18 Vývoj celkového počtu klientů školských poradenských zařízení v MSK, kterým byla poskytnuta péče za příslušný školní rok

Typ	Zřizovatel	Okres (počet zařízení)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
			2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
PPP	Kraj	Bruntál (1)	1 193	1 198	1 167	1 148	1 194	1 547	1 391	1 133	1 754	1 589
		Frýdek-Místek (1)	2 697	3 127	2 773	2 225	2 369	2 858	2 653	2 409	3 117	3 414
		Karviná (1)	3 369	3 392	3 437	2 476	2 787	2 983	2 180	2 814	3 722	3 473
		Nový Jičín (1)	2 007	1 825	1 979	1 683	1 861	2 251	1 778	2 171	2 289	2 293
		Opava (1)	2 625	2 426	2 702	1 777	2 247	2 360	2 626	2 908	3 272	2 755
		Ostrava – město (1)	4 934	5 040	5 661	3 256	4 366	4 738	4 327	3 914	5 165	5 252
Pedagogicko - psychologické poradny			16 825	17 008	17 719	12 565	14 824	16 737	14 955	15 349	19 319	18 776
SPC	Kraj	Bruntál (1)	794	895	933	667	757	666	679	680	818	736
		Frýdek-Místek (1)	544	551	600	623	649	585	561	557	531	532
		Karviná (1)	1 174	1 334	1 338	1 428	1 537	1 638	1 408	1 444	1 438	1 424
		Nový Jičín (1)	520	515	451	534	556	582	586	623	640	600
		Opava (2)	1 208	1 406	1 429	1 324	1 719	1 897	1 590	1 706	1 958	1 906
		Ostrava – město (3)	3 674	4 331	4 808	4 278	4 726	5 153	5 052	5 176	5 441	5 803
	Klienti SPC zřizovaných krajem		7 914	9 032	9 559	8 854	9 944	10 521	9 876	10 186	10 826	11 001
	Privátní sektor	Ostrava – město (1)	991	942	920	815	773	726	756	736	730	715
Speciálně pedagogická centra			8 905	9 974	10 479	9 669	10 717	11 247	10 632	10 922	11 556	11 716
Celkový počet klientů za PPP a SPC			25 730	26 982	28 198	22 234	25 541	27 984	25 587	26 271	30 875	30 492

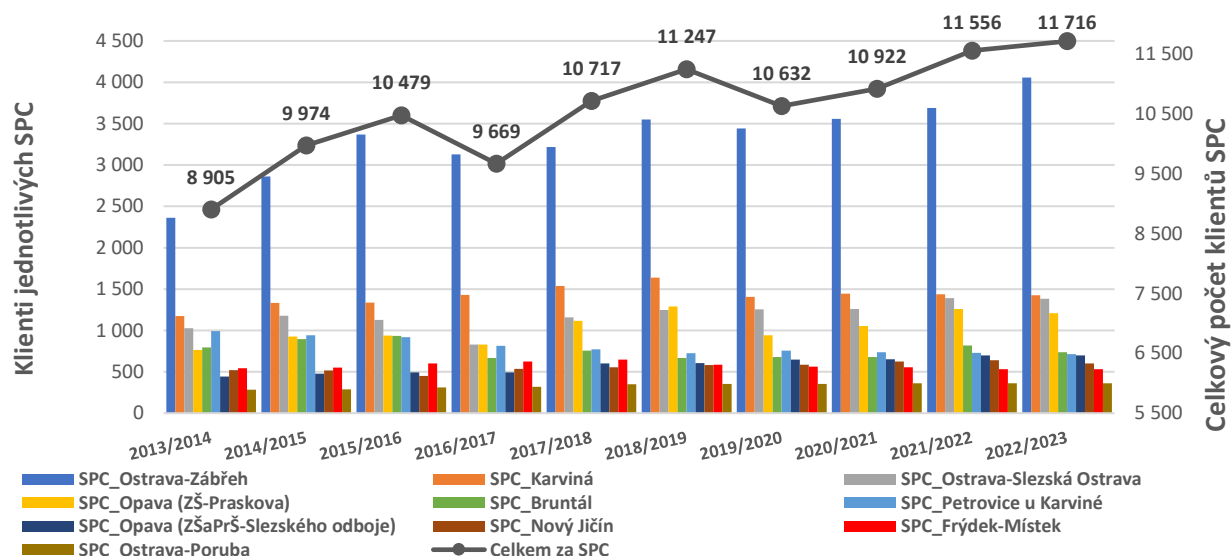
Zdroj: MŠMT

Graf č. 37 Vývoj celkového počtu klientů jednotlivých PPP v MSK, kterým byla poskytnuta péče za příslušný školní rok (seřazeno od aktuálně nevyššího počtu klientů)

Zdroj: MŠMT

Graf č. 38 Vývoj celkového počtu klientů jednotlivých SPC v MSK, kterým byla poskytnuta péče za příslušný školní rok (seřazeno od aktuálně nevyššího počtu klientů)

Zdroj: MŠMT

ŠKOLSKÁ VÝCHOVNÁ A UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ

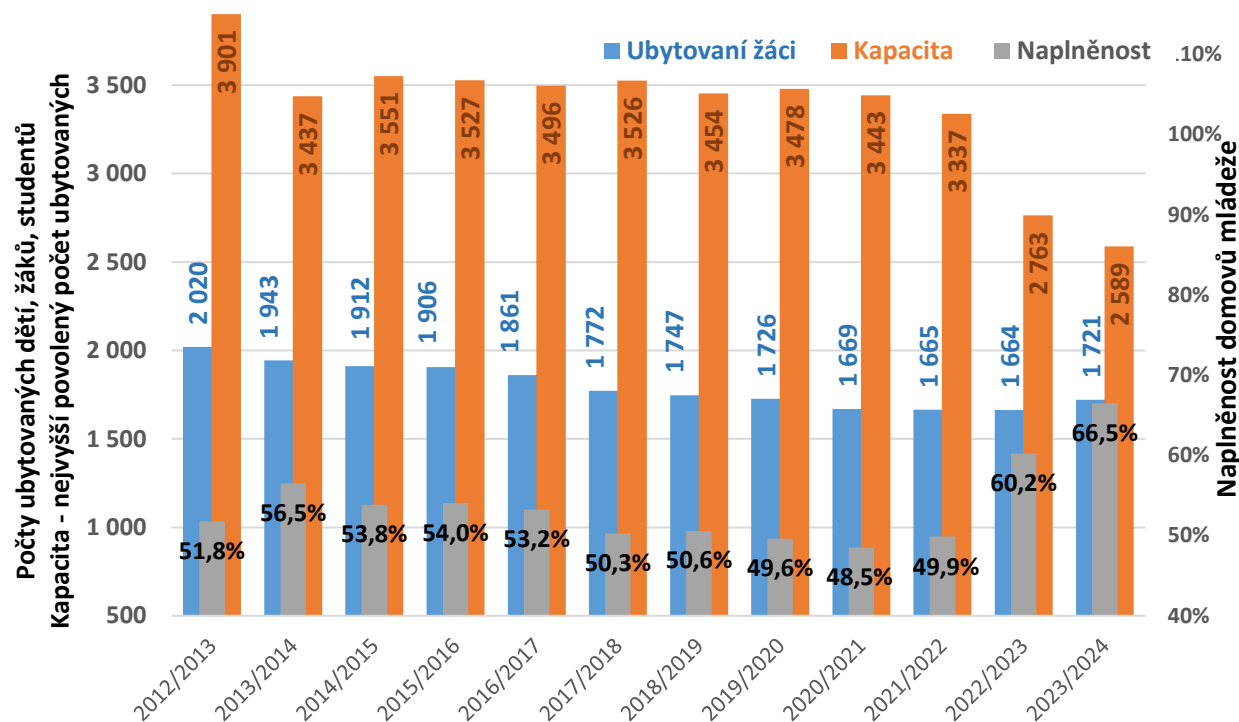
Školské výchovné a ubytovací služby poskytují:

- domovy mládeže, a to žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol
- internáty, které jsou pro žáky se zdravotním handicapem a pro děti přípravného stupně základní školy speciální

K 1. 1. 2024 tvoří síť školských výchovných a ubytovacích zařízení celkem 25 domovů mládeže, z nichž 21 je zřizováno krajem, 2 soukromými subjekty a 2 církví. Dále tuto síť doplňují 4 internáty zřizované krajem.

Vývoj počtu ubytovaných žáků a studentů v domovech mládeže až do školního roku 2023/2024 kontinuálně klesal, v posledním školním roce počet ubytovaných meziročně vzrostl, a to konkrétně o 57 ubytovaných na 1 721. Snižována byla také kapacita těchto zařízení, za uvedených 12 let o 1 312 míst. Naplněnost v roce 2020/2021 byla dlouhodobě nejnižší a činila 48,5 %. Za poslední 3 roky naplněnost vzrostla, a to z důvodu markantního snížení kapacit z 3 443 míst na aktuálních 2 589 míst, a to o 18 p. b.

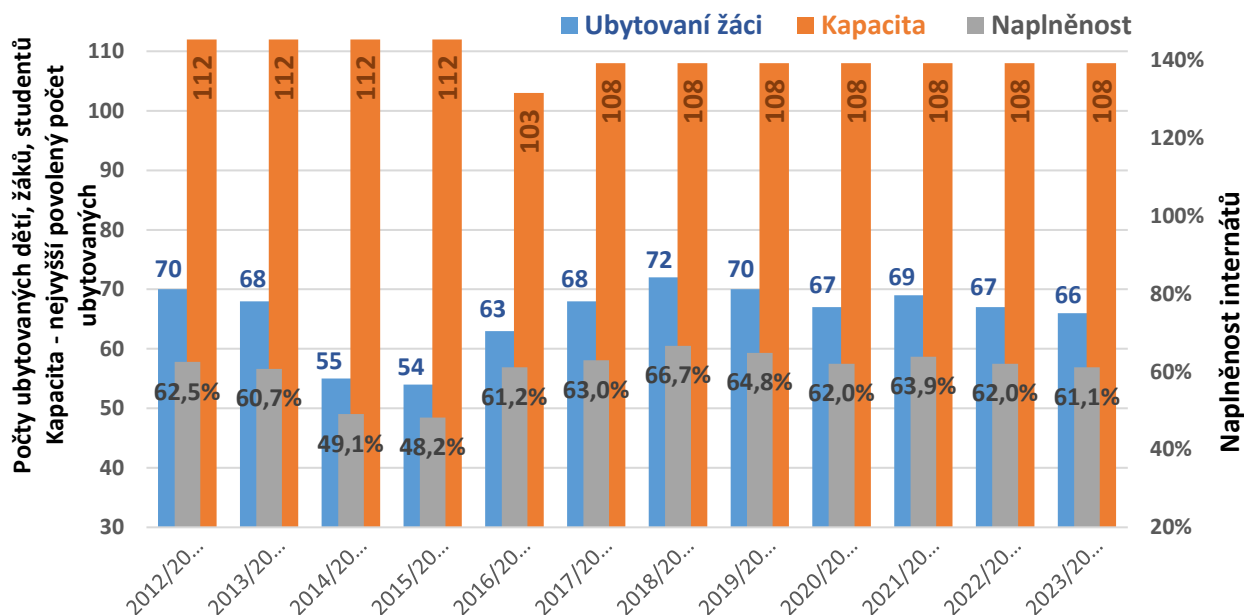
Graf č. 39 Vývoj počtu ubytovaných v domovech mládeže, jejich kapacit a naplněností v MSK

Zdroj: MŠMT

V internátech bylo za posledních 12 let ubytováno v průměru 66 dětí. Za posledních 7 let se kapacita těchto zařízení nezměnila, vykazuje celkem 108 míst. Ani naplněnost se příliš nemění, aktuálně je na úrovni 61,1 %.

Graf č. 40 Vývoj počtu ubytovaných v internátech, jejich kapacit a naplněností v MSK

Zdroj: MŠMT

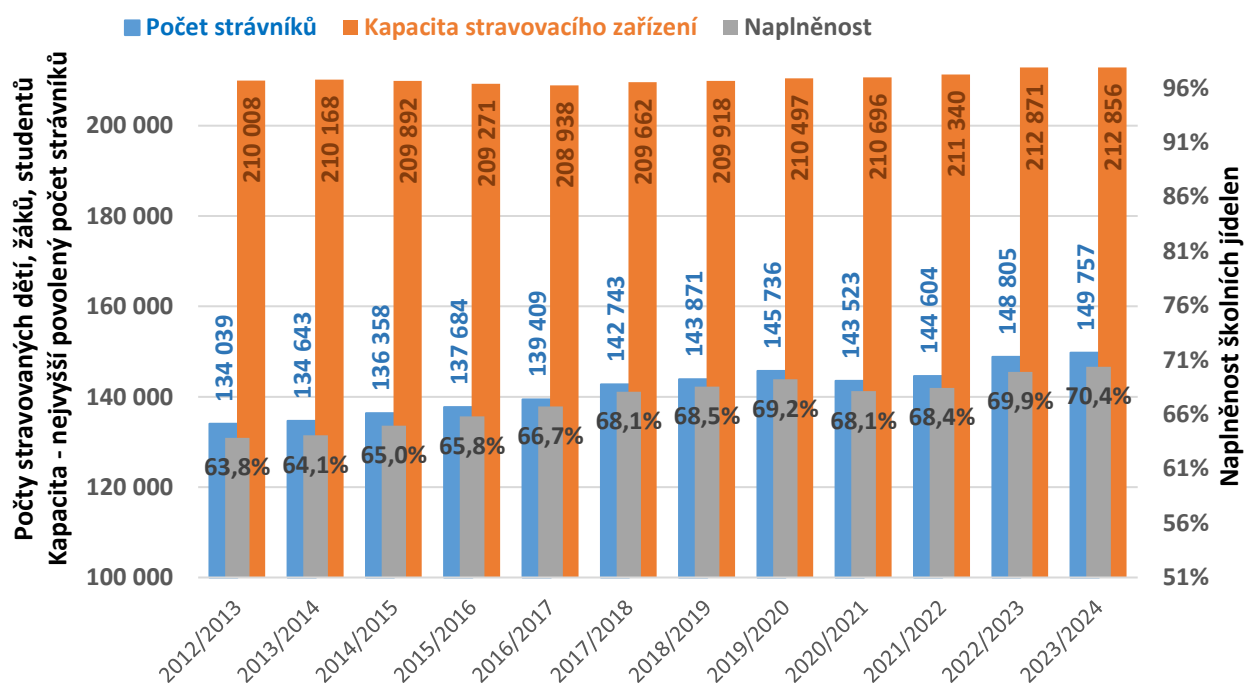
ZAŘÍZENÍ ŠKOLNÍHO STRAVOVÁNÍ

V MSK působí ve školním roce 2023/2024 celkem 838 zařízení školního stravování, z toho je 488 jídelen, 340 výdejen dovážejících stravu ze zařízení zapsaného v rejstříku škol a školských zařízení, 8 výdejen dovážejících stravu ze zařízení nezapsaného do rejstříku škol a školských zařízení a 3 vývařovny (kuchyně bez jídelny).

Nejpočetněji zastoupena jsou zařízení školního stravování zřizovaná obcemi, neboť nejvyšší podíl stravovaných - 80 %, tvoří děti z MŠ a žáci ZŠ. Zařízení poskytující stravování jsou z uvedeného důvodu nejčastěji zapsaná u organizací s druhem školy MŠ a ZŠ, kde také převažuje jako zřizovatel obec. Další početnou skupinou všech stravovaných jsou žáky SŠ, téměř 17 %, tyto organizace nejčastěji zřizuje MSK. V zařízeních se stravují také žáci konzervatoří, studenti VOŠ a děti v zařízeních ústavní výchovy. Dalšími početně méně významnými zřizovateli zařízení školního stravování jsou privátní subjekty a církve.

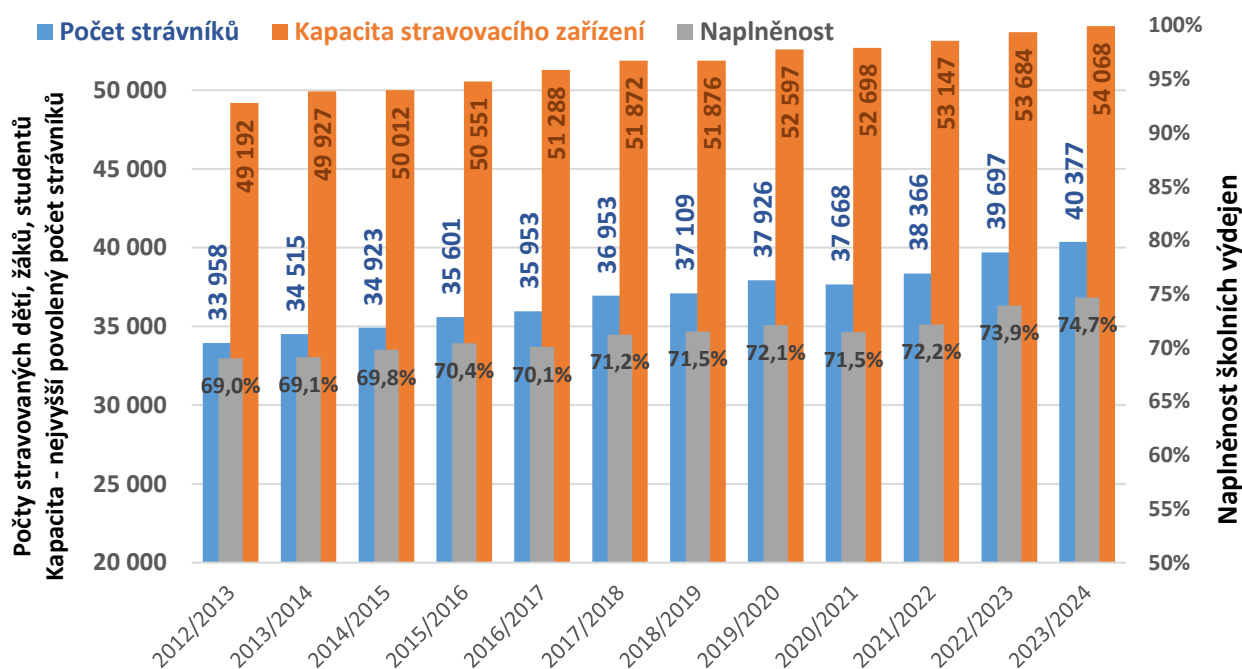
Vývoj počtu stravovaných v jídelnách i výdejnách kontinuálně roste. Za posledních 12 let byl počet stravovaných dětí, žáků a studentů v jídelnách navýšen celkem o 15 718 a ve výdejnách o 6 419. Také nejvyšší povolený počet stravovaných v těchto zařízeních roste, ale ne v takové míře jako u stravovaných. Za uvedený časový úsek byla kapacita jídelen navýšena o 2 848 a u výdejen o 4 876 míst. Naplněnosti zařízení také měly vzrůstající tendenci, celkem od roku 2012/2013 byla celková naplněnost jídelen zvýšena o 6,6 p. b. a u výdejen o 5,7 p. b.

Graf č. 41 Vývoj počtu stravovaných ve školních jídelnách, jejich kapacit a naplněností v MSK

Zdroj: MŠMT

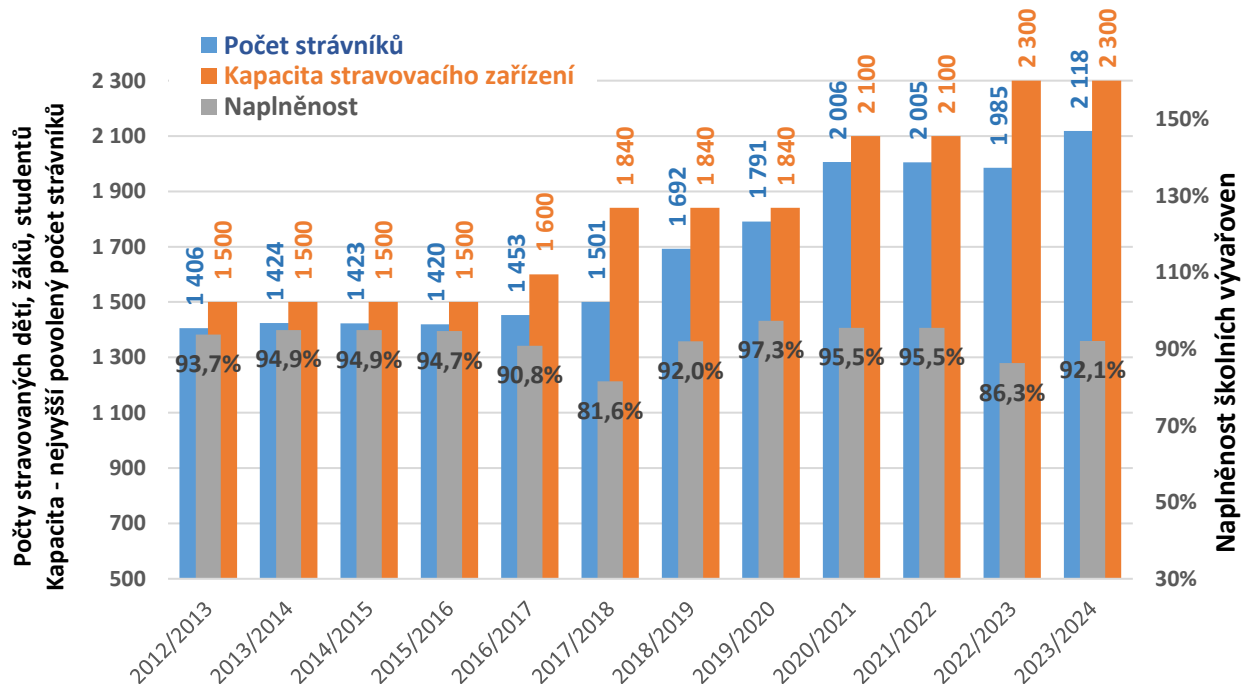
Graf č. 42 Vývoj počtu stravovaných ve školních výdejnách, jejich kapacit a naplněností v MSK

Zdroj: MŠMT

U vývařoven celkový počet stravovaných dětí, žáků a studentů také v čase vzrůstal, jen mezi lety 2020/2021 a 2022/2023 více stagnoval. Aktuálně vývařovny vaří pro celkem 2 118 strávnicků z řad dětí, žáků a studentů, kdy nejvyšší povolený počet je v rejstříku škol a školských zařízení nastaven na celkem 2 300 stravovaných. Za posledních 12 let tak došlo k navýšení o 800 míst. Naplněnost je aktuálně poměrně vysoká přes 92 %, kdy nejnižší byla zaznamenána za uvedené období v roce 2017/2018 o 10,5 p. b. méně, tj. 81,6 %.

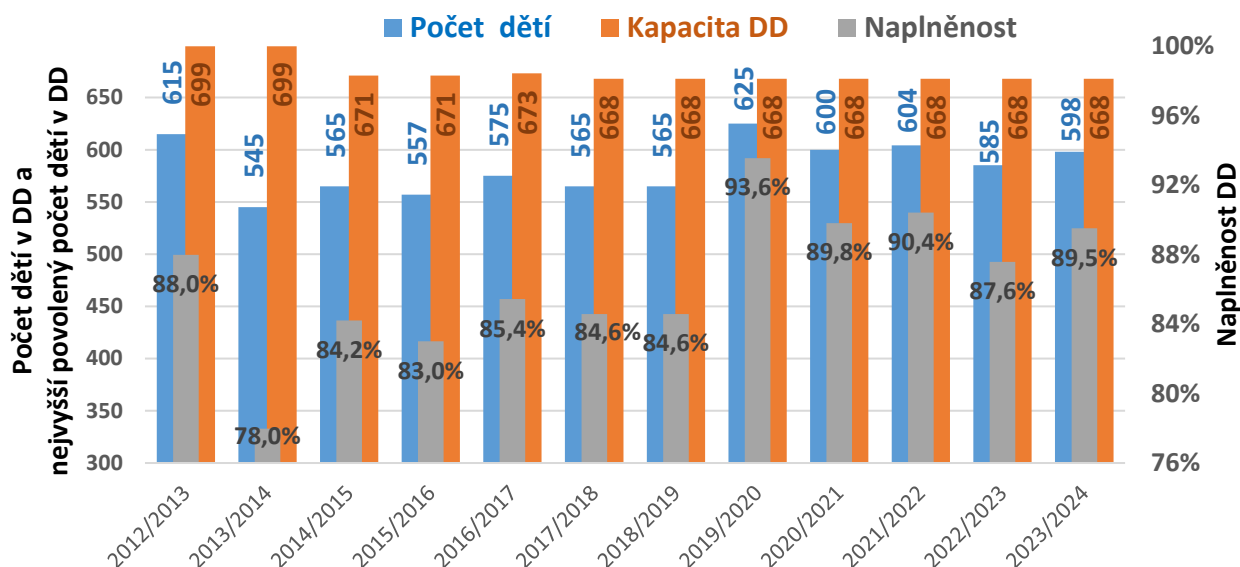
Graf č. 43 Vývoj počtu stravovaných ve školních vývařovnách, jejich kapacit a naplněností v MSK

ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ PRO VÝKON ÚSTAVNÍ NEBO OCHRANNÉ VÝCHOVY

V MSK je celkem 18 dětských domovů, z nichž celkem 17 je zřizováno krajem a jeden je církevní. Kapacita všech zařízení činí celkem 656 lůžek v krajských organizacích a 12 u církevního dětského domova. Tyto kapacity se od školního roku 2017/2018 nezměnily. Počty dětí umístěných do těchto zařízení mají v poslední době stagnující jen mírně kolísavou tendenci. Nejvíce 625 dětí bylo v DD ve školním roce 2019/2020, aktuální stav ve školním roce 2023/2024 je o 27 dětí nižší, tj. 598 dětí.

Graf č. 44 Vývoj počtu dětí v dětských domovech, jejich kapacit a naplněností v MSK

Zdroj: MŠMT

Dále v MSK působí dva dětské domovy se školou, dva diagnostické ústavy a dva výchovné ústavy. Tyto organizace jsou přímo řízeny MŠMT.

ŠKOLSKÁ ÚČELOVÁ ZAŘÍZENÍ

Mezi školská účelová zařízení patří školní hospodářství, která jsou určena k zajišťování praktického vyučování žáků středních škol v oblasti zemědělství, zahradnictví, lesnictví a rybářství podle školních vzdělávacích programů příslušných škol a dále střediska praktického vyučování, která zajišťují praktické vyučování žáků SŠ podle ŠVP.

Na území MSK k 1. 1. 2024 tvořila síť školských účelových zařízení celkem dvě střediska praktického vyučování zřizovaná soukromými zřizovateli (FA PRAKTIK s. r. o. Středisko praktického vyučování a Soukromé středisko praktického vyučování RENOVA, z. ú. Milotice nad Opavou) a dvě školní hospodářství, obě zřizovaná krajem, a to Školní statek, Opava, příspěvková organizace (samostatné školní hospodářství) a školní zahradnictví (součást Střední zahradnické školy, Ostrava, příspěvková organizace).

7.2 Analýza potřeb škol a školských zařízení v kraji

V souvislosti s přípravou DZ MSK 2024–2028 byly využity výstupy zpracované v předchozím období interně pracovníky Odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje v rámci projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Moravskoslezského kraje III. Tyto výstupy zahrnují analýzu potřeb v území, prioritizaci potřeb a roční akční plány na roky 2023–2025 a jsou dostupné zde: [Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Moravskoslezského kraje III | Moravskoslezský kraj | \(msk.cz\)](#).

Dále byly pro přípravu tohoto dlouhodobého záměru využity analytické podklady, které obdržely jednotlivé kraje od MŠMT. Tyto analytické podklady, zpracované v rámci oblasti výchovy a vzdělávání ve školách a školských zařízeních, jsou také dostupné za Moravskoslezský kraj a lze je nalézt zde: [Kraje od MŠMT dostaly datové sety pro přípravu krajských dlouhodobých záměrů - edu.cz](#).

Z Analytického podkladu pro tvorbu dlouhodobého záměru v kraji z května r. 2023 zpracovaného MŠMT ve spolupráci s NPI ČR a ČŠI vyplývají pro Moravskoslezský kraj především následující závěry:

- V oblasti předškolního vzdělávání jsou kapacity mateřských škol ve většině okresů prozatím dostatečné; současně je v kraji vyšší podíl dětí ve věku 3–5 let, které se účastní předškolního vzdělávání (s výjimkou okresu Bruntál).
V DZ MSK 2024–2028 upraveno v rámci klíčové aktivity A.1.1 Zajištění dostupných kapacit ve spolupráci se zřizovateli.
- Moravskoslezský kraj má v současnosti dostatek kvalifikovaných a aprobovaných učitelů na základních školách.
- Výsledky žáků v různých mezinárodních i domácích šetřeních v okresech Frýdek-Místek, Ostrava-město a Nový Jičín se pohybují kolem hodnoty celorepublikového průměru. Hůře si vedou žáci v okrese Bruntál a Karviná. Data z domácího šetření ČŠI z roku 2022 bohužel nenaznačují pozitivní trend a zlepšení v těchto okresech. V kraji sice roste počet žáků s nadprůměrnými a excelentními výsledky, ale roste i počet žáků s velmi špatnými výsledky. To naznačuje, že se prohlubují nerovnosti ve vzdělávání. Kromě rozdílů mezi okresy Moravskoslezského kraje mohou za těmito daty být i nerovnosti i v rámci škol.
V DZ MSK 2024–2028 upraveno v rámci opatření a klíčových aktivit uvedených zejména v kapitole F. Rovný přístup a efektivní podpora pro všechny žáky bez rozdílů.
- Moravskoslezský kraj podobně jako kraje Karlovarský a Ústecký čelí sociálnímu znevýhodnění a horším podmínkám z důvodu nižšího socioekonomického rozvoje. Z tohoto důvodu je nutná zacílená podpora speciálních podpůrných profesí ve vzdělávání. Méně příznivé rodinné zázemí žáka, vysoká míra exekucí, rozvodovosti a problémy s bydlením v některých obcích okresu Bruntál a Karviná.
V DZ MSK 2024–2028 upraveno zejména v rámci klíčové aktivity F.1.1 Podpora pracovníků škol a pracovníků ŠPP.
- Moravskoslezský kraj by se měl nadále zaměřovat na poskytnutí příležitosti pro další vzdělávání, školení a profesní růst učitelů, aby byli schopni poskytnout kvalitní výuku. V tomto ohledu je žádoucí zlepšit spolupráci s firmami v regionu, univerzitami a hospodářskými komorami a zaměstnavatelskými svazy.
V DZ MSK 2024–2028 upraveno zejména v rámci klíčové aktivity E.2.1 Nabídka a realizace vzdělávacích kurzů dalšího vzdělávání přizpůsobená aktuálním potřebám pedagogických pracovníků; pro oblast středního školství pak v rámci klíčových aktivit C.1.1 Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a ucelený systém podpory pro vedení středních škol a C.1.2 komplexní systém podpory učitelů vybraných odborných předmětů pro transformaci vzdělávání ve středních školách.
- ZŠ v Moravskoslezském kraji si vybírají šablony Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ – DVPP ve všech oblastech vzdělávání v mírně vyšší míře, než je průměr ČR (kromě oblasti projektové výuky).

- V Moravskoslezském kraji je počet úvazků školních psychologů i speciálních pedagogů nadprůměrný v porovnání s jinými kraji ČR. Je ale důležité brát v potaz, že data jsou za kraj agregovaná, situace tak může být rozdílná v rozdílných částech kraje. Kraj by se měl pokusit zvýšit podíly těchto profesí pak zejména v okresech Bruntál a Karviná.
V DZ MSK 2024–2028 upraveno zejména v rámci klíčové aktivity F.1.1 Podpora pracovníků škol a pracovníků ŠPP, v rámci které je jako kritérium naplnění uvedena podpora odborných pozic ŠPP ve vybraných školách. Problematické je ovšem zajištění dostatku těchto odborných pracovníků, a to zejména v okrajových částech kraje.
- Ve spolupráci s relevantními aktéry (jako je např. krajská hospodářská komora, místní zaměstnavatelé a neziskový sektor) by bylo přínosné zajistit praxe a stáže žákům odborného a učňovského vzdělávání. Tím se zvýší jejich praktické dovednosti a připravenost na trh práce.
V DZ MSK 2024–2028 upraveno zejména v rámci klíčových aktivit C.1.4 Spolupráce aktérů ve vzdělávání v kraji a C.2.1 Rozvoj odborností, gramotností a kompetencí žáků.
- Moravskoslezském kraji je nadále potřeba podpořit pedagogické pracovníky v aktivní účasti na dalším vzdělávání. Je proto důležité zvýšit zájem pracovníků o aktivní účast na dalším vzdělávání a nabídnout jim motivaci (např. prostřednictvím příležitosti kariérního rozvoje a podpory vzdělávání).
V DZ MSK 2024–2028 upraveno zejména v rámci klíčových aktivit opatření E.2 Podpora kompetencí pedagogických pracovníků a oceňování pedagogické profese.

8 Vyhodnocení plnění Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje 2020

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ		
Zvyšování podílu dětí zapojených v předškolním vzdělávání	Podpora zvyšování podílu dětí se sociálním znevýhodněním zapojených v předškolním vzdělávání	K dosažení tohoto cíle sloužily aktivity zaměřené na posilování informovanosti a motivace, které byly realizovány např. prostřednictvím Místních akčních plánů, osvětové činnosti ČŠI a činnosti neziskových organizací působících v oblasti sociálního začleňování. V posledních dvou letech se v MSK podařilo zvýšit podíl zapojených dětí, a to z původních 88,2 % na 90,3 %. Ve srovnání s celorepublikovým průměrem (89,6 %) tak Moravskoslezský kraj převyšuje průměrnou hodnotu. V rámci mezikrajského porovnání zaujímá 8. pozici.
Rozvoj potenciálu každého dítěte v průběhu vzdělávání v mateřské škole	Podpora využívání moderních forem a metod výuky v předškolním vzdělávání	Opatření bylo naplňováno zejména prostřednictvím DVPP pedagogických pracovníků MŠ. Vzdělávací aktivity byly na úrovni kraje zjišťovány prostřednictvím aktivit projektů OKAP a OKAP II. Z realizovaných vzdělávání, která zabezpečovala krajská organizace KVIC, lze např. zmínit: Akademie leadershipu – Cesta kvýjmečnosti, Učíci se škola, Pedagogický lídr, Vedení individuálních rozhovorů, Jsme jeden tým nebo Formativní hodnocení ve vzdělávacím procesu.
	Popularizace a zavádění prvků polytechnického vzdělávání	Na úrovni kraje bylo opatření naplňováno prostřednictvím aktivit projektů OKAP a OKAP II. Tyto aktivity se zaměřovaly nejen na podporu pedagogických pracovníků, ale také na přímou práci s dětmi. Úspěšné byly interaktivní vzdělávací programy určené pro děti, které byly realizovány ve spolupráci s organizací Dolní oblast Vítkovice, z. s., a navazovaly na RVP pro předškolní vzdělávání. V těchto vzdělávacích programech byl kladen důraz na rozvoj polytechnických dovedností a kompetencí pro další život. Dále probíhala spolupráce středních škol s mateřskými a základními školami, a to v podobě sdílení učeben, dílen a laboratoří.
	Zvyšování digitálních kompetencí dětí v MŠ	Zvyšování digitálních kompetencí u dětí v MŠ bylo realizováno ve třech oblastech - nákupu/modernizaci IT vybavení, vzdělávání pedagogů a přímé podpory dětí. V rámci Národního plánu obnovy mohly mateřské školy čerpat finanční prostředky na nákup digitálních učebních pomůcek. V rámci krajského projektu OKAP II byla realizována aktivita zaměřená na seznámení se světem ICT s názvem „Programování pro nejmenší“. Mateřské školy mohly využít možnosti zapojení se do výzev z OP VVV/OP JAK tzv. šablon, v rámci kterých bylo podporováno vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené nejen na zvýšení kompetencí v oblasti využívání nových výukových metod s využitím ICT, ale také na rozvoj digitálních kompetencí a vyšší individualizaci vzdělávání.

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ		
Rozvoj potenciálu každého žáka v průběhu vzdělávání v základní škole	Podpora využívání moderních forem a metod výuky v základním vzdělávání	V MSK bylo opatření naplňováno prostřednictvím aktivit krajských projektů OKAP a OKAP II. Organizace KVIC realizovala vzdělávací programy pro pedagogické pracovníky zaměřené na téma leadershipu, mentorských dovedností, formativního hodnocení, podpory individuálního rozvoje dětí a diferencovaného zadávání úkolů. Dále byla realizována aktivita Škola 4.0, kterou zajišťovala organizace Menza České republiky. Cílem bylo zvýšení kvality didaktické práce v ZŠ prostřednictvím zavádění prvků konstruktivismu, projektového a badatelského učení do výuky.
	Popularizace a zatraktivnění polytechnického vzdělávání	Velká část aktivit byla realizována v rámci projektu OKAP II, a to prostřednictvím partnerů projektu. Aktivity byly zaměřovány nejen na podporu pedagogů, ale především žáků. Do 120 základních škol byla zakoupena licence aplikace Abaku Education, která nabízí celou škálu didaktických materiálů a úloh a představuje tak alternativní přístup ve výuce matematiky. Science centrum techniky, které působí v rámci Dolní oblasti Vítkovice, z. s., připravilo pro žáky základních škol interaktivní vzdělávací programy s cílem zatraktivnit technické a přírodovědné obory. Ve spolupráci se ZOO Ostrava probíhal vzdělávací program, který představil provoz zoologické zahrady tak, jak jej při běžné návštěvě žáci nemohou poznat. Ve spolupráci se středními školami mohli žáci základních škol využít sdílené dílny a laboratoře a vyzkoušet si tak práci s různými nástroji a moderními technologiemi při plnění jednoduchých, praktických úkolů. Podchytit a rozvíjet talenty mohli žáci v rámci tzv. Junior univerzity, kterou provozuje VŠB-TU Ostrava.
	Rozvoj ICT kompetencí	Důležitým tématem uplynulého období bylo posilování ICT kompetencí. Tato podpora probíhala ve všech třech úrovních – žáci, pedagogové a materiální zabezpečení. Vzdělávání, metodickou podporu a celkové posilování digitální gramotnosti pracovníků ve vzdělávání zabezpečovala z velké části organizace KVIC. Zprostředků Národního plánu obnovy pak bylo možné pořídit do škol digitální učební pomůcky, které byly žákům k dispozici pro rozvoj informatického myšlení a digitálních kompetencí.

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
Rozvoj školního kariérového poradenství	Podpora týmu kariérového poradenství ve školách (vzdělávání, metodická podpora)	Prioritou, která setrvává i do dalšího období, je kariérové poradenství ve školách. Primárně byly realizovány aktivity zaměřené na rozvoj a posilování kompetencí pedagogů k poradenské činnosti. Tyto aktivity byly především financovány zevropských prostředků (KAP MSK, OKAP, šablony). Významným partnerem v této oblasti je Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, z. s. V rámci projektu OKAP tento partner projektu vytvořil podpůrný nástroj pro kariérové poradenství - aplikaci s názvem „Můj život po škole“, která je vhodnou pomůckou při volbě povolání, hledání zaměstnání či získání základní orientace na trhu práce. Aplikace je zdarma dostupná na webových stránkách Moravskoslezského kraje (www.msk.cz). Z aktivit, které byly určeny na podporu žáků, pak lze zmínit např. Živou knihovnu studijních možností, která byla každoročně realizována společností Dolní oblast Vítkovice, z. s., a která nabízela prostor pro společné setkávání žáků základních a středních škol a zaměstnavatelů. Obdobnou náplň měly i veletrhy zaměřené na volbu středních škol (Student a Job, online veletrh středních škol Moravskoslezského kraje, veletrh povolání v Opavě). Tyto nástroje určené pro žáky základních škol byly vhodně doplněné exkurzemi do firem a byly rovněž realizovány v rámci projektu OKAP II. Personální podporu (prostředky na mzdy kariérových poradců) pak mohly školy čerpat z tzv. šablon v rámci OP VVV/OP JAK.
Snižování disparit v průběhu a podmínkách základního vzdělávání	Podpora aktivit vedoucích k odstraňování disparit v rámci základního vzdělávání se zaměřením na sociálně znevýhodněné	V projektu OKAP II aktivity pro řešení zátěžových či jinak problémových situací ve vzdělávání, které byly zaměřeny rovněž na žáky sociálně znevýhodněné, poskytovalo tzv. Mobilní centrum pro podporu inkluze. Intervence byly realizovány multidisciplinárním týmem, který byl tvořen zejména školním psychologem, speciálním pedagogem a sociálním pedagogem.
STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ		
Propojení vzdělávání s trhem práce	Spolupráce se zaměstnavateli na zkvalitnění praktického vyučování	V projektech KAP MSK a OKAP byla nastavena systémová podpora spolupráce středních škol se zaměstnavateli a sladování odborného vzdělávání s požadavky trhu práce. Partner projektu OKAP II - Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, z. s., byl zprostředkovatelem při zajištění praktické výuky pro žáky SŠ u zaměstnavatelů, se zástupci firem podněcoval uzavření deklarací o vzájemné spolupráci se školou, významně se podílel na vytvoření standardů odborných stáží žáků, vytvořil databázi firem ochotných ke vzájemné spolupráci, nebo organizoval workshopy se zaměstnavateli. Střední školy využily také podpory z výzev Šablony pro SŠ a VOŠ I, II na výzvu stanovené aktivity: koordinátor spolupráce školy a zaměstnavatele; stáže pedagogů a zaměstnavatelů a zapojení odborníka z praxe do výuky v SŠ.

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
	Implementace prvků duálního vzdělávání	Implementace prvků duálního vzdělávání probíhala v projektu OKAP II zejména prostřednictvím partnera projektu Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, z. s. Byly rozvíjeny funkční partnerství mezi zaměstnavatelskou sférou a středními školami. Prvky duálního vzdělávání vznikly v rámci pilotního projektu MSK s názvem „Ověřování prvků duálního vzdělávání v MSK“, jehož aktivity byly dále rozvíjeny. V projektu OKAP II byla uzavírána memoranda o spolupráci mezi středními školami a firmami pro zajištění odborné praxe žáků a probíhala školení instruktorů praktického vyučování - zaměstnanců firem. Dále byl v projektu vytvořen online portál „Volba kariéry v Moravskoslezském kraji“ (www.volbakariery.cz), který slouží jako informační zdroj o možnostech kariérového poradenství, rozvoje odborného vzdělávání a přípravy pro žáky ve školách v MSK. Ve středních školách se také konaly přednášky odborníků z praxe na aktuální témata, např. Moderní trendy v zemědělství, Metrologie, Hydraulické systémy v praxi a další.
Kvalitnější absolventi škol	Modernizace vzdělávacích metod s důrazem na žáka	Opatření bylo prioritně naplňováno realizací vzdělávacích aktivit v rámci projektů KAP MSK. Tyto aktivity zahrnovaly tematická setkání pro pedagogy škol zaměřená např. na digitální kompetence, cizí jazyky, čtenářskou a matematickou gramotnost, rozvoj potenciálu každého žáka apod. Velký zájem pedagogů byl o setkání na téma „Využití umělé inteligence ve školách“. V rámci projektu OKAP II partnerská organizace KVIC vzdělávala pedagogy v řadě kurzů zaměřených na inovativní a efektivní metody vzdělávání. Dále realizovala kurzy zaměřené na profesní a osobnostně sociální rozvoj pedagogických pracovníků, vedení zaměstnanců a řízení školy. Z projektu bylo podpořeno také odborné vzdělávání pedagogických pracovníků, kteří absolvovali desítky odborných kurzů na aktuální témata pro prohloubení své odbornosti. Učitelům chemie a studentům učitelství chemie byla určena další aktivita projektu zaměřená na zavádění nových metod ve výuce chemie, kterou zajišťovala Ostravská univerzita. Za zmínku stojí také vydání sbírky povídek „Kapuče od mikiny“ pro podporu čtenářské gramotnosti, kterou vytvořil partner projektu Celé Česko čte dětem, o. p. s. Další aktivity pro modernizaci vzdělávacích metod SŠ uplatnily v rámci realizace tzv. šablon z OP VVV/OP JAK.
	Podpora vzdělávání v kompetencích důležitých pro uplatnění na trhu práce (jazykové, digitální, měkké kompetence)	Oblast čtenářské a matematické gramotnosti byla součástí povinných aktivit projektů OKAP a OKAP II. V partnerských středních školách byly podporovány volnočasové kroužky, které kladly důraz na několik klíčových aspektů: rozvoj motivace žáků, posilování čtenářské gramotnosti a práce s textem, rozvoj logického myšlení a matematické gramotnosti, polytechnické vzdělávání, jazykové a digitální kompetence. Pro podporu podnikavosti bylo vybudováno Centrum podnikavosti, iniciativy, kreativity při Obchodní akademii a Vyšší odborné škole sociální, Ostrava-Mariánské hory, příspěvková organizace, nebo také probíhaly kroužky fiktivních firem, které žáci následně

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
		prezentovali na každoročně pořádaném Ostravském veletrhu příležitostí. KVIC pro zvýšení jazykových kompetencí žáků i pedagogů v odborné angličtině realizoval v projektu OKAP II systematickou komplexní podporu, a to včetně vývoje a tvorby výukového materiálu. Také z rozpočtu MSK byla podpořena oblast jazykových kompetencí, kdy probíhal projekt na zvýšení těchto kompetencí u žáků středních zdravotnických škol, včetně zapojení rodilých mluvčích do výuky. V projektech KAP MSK byla realizována tematická setkání pro pedagogické pracovníky v oblastech digitálních kompetencí, jazykových kompetencí, čtenářské a matematické gramotnosti a na rozvoj podnikavosti, iniciativy a kreativity. Na podporu tohoto opatření mohly také SŠ využít prostředky tzv. šablon z OP VVV/OP JAK.
	Podpora polytechnického vzdělávání, podpora řemesel	Podpora polytechnického vzdělávání byla rovněž zahrnuta do aktivit projektů OKAP a OKAP II. Uzavírala se memoranda s cílem navázat dlouhodobou spolupráci partnerských škol s odborníky z praxe, školy si vzájemně sdílely odborné učebny a laboratoře, nebo byly vytvářeny metodické materiály pro posílení didaktických dovedností učitelů středních odborných škol při výuce odborných předmětů. Partnerské střední školy organizovaly odborné kroužky pro žáky, odborné soutěže, výjezdy, exkurze a projektové dny. Ostravská univerzita realizovala v rámci projektu pro žáky a pedagogy aktivitu s názvem „Nové trendy v chemickém vzdělávání“. Pro motivaci žáků 8. a 9. ročníků základních škol ke studiu řemeslných oborů probíhala každoroční kampaň s názvem „Řemeslo má respekt“. V rámci kampaně byla vytvořena brožura na podporu podporovaných řemeslných oborů a také vznikla publikace „Průvodce při volbě střední školy“. Součástí marketingové kampaně bylo vytvoření krátkých videí, jejichž účelem bylo přiblížit žákům základních škol, co je náplní jednotlivých podporovaných řemesel. V rámci projektu KAP MSK III proběhlo pro pedagogy například výjezdní setkání pedagogů škol pod názvem „Břidlice – od kamene k řemeslu“ a přednáška na téma „Vodík – zdroj budoucnosti“. Střední školy také využívaly na podporu polytechnického vzdělávání a řemesel finanční prostředky v rámci tzv. šablon z OP VVV/OP JAK.
	Podpora a zvyšování motivace žáků k dosahování lepších studijních výsledků	MSK podporoval motivaci žáků ke vzdělávání a dosahování lepších studijních výsledků např. poskytováním krajských stipendií žákům vybraných technických a řemeslných oborů, slavnostním oceňováním nejúspěšnějších žáků SŠ, také přispíval na realizaci okresních a krajských kol soutěží (sportovních, uměleckých, vědomostních) vyhlašovaných MŠMT. Soutěže pro motivaci žáků k dosahování lepších studijních výsledků byly podpořeny rovněž v projektech OKAP a OKAP II. Každoročně byla MSK a společností MARLENKA international, s. r. o., podpořena realizace soutěže MARLENKA Cup, která probíhala pro žáky oboru vzdělání Cukrář.

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
	Monitoring výsledků přijímacích zkoušek a maturitních zkoušek	MSK dlouhodobě monitoruje výsledky vzdělávání ve středních školách jak při vstupu do SŠ (JPZ), tak při výstupu (MZ). VMSK realizuje JPZ do oborů vzdělání s maturitní zkouškou cca 84 % SŠ se sídlem v kraji. Ukazuje se, že při porovnání hodnot % skóru uchazečů v MSK a ČR se výsledky uchazečů pohybují pod republikovým průměrem, přičemž nejvyšší rozdíl mezi hodnotami průměrného % skóru MSK x ČR byly zaznamenány u 4letých gymnázií a nejmenší u nástaveb. Ve školním roce 2020/2021 došlo kvůli epidemické situace ze strany MŠMT k úpravám podmínek konání společné a profilové části maturitní zkoušky. Hrubá úspěšnost v MZ celkem za JaP činila 92,0 % a čistá úspěšnost 94,8 %. Ve srovnání s průměrnými údaji v ČR to znamenalo o 0,1 p. b. u obou úspěšností méně. V dalších letech se hodnoty hrubé i čisté úspěšnosti maturantů z MSK v MZ celkem pohybovaly opět mírně pod úrovní průměrných hodnot za celou ČR. Hrubá úspěšnost v MSK dosáhla v roce 2021/2022 hodnoty 87,0 % a v roce 2022/2023 hodnoty 89,3 %. Čistá úspěšnost činila 91,4 % v roce 2021/2022 a 93,0 % v roce 2022/2023. Průměrných až lehce nadprůměrných hodnot obou úspěšností v porovnání s výsledky v ČR bylo v MSK dosahováno v MSK v profilové části MZ. Detailnějším monitoringem výsledků vzdělávání ve SŠ zřizovaných krajem se kraj zabývá v rámci připravovaného modelu Hodnocení středních škol jejich zřizovatelem – Moravskoslezským krajem (HŠZ), který byl realizován jako nepovinná aktivita v projektu KAP MSK III. Dlouhodobý monitoring výsledků přijímacích a maturitních zkoušek, který je součástí kritérií daného modelu, je důležitou informací pro vyhodnocování kvality vzdělávání a může tak nepřímo ovlivnit i zvýšení kvality budoucích absolventů škol. V květnu 2022 se uskutečnilo setkání se středními školami k oblasti matematické gramotnosti na téma „Předání a sdílení zkušeností a také rozbor státní maturitní zkoušky z matematiky 2022“. Jeho obsahem bylo hledání příčin neúspěchu, rozbor názorů, podnětů, možné cesty k úspěchu a aktuální změny.
Rozvoj kariérového poradenství ve středních školách	Podpora týmu kariérového poradenství ve školách (vzdělávání, metodická podpora)	K hlavním aktivitám patřilo vybudování center kariérového poradenství ve středních školách a podpora výchovných a kariérových poradců prostřednictvím metodických setkání a vzdělávání v rámci projektů KAP MSK a OKAP. Na tyto aktivity plynule navázaly aktivity projektu OKAP II a KAP MSK III. V projektu OKAP II byla některá centra kariérového poradenství dále dovybavena. Pro podporu odborných znalostí a dovedností kariérových a výchovných poradců byla připravena nabídka vzdělávacích aktivit a konferencí. Vzdělávací aktivity byly zabezpečovány třemi partnery projektu – Centrum kompetencí, z. s., Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace, a Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, z. s. (vyhotovena publikace s názvem „Vercajk kariérového poradce“).

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
		Ve sledovaném období probíhal rovněž v rámci projektu OKAP II vývoj nové aplikace s názvem „Cesta k zaměstnání“, která navazuje na dříve partnerem projektu - Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, z. s., vytvořenou aplikaci „Můj život po škole“. Podpora kariérového poradenství byla realizována i v rámci projektu KAP MSK III (tematická setkání zaměřená na moderní trendy v kariérovém poradenství či využití storytellingu v poradenské praxi). Mzdové prostředky na podporu kariérových poradců bylo možné čerpat v rámci tzv. šablon z OP VVV/OP JAK.
	Zapojení zaměstnavatelů do kariérového poradenství	Na aktivity běžné spolupráce zaměstnavatelů a škol měly školy možnost čerpat finanční prostředky prostřednictvím Šablon pro SŠ a VOŠ II (např. šablona Koordinátor spolupráce školy a zaměstnavatele). Po ukončení podpory z této výzvy mohly střední školy získat finanční prostředky z projektu OKAP II. V projektu OKAP II byla realizována rovněž metodická podpora dlouhodobé spolupráce se zaměstnavateli a byl připraven online portál specializující se na spolupráci škol a zaměstnavatelů. Jednou z dalších aktivit byla Firma ve škole. V minulém období také vznikl webový portál www.volbakariery.cz, na kterém je možné najít firmy, které nabízí různé formy spolupráce škol a zaměstnavatelů. Tématu propojení vzdělávání s trhem práce se v daném období věnoval také mezinárodní projekt SHAKER (SUPPORTING ATTRACTIVENESS OF HEALTH AND SOCIAL CARE PROFESSIONS IN REGIONS) realizovaný v rámci operačního programu ERASMUS+. Realizace projektu byla ukončena v březnu 2023, výstupem projektu je Příručka dobré praxe.
	Snižování předčasných odchodů ze vzdělávání	Opatření zaměřená cíleně na minimalizaci bariér bránících k účasti ve vzdělávání byla realizována v rámci projektu OKAP – např. workshopy a jiné aktivity pro vytvoření vazeb mezi žáky a učiteli. Další z cest pro naplnění tohoto opatření bylo kvalitní kariérové poradenství, proto byla do projektu OKAP II zařazena aktivita, která se cíleně věnovala práci se žáky středních škol a jejich vnitřní motivaci ke vzdělávání. K rozvoji kompetencí pedagogů byla v projektu OKAP II připravena série vzdělávacích aktivit (kurzy na téma problémového chování žáků, rozpoznání ohrožených žáků apod.). Dalším aktérem pro snižování předčasných odchodů ze vzdělávání jsou ŠPP, na podporu této činnosti využívaly školy projektů v rámci výzvy Šablony pro SŠ a VOŠ II, a to především pro zajištění personálních pozic. Střední školy využívaly v této oblasti následující šablony: Doučování žáků SŠ, Školní asistent, Školní psycholog, Vzdělávání pedagogického sboru SŠ zaměřené na inkluzi a Vzdělávání pedagogických pracovníků SŠ – DVPP – inkluze. V rámci OP JAK vyhlásilo MŠMT výzvu Šablony pro SŠ a VOŠ II, ve které mohly školy využít podporu na následující aktivity: Inovativní vzdělávání žáků v SŠ, Školní asistent, Podpora žáků s odlišným mateřským jazykem v SŠ, Dvojazyčný asistent SŠ, nebo Odborně zaměřená tematická a komunitní setkávání v SŠ. Tématu propojení vzdělávání s trhem práce se v daném období věnoval také mezinárodní projekt SHAKER (SUPPORTING ATTRACTIVENESS OF HEALTH AND SOCIAL CARE PROFESSIONS IN REGIONS)

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
		realizovaný v rámci operačního programu ERASMUS+, projekt stále pokračuje a bude ukončen v květnu 2024.
Podpora zkvalitňování materiálního zázemí škol	Zlepšování vybavenosti škol jako prostředek pro kvalitní vzdělávání ve školách	V průběhu sledovaného období byly v rámci projektu OKAP a OKAP II modernizovány a dovybavovány učebny, dílny, laboratoře nebo centra kariérového poradenství s cílem zkvalitnit vzdělávání ve středních školách. Byly dokončeny projekty: Specializované laboratoře na SPŠ chemické akademika Heyrovského v Ostravě; Moderní metody pěstování rostlin; Podpora technických a řemeslných oborů v MSK; Modernizace škol a školských poradenských zařízení v rámci výzvy IROPu č. 86 a projekt Přírodní vědy v technických oborech. Probíhala realizace projektů Modernizace výuky informačních technologií II a Výuka pro Průmysl 4.0. Součástí aktivit projektu KAP MSK III bylo také zpracování Rámce pro podporu infrastruktury a investic pro střední a vyšší odborné školy. Na podporu infrastruktury v oblasti speciálního vzdělávání vyhlásilo Ministerstvo pro místní rozvoj dvě výzvy. Integrovaný regionální operační program (IROP), který také pod toto ministerstvo spadá, vyčlenil více než 703 mil. Kč z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) na školská poradenská zařízení, speciální vzdělávání a střediska výchovné péče. Příjem žádostí bude zahájen v květnu 2024.
VYŠŠÍ ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ		
Inovace vzdělávacích programů vyššího odborného vzdělávání v souladu s požadavky trhu práce	Dokončení aktivit projektů realizovaných v rámci OP VVV	Na inovaci vzdělávacích programů vyššího odborného vzdělávání (VOV) v rámci projektu Inovace VOV (04/2018–03/2021) se v MSK podílely dvě VOŠ. Pro oblast zdravotnickou to byla Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Ostrava, příspěvková organizace a pro oblast humanitní Vyšší odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky PRIGO, s. r. o. Mezi stěžejní výstupy projektu patřila především analýza role VOV včetně vize, koncepce a cílů VOV v daných oblastech. Součástí výstupů jsou také otevřené digitální zdroje a otevřené online kurzy, které jsou volně dostupné na webových stránkách Inovace VOV (vovcr.cz). Rovněž vznikla pracovní skupina pro oblast VOV složená z expertů ke všem pěti oblastem VOV, kterými se tento projekt zabýval (ekonomika, zdravotnictví, sociálně-pedagogická oblast, technika a humanitní oblast). Závěry této skupiny byly předány MŠMT.
Rozvoj kompetencí studentů VOŠ	Podpora vzdělávání v kompetencích důležitých pro uplatnění na trhu práce (jazykové, digitální, měkké kompetence)	Kompetence důležité pro uplatnění studentů vyšších odborných škol (VOŠ) na trhu práce byly rozvíjeny především s podporou realizace projektů. Do širokého spektra aktivit projektu OKAP II byly jako partneři projektu rovněž zapojeny dvě organizace vykonávající činnost VOŠ. V rámci tohoto projektu se mohly VOŠ například zapojit do aktivit na podporu zvýšení ICT dovedností, osobnostních i odborných kompetencí pedagogů, využít tzv. šablon ve výuce cizích jazyků, na podporu efektivních forem vzdělávání nebo ke zvýšení propojení s firemní praxí.

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
		Možnosti využít tzv. šablon zaměřených na vzdělávání pracovníků a inovativní vzdělávání studentů mohly VOŠ využít i v rámci relevantní výzvy z OP JAK. Kromě výše uvedeného byly rovněž realizovány aktivity v programu Erasmus+, ve kterém mohou jak studenti VOŠ, tak pedagogové rozvíjet jazykové kompetence i v mezinárodním kontextu. Tyto kompetence byly také podpořeny DVPP, které směřovalo zejména ke zvýšení odborných znalostí a osobnostních dovedností. Tyto dovednosti jsou pak přenášeny na studenty přímo v rámci vzdělávacího procesu. Do sledovaného období zasáhla pandemie koronaviru SARS-CoV-2, která značně poznamenala realizaci všech vzdělávacích aktivit. Avšak po odeznění restriktivních opatření se DVPP opět plně rozběhlo, a to jak v prezenční, tak distanční či kombinované formě. Ve VOŠ v MSK byly ve sledovaném období rozvíjeny zejména následující gramotnosti: digitální, polytechnická, finanční, cizojazyčná, gramotnosti k podpoře podnikavosti a kreativity. Zejména však byla podporována dobrovolnická, charitativní a edukační činnost studentů, která souvisí se studovaným vzdělávacím programem.
Rozvoj spolupráce VOŠ se zaměstnavateli	Podpora propojování škol s praxí	Všechny VOŠ ve sledovaném období spolupracovaly s významnými regionálními zaměstnavateli ve své oblasti. Mezi nejčastěji realizované formy spolupráce s externími subjekty patřilo zejména zajištění odborných praxí, stáží a exkurzí, či zajištění odborníků z praxe přímo ve výuce. Dále docházelo ke spolupráci na obsahu vzdělávání, jeho aktualizaci a zastoupení představitelů podniků ve školských radách při VOŠ. Nejvýznamnějšími spolupracujícími subjekty byly nejen organizace ze soukromého sektoru, ale také instituce z veřejného a neziskového sektoru, včetně vzdělávacích institucí, profesních asociací a odborových organizací.
JAZYKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ		
Podpora rozvoje jazykových kompetencí	Podpora rozvoje komunikativních dovedností žáků a pedagogických pracovníků	Jedním z dlouhodobě podporovaných projektů financovaných z rozpočtu MSK je výuka anglického jazyka zapojením rodilých mluvčích do výuky. Konverzační hodiny, vedené zahraničními lektory, měly za úkol především rozšířit slovní zásobu žáků o konverzační fráze, které přispívají k větší plynulosti a sebejistotě při komunikaci v cizím jazyce. Obdobný projekt zaměřený na podporu výuky cizích jazyků se zapojením rodilých mluvčích realizoval kraj od školního roku 2017/2018 i ve středních zdravotnických školách. Projekt se týkal oborů vzdělání Zdravotnický asistent, Praktická sestra, Nutriční asistent, Laboratorní asistent a Asistent zubní technika. Mezi hlavní aktivity projektu patřila realizace vyrovnávacích hodin v prvních ročnících, které mají za úkol usnadnit přestup žáků ze základních škol na střední školy. Dále byly vedeny kroužky odborného cizího jazyka pro třetí a čtvrté ročníky, které vedli lektori a rodilí mluvčí. V rámci přípravy na maturitní zkoušku měli všichni žáci čtvrtých ročníků (ve vybraných oborech)

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
		možnost získat uznatelný mezinárodní certifikát úrovně B1 podle SERRJ, který odpovídá úrovni maturitní zkoušky. Ve školním roce 2017/2018 byla zahájena pilotáž programu na podporu výuky odborné angličtiny - YES, I DO! Do projektu se zapojilo celkem 8 středních škol, z toho 6 škol vyučujících obory vzdělání skupiny 23 Strojírenství a strojírenská výroba a 2 školy vyučující obory vzdělání skupiny 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus. Projekt byl ukončen ve školním roce 2020/2021 a následně byl monitorován ve dvouleté udržitelnosti. Rozvoj výuky cizích jazyků se řadil ke stěžejním oblastem intervencí projektu KAP MSK III. V rámci tohoto projektu probíhaly tematická setkání k aktuálním trendům ve výuce cizích jazyků a také sdílení příkladů dobré praxe. Ve školním roce 2021/2022 byla v rámci implementačního projektu OKAP II zahájena intenzivní podpora výuky odborného cizího jazyka ve středních školách Moravskoslezského kraje. Cílem realizovaných aktivit bylo posílit jazykovou vybavenost absolventů středních škol, především z hlediska uplatnitelnosti na trhu práce. Důraz byl kladen jak na praktické využívání jazyka, tak na celkovou provázanost jednotlivých aktivit. V rámci aktivity Rozvoj odborné angličtiny ve SŠ bylo podpořeno 7 středních škol v oborech 23 Strojírenství a strojírenská výroba, 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus a 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika. Podaktivity vycházely z konceptu modulárního vzdělávání učitelů angličtiny a učitelů odborných předmětů, který je připravoval na výuku odborné angličtiny, výuku CLIL (Content and Language Integrated Learning), a digitální vzdělávání podporující integraci technologií do jazykového vzdělávání školy. Pedagogičtí pracovníci sehrávali stěžejní roli při naplňování tohoto cíle, jejichž příprava na následné působení ve výuce byla primárně zaměřena na všeobecnou i odbornou jazykovou přípravu. Významným výstupem projektu je vytvořená publikace "Electrical engineering" s 10 lekcemi odborné angličtiny pro žáky elektrotechnických oborů středních škol. Tato učebnice je volně dostupná ke stažení na webových stránkách KVIC (www.kvic.cz), který byl hlavním realizátorem této aktivity. Mezi další realizované aktivity směřující ke zvýšení kvality výuky angličtiny a komunikativních dovedností v angličtině patří od roku 2018 „Program podpory účasti učitelů středních škol na jazykových kurzech angličtiny v zahraničí“ (Travel and Talk). Tento program, financovaný z rozpočtu MSK, je určen pro učitele vyučující v anglickém jazyce, a to jak pro aktivně vyučující učitele angličtiny, tak pro učitele nejazykových předmětů, kteří ve své výuce aktivně využívají nebo budou využívat anglický jazyk.

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
ZÁKLADÍ UMĚLECKÉ A ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ		
Modernizace vybavení a zkvalitňování podmínek pro výuku v ZUŠ	Podpora modernizace vybavení ZUŠ, včetně vybavení novými technologiemi (vč. digitálních) do výuky	Vybavení ZUŠ bylo průběžně modernizováno ve všech uměleckých oborech, a to podle aktuálních potřeb ZUŠ a plánovaného rozvoje, a také ve vazbě na aktuální finanční možnosti. Konkrétně ZUŠ pořizovaly hudební nástroje a modernizovaly vybavení pro hudební, výtvarný, literárně-dramatický a taneční obor. Dále probíhaly úpravy prostor ZUŠ, jako například rekonstrukce učeben, zázemí a sociálních zařízení, vybavení místností nábytkem, ozvučení a osvětlení atp. Zdrojem byly jak finanční prostředky určené na učební pomůcky (přímé náklady na vzdělávání, státní rozpočet), tak také prostředky zřizovatelů škol, dary, dotace obcí a měst aj. ZUŠ měly také možnost zapojit se do projektů šablon vyhlašovaných v rámci OP VVV a následně OP JAK. V rámci těchto projektů bylo možné realizovat inovace ve vzdělávání za současné možnosti pořízení vybavení pro jejich realizaci. Dále byly z rozpočtu MSK podpořeny potřeby ZUŠ (zřizovaných MSK) v oblasti ICT. Tato podpora zahrnovala modernizaci ICT a prezentační techniky, podporu implementace standardu konektivity, infrastruktury a kyberbezpečnosti.
Rozvoj potenciálu ZUŠ	Podpora a rozvoj vzájemné spolupráce ZUŠ a spolupráce s partnery na místní, celokrajské i mezinárodní úrovni	V průběhu celého období se rozvíjela spolupráce ZUŠ s různými subjekty a orgány veřejné správy a samosprávy na místní, regionální i nadregionální úrovni. Důležitou roli v této oblasti sehrálo sdružení MÚZA - sdružení základních uměleckých škol Moravskoslezského kraje (MÚZA), které nabídlo ZUŠ především zapojení do pravidelně pořádaného festivalu MÚZIÁDA. Na nadregionální úrovni se ZUŠ zapojily do celostátního festivalu ZUŠ OPEN, který byl realizován Nadačním fondem Magdaleny Kožené ve spolupráci s Asociací ZUŠ ČR. Cílem této aktivity bylo prezentovat spolupráci škol s umělci a kulturními institucemi, podpořit činnost, kterou ZUŠ vykonávají v oblasti umělecké výchovy mládeže i dospělých a rozvíjet život v regionech. ZUŠ z MSK se do realizace těchto festivalů zapojují již od jeho vzniku v roce 2017 a pořádají různé akce, jako jsou koncerty, výstavy, happeningy, taneční představení, zahradní slavnosti, divadelní představení a další. Spolupráce ZUŠ s organizacemi mimo oblast základního uměleckého vzdělávání se také rozvíjela formou spolupráce na koncertech pro mateřské a základní školy, při akcích organizovaných samosprávami (koncerty a účinkování v rámci významných akcí obcí a měst – oslavy, svátky atp.), pořádáním společných koncertů atp.
ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ		
Podpora rozvoje zájmového a neformálního vzdělávání	Podpora spolupráce škol, školských zařízení a ostatních organizací	Spolupráce škol a ostatních organizací probíhala např. prostřednictvím zapojení škol do programu Mezinárodní ceny vévody z Edinburghu (The Duke of Edinburgh's International Award - DoFE), který MSK aktivně podporoval. Cílem tohoto programu je rozvoj nadání a talentu s následným

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
	v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání	uplatněním získaných zkušeností v osobním životě žáků. Každoročně byl o tento program zvyšující se zájem jak z řad škol, tak především z řad samotných žáků. Tradičně nejvyšší zastoupení v tomto programu měli žáci gymnázií. SVC mohla pro podporu spolupráce využít možnosti relevantních šablon spolupráce v rámci výzev pro MŠ, ZŠ a pro domovy mládeže a internáty z OP VVV/OP JAK.
	Podpora aktivního využívání volného času mladých lidí ve věku 14-24 let	Ve sledovaném období bylo z rozpočtu MSK vyčleněno cca 10 mil. Kč na grantovou podporu aktivit neziskových organizací, které se věnují smysluplnému využití volného času dětí a mládeže. Tento dotační program byl zaměřen na podporu pravidelné celoroční činnosti, pobytové táborové činnosti v období školních prázdnin, vybavení materiálně technické základny pro celoroční činnost, drobné opravy a údržbu majetku a také na pořádání významných akcí s krajským, celostátním nebo mezinárodním charakterem. Kromě toho MSK podpořil ve střediscích volného času částkou 556 tis. Kč fungování kroužků, které vedly k rozšíření vybrané technické a přírodovědné gramotnosti dětí a mládeže.
ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI VE VZDĚLÁVÁNÍ		
Podpora rovnosti v přístupu ke vzdělávání na všech stupních vzdělávání	Podpora zkvalitňování poradenských služeb	V projektu OKAP II byla ve sledovaném období realizována jednání platformy odborných pracovníků ŠPP - školních psychologů, speciálních pedagogů a asistentů pedagoga, a to z různých škol v MSK.
	Metodická podpora ŠPP a AP	Aktivity na posílení odborných pozic ve školách byly jednou z aktivit projektu OKAP II. V rámci projektu vzniklo tzv. Mobilní centrum pro podporu inkluze, jehož cílem byla odborná pomoc školám v MSK, které nedisponovaly rozšířeným ŠPP (např. školním psychologem, speciálním pedagogem, sociálním pedagogem). Podpora byla poskytována dle aktuálních potřeb škol.
	Spolupráce s rodinou a dalšími aktéry	V rámci tzv. Rodičovských klubů se v projektu OKAP II setkávali rodiče/zákonní zástupci dětí a žáků se školami v záležitostech vzdělávání, výchovy a péče o dítě, a to vždy pod vedením zkušeného odborníka z praxe. I přes nepříliš velký zájem rodičů, které nebylo snadné motivovat ke spolupráci se školou, kde se jejich děti vzdělávají, proběhlo v rámci 12 partnersky zapojených škol několik desítek setkání a komunitních akcí. Díky uvedeným aktivitám se na mnoha školách povedlo navázat s některými rodiči lepší vztah a tyto rodiče pak dále motivovali další rodiče k účasti na těchto akcích.
	Posílení odborných pozic ve školách (např. školních asistentů, školních	MSK ze svého rozpočtu dlouhodobě podporuje ve 25 školách v MSK odborné pozice speciálních pedagogů či školních psychologů. Pro posílení počtu odborných pracovníků ŠPP se rovněž školy mohly aktivně zapojit do výzev tzv. šablon z OP VVV a následně OP JAK.

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
	speciálních pedagogů, školních psychologů apod.)	
Integrace žáků s neznalostí českého vyučovacího jazyka	Metodické vedení škol v oblasti integrace žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka	Významnými aktéry v oblasti metodické podpory škol v integraci žáků s odlišným mateřským jazykem jsou NPI ČR a společnost META, o. p. s. Oba subjekty mají v Moravskoslezském kraji své zastoupení a aktivně se angažují v oblasti integrace žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka. Na jejich webových stránkách mohou pedagogové nalézt širokou nabídku metodických materiálů a informací, které jsou jim bezplatně k dispozici. Současně byly těmito organizacemi nabízeny vzdělávací aktivity zaměřené mj. na témata, jako je výuka češtiny jako druhého jazyka, hodnocení žáků s odlišným mateřským jazykem, představení kurikula češtiny jako druhého jazyka a začleňování cizojazyčných dětí do výuky apod. MSK dlouhodobě intenzivně spolupracuje s oběma institucemi, informuje školy o novinkách a případně možnostech účasti na vzdělávacích a metodických akcích.
	Spolupráce zasiťovaných subjektů v oblasti vzdělávání žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka	Iniciátorem spolupráce a síťování subjektů zabývajících se v MSK vzděláváním žáků s odlišným mateřským jazykem je organizace NPI ČR. Tato organizace v rámci své činnosti vytvořila síť aktérů angažujících se v oblasti pomoci žákům – cizincům. Tato síť zahrnuje zástupce pedagogů, Centra na podporu integrace cizinců, Magistrátu města Ostravy, pedagogicko-psychologických poraden, sociálních služeb a také pracovníků KÚ MSK. Tito zástupci se pravidelně setkávali na diskuzních a vzdělávacích aktivitách realizovaných v prostorách krajské pobočky NPI ČR. Na těchto akcích byly prezentovány novinky a informace související s prací s žáky s odlišným mateřským jazykem. Pedagogové měli příležitost získat inspiraci a vyměňovat si své zkušenosti z praxe. Tato spolupráce dlouhodobě funguje a byla ze strany všech účastníků hodnocena pozitivně. Předpokládáme, že bude pokračovat i v dalším období.
Podpora nadaných dětí, žáků a studentů	Podpora činnosti ŠPZ a ŠPP v oblasti vzdělávání dětí, žáků, studentů nadaných a mimořádně nadaných	V rámci projektu OKAP II byly podporovány aktivity ŠPP ve školách prostřednictvím Mobilního centra pro podporu inkluze (MCPI). Pro odborné pracovníky ŠPP byly organizovány semináře a platformy na aktuální témata. Tým odborných pracovníků MCPI zahrnoval rovněž experta pro práci s nadanými a mimořádně nadanými dětmi, žáky a studenty.
	Podpora organizací a aktivit zaměřujících se na rozvoj potenciálu nadaných a mimořádně nadaných	V projektu OKAP II byla v rámci činnosti MCPI věnována pozornost také podpoře nadání a práci odborných pracovníků ŠPP a pedagogů při vyhledávání a podpoře nadaných dětí a žáků ve školách. Organizace KVIC zabezpečovala v tomto projektu odborné kurzy pro podporu práce PP s nadanými a mimořádně nadanými dětmi a žáky. Dále ve spolupráci s nadačním fondem Qido, věnujícím se nadaným dětem, byla poskytnuta ucelená podpora vybraným 10 školám (5 ZŠ a 5 MŠ) při vyhledávání nadaných dětí a žáků, poskytována metodická podpora a probíhalo sdílení

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
		zkušeností mezi učiteli, dále pro rozvoj nadání probíhaly aktivity pro děti a žáky nad rámec běžné výuky a aktivity byly také zacíleny na rodiče nadaných dětí. MSK rovněž podporoval organizátory oborových, řemeslných, sportovních a uměleckých soutěží a přehlídek, především těch, které vyhlašuje a podporuje MŠMT. Podpořil také neúspěšnější talentované jedince a týmy v jejich účasti na prestižních mezinárodních soutěžích a přehlídkách. Jako vyvrcholení aktivit v dané oblasti realizoval každoročně slavnostní ocenění nejúspěšnějších žáků a týmů středních škol, kteří v daném školním roce dosáhli významných úspěchů a reprezentovali kraj v celostátních a mezinárodních soutěžích či v jiných mimořádných aktivitách. Za účelem zajištění systematické a odborně vedené výchovy talentů MSK podpořil činnost regionálních sportovních center a akademií mládeže. Ve spolupráci s ostatními kraji podpořil realizaci jednoho z nejvýznamnějších celostátních projektů, který vyhledává a zviditelňuje mladé talentované sportovce „Hry olympiády dětí a mládeže ČR“. Prostřednictvím každoročně pořádané slavnostní akce „Sportovec roku Moravskoslezského kraje“ oceňoval neúspěšnější sportovce za jejich vynikající sportovní výkony i reprezentaci kraje.
PODPORA ROZVOJE KOMPETENCÍ PRACOVNÍKŮ VE ŠKOLSTVÍ		
Vzdělávání a metodická podpora pedagogických a vedoucích pracovníků škol a školských zařízení	Zajištění nabídky DVPP škol a školských zařízení k prohlubování odbornosti učitelů v závislosti na struktuře poptávky a aktuálních potřebách	MSK zabezpečoval vzdělávání pedagogických pracovníků prostřednictvím příspěvkové organizace KVIC, která měla z hlediska počtu nabízených vzdělávacích aktivit dominantní postavení mezi poskytovateli DVPP na území kraje. V rámci běžné a projektové činnosti ve sledovaném období platnosti DZ MSK 2020 zrealizoval 3 315 aktivit pro 49 565 účastníků. Aktivity byly zaměřeny na následující oblasti: rovnost příležitostí ve vzdělávání – 475 aktivit, 8 283 účastníků; klíčové kompetence učitele – 581 aktivit, 10 122 účastníků; efektivní řízení škol – 447 aktivit, 5 332 účastníků; jazyková komunikace – 180 aktivit, 1 741 účastníků; udržitelný rozvoj – 73 aktivit, 1 275 účastníků; technická komunikace – 661 aktivit, 9 836 účastníků; zkvalitňování a modernizace výuky – 697 aktivit, 10 017 účastníků; oborové činnosti – 201 aktivit, 2 959 účastníků.
	Zajištění nabídky vzdělávání a metodické podpory pro efektivní výuku ve 21. století (zejména v oblastech odborného; jazykového, polytechnického vzdělávání; kariérového poradenství; ICT	V projektech OKAP a OKAP II bylo realizováno množství vzdělávacích aktivit pro pedagogy škol a školských zařízení. Tyto aktivity byly zaměřeny na aktuální a potřebná témata v oblastech odborného vzdělávání, kariérového poradenství, polytechnického vzdělávání, cizích jazyků, čtenářské a matematické gramotnosti, rovných příležitostí ve vzdělávání, podnikavosti, iniciativy a kreativity, informačních a komunikačních technologií. V projektech KAP MSK a KAP MSK III byla realizována tematická setkání pro PP škol v tématech odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli, polytechnického vzdělávání,

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
	kompetencí; matematické a čtenářské gramotnosti; metod hodnocení)	kariérového poradenství, celoživotního vzdělávání, podpory pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí, podnikavosti, iniciativy a kreativity, čtenářské a matematické gramotnosti, cizích jazyků a rozvoje potenciálu dětí a žáků.
	Nabídka vzdělávání a zajištění metodické podpory pro vedoucí pracovníky škol a školských zařízení	V rámci běžné a projektové činnosti KVIC bylo v oblasti efektivního řízení škol (zahrnující témata evaluace školy, novou legislativu ve školství, strategie řízení školy a management školy) ve sledovaném období zrealizováno 447 aktivit pro 5 332 účastníků. Podpora managementu škol byla realizována prostřednictvím tematických setkávání a vzdělávání, která byla součástí aktivit projektů KAP MSK a KAP MSK III (téma podpory pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí). Oblast podpory pedagogického vedení škol a školských zařízení byla naplňována také v projektech OKAP, ve kterých probíhaly vzdělávací aktivity zaměřené na leadership, vedení a motivace zaměstnanců, řízení školy, nebo osobnostní rozvoj. Součástí nabízených aktivit byly také výjezdní exkurze do inspirativních škol v ČR. Metodická podpora vedoucích pracovníků škol a školských zařízení v oblasti legislativy a ekonomiky byla ve sledovaném období průběžně poskytována prostřednictvím běžné činnosti OŠMS (zejména pro střední a vyšší odborné školy) nebo prostřednictvím organizace KVIC (zejména pro mateřské a základní školy).
Podpora vzdělávání nepedagogických pracovníků škol a školských zařízení	Zajištění nabídky vzdělávání pro nepedagogické pracovníky dle aktuálních potřeb	Na podporu pracovníků školních jídelen byly ve sledovaném období realizovány webináře s aktuálními tématy školního stravování, které zajišťovala organizace KVIC. Celkově bylo realizováno 34 webinářů, které absolvovalo 745 účastníků. Od r. 2021 byly v rámci projektu OKAP II realizovány kurzy pro posílení ICT dovedností nepedagogických pracovníků. Proběhlo 10 kurzů, které absolvovalo 177 účastníků. Pravidelné každoroční porady byly OŠMS pořádány pro ekonomy školských organizací zřizovaných MSK.
DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ V RÁMCI CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ		
Zvýšení motivace k dalšímu vzdělávání v rámci celoživotního učení	Motivace škol k realizaci dalšího vzdělávání	Oblast dalšího vzdělávání ve školách byla ve sledovaném období podpořena zejména projektovou činností MSK. V projektech OKAP a OKAP II docházelo ke zlepšování materiálně technických podmínek pro realizaci jak počátečního, tak i dalšího vzdělávání. Rovněž v obou těchto projektech byl realizován kurz lektorských dovedností, v jehož rámci mohli účastníci vykonat zkouškou profesní kvalifikace Lektor/lektorka dalšího vzdělávání. Tyto kurzy absolvovalo 38 pedagogických pracovníků. Dále bylo v projektu OKAP II umožněno partnerským středním a vyšším odborným školám vytvořit modulové programy dalšího vzdělávání a tyto pilotně ověřit v praxi. Celkově bylo vytvořeno a v praxi ověřeno 11 programů dalšího vzdělávání.

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
		V obou realizovaných projektech KAP MSK (KAP MSK, KAP MSK III) probíhala tematická setkání s učiteli a řediteli na podporu realizace celoživotního vzdělávání ve školách. Tato setkání byla zaměřena např. na tvorbu programů dalšího vzdělávání, profesní kvalifikace, rekvalifikace, informace o situaci na trhu práce v MSK, anebo na marketingové strategie pro podporu dalšího vzdělávání realizovaného ve středních školách.
	Motivace dospělých k celoživotním vzdělávacím aktivitám	Pro dospělou populaci střední školy realizovaly časově kratší vzdělávání, která vedla k dosažení stupně vzdělání. Jednalo se o zkrácená studia pro získání středního vzdělání s výučním listem nebo maturitní zkouškou, a také o nástavbová studia pro ty, kteří již získali střední vzdělání s výučním listem. Dále školy realizovaly rekvalifikační a jiné kurzy pro dospělé jedince. Ve sledovaném období bylo středními a vyššími odbornými školami v MSK realizováno celkem 186 rekvalifikačních kurzů, které absolvovalo 509 účastníků.
Podpora dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení	Zvýšení míry informovanosti veřejnosti o fungování NSK	Ke zvýšení informovanosti občanů a zaměstnavatelů o Národní soustavě kvalifikací a k motivaci těchto aktérů, aby tento systém aktivně využívali, byl v období 04/2019-12/2023 realizován projekt NPI ČR UpSkillling. V rámci projektu působili v každém kraji krajští koordinátoři, kteří se zaměřovali na informování klíčových aktérů o oblasti dalšího vzdělávání a profesních kvalifikací, možnostech vzájemné spolupráce a aktivity byly také směřovány k propagaci Národní soustavy kvalifikací.
	Zvýšení míry informovanosti veřejnosti o možnosti složit zkoušky z profesních kvalifikací	Toto opatření bylo částečně naplňováno prostřednictvím realizovaných aktivit projektu NPI ČR UpSkillling. MSK ve sledovaném období zveřejňoval na svých webových stránkách informace o možnostech dalšího vzdělávání ve školách, včetně možnosti sloužit zkoušky z profesních kvalifikací.
ÚSTAVNÍ A OCHRANNÁ VÝCHOVA		
Snižování počtu dětí umístěných v ústavní péči	Rozšíření spolupráce s rodinami a pracovníky Orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD)	V rámci práce s dětmi v dětských domovech byla podporována spolupráce s biologickými rodinami umístěných dětí. Dětské domovy pro rodiče a další účastníky připravovaly pravidelné akce, jako byly např. dny otevřených dveří, den dětí, jarní tvoření a výstavky prací dětí. Tyto akce sloužily k posilování rodinných vazeb a poskytovaly náhled na život dětí v ústavní péči. Spolupráce s OSPOD a dalšími orgány (např. státním zástupcem) vyplývá pro dětské domovy z příslušné legislativy. Ve spolupráci s OSPOD se realizovaly tzv. případové konference nad konkrétním případem ohroženého dítěte. V rámci této odborné diskuse, která zpravidla probíhala za přítomnosti dítěte, se jednalo o jeho další směřování. Všechny dětské domovy sledovaly v nejlepším zájmu dítěte možnosti hostitelské péče a rovněž podporovaly a pracovaly se zájemci o pěstounskou péči.

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
		MSK v rámci podpory náročné práce pracovníků DD a podpory implementace standardů kvality péče o děti v ústavních zařízeních realizoval v projektu OKAP II pro pracovníky DD celou škálu vzdělávacích aktivit, které byly zaměřeny na podporu práce s dětmi umístěnými v DD, osobnostní rozvoj, udržování vztahu mezi dítětem a jeho rodinou apod. Pro vedoucí pracovníky a vychovatele DD bylo realizováno 10 metodických setkání a probíhaly také supervizní setkání (72) v osmi DD, se kterými bylo uzavřeno memorandum o spolupráci. Snížení počtu dětí umístěných v ústavní péči mohlo také napomoci rozšíření kapacit ambulantních služeb SVP, kdy nově byla otevřena SVP ve Frenštátě pod Radhoštěm a Třinci.
PREVENTIVNĚ VÝCHOVNÁ PÉČE		
Snižování výskytu sociálně-patologických jevů (rizikového chování)	Prevence a včasné intervence výskytu rizikového chování a problémů výchovného rázu	Velká pozornost byla po dobu platnosti DZ MSK 2020 zaměřována na pravidelný monitoring situace v kraji. Nešlo pouze o sledování výskytu rizikového chování žáků a řešení případů přímo ve škole, ale byly také sledovány podmínky a potřeby pro výkon funkce školního metodika prevence. S ohledem na tyto informace pak byla vytvářena nabídka vzdělávání a vybírána témata pro každoročně realizovanou konferenci k prevenci rizikového chování.
	Finanční podpora v oblasti prevence rizikových forem chování ve školách a školských zařízeních	Ve sledovaném období bylo z rozpočtu MSK vyčleněno 10 mil. Kč. a podpořeno 142 projektů v rámci realizace dotačního programu „Podpora aktivit v oblasti prevence rizikového chování“, který byl určen školám, školským zařízením a neziskovým organizacím. Kromě toho MSK využil na podporu aktivit prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních také státní finanční prostředky, a to v celkové výši 1 636 000 Kč.
	Metodická podpora preventivních programů škol	Metodická podpora školám byla poskytována krajským školským koordinátorem prevence sociálně patologických jevů, který je zařazen do OŠMS KÚ MSK. V rámci své náplně práce úzce spolupracoval jak s MŠMT, tak s metodiky prevence v PPP, kteří dále metodicky vedli především školní metodiky prevence. Jedná se o systémové řešení tématu prevence rizikového chování, které je definováno Národní strategií prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027. Z uvedeného národního strategického dokumentu v oblasti prevence rizikového chování dětí a mládeže vychází krajská Strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Moravskoslezském kraji 2019–2027.
VZDĚLÁVÁNÍ PRO UDRŽITELNÝ ROZVOJ		
Realizace aktivit na podporu EVVO	Podpora školních projektů zaměřených na EVVO a VUR	Odbor školství, mládeže a sportu ve spolupráci s odbory životního prostředí a zemědělství a evropských projektů KÚ MSK realizoval ve sledovaném období platnosti DZ MSK 2020 akce zaměřené na žáky škol, jako např. vyhlášení soutěže EKO škola, podporu žákovských přehlídek

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
		ENVO film a Ethical Travel. Školní projekty a aktivity byly podporovány také z krajského dotačního titulu Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy, osvěty a poradenství ve školství. Tento titul byl zaměřen nejen na podporu školních projektů, ale také na podporu badatelsky orientovaného vyučování, zakládání školních zahrad a péče o ně, anebo na vzdělávací a osvětové akce zaměřené na EVVO (např. Den Země, Den vody a další projektové dny a workshopy).
	Podpora rozvoje dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO a VUR	Aktivity zaměřené na rozvoj kompetencí pedagogických pracovníků škol a školských zařízení v oblasti EVVO byly realizovány prostřednictvím projektů KAP MSK III a OKAP II. Tyto projekty měly za cíl rozšířit znalosti pedagogů o nové metody a poznatky. Projekt KAP MSK III zahrnoval realizaci tematických setkání a Letní školy pro koordinátory EVVO. Projekt OKAP II se soustřeďoval na podporu kroužků a badatelských procházek zaměřených na přírodovědné a polytechnické vzdělávání v MSK. Tradiční akcí podporovanou MSK je Konference pro koordinátory EVVO, která je pořádána ve spolupráci s Klubem ekologické výchovy (KEV) a slouží k představení novinek ve výuce EVVO. K aktérům, kteří napomáhal plnit toto opatření, patřila organizace KVIC, která svou stálou nabídkou vzdělávacích kurzů s tematikou EVVO napomáhala udržovat trendy v oblasti environmentální výchovy také v základních a mateřských školách (například realizací kurzů: Učím děti venku, Využití environmentální výchovy při prevenci sociálně patologických jevů v MŠ atd.).
	Podpora škol aktivních v oblasti EVVO	Ve sledovaném období byly poskytnuty neinvestiční účelové příspěvky pro školské příspěvkové organizace zřizované MSK v rámci EVVO, které byly určeny na podporu aktivit v oblasti školních zahrad, badatelsky orientovaného vyučování a projektových dnů a soutěží zaměřených na životní prostředí. Dále byly finančně podpořeny aktivity Centra managementu udržitelného rozvoje, které zaštiťovala krajská organizace Obchodní akademie a Vyšší odborná škola sociální, Ostrava-Mariánské Hory, příspěvková organizace. Tento projekt si klade za cíl vytvořit funkční síť středního managementu ekologické a environmentální výchovy a vzdělávání pro udržitelný rozvoj v MSK. Činnost centra je zaměřena na specializační studium koordinátorů EVVO (profesionalizace činnosti koordinátorů EVVO ve školách), další vzdělávání koordinátorů EVVO (setkávání koordinátorů EVVO, nabídka odborných seminářů, workshopů, péče o žáky se zájmem o životní prostředí, ekologické konference), vzdělávání managementu škol a zvyšování informovanosti ředitelů škol v oblasti EVVO, nebo také na poznávání kulturního a přírodního dědictví regionu. Finanční podpora byla zacílena na zabezpečení nákladů specializačního studia, pořádání odborných seminářů, workshopů a exkurzí, ale také na režijní náklady spojené s činností.
	Rozvoj spolupráce se ZOO a botanickým parkem	V rámci projektu OKAP II probíhala ve sledovaném období spolupráce s organizací Zoologická zahrada a botanický park Ostrava, příspěvková organizace. Tato organizace připravila speciální

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
	Ostrava, p. o. v oblasti EVVO a VUR	výukové programy pro pedagogické pracovníky a žáky středních škol. Cílem těchto programů bylo nejen doplnit běžné hodiny biologie, ale především zatraktivnit technické a přírodovědné vzdělávání. Lektoři této organizace seznámili žáky s technickým zázemím zoologické zahrady a také s celkovou náročností provozu zoologické zahrady. To zahrnovalo nejen personální aspekty, ale také energetické hledisko. V neposlední řadě měli žáci možnost si ověřit, jak nabyté vědomosti ze školy mohou využít v praxi.
	Podpora EVVO a VUR ve vztahu k veřejnosti	Podpora EVVO a VUR ve vztahu k veřejnosti byla pravidelně realizována prostřednictvím dotačního programu MSK s názvem Podpora vzdělávání a poradenství v oblasti životního prostředí, konkrétně dotačního titulu č. 1 - Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy, osvěty a poradenství veřejnosti. Tento dotační titul je každoročně vyhlašován Odborem životního prostředí a zemědělství KÚ MSK. Jeho hlavním cílem je podpora projektů, které zvyšují environmentální povědomí obyvatel tohoto kraje, zejména dětí a mládeže. Program také podporuje činnost environmentálně zaměřených nestátních neziskových organizací a projekty v oblasti environmentální poradenské činnosti, které jsou zaměřeny na veřejnost, veřejnou správu a podnikatelskou sféru.
ŘÍZENÍ ŠKOLSKÉHO SYSTÉMU		
Podpora kvality školského systému	Metodická podpora školám, školským zařízením a jejich zřizovatelům	Metodická podpora školám, školským zařízením a jejich zřizovatelům byla zástupci OŠMS poskytována průběžně, a to osobní formou, e-mailem nebo telefonicky. Pro ředitele školských organizací zřizovaných Moravskoslezským krajem byly v každém roce platnosti DZ 2020 konány pravidelné metodické porady s aktuálními informacemi z oblasti legislativy, ekonomiky, rozvoje vzdělávání, korporátního řízení apod. Ve školním roce 2020/2021 se z důvodu covidových opatření porady neuskutečnily, informace byly ředitelům poskytnuty přes komunikační portál, v dalších letech (2021/2022–2023/2024) se uskutečnilo celkem 8 porad pro ředitele příspěvkových organizací zřizovaných krajem. Porady byly také OŠMS realizovány pro ekonomy škol a školských zařízení organizací zřizovaných Moravskoslezským krajem. Ve sledovaném období se uskutečnily rovněž metodické porady obcím, jakožto zřizovatelům převážně mateřských a základních škol – celkem 2 porady (z toho 1 dvoudenní). Poradenství v otázkách metodiky a řízení škol a školských zařízení především pro mateřské a základní školy poskytovala také krajská příspěvková organizace KVIC. V průměru KVIC ročně poskytl cca 6 tis. metodických konzultací, nejčastěji z oblasti pracovně právní problematiky, správního rozhodování, rodinného práva apod.

CÍL	OPATŘENÍ	VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ OPATŘENÍ
	Monitorování výsledků vzdělávání	V období platnosti DZ MSK 2020 pokračovala v rámci realizace projektů KAP MSK a KAP MSK III příprava vytváření komplexního modelu hodnocení škol, které se pilotně zaměřuje na 85 středních škol zřizovaných krajem. V průběhu realizace probíhala metodická setkání s 6 řediteli škol, kteří v roli metodiků implementovali své praktické zkušenosti do připravovaného modelu a podíleli se na přípravě a ověřování hodnotících kritérií. Byly vytvořeny unifikované šablony – tabulky, do kterých školy uvádějí informace z různých oblastí. Tyto informace umožňují dát zřizovateli zpětnou vazbu o škole v jednotné podobě za všechny SŠ, které kraj zřizuje. Tabulky byly aktualizovány tak, aby vyhovovaly jak struktuře dat pro model HŠZ, tak aby byly při zadávání dat pro školy srozumitelné. Byla rovněž zpracována šablona Strategie rozvoje školy. Řediteli škol byly vedeny tematické setkání, v rámci kterých jim byl vysvětlován připravovaný systém HŠZ, byli metodicky vedeni ke správnému vyplňování tabulek i strategie. Pro ředitele byly současně vytvořeny metodické materiály (manuály), s podrobnými pokyny k vyplňování zmíněných šablon a s odpověďmi na nejčastější dotazy. Vzhledem k tomu, že se jednalo o nová témata, byla při kontrole podkladů u některých ředitelů zjištěna vysoká chybovost při vyplňování. V této souvislosti byla poskytnuta ředitelům zpětná vazba k vyplňování a pro nové ředitele ve funkci byly uspořádány individuální konzultace. Současná podoba modelu HŠZ prozatím obsahuje 9 hodnocených oblastí, z nichž 4 oblasti jsou na základě dat získávaných přímo ze škol a 5 oblastí z dat dostupných z ekonomických a jiných systémů v rámci úřadu. Předpokládáme, že v dalším období budeme pokračovat na ověřování nastavených kritérií na datech získaných v dalších školních letech.
	Snižování administrativní náročnosti pro školy a školská zařízení	Administrativní náročnost zavedením řady opatření se přesto nedaří ve školách eliminovat. Na jedné straně byla maximalizována snaha co nejvíce využívat již dostupné informace o školách (např. využíváním informací ze statistického výkaznictví prostřednictvím datového tržiště školství, tzv. datového skladu; výstupy z podkladů škol získaných při přípravě modelu HŠZ, které má vícero využití (zpětná vazba pro zřizovatele, pro vedení škol, zpracování výroční zprávy o činnosti, inspekční činnosti ČŠI); realizací sdružených nákupů vybraných komodit, které pomohly ušetřit kraji v oblasti školství desítky miliónů korun. Na druhou stranu vzrostla školám administrativní náročnost související zejména s projektovou činností. I přes zavedení podpory škol prostřednictvím projektů zjednodušeného vykazování, tzv. Šablon, jsou školy nabádány k zapojování do projektových výzev, které vyžadují velkou administrativní náročnost. Rovněž přibýly další administrativní úkony související např. s covidovým obdobím a začleňováním ukrajinských dětí a žáků do škol.

9 Přílohy

9.1 Seznam použitých zkratk

APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
AK VOV	Akreditační komise pro vyšší odborné vzdělávání
CLIL	Jedná se o integrované vzdělávání, při němž dochází k propojení výuky cizího jazyka s výukou odborného předmětu (CLIL = Content and Language Integrated Learning)
CMUR	Centrum managementu pro udržitelný rozvoj působící při Obchodní akademii a Vyšší odborné škole sociální, Ostrava-Mariánské Hory, příspěvková organizace.
CPIC	Centrum na podporu integrace cizinců pro Moravskoslezský kraj
CZVV	Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání
CŽV	Celoživotní vzdělávání
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
DD	Dětský domov
DNS	Dynamický nákupní systém
DofE	Mezinárodní cena vévody z Edinburghu (The Duke of Edinburghs International Award Czech Republic Foundation)
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
DZ ČR 2023–2027	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2023–2027
DZ MSK 2024–2028	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje na období 2024–2028
E, H, M, K, L0, L5, N atd.	Kategorie oborů vzdělání (viz https://www.infoabsolvent.cz/Obory)
EduBox	Online vzdělávací modul, který obsahuje materiály pro moderní výuku se současnými tématy
EU	Evropská unie
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
fondy EU	Fondy Evropské unie (viz https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/informace-o-fondech)
HŠZ	Hodnocení škol zřizovatelem – jedná se o připravovaný model hodnocení středních škol jejich zřizovatelem – Moravskoslezským krajem

ICT	Informační a komunikační technologie (Information and Communication Technologies)
IDZ	Implementace Dlouhodobého záměru Moravskoslezského kraje, připravovaný projekt MSK v rámci výzvy Akční plánování v území - IDZ z OP JAK
IROP	Integrovaný regionální operační program
JPZ	Jednotná přijímací zkouška
KAP MSK	Krajský projekt Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Moravskoslezského kraje; byly realizovány 2 na sebe navazující projekty: KAP MSK (12/2015–11/2021) a KAP MSK III (12/2021–11/2023)
KEV	Klub ekologické výchovy, o. s.
KÚ MSK	Krajský úřad Moravskoslezského kraje
KVIC	Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace
MAP	Místní akční plány
MS Pakt	Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, z. s.
MSDC	Moravskoslezské datové centrum, p. o.
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZ	Maturitní zkouška
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NNO	Nestátní nezisková organizace
NPI ČR	Národní pedagogický institut České republiky (zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků)
NSK	Národní soustava kvalifikací
NTB	Notebook
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development)
OKAP	Krajský projekt Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání v Moravskoslezském kraji; byly realizovány 2 na sebe navazující projekty: OKAP (07/2018–06/2021) a OKAP II (07/2021–11/2023)
OMJ	Odlišný mateřský jazyk
ONEDP	Platforma pro šíření EduBoxů v projektu TPA – Inovační centrum pro transformaci vzdělávání; online nelineární edukační diseminační platforma (Online Nonlinear Education Dissemination Platform)
OP JAK	Operační program Jan Amos Komenský

OPZ+	Operační program Zaměstnanost plus
OPST	Operační program Spravedlivá transformace
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSPOD	Oddělení sociálně-právní ochrany dětí
OSV	Odbor sociálních věcí
OŠMS	Odbor školství, mládeže a sportu
OZ	Odbor zdravotnictví
p. o.	Příspěvková organizace
PC	Osobní počítač (Personal computer)
PIRLS	Mezinárodní šetření pokroku v čtenářské gramotnosti (Progress in International Reading Literacy Study)
PISA	Mezinárodní šetření (Programme for International Student Assessment)
PK	Profesní kvalifikace
PP	Pedagogický pracovník
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna
PŠD	Povinná školní docházka
RADAMOK	Rada dětí a mládeže Moravskoslezského kraje, z. s.
s. r. o.	Společnost s ručením omezeným
SEPA	Online Systém evidence preventivních aktivit
SERRJ	Společný evropský referenční rámec pro jazyky
SES	Socioekonomický status (žáka)
SŠ	Střední škola
SVČ	Středisko volného času
SVP	Středisko výchovné péče
ŠD	Školní družina
ŠK	Školní klub
ŠPP	Školní poradenské pracoviště
ŠPZ	Školské poradenské zařízení
ŠVP	Školní vzdělávací program
ŠZ	Školské zařízení
T1, T2, T3, T4, T5	Průřezová témata DZ MSK 2024–2028; T1 - téma vzdělávání pro udržitelnost, T2 - téma digitálního vzdělávání, T3 - téma well-beingu, duševního zdraví

a podpory pohybových aktivit, T4 - téma vzdělávání dětí a žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka, T5 - téma rovnosti příležitostí ve vzdělávání

TIMSS	Mezinárodní šetření v matematice a přírodních vědách (Trends in International Mathematics and Science Study)
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
v. o. s.	Veřejná obchodní společnost
VOŠ	Vyšší odborná škola
VOV	Vyšší odborné vzdělávání
VŠ	Vysoká škola
VŠB-TU Ostrava	Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava
VUR	Vzdělávání pro udržitelnost
z. s.	Zapsaný spolek
ZOO	Zoologická zahrada
ZŠ	Základní škola
ZUŠ	Základní umělecká škola

9.2 Seznam tabulek

Tab. č. 1 Vývoj počtu živě narozených dětí v jednotlivých okresech MSK.....	7
Tab. č. 2 Vzdělanostní struktura obyvatelstva ve věku 15 a více let v Moravskoslezském kraji a v ČR 10	
Tab. č. 3 Vývoj celkového počtu dětí v mateřských školách v MSK.....	96
Tab. č. 4 Vývoj počtu žáků v základních školách (bez žáků při zdravot. zařízení) v MSK	100
Tab. č. 5 Vývoj počtu nově přijatých žáků do 1. ročníků denní formy vzdělávání ve SŠ a konzervatořích včetně příslušných ročníků víceletých gymnázií a osmileté konzervatoře v MSK	103
Tab. č. 6 Vývoj počtu žáků v denní formě vzdělávání ve středních školách a konzervatořích, včetně nižšího stupně víceletých gymnázií a osmileté konzervatoře v MSK	104
Tab. č. 7 Počty žáků ve středním vzdělávání dle jednotlivých skupin oborů – denní forma vzdělávání včetně nástavbového a zkráceného studia	106
Tab. č. 8 Poměry nově přijatých do oborů vzdělání s maturitní zkouškou k nově přijatým do oborů bez maturitní zkoušky (včet. příslušných ročníků víceletých gymnázií).....	107
Tab. č. 9 Poměry nově přijatých do oborů vzdělání s maturitní zkouškou k nově přijatým do oborů bez maturitní zkoušky (bez víceletých gymnázií).....	108
Tab. č. 10 Podíly počtu žáků odcházejících ze základních škol do víceletých gymnázií	109
Tab. č. 11 Vývoj celkového počtu studentů vyšších odborných škol dle formy vzdělávání	110
Tab. č. 12 Vývoj počtu učitelů v MSK dle druhu škol	112
Tab. č. 13 Vývoj počtu ostatních pedagogických pracovníků v MSK dle druhu škol	114
Tab. č. 14 Vývoj počtu žáků v ZUŠ v MSK	115
Tab. č. 15 Vývoj podílu kapacit ZUŠ na populaci ve věku 6-18 let v MSK při nenavyšování již povolených kapacit ZUŠ	116
Tab. č. 16 Údaje vztahující se k ZUŠ dle jednotlivých okresů.....	117
Tab. č. 17 Vývoj počtu nadaných dětí, žáků, studentů v MSK	119
Tab. č. 18 Vývoj celkového počtu klientů školských poradenských zařízení v MSK, kterým byla poskytnuta péče za příslušný školní rok	122

9.3 Seznam grafů a map

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1	Vývoj celkového počtu obyvatel a jeho projekce v MSK	5
Graf č. 2	Celkový přírůstek (úbytek) počtu obyvatel v MSK.....	5
Graf č. 3	Pohyb stěhování v MSK	6
Graf č. 4	Vývoj průměrného věku obyvatel MSK podle pohlaví.....	6
Graf č. 5	Vývoj počtu živě narozených dětí a jeho projekce v MSK	7
Graf č. 6	Demografický vývoj a jeho projekce v MSK dle věkových skupin	8
Graf č. 7	Demografický vývoj a jeho projekce v MSK dle věku nástupu do jednotlivých druhů škol.....	9
Graf č. 8	Struktura zaměstnaných bydlících v kraji podle odvětví hlavní činnosti	11
Graf č. 9	Zaměstnanost v odvětvích v Moravskoslezském kraji v letech 2023–2027.....	11
Graf č. 10	Vývoj zaměstnanosti u monitorovaných firem MSK se stavem 26 a více zaměstnanců od roku 1992	13
Graf č. 11	Vývoj počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání připadajících na jedno VPM v ČR a v MSK v roce 2022	14
Graf č. 12	Vývoj celkového počtu dětí v mateřských školách (bez dětí při zdravot. zařízení) a demografický vývoj populace ve věkové skupině 3–5letých v MSK.....	96
Graf č. 13	Vývoj počtu všech dětí v MŠ (včetně dětí při zdravot. zařízení), kapacit MŠ a naplněností v MSK	97
Graf č. 14	Vývoj počtu dětí v mateřských školách v MSK dle věku.....	98
Graf č. 15	Vývoj počtu dětí v MŠ mladších 3 let a starších 6 let	98
Graf č. 16	Demografický vývoj 5letých a jeho projekce v MSK – povinný poslední rok MŠ	98
Graf č. 17	Vývoj počtu žáků dle stupně ZŠ (bez žáků při zdravot. zařízení) a demografický vývoj populace příslušného věku v MSK	100
Graf č. 18	Vývoj všech žáků ZŠ (včetně dětí při zdravot. zařízení), jejich kapacit a naplněností v MSK	101
Graf č. 19	Demografický vývoj 15letých a jeho projekce v MSK – obvyklý věk nástupu do SŠ.....	102
Graf č. 20	Demografický vývoj 15–18letých a jeho projekce v MSK.....	102
Graf č. 21	Vývoj všech žáků SŠ a jejich kapacit a naplněností v MSK	103
Graf č. 22	Vývoj počtu nově přijatých žáků do 1. ročníků denní formy vzdělávání ve SŠ včetně příslušných ročníků víceletých gymnázií bez zkráceného a nástavbového studia, tj. odpovídající 15letým žákům SŠ	104
Graf č. 23	Vývoj počtu žáků v denní formě vzdělávání ve středních školách a konzervatořích, včetně nižšího stupně víceletých gymnázií a osmileté konzervatoře, bez nástavbového a zkráceného studia.....	105
Graf č. 24	Podíly počtu žáků odcházejících ze základních škol do víceletých gymnázií.....	109
Graf č. 25	Srovnání počtů studentů VOŠ v DfV a demografie 19–21letých osob	110
Graf č. 26	Vývoj studentů VOŠ, jejich kapacit a naplněností v MSK	111
Graf č. 27	Vývoj učitelů fyzických osob a přepočty na plně zaměstnané dle druhu škol	113
Graf č. 28	Vývoj učitelů bez kvalifikace a začínajících učitelů dle druhu škol	113
Graf č. 29	Vývoj počtu asistentů pedagogů v MSK dle druhu škol, na kterých působí	114
Graf č. 30	Vývoj počtu ostatních pedagogických pracovníků v MSK	115
Graf č. 31	Vývoj celkového počtu žáků ZUŠ a demografický vývoj populace ve věkové skupině 6–18letých	116
Graf č. 32	Vývoj počtu žáků ZUŠ v MSK, jejich kapacit a naplněností	117
Graf č. 33	Vývoj počtu žáků v jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky, jejich kapacit a naplněností v MSK	118
Graf č. 34	Vývoj počtu účastníků pravidelné činnosti ve střediscích volného času.....	120
Graf č. 35	Vývoj počtu zapsaných účastníků ve školních družinách, jejich kapacit a naplněností v MSK	121

Graf č. 36 Vývoj počtu zapsaných účastníků ve školních klubech, jejich kapacit a naplněností v MSK	121
Graf č. 37 Vývoj celkového počtu klientů jednotlivých PPP v MSK, kterým byla poskytnuta péče za příslušný školní rok (seřazeno od aktuálně nevyššího počtu klientů)	122
Graf č. 38 Vývoj celkového počtu klientů jednotlivých SPC v MSK, kterým byla poskytnuta péče za příslušný školní rok (seřazeno od aktuálně nevyššího počtu klientů)	123
Graf č. 39 Vývoj počtu ubytovaných v domovech mládeže, jejich kapacit a naplněností v MSK	124
Graf č. 40 Vývoj počtu ubytovaných v internátech, jejich kapacit a naplněností v MSK	124
Graf č. 41 Vývoj počtu stravovaných ve školních jídelnách, jejich kapacit a naplněností v MSK	125
Graf č. 42 Vývoj počtu stravovaných ve školních výdejnách, jejich kapacit a naplněností v MSK	126
Graf č. 43 Vývoj počtu stravovaných ve školních vývařovnách, jejich kapacit a naplněností v MSK ...	126
Graf č. 44 Vývoj počtu dětí v dětských domovech, jejich kapacit a naplněností v MSK.....	127

SEZNAM MAP

Mapa č. 3 Administrativní členění MSK.....	4
Mapa č.4 Podíl nezaměstnaných osob, počet uchazečů a volných pracovních míst v jednotlivých okresech MSK ke konci roku 2022.....	14